

© Oikeusministeriö, valtioneuvoston kanslia ja Edita Oyj

Julkaisijat: Oikeusministeriö ja valtioneuvoston kanslia

Kustantaja: Edita Oyj

Toimitus: Kaisa Kuhmonen

Kansi: Petteri Kivekäs, Edita Oyj

Taitto: Anu Korpijärvi, Edita Oyj

ISBN 951-37-3501-X

ISSN 1235-7332

Edita Oyj

Helsinki 2001

SISÄLLYSLUETTELO

Innehållsförteckning
Contents
Inhaltsverzeichnis
Table des matières

Esipuhe	11
<i>Förord</i>	12
<i>Foreword</i>	13
<i>Vorwort</i>	14
<i>Avant-propos</i>	16
Sanaston käyttäjälle	17
<i>Sanaston rajaus</i>	17
<i>Terminologisesta sanastotyöstä</i>	18
<i>Sanastossa käytetyt merkintätavat</i>	19
Till användarna	23
<i>Avgränsningen av ordlistan</i>	23
<i>Något om det terminologiska arbetet</i>	24
<i>Beteckningar som använts i ordlistan</i>	26
To the user	29
<i>Delimitation of the glossary</i>	29
<i>On terminology work</i>	30
<i>How an entry is presented</i>	31
Hinweise für die Benutzung	35
<i>Eingrenzung des Glossars</i>	35
<i>Terminologische Arbeit</i>	36
<i>Verwendete Zeichen</i>	38
Au lecteur	42
<i>Choix des termes</i>	42
<i>Le travail terminologique</i>	43
<i>Conventions</i>	45

Tuomioistuimet	49
<i>Domstolarna</i>	
<i>Courts</i>	
<i>Gerichtsaufbau</i>	
<i>Les juridictions</i>	
Tuomioistuimissa käsiteltävät asiat	71
<i>Mål och ärenden som behandlas vid domstolarna</i>	
<i>Matters dealt with in the courts</i>	
<i>Angelegenheiten vor den Gerichten</i>	
<i>Les affaires portées devant les juridictions</i>	
Erilaiset prosessit	78
<i>Olika processer</i>	
<i>Various proceedings</i>	
<i>Unterschiedliche Verfahrensarten</i>	
<i>Les divers processus</i>	
Oikeudenkäynnissä mukana olevat henkilöt	83
<i>Personer som deltar i en rättegång</i>	
<i>Participants in proceedings</i>	
<i>Beteiligte am Verfahren</i>	
<i>Les personnes engagées dans un procès</i>	
Esitutkinta ja syyteharkinta	100
<i>Förundersökning och åtalsprövning</i>	
<i>Pre-trial investigation and consideration of charges</i>	
<i>Ermittlungsverfahren und Ermessensausübung bei der Strafverfolgung</i>	
<i>L'enquête et l'instruction</i>	
Oikeudenkäynnin vaiheet	109
<i>Rättegångens olika skeden</i>	
<i>Stages of proceedings</i>	
<i>Phasen des Prozesses</i>	
<i>Les phases successives du procès</i>	
Muutoksenhaku	139
<i>Ändringssökande</i>	
<i>Appeals</i>	
<i>Rechtsbehelfe</i>	
<i>La procédure de modification d'une décision</i>	

Todistelu	159
<i>Bevisning</i>	
<i>Evidence</i>	
<i>Beweisaufnahme</i>	
<i>La présentation des témoignages</i>	
Syyntakeisuus	168
<i>Tillräknelighet</i>	
<i>Criminal responsibility</i>	
<i>Schuldfähigkeit</i>	
<i>La responsabilité</i>	
Oikeudenkäynnin julkisuus	172
<i>Offentlighet vid rättegång</i>	
<i>Openness of proceedings</i>	
<i>Grundsatz der Öffentlichkeit des Verfahrens</i>	
<i>La publicité du procès</i>	
Pakkokeinot ja turvaamistoimet	176
<i>Tvångsmedel och säkringsåtgärder</i>	
<i>Coercive measures and preventive measures</i>	
<i>Zwangmaßnahmen</i>	
<i>Les moyens de contrainte et les mesures conservatoires</i>	
Ratkaisut	191
<i>Avgöranden</i>	
<i>Decisions</i>	
<i>Entscheidungen</i>	
<i>Les décisions</i>	
Rangaistukset	202
<i>Straffen</i>	
<i>Penalties</i>	
<i>Strafen</i>	
<i>Les peines</i>	
Oikeudenkäynnin kustannuksiin liittyvät käsitteet	210
<i>Begrepp som sammanhänger med rättegångskostnaderna</i>	
<i>Legal costs and related concepts</i>	
<i>Begriffe betreffend die Prozesskosten</i>	
<i>Les coûts du procès</i>	

Muut käsitteet	215
<i>Övriga begrepp</i>	
<i>Miscellaneous</i>	
<i>Sonstige Begriffe</i>	
<i>Autres notions</i>	
Lähteet	221
<i>Källor</i>	
<i>Works cited</i>	
<i>Quellen</i>	
<i>Bibliographie</i>	
Index alphabétique français	224
Deutsches Register	228
English index	231
Svenskt index	234
Suomenkielinen hakemisto	238

KÄSITEKAAVIOLUETTELO

Förteckning över begreppsdiagrammen
List of concept diagrams
Verzeichnis der Begriffsschemata
Liste des schémas conceptuels

Kaavio 1.	Tuomioistuimet	70
	<i>Diagram 1. Domstolarna</i>	
	<i>Diagram 1. Courts</i>	
	<i>Schema 1. Gerichtsaufbau</i>	
	<i>Schéma 1. Les juridictions</i>	
Kaavio 2.	Tuomioistuimissa käsiteltävät asiat	77
	<i>Diagram 2. Mål och ärenden som behandlas vid domstolarna</i>	
	<i>Diagram 2. Matters dealt with in the courts</i>	
	<i>Schema 2. Angelegenheiten vor den Gerichten</i>	
	<i>Schéma 2. Les affaires portées devant les juridictions</i>	
Kaavio 3.	Erilaiset prosessit	82
	<i>Diagram 3. Olika processer</i>	
	<i>Diagram 3. Various proceedings</i>	
	<i>Schema 3. Unterschiedliche Verfahrensarten</i>	
	<i>Schéma 3. Les divers processus</i>	
Kaavio 4.	Asianosaiset ja heitä avustavat henkilöt	99
	<i>Diagram 4. Parterna och personer som bistår dem</i>	
	<i>Diagram 4. Parties and attorneys</i>	
	<i>Schema 4. Verfahrensbeteiligte und deren Hilfspersonen</i>	
	<i>Schéma 4. Les parties et les personnes les assistant</i>	
Kaavio 5.	Esitutkinta ja syyteharkinta	108
	<i>Diagram 5. Förundersökning och åtalsprövning</i>	
	<i>Diagram 5. Pre-trial investigation and consideration of charges</i>	
	<i>Schema 5. Ermittlungsverfahren und Ermessensausübung bei der Strafverfolgung</i>	
	<i>Schéma 5. L'enquête et l'instruction</i>	
Kaavio 6.	Rikosasiain oikeudenkäyntimenettely kärjäoikeudessa	137
	<i>Diagram 6. Straffprocess i tingsrätten</i>	
	<i>Diagram 6. Criminal procedure in a District Court</i>	
	<i>Schema 6. Strafprozesse vor dem Amtsgericht</i>	
	<i>Schéma 6. La procédure en matière pénale au TGI</i>	

Kaavio 7.	Riita-asiain oikeudenkäyntimenettely käräjäoikeudessa	138
	<i>Diagram 7. Civilprocess i tingsrätten</i>	
	<i>Diagram 7. Civil procedure in a District Court</i>	
	<i>Schema 7. Streitige Verfahren vor dem Amtsgericht</i>	
	<i>Schéma 7. La procédure en matière civile au TGI</i>	
Kaavio 8.	Hallintoasiain oikeudenkäyntimenettely	155
	<i>Diagram 8. Förvaltningsprocess</i>	
	<i>Diagram 8. Administrative judicial procedure</i>	
	<i>Schema 8. Verwaltungsstreitverfahren</i>	
	<i>Schéma 8. La procédure en matière administrative</i>	
Kaavio 9.	Valituksen käsittely hovioikeudessa	156
	<i>Diagram 9. Behandlingen av besvär vid hovrätten</i>	
	<i>Diagram 9. Consideration of an appeal in a Court of Appeal</i>	
	<i>Schema 9. Rechtsbehelfe vor dem Berufungsgericht</i>	
	<i>Schéma 9. L'examen d'une demande de modification à la cour d'appel</i>	
Kaavio 10.	Valituksen käsittely korkeimmassa oikeudessa	157
	<i>Diagram 10. Behandlingen av besvär vid högsta domstolen</i>	
	<i>Diagram 10. Consideration of an appeal in the Supreme Court</i>	
	<i>Schema 10. Rechtsbehelfe vor dem Obersten Gerichtshof</i>	
	<i>Schéma 10. L'examen d'une demande de modification à la Cour suprême</i>	
Kaavio 11.	Muutoksenhakukeinot	158
	<i>Diagram 11. Fullföljdsmedlen</i>	
	<i>Diagram 11. Appeals and extraordinary appeals</i>	
	<i>Schema 11. Arten der Rechtsbehelfe</i>	
	<i>Schéma 11. Les moyens de demander modification d'une décision</i>	
Kaavio 12.	Todistelu	167
	<i>Diagram 12. Bevisning</i>	
	<i>Diagram 12. Evidence</i>	
	<i>Schema 12. Beweisaufnahme</i>	
	<i>Schéma 12. La présentation des témoignages</i>	
Kaavio 13.	Syyntakeisuus	171
	<i>Diagram 13. Tillräknelighet</i>	
	<i>Diagram 13. Criminal responsibility</i>	
	<i>Schema 13. Schuldfähigkeit</i>	
	<i>Schéma 13. La responsabilité</i>	

Kaavio 14. Oikeudenkäynnin julkisuus	175
<i>Diagram 14. Offentlighet vid rättegång</i>	
<i>Diagram 14. Openness of proceedings</i>	
<i>Schema 14. Grundsatz der Öffentlichkeit des Verfahrens</i>	
<i>Schéma 14. La publicité du procès</i>	
Kaavio 15. Pakkokeinot	190
<i>Diagram 15. Tvångsmedel</i>	
<i>Diagram 15. Coercive measures</i>	
<i>Schema 15. Zwangsmaßnahmen</i>	
<i>Schéma 15. Les moyens de contrainte</i>	
Kaavio 16. Ratkaisut	201
<i>Diagram 16. Avgöranden</i>	
<i>Diagram 16. Decisions</i>	
<i>Schema 16. Entscheidungen</i>	
<i>Schéma 16. Les décisions</i>	
Kaavio 17. Rangaistukset	209
<i>Diagram 17. Straffen</i>	
<i>Diagram 17. Penalties</i>	
<i>Schema 17. Strafen</i>	
<i>Schéma 17. Les peines</i>	
Kaavio 18. Oikeudenkäynnin kustannukset	214
<i>Diagram 18. Rättegångskostnaderna</i>	
<i>Diagram 18. Legal costs</i>	
<i>Schema 18. Prozesskosten</i>	
<i>Schéma 18. Les coûts du procès</i>	

ESIPUHE

Oikeudenkäyntimenettelyn muutokset ja tuomioistuinlaitoksen organisatoriset uudistukset ovat nostaneet esiin tarpeen Suomen tuomioistuinlaitosta ja sen toimintaa kuvaavan sanaston tuottamisesta. Niinpä oikeusministeriö ja valtioneuvoston kanslia käynnistivät vuoden 2000 alussa yhteisen sanastoprojektin, jonka tavoitteena oli selvittää käsitteiden sisältöä sekä antaa suosituksia niin suomenkielisten termien kuin erikielisten vastineidenkin käytöstä. Projektin tuloksena syntyi monikielinen *Tuomioistuinsanasto*, jossa vastineiden lisäksi annetaan myös määritelmät yli 200 keskeisimmälle tuomioistuinten toimintaan liittyvälle käsitteelle. Sanaston kielinä ovat suomen ja ruotsin ohella englanti, saksa ja ranska; myös määritelmät ja selitteet on käännetty kaikille sanaston kielille. Sanaston kohderyhmä on ensisijaisesti valtionhallinnon henkilöstö, mutta sanastosta toivotaan olevan apua myös kääntäjille, tulkeille, toimittajille, asianajajille ja muille alan termistöä käyttäville.

Projektin ohjausryhmään kuuluivat puheenjohtajana lainsäädäntöneuvos *Sten Palmgren* oikeusministeriöstä sekä jäsenenä lainsäädäntöneuvos *Simone Alopaeus-Aminoff*, hallitusneuvos *Raija Merikalla*, hallitussihteeri *Sami Sarvilinna* ja lainsäädäntöjohtaja *Jan Törnqvist* oikeusministeriöstä, erikoistutkija *Tellervo Hyttinen* valtioneuvoston kansliasta, dosentti *Heikki E. S. Mattila* Helsingin yliopiston Kansainvälisen talousoikeuden instituutista sekä hallintojohtaja, käräjätuomari *Antero Nuotto* Helsingin käräjäoikeudesta. Ohjausryhmän sihteerinä ja projektin terminologina toimi projektisihteeri *Kaisa Kuhmonen*. Ohjausryhmän tehtäviin kuului muun muassa sanaston rajaus ja määritelmien laatiminen.

Kielityöryhmiin kuuluivat lainsäädäntöneuvos *Simone Alopaeus-Aminoff* (ruotsi), dosentti *Ruth Donner* ja hallitussihteeri *Sami Sarvilinna* (englanti), oikeustieteen lisensiaatti *Hagen Henry*, terminologi *Kaisa Kuhmonen* ja oikeustieteen lisensiaatti *Klaus Semmelmayr* (saksa) sekä lehtori *Jean-Michel Kalmbach*, dosentti *Heikki E. S. Mattila*, hallintojohtaja, käräjätuomari *Antero Nuotto* ja oikeustieteen kandidaatti *Caroline Westerling* (ranska). Filosofian ylioppilas *Riina Kosunen* avusti projektissa erityisesti ranskankielisen termistön kartoittamisessa ja terminologi *Simo Kankkunen* sanaston laatimiseen liittyvissä teknisissä asioissa.

Lämmin kiitos kaikille projektiin osallistuneille ja sanastoa kommentoineille!

FÖRORD

De förändringar som har skett i rättegångsförfarandet och de organisatoriska reformer som har vidtagits inom domstolsväsendet har skapat ett behov av en ordlista som beskriver Finlands domstolsväsende och dess verksamhet. Vid ingången av år 2000 inledde justitieministeriet och statsrådets kansli därför ett gemensamt projekt med målsättningen att klargöra olika begrepp och ge rekommendationer om användningen av såväl finska termer som deras motsvarighet på vissa andra språk. Projektet resulterade i en flerspråkig *Domstolsordlista*, som utöver termers motsvarighet på olika språk också innehåller definitioner av mer än 200 av de mest centrala begrepp som har samband med domstolarnas verksamhet. Termerna i ordlistan finns förutom på finska och svenska också på engelska, tyska och franska, och också definitionerna och anmärkningarna har översatts till alla dessa språk. Ordlistan är främst avsedd för dem som arbetar inom statsförvaltningen, men förhoppningsvis är den till hjälp också för översättare, tolkar, journalister, advokater och andra som använder domstolsterminologi.

Ledningsgruppen för projektet bestod av lagstiftningsrådet *Sten Palmgren* från justitieministeriet som ordförande, samt som medlemmar lagstiftningsrådet *Simone Alopaeus-Aminoff*, regeringsrådet *Raija Merikalla*, regeringssekreterare *Sami Sarvilinna* och lagstiftningsdirektör *Jan Törnqvist* från justitieministeriet, specialforskare *Tellervo Hyttinen* från statsrådets kansli, docent *Heikki E. S. Mattila* från Institutet för internationell ekonomisk rätt vid Helsingfors universitet samt förvaltningsdirektör, tingsdomare *Antero Nuotto* från Helsingfors tingsrätt. Projektsekreterare *Kaisa Kuhmonen* var ledningsgruppens sekreterare och terminolog för projektet. Ledningsgruppens uppgift var bl.a. att avgränsa ordlistan och utarbeta definitionerna.

Språkarbetsgrupperna bestod av lagstiftningsrådet *Simone Alopaeus-Aminoff* (svenska), docent *Ruth Donner* och regeringssekreterare *Sami Sarvilinna* (engelska), juris licentiat *Hagen Henrj*, terminolog *Kaisa Kuhmonen* och juris licentiat *Klaus Semmelmayr* (tyska) samt lektor *Jean-Michel Kalmbach*, docent *Heikki E. S. Mattila*, förvaltningsdirektör, tingsdomare *Antero Nuotto* och juris kandidat *Caroline Westerling* (franska). Filosofie studerande *Riina Kosunen* medverkade i projektet särskilt genom att bistå vid kartläggningen av terminologin på franska, och terminolog *Simo Kankkunen* hjälpte till med de tekniska frågorna i anslutning till ordlistans utformning.

Ett varmt tack till alla som deltagit i projektet och alla som kommenterat ordlistan!

FOREWORD

The recent procedural reforms and structural changes to the court system have given rise to the need to publish a glossary on the Finnish law courts and their activities. Accordingly, at the beginning of the year 2000, the Ministry of Justice and the Prime Minister's Office started a terminology project, whose task was to clarify the meanings of concepts and to issue recommendations on the use of terms, both in Finnish and in foreign languages. The project has produced this multilingual *Glossary of Court Terms*, which contains not only foreign translations but also definitions for over 200 of the most important concepts pertaining to the activities of the courts. The glossary covers Finnish and Swedish, as well as English, German and French; also the definitions and the explanatory notes have been translated into these languages. The glossary is aimed primarily for civil servants, but it is to be hoped that it will also be of use to translators, interpreters, journalists, lawyers and others working in this field.

Mr *Sten Palmgren*, Senior Adviser for Legislative Affairs at the Ministry of Justice, served as the chairman of the steering group of the project; the members of the group were as follows: Ms *Simone Alopaeus-Aminoff*, Senior Adviser for Legislative Affairs, Ms *Raija Merikalla*, Director of the Courts Bureau, Mr *Sami Sarvilinna*, Senior Officer for Legal Affairs, and Mr *Jan Törnqvist*, Director of Legislative Affairs, all at the Ministry of Justice; Ms *Tellervo Hyttinen*, Senior Officer at the Prime Minister's Office; Docent *Heikki E. S. Mattila* from the Institute of International Economic Law at the University of Helsinki; and District Judge *Antero Nuotto*, Administrative Chief of the District Court of Helsinki. Ms *Kaisa Kuhmonen* served as the group's secretary and terminologist. The steering group was in charge of the delimitation of the glossary and the drafting of the definitions.

The compositions of the language groups were as follows: Ms *Alopaeus-Aminoff* (Swedish), Docent *Ruth Donner* and Mr *Sarvilinna* (English), Mr *Hagen Henrj*, Licentiate of Laws, Ms *Kuhmonen* and Mr *Klaus Semmelmayr*, Licentiate of Laws (German), and Mr *Jean-Michel Kalmbach*, lecturer, Docent *Mattila*, Judge *Nuotto* and Ms *Caroline Westerling*, Master of Laws (French). Ms *Riina Kosunen*, student of French translation, has assisted especially in the surveying of the French terminology and Mr *Simo Kankkunen*, Terminologist, in the technical aspects of glossary compilation.

Our warmest thanks are due to all who have participated in the project or offered their valuable comments on the glossary!

VORWORT

Veränderungen der Verfahrensordnungen und Neuerungen der Gerichtsorganisation weckten den Bedarf an der Zusammenstellung eines Glossars, das die finnischen Gerichte und deren Verfahren erfassen würde. Deshalb setzten das Justizministerium und die Staatskanzlei zu Beginn des Jahres 2000 ein gemeinsames Terminologieprojekt in Gang mit dem Ziel, Begriffsinhalte zu klären und Empfehlungen für den Gebrauch sowohl finnischer Termini als auch ihrer fremdsprachigen Entsprechungen auszusprechen. Ergebnis dieses Projekts ist ein mehrsprachiges *Glossar der Gerichtsterminologie*, das zusätzlich zu den fremdsprachigen Entsprechungen auch die Definitionen von über 200 zentralen Begriffen der Gerichtspraxis enthält. Neben den beiden Amtssprachen Finnisch und Schwedisch handelt es sich bei den Fremdsprachen um Englisch, Deutsch und Französisch. Auch die Definitionen und Erläuterungen erscheinen in allen diesen Sprachen.

Zielgruppe des Glossars sind in erster Linie die Bediensteten der öffentlichen Verwaltung. Das Glossar wird aber hoffentlich auch Übersetzern, Dolmetschern, Journalisten, Anwälten und anderen helfen, die sich der bearbeiteten Begriffe bedienen.

Der Steuerungsgruppe gehörten als Vorsitzender der Leitende Referent im Justizministerium *Sten Palmgren* sowie als Mitglieder vom Justizministerium die Leitende Referentin *Simone Alopaeus-Aminoff*, die Abteilungsleiterin *Raija Merikalla*, der Referent für Rechtsangelegenheiten *Sami Sarvilinna* und der Referatsleiter *Jan Törnqvist*, von der Staatskanzlei die Wissenschaftliche Beauftragte *Tellervo Hyttinen*, vom Institut für Internationales Wirtschaftsrecht an der Universität Helsinki Privatdozent *Heikki E. S. Mattila* sowie der Leiter der Verwaltungsabteilung, Richter am Amtsgericht Helsinki *Antero Nuotto* an. Sekretärin der Steuerungsgruppe war Projektssekretärin *Kaisa Kuhmonen*, die das Projekt auch als Terminologin begleitete. Zu den Aufgaben der Steuerungsgruppe gehörten u. a. die Auswahl und Definition der Begriffe.

In der Arbeitsgruppe waren für Schwedisch die Leitende Referentin *Simone Alopaeus-Aminoff* zuständig. Für Englisch waren es Privatdozentin *Ruth Donner* und der Referent für Rechtsangelegenheiten *Sami Sarvilinna*, für Deutsch Lizentiat der Rechtswissenschaften *Hagen Henryj*, Terminologin *Kaisa Kuhmonen* und Lizentiat der Rechtswissenschaften *Klaus Semmelmayr*. Den Französischen Teil erledigten Lektor *Jean-Michel Kalmbach*, Privatdozent

Heikki E. S. Mattila, der Leiter der Verwaltungsabteilung, Richter am Amtsgericht *Antero Nuotto* und die Kandidatin der Rechtswissenschaften *Caroline Westerling*. Philosophiestudentin *Riina Kosunen* half insbesondere bei der Abklärung der französischen Begriffe und der Terminologie *Simo Kankkunen* bei der technischen Erstellung des Glossars.

Es sei auch an dieser Stelle allen Teilnehmern am Projekt und den Kommentatoren des Glossars für ihren Einsatz gedankt!

AVANT-PROPOS

Les changements survenus dans la procédure judiciaire et les réformes de l'organisation judiciaire ont rendu nécessaire la rédaction d'un vocabulaire décrivant les institutions judiciaires finlandaises et leurs activités. Le ministère de la Justice et le Secrétariat général du gouvernement ont lancé en commun début 2000 un projet de terminologie dont l'objectif était de préciser le contenu des notions et de donner des recommandations tant sur l'utilisation des termes finnois que sur celle de leurs équivalents dans d'autres langues. Ce projet a débouché sur le présent *Vocabulaire de la Justice* en plusieurs langues, qui dresse une liste de plus de 200 concepts essentiels du domaine d'activité des institutions judiciaires, avec une définition précise et des équivalents dans d'autres langues. Ces langues sont l'anglais, l'allemand et le français, qui s'ajoutent aux deux langues nationales finlandaises, le finnois et le suédois ; les définitions et les notes ont également été traduits. Le *Vocabulaire* s'adresse essentiellement au personnel de l'administration gouvernementale finlandaise, mais nous espérons qu'il sera également utile aux traducteurs, interprètes, cabinets d'avocats et autres usagers du vocabulaire de la branche.

Le groupe de coordination du projet était dirigé par M. *Sten Palmgren*, du ministère de la Justice, et comprenait en outre les membres suivants : Mmes *Simone Alopaeus-Aminoff* et *Raija Merikalla*, MM. *Sami Sarvilinna* et *M. Jan Törnqvist*, du ministère de la Justice, Mme *Tellervo Hyttinen*, du Secrétariat général du gouvernement, M. *Heikki E. S. Mattila* de l'Institut de droit économique international de l'université d'Helsinki, ainsi que M. *Antero Nuotto*, juge au Tribunal de grande instance d'Helsinki. Mme *Kaisa Kuhmonen* assurait les fonctions de secrétaire du groupe de coordination et de terminologie. Le groupe de coordination avait notamment pour mission de choisir les termes inclus dans le vocabulaire et de rédiger les définitions.

Les groupes de travail linguistiques étaient composés de : Mme *Simone Alopaeus-Aminoff* (suédois), Mme Ruth Donner et M. *Sami Sarvilinna* (anglais), M. *Hagen Henry*, Mme *Kaisa Kuhmonen* et M. *Klaus Semmelmayr* (allemand), MM. *Jean-Michel Kalmbach*, *Heikki E. S. Mattila*, *Antero Nuotto* et Me *Caroline Westerling* (français). Mme *Riina Kosunen* a contribué au projet en particulier en ce qui concerne la recherche de termes français et M. *Simo Kankkunen* a apporté sa contribution à la solution de problèmes d'ordre technique.

Nous adressons tous nos remerciements à toutes les personnes ayant participé au projet et à celles ayant fait part de leurs commentaires.

SANASTON KÄYTTÄJÄLLE

Sanaston rajaus

Sanasto on rajattu koskemaan vain keskeisimpiä tuomioistuinten käytännön toimintaan liittyviä käsitteitä. Sanastoon on valikoitu etenkin sellaisia termejä, jotka usein toistuvat esimerkiksi käännettävissä asiakirjoissa ja joiden vieraskielisistä nimityksistä on siksi tarpeellista sopia yhteisesti. Mukaan on otettu myös sellaisia esitutkintaan ja syyteharkintaan liittyviä käsitteitä, jotka kiinteästi koskevat tuomioistuintenkin toimintaa. Sen sijaan muun muassa tuomioistuinten virkanimikkeet on rajattu sanaston ulkopuolelle, koska niiden mukaan ottaminen olisi lohkaissut suuren osan sanaston noin 200 käsitteestä. Lisäksi Suomen Lakimiesliitossa on juuri tuotettu sanasto, jossa annetaan ruotsin- ja englanninkieliset vastineet erilaisille lakimiesammateille, myös tuomioistuinten virkanimikkeille. Myös fraseologia on muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta jätetty pois sanastosta.

Sanaston painopiste on riita- ja rikosasioissa, mutta myös hallintolainkäyttöön liittyvää termistöä on pyritty ottamaan mukaan. Hakemusasioita koskeva lainsäädäntö on parasta aikaa muuttumassa, joten hakemusasioiden käsittelyä ei ole sanastossa esitetty esimerkiksi omassa kaaviossaan.

Lainsäädännön muutoksia on seurattu 31.3.2001 asti.

Tuomioistuinsanaston käsitteet on ryhmitelty 15 eri aihealueeseen:

- tuomioistuimet
- tuomioistuimissa käsiteltävät asiat
- erilaiset prosessit
- oikeudenkäynnissä mukana olevat henkilöt
- esitutkinta ja syyteharkinta
- oikeudenkäynnin vaiheet
- muutoksenhaku
- todistelu
- syyntakeisuus
- oikeudenkäynnin julkisuus
- pakkokeinot ja turvaamistoimet
- ratkaisut
- rangaistukset
- oikeudenkäynnin kustannuksiin liittyvät käsitteet
- muut käsitteet.

Käsitteet on ryhmitelty näiden aihealueiden sisällä systemaattiseen järjestykseen ja numeroitu juoksevasti. Sanaston lopussa on aakkosellinen hakemisto kaikilla sanaston kielillä. Hakemistoista löytyvät viittaukset käsitteiden numeroihin.

Vieraskielisten vastineiden osalta vertailukohtana ovat olleet Englannin, Walesin, Saksan ja Ranskan tuomioistuinjärjestelmät. Koska eri maiden tuomioistuinjärjestelmät poikkeavat toisistaan, ei näistä järjestelmistä ole aina löytynyt vastaavaa käsitettä. Silloin on pyritty muodostamaan sellainen vieraskielinen vastine, joka mahdollisimman hyvin kuvaisi suomalaista käsitettä.

Vaikka saksassa ja ranskassa on yleensä erilliset feminiiniset muodot henkilöön viittaaville termeille (esim. *Rechtsanwältin*), on nämä muodot tilan säästämiseksi jätetty pois. Samoin tilan säästämiseksi on sanastossa viitattu molempiin sukupuoliin maskuliinimuotoisilla pronomineilla. Sanastossa on käytetty brittienglantia ja saksan uutta oikeinkirjoitusta.

Terminologisesta sanastotyöstä

Tuomioistuinsanasto on laadittu terminologisen sanastotyön periaatteiden ja menetelmien mukaisesti. Toisin kuin leksikografisessa sanakirjatyössä, joka tarkastelee sanoja sekä niiden merkityksiä ja käyttöä eri kielenkäyttötilanteissa, terminologisessa sanastotyössä lähtökohtana ei ole sana tai termi itsessään, vaan se mitä termin takaa löytyy. Tätä termin takaa löytyvää ajatuskokonaisuutta tai mielikuvaa, joka alan ihmisillä on kulloinkin tarkastelun kohteena olevasta esineestä, olennosta, tapahtumasta tai ilmiöstä, sanotaan terminologiassa **käsitteeksi**. Toisin sanoen sanaston laatimisessa on lähdetty liikkeelle käsitteistä ja niiden välisistä suhteista: käsiteanalyysin avulla on selvitetty, millaisia ominaisuuksia ja piirteitä käsitteeseen liittyy, mikä on käsitteen olennainen sisältö, miten se eroaa jostakin lähikäsitteestä, millaiset ovat käsitteiden väliset suhteet ja millainen käsitejärjestelmä näiden suhteiden verkosta muodostuu.

Käsitteen olennaisin sisältö on kuvattu **määritelmässä**. Määritelmät eivät siis kerro käsitteestä kaikkea, vaan vain sen olennaisimman, joka erottaa käsitteen muista käsitteistä. Määritelmät on laadittu nimenomaan tuomioistuinten näkökulmasta, muilla aloilla sama termi voi viitata käsitteisiin, joilla on hieman erilainen sisältö. Määritelmät on kirjoitettu kansainvälisten määritelmänkirjoitusperiaatteiden mukaisesti siten, että ne alkavat pienellä alkukirjaimella, eikä niiden lopussa ole pistettä. Käsitteeseen, lähikäsitteisiin tai termin käyttöön liittyvää lisätietoa on tarvittaessa annettu määritelmän alta sisennettynä löytyvässä **selitteessä**. Joidenkin lähellä yleiskieltä olevien

käsitteiden (esim. *asia*) sisältö on määritelmän sijaan kuvattu väljemmin selitteessä. Selitteet on kirjoitettu normaaleiksi virkkeiksi, ne siis alkavat isolla alkukirjaimella ja päättyvät pisteeseen.

Käsitteiden keskenään muodostamia käsitejärjestelmiä valottavat sanastosta löytyvät **käsitekaaviot**. Kaavioiden tarkoituksena on kuvata nimenomaan käsitteiden välisiä suhteita, ei niinkään esimerkiksi organisaatioiden hierarkkista asemaa toisiinsa nähden tai oikeudenkäynnin etenemistä.

Kaaviot ovat siis eräänlaisia yleistyksiä käsitteiden muodostamasta verkosta. Käsitteiden välisiä suhteita voidaan luokitella monella tavalla, mutta yleensä käytännön sanastotyössä käytetään kolmenlaisten käsitesuhteiden erittelyä:

- **Hierarkkinen käsitesuhde** on laajemman yläkäsitteen ja suppeamman alakäsitteen välillä. Esimerkiksi *hallintotuomioistuimeen* liittyvät kaikki sen yläkäsitteen, *tuomioistuimen*, piirteet (käyttää tuomiovaltaa, on riippumaton, on valtiollinen elin jne.) ja lisäksi lisäpiirteenä se, että se käsittelee hallintolainkäyttöasioita. Hierarkkista käsitesuhdetta ei pidä sekoittaa organisaatioiden väliseen hierarkkiseen asemaan.
- **Koostumussuhteessa** alakäsitteet ovat yläkäsitteen osia, esimerkiksi *oikeuslaitoksen* yksi osa on *tuomioistuinlaitos*, joka puolestaan koostuu *tuomioistuimista*.
- **Funktiosuhteita** ovat kaikki muut käsitesuhteet. Funktiosuhteet voivat olla esimerkiksi syyn ja seurauksen (*tuomiovirhe – tuomiovirhekankeus*) tai toimenpiteen ja toimijan (*synteharkinta – syyttäjä*) välisiä suhteita.

Käsitejärjestelmät ovat yleensä sekakoosteisia, toisin sanoen kaikki edellä kuvatut käsitesuhteet voivat esiintyä samassa käsitejärjestelmässä.

Käsitejärjestelmät ovat usein myös moniulotteisia: yläkäsitteitä voidaan jakaa eri perustein erilaisiin alakäsitteisiin. Esimerkiksi *tuomioistuimet* voidaan jakaa oikeusasteen perusteella *ali-*, *yli-* ja *ylimpiin oikeuksiin* tai asiallisen toimivallan perusteella *yleisiin*, *hallinto-* ja *erityistuomioistuimiin*. Saman jakoperusteen mukaiset käsitteet sulkevat toisensa pois (*tuomioistuin* voi olla joko *alioikeus* tai *ylin oikeus*, mutta ei molempia yhtä aikaa), kun taas eri jakoperustein jaotellut alakäsitteet voivat muodostaa uusia käsitteitä (*tuomioistuin* on yhtä aikaa esim. *yleinen tuomioistuin* ja *alioikeus*).

Sanastossa käytetyt merkintätavat

Kuhunkin käsitteeseen liittyvä hakusana-artikkeli koostuu käsitteen numerosta (1), suomenkielisestä termistä (2), erikielisistä vastineista (3), määritelmästä (4), selitteestä (5), määritelmän käännöksistä (6) ja selitteen käännöksistä (7). Vastineiden suvut (ruotsista vain ett-suku) on merkitty kursivilla termin jälkeen.

Esimerkki:

- 1 10
- 2 **käräjäoikeus**
- 4 ensimmäisen oikeusasteen *yleinen tuomioistuin*
- 5 Käräjäoikeudet aloittivat toimintansa vuonna 1993.
 Ne korvasivat *kihlakunnanoikeudet* ja *raastuvanoikeudet*.
- 3 **sv tingsrätt**
- 6 *allmän domstol* i första instans
- 7 Tingsrätterna inledde sin verksamhet 1993. De ersatte
 häradsrätterna och *rådstuvurätterna*.
- en District Court**
 general court of first instance
 District Courts were established in 1993. They superseded the
 earlier *Circuit Courts* and *City Courts*.
- de Amtsgericht n**
 ordentliches Gericht erster Instanz
 Die Amtsgerichte nahmen im Jahre 1993 unter dem Namen
 „käräjäoikeus“ ihre Tätigkeit auf. Sie sind an die Stelle der
 früheren *Untergeichte* „*raastuvanoikeus*“ und
 „*kihlakunnanoikeus*“ getreten.
- fr tribunal de grande instance m**
 juridiction judiciaire du premier degré
 Le « käräjäoikeus » a été instauré en 1993 en remplacement
 du « *kihlakunnanoikeus* » (*tribunal rural de première instance*)
 et du « *raastuvanoikeus* » (*tribunal municipal de première*
 instance).

Määritelmien käännökset kuvaavat suomalaisen käsitteen sisältöä. Ne eivät siis ole vieraskielisten termien autenttisia määritelmiä eivätkä siksi aina täysin vastaa vieraskielisen käsitteen sisältöä. Sellaisissa tapauksissa, joissa vastineesta on tullut lähes määritelmänomainen, on määritelmän käännös jätetty kokonaan pois. Lähinnä suomenkieliselle lukijalle suunnatut vastineiden käyttöä koskevat selitteet on kirjoitettu suomeksi vieraskielisen määritelmän ja selitteen perään.

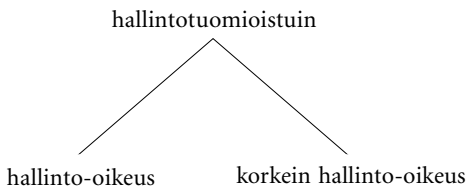
Sanastossa on käytetty seuraavia koodeja:

<i>sv</i>	ruotsi
<i>en</i>	englanti
<i>de</i>	saksa
<i>fr</i>	ranska
<i>m</i>	maskuliini
<i>n</i>	neutri
<i>f</i>	femiini
<i>pl</i>	monikko
<i>ett</i>	ruotsin ett-suku
<i>Suppeampi käsite</i>	suppeampi käsite kuin suomenkielinen
<i>Laajempi käsite</i>	laajempi käsite kuin suomenkielinen
<i>Lähikäsite</i>	lähikäsite

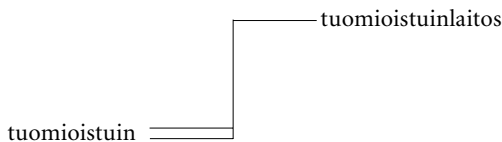
Määritelmässä ja selitteissä esiintyvät *kursivoidut* termit viittaavat muualla *Tuomioistuinsanastossa* määriteltyihin käsitteisiin.

Käsittekaavioissa on esitetty **lihavoituina** sellaiset termit, jotka esiintyvät sanastossa omana hakusana-artikkelinaan. Kaaviot sisältävät termien lisäksi määritelmät, mutta eivät selitteitä. Käsittekaavioissa sulkeisiin () merkityjä termejä ei ole sanastossa, vaan ne on lisätty kaavioon eräänlaisiksi apukäsitteiksi helpottamaan kaavion ymmärtämistä. Kulmasulkeet [] käsittekaavioissa (ks. esim. rikosasiain oikeudenkäyntimenettely käräjäoikeudessa) viittaavat siihen, että kulmasulkeissa oleva osa määritelmää ei koske kyseistä kaaviota.

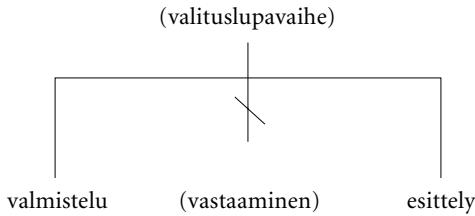
Käsittekaaviossa hierarkkista suhdetta kuvataan puudiagrammilla:

Koostumussuhdetta kuvataan kampadiagrammilla. Kaksoisviiva koostumussuhteisessa kaaviossa kuvaa sitä, että kokonaisuuteen kuuluu yleensä monta kyseisenlaista osaa.

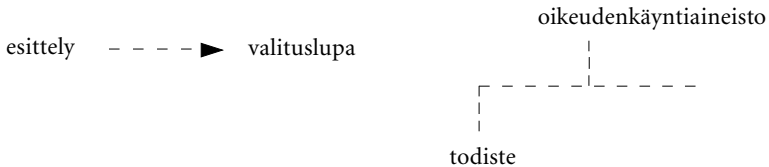
Poikkiviiva puolestaan viittaa siihen, että kyseinen osa ei esiinny aina kokonaisuuden osana.

Funktiosuhdetta kuvataan nuolilla:

Katkoviivoin on merkitty käsitesuhteita, jotka eivät ole määrittelyn kannalta olennaisia eivätkä siten näy määritelmässä, mutta jotka helpottavat käsitteen ja käsitejärjestelmän ymmärtämistä.

Moniulotteisuutta on kuvattu paksunnetuilla viivoilla, joiden viereen on usein merkitty myös jaotteluperuste. (Ks. esim. kaavio tuomioistuimista.)

Palaute

Valtioneuvoston kielipalvelu ottaa mielellään vastaan sanastoa koskevia kommentteja:

Valtioneuvoston kanslia

Kielipalvelu

PL 23

00023 Valtioneuvosto

sähköposti: kielipalvelu@vnk.vn.fi

puhelin: (09) 160 2058

faksi: (09) 160 2163

TILL ANVÄNDARNA

Avgränsning av ordlistan

Ordlistan har avgränsats så att den omfattar endast de viktigaste av de begrepp som sammanhänger med domstolarnas verksamhet i praktiken. Till ordlistan har man valt i synnerhet sådana termer som ofta återkommer t.ex. i handlingar som skall översättas och för vilka det därför är skäl att gemensamt komma överens om motsvarigheter på främmande språk. Dessutom har vissa begrepp som sammanhänger med förundersökning och åtalsprövning och som har ett nära samband också med domstolarnas verksamhet tagits med i ordlistan. Däremot har bl.a. tjänstebestämmelser inom domstolsväsendet utelämnats, emedan de annars skulle ha utgjort en stor del av de ca 200 begrepp som ordlistan avsågs omfatta. Dessutom har man nyligen vid Finlands Juristförbund utarbetat en ordlista som innehåller finska, svenska och engelska benämningar på olika juristyrken, också på tjänstebestämmelser inom domstolsväsendet. På vissa undantag har också fraseologin utelämnats från ordlistan.

Tyngdpunkten i ordlistan ligger på tvistemål och brottmål, men också termer som har att göra med förvaltningsrättskipningen finns med. Lagstiftningen om ansökningsärenden revideras för närvarande, och behandlingen av dessa ärenden har därför inte presenterats i ordlistan t.ex. i något särskilt diagram.

Förändringar i lagstiftningen har noterats fram till 31.3.2001.

Begreppen i domstolsordlistan har indelats i 15 grupper enligt temaområde:

- domstolarna
- mål och ärenden som behandlas vid domstolarna
- olika processer
- personer som deltar i en rättegång
- förundersökning och åtalsprövning
- rättegångens olika skeden
- ändringssökande
- bevisning
- tillräknelighet
- offentlighet vid rättegång
- tvångsmedel och säkringsåtgärder
- avgöranden
- straffen
- begrepp som sammanhänger med rättegångskostnaderna
- övriga begrepp.

Begreppen har grupperats i systematisk ordning inom dessa temaområden och försetts med löpande nummer. I slutet av ordlistan finns ett alfabetiskt index på ordlistans alla språk. Indexet innehåller hänvisningar till begreppens nummer.

I fråga om termernas motsvarigheter på de främmande språken har domstolssystemen i England, Wales, Tyskland och Frankrike använts som jämförelseobjekt. Eftersom de olika ländernas domstolssystem avviker från varandra, har det inte alltid varit möjligt att ur dessa system finna direkta motsvarigheter till begreppen. I dessa fall har man försökt finna en ekvivalent formulering som så väl som möjligt motsvarar det finska begreppet. Den svenska terminologin motsvarar det juridiska språkbruket i Finland, och vissa avvikelser från språkbruket i Sverige har angetts särskilt.

Även om termer som avser personer i allmänhet har en särskild feminin form i det tyska och det franska språket (t.ex. *Rechtsanwältin*), har dessa former utelämnats av utrymmesskäl. Av samma skäl används maskulint pronomen när båda könen avses. I ordlistan används brittisk engelska och den nya tyska rättskrivningen.

Något om det terminologiska arbetet

Domstolsordlistan har utarbetats i enlighet med de terminologiska principer och metoder som gäller för redigering av ordlistor. Till skillnad från vad som är fallet inom det lexikografiska ordboksarbetet, som tar sikte på orden och deras betydelse och användning i olika situationer, utgår man i terminologiskt ordlistearbete inte från ordet eller termen som sådan, utan från vad som ligger bakom termen. Denna bakomliggande tankeenheter eller föreställning som en fackman har om det föremål, den varelse, det skeende eller fenomen som det i det enskilda fallet är fråga om kallas inom terminologin **begrepp**. Vid redigeringen av ordlistan har man med andra ord utgått från begreppen och deras inbördes förhållande: med hjälp av begreppsanalys har man utrett hurdana egenskaper och särdrag begreppet är förbundet med, vad som är begreppets väsentliga innehåll, hur det skiljer sig från något besläktat begrepp, vilket förhållandet är mellan begreppen och hurdant begreppssystem nätet av dessa förhållanden utgör.

Begreppens centrala innehåll har beskrivits i **definitionerna**. En definition berättar således inte allting om begreppet, utan endast det mest väsentliga som särskiljer det från andra begrepp. Definitionerna har utarbetats uttryckligen utgående från domstolarnas perspektiv. Inom andra sektorer kan samma term således syfta på begrepp som har ett något annorlunda innehåll. Definitionerna har i enlighet med de internationella principer som gäller för

skrivning av definitioner skrivits så att de börjar med liten begynnelsebokstav och avslutas utan punkt. Tilläggsuppgifter som gäller begreppet, ett besläktat begrepp eller användningen av termen har vid behov getts i den **anmärkning** som finns på en indragen rad under termen. För vissa begrepp som är nära ett allmänspråkligt begrepp (t.ex. *sak*) har det inte getts någon definition, utan de är i stället beskrivna mera allmänt i anmärkningen. Anmärkningarna har skrivits ut i form av normala meningar och inleds således med stor bokstav och avslutas med punkt.

De **begreppsdiagram** som finns i ordlistan belyser de begreppssystem som en del begrepp bildar tillsammans. Syftet med dessa diagram är att beskriva uttryckligen relationer mellan begreppen, och inte i första hand t.ex. de olika organisationernas hierarkiska ställning i förhållande till varandra eller att beskriva en rättegångs förlopp. Ordlistans diagram är således ett slags generaliseringar av det nätverk som begreppen bildar. Begreppens förhållande till varandra kan klassificeras på många sätt, men i det praktiska arbetet då ordlistor utarbetas använder man i allmänhet en klassificering som omfattar tre olika slag av begreppsrelationer:

- En **generisk relation** råder mellan ett vidare överbegrepp och ett mera begränsat underbegrepp. T.ex. begreppet *förvaltningsdomstol* har alla de drag som finns hos dess överbegrepp *domstol* (utövar domsrätt, är oberoende, är ett statligt organ osv.) och dessutom det ytterligare draget att den behandlar förvaltningsmål.
- I en **partitiv relation** är underbegreppen delar av ett överbegrepp, t.ex. en del av *rättsväsendet* utgörs av *domstolsväsendet*, som för sin del består av *domstolarna*.
- Alla övriga begreppsrelationer är **associativa relationer**. De associativa relationerna kan t.ex. bestå av relationen mellan orsak och verkan (*domvilla – klagan på grund av domvilla*) eller mellan en åtgärd och den som vidtar åtgärden (*åtalsprövning – åklagare*).

Begreppssystemen är i allmänhet uppbyggda så att de innehåller en blandning av olika relationer. Alla ovan beskrivna begreppsrelationer kan således förekomma i samma begreppssystem. Begreppssystemen är ofta också flerdimensionella: överbegrepp kan på olika grunder indelas i olika underbegrepp. T.ex. *domstolarna* kan på basis av instansordningen indelas i *underrätter*, *övrätter* och *högsta rättsinstanser* eller på basis av saklig behörighet indelas i *allmänna domstolar*, *förvaltningsdomstolar* och *specialdomstolar*. Begrepp som faller inom samma fördelningsgrund utesluter varandra (en *domstol* kan vara antingen *underrätt* eller *högsta rättsinstans*, men inte båda samtidigt), medan däremot sådana underbegrepp som har indelats enligt olika fördelningsgrunder kan bilda nya begrepp (en *domstol* är samtidigt t.ex. en *allmän domstol* och en *underrätt*).

Beteckningar som har använts i ordlistan

Varje sökordsartikel består av begreppets nummer (1), den finskspråkiga termen (2), dess motsvarighet på de övriga språken (3), en definition (4), en anmärkning (5), översättningar av definitionen (6) och översättningar av anmärkningen (7). Motsvarigheternas genus (i fråga om svenska språket bara neutrum, ”ett”) har angetts i kursivstil efter termen.

Exempel:

- 1 **10**
- 2 **käräjäoikeus**
- 4 ensimmäisen oikeusasteen *yleinen tuomioistuin*
- 5 Käräjäoikeudet aloittivat toimintansa vuonna 1993.
Ne korvasivat *kihlakunnanoikeudet* ja *raastuvanoikeudet*.
- 3 **sv tingsrätt**
- 6 *allmän domstol* i första instans
- 7 Tingsrätterna inledde sin verksamhet 1993. De ersatte *häradsrätterna* och *rådstuvurätterna*.
- en District Court**
general court of first instance
District Courts were established in 1993. They superseded the earlier *Circuit Courts* and *City Courts*.
- de Amtsgericht n**
ordentliches Gericht erster Instanz
Die Amtsgerichte nahmen im Jahre 1993 unter dem Namen „käräjäoikeus“ ihre Tätigkeit auf. Sie sind an die Stelle der früheren *Untergegerichte* „*raastuvanoikeus*“ und „*kihlakunnanoikeus*“ getreten.
- fr tribunal de grande instance m**
jurisdiction judiciaire du premier degré
Le « käräjäoikeus » a été instauré en 1993 en remplacement du « *kihlakunnanoikeus* » (*tribunal rural de première instance*) et du « *raastuvanoikeus* » (*tribunal municipal de première instance*).

Översättningarna av definitionerna beskriver de finska begreppens innehåll. De är alltså inte autentiska definitioner av de utländska begreppens innehåll. I sådana fall där ekvivalenten på ett främmande språk har blivit snarliken

definition, har definitionen inte översatts. Anmärkningar som närmast är riktade till finska läsare och som gäller användningen av ekvivalenterna har skrivits in efter den engelska, tyska eller franska definitionen och anmärkningen. Anmärkningar som gäller användningen av de svenska eller de finska termerna har på motsvarande sätt skrivits på svenska.

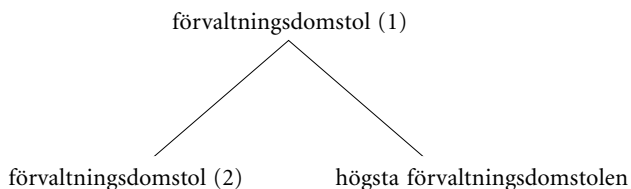
I ordlistan har följande koder använts:

<i>sv</i>	svenska
<i>en</i>	engelska
<i>de</i>	tyska
<i>fr</i>	franska
<i>m</i>	maskulinum
<i>n</i>	neutrum
<i>f</i>	femininum
<i>pl</i>	pluralis
<i>ett</i>	svenskt neutrum
<i>Suppeampi käsité</i>	snävare begrepp än det finskspråkiga
<i>Laajempi käsité</i>	vidare begrepp än det finskspråkiga
<i>Lähikäsite</i>	besläktat begrepp

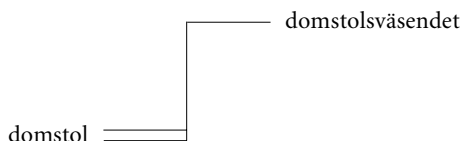
De *kursiverade* termer som förekommer i definitionerna och anmärkningarna hänvisar till begrepp som definieras på något annat ställe i *Domstolsordlistan*.

I begreppsdiagrammen har sådana termer som i ordlistan har en egen sökordsartikel skrivits ut med **fetstil**. Diagrammen innehåller förutom termer också definitioner, men inte anmärkningar. Termer som har skrivits inom parentes () i begreppsdiagrammen finns inte i ordlistan, utan har fogats till diagrammet som ett slags hjälpbegrepp för att göra det lättare att förstå diagrammet. Klamrar [] i begreppsdiagrammen (se t.ex. brottmålsprocess i tingsrätten) anger att den del av definitionen som finns inom klamrar inte gäller ifrågasvarande diagram.

I ett begreppsdiagram beskrivs en generisk relation med ett trädidiagram:

En partitiv relation beskrivs med ett kamdiagram. Ett dubbelt streck i ett diagram som beskriver en partitiv relation anger att helheten i allmänhet består av flera delar av det ifrågasvarande slaget.

Ett snedstreck anger att ifrågavarande del inte alltid förekommer som en del av helheten.

En associativ relation anges med pilar:

Sådana begreppsrelationer som inte är väsentliga med tanke på definitionen, och som således inte framgår av definitionen men som gör det lättare att förstå begreppet och begreppssystemet, har angetts med en streckad linje.

Flerdimensionalitet har angetts med feta streck, bredvid vilka också fördelningsgrunden ofta har angetts. (Se t.ex. diagrammet över domstolarna.)

Kommentarer

Statsrådets språktjänst tar gärna emot kommentarer om ordlistan.

Statsrådets kansli

Språktjänsten

PB 23

00023 Statsrådet

e-post: kielipalvelu@vnk.vn.fi

telefon: (09) 160 2058

telefax: (09) 160 2163

TO THE USER

Delimitation of the glossary

This glossary has been delimited to cover only the most important concepts pertaining to practical court work, and especially those that tend to occur frequently in documents to be translated, so that it is worth while to agree on common designations for them in other languages. Moreover, the glossary covers certain concepts pertaining to pre-trial investigations and consideration of charges that have a direct bearing on the activities of the courts. In contrast, the professional titles in use in the various courts in Finland have been omitted from this glossary, not least because they would have taken up most of its 200 entries. In addition, the Finnish Lawyers' Association has recently published a Finnish-Swedish-English glossary on the professional titles used by lawyers, also those in the courts. Finally, most, but not all, of the phraseology used in the courts has been omitted.

The emphasis of this glossary is on civil and criminal matters; nevertheless, terms have been included also from the field of administrative judicial procedure. The legislation governing petitionary matters is undergoing a reform, for which reason the pertinent procedure is not dealt with in a separate diagram in this glossary.

Legislative amendments up to 31 March 2001 have been taken into account.

The entries in the glossary have been divided under fifteen headings:

- Courts
- Matters dealt with in the courts
- Various proceedings
- Participants in proceedings
- Pre-trial investigation and consideration of charges
- Stages of proceedings
- Appeals
- Evidence
- Criminal capacity
- Openness of proceedings
- Coercive measures and interim relief
- Decisions
- Penalties
- Legal costs and related concepts
- Miscellaneous.

Within these headings, the entries have been laid out in a systematic order and given consecutive numbers. At the end of the glossary there is an alphabetical index for each of the languages included in it. The indexes contain references to the numbers of the entries.

The court systems of England and Wales, Germany and France have been taken into account when rendering the terms into foreign languages. As the court systems of the various countries are quite different, it has not always been possible to find equivalent concepts in these systems. In this event, the objective has been to coin a term that would be as illustrative of the Finnish concept as possible.

Even though both German and French have specific feminine forms for terms that refer to persons (e.g. *Rechtsanwältin*), these forms have been omitted in order to save space. For the same reason, the masculine pronoun is used in the glossary to refer to both sexes. UK English and the reformed German spelling have been used in the glossary.

On terminology work

The Glossary of Court Terms has been compiled in accordance with the principles and methods of terminology work. Unlike lexicography, which looks at words and their meanings and use in various linguistic contexts, terminology work does not start from the word or the term in itself, but instead from what underlies it. This idea or impression behind the term, as the object, being, event or phenomenon at hand is perceived by professionals, is called the **concept**. In other words, this glossary is based on concepts and their interrelations: the features and characteristics of a given concept are determined by way of analysis of concepts, as are the essential intention of the concept, its differences to other related concepts, the concept relations and the concept system built up from the network of such relations.

The most essential intention of a concept is supplied in its **definition**. Thus, a definition is not an exhaustive description of the concept, but rather a description of the most important points differentiating it from other concepts. The definitions in this glossary have been drawn up from the perspective of the courts; it should be noted that in other fields the same term may refer to concepts that have a different intention. International standards of definition-drafting have been used in the work: hence, the phrases do not begin with a capital letter and they do not end with a full stop. Supplementary information on the concepts, the other concepts related to them or the use of the terms is sometimes supplied in an **explanatory note**, which appears as indented text below the definition. Some concepts that are

nearly the same in general language (e.g. *matter*) have not been defined, but instead explained more loosely in the explanatory note. The notes are normal sentences: they begin with a capital letter and end with a full stop.

The concept systems built up of certain sets of concepts are illustrated by **concept diagrams**. These diagrams are intended specifically for the description of concept relations and not, for instance, the hierarchy observed in an organisation or the temporal flow of a trial. In other words, the diagrams are generalisations of the networks formed by the concepts. The concept relations can be classified in a number of ways, but three different classes of relation are normally recognised in terminology work:

- A **generic relation** exists between a broader superordinate concept and a narrower subordinate concept. For instance, an *administrative court* has all of the characteristics of its superordinate concept, a *court* (exercises judicial power, is independent, is a state organ etc.), as well as the additional characteristic of dealing with administrative judicial matters.
- In a **partitive relation**, the subordinate concepts are parts of the superordinate concept; thus, for instance, one of the parts of the *judicial system* is the *court system*, which, again, is composed of the *courts*.
- All other conceptual relationships are **associative relations**. These may pertain, for example, to cause and effect (*procedural error – complaint on the grounds of a procedural error*) or to act and actor (*consideration of charges – prosecutor*).

Most concept systems are mixed, that is, all relation classes referred to above may appear in the same system. Often they are also multidimensional: superordinate concepts can be divided up into subordinate concepts on many different bases. For instance, the *courts* can be divided by instance into *courts of first instance*, *courts of second instance* and *courts of final appeal*, or by competence into *general courts*, *administrative courts* and *special courts*. Concepts under the same basis are mutually exclusive (a *court* can be a *court of first instance* or a *court of final appeal*, but not both), but subordinate concepts divided on different bases may be combined into new concepts (a *court* can be a *general court* and a *court of first instance* at the same time).

How an entry is presented

An entry consists of the number of the concept (1), the term in Finnish (2), the equivalents in foreign languages (3), the definition (4), the explanatory note (5), the translations of the definition (6) and the translations of the explanatory note (7). The genders of the equivalents (in Swedish only *ett*) have been supplied in italics after the term.

For example:

- 1 **10**
- 2 **käräjäoikeus**
- 4 ensimmäisen oikeusasteen *yleinen tuomioistuin*
- 5 Käräjäoikeudet aloittivat toimintansa vuonna 1993.
 Ne korvasivat *kihlakunnanoikeudet* ja *raastuvanoikeudet*.
- 3 **sv tingsrätt**
- 6 *allmän domstol* i första instans
- 7 Tingsrätterna inledde sin verksamhet 1993. De ersatte
 häradsrätterna och *rådstuvurätterna*.
- en District Court**
general court of first instance
District Courts were established in 1993. They superseded the
earlier *Circuit Courts* and *City Courts*.
- de Amtsgericht** *n*
ordentliches Gericht erster Instanz
Die Amtsgerichte nahmen im Jahre 1993 unter dem Namen
„käräjäoikeus“ ihre Tätigkeit auf. Sie sind an die Stelle der
früheren *Untergeichte* „*raastuvanoikeus*“ und
„*kihlakunnanoikeus*“ getreten.
- fr tribunal de grande instance** *m*
jurisdiction judiciaire du premier degré
Le « käräjäoikeus » a été instauré en 1993 en remplacement
du « *kihlakunnanoikeus* » (*tribunal rural de première instance*)
et du « *raastuvanoikeus* » (*tribunal municipal de première
instance*).

The translations of the definitions illustrate the intention of the Finnish concept. Hence, they are not authentic definitions of foreign-language terms, nor do they always correspond fully to the intention of the foreign concepts. In cases where the term itself is almost like a definition, the translation of the Finnish definition has been omitted. Explanatory notes mainly intended for Finnish-speaking users have been supplied in Finnish after the term and definition in another language.

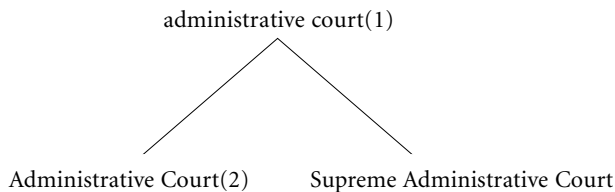
The following abbreviations have been used in the glossary:

<i>sv</i>	Swedish
<i>en</i>	English
<i>de</i>	German
<i>fr</i>	French
<i>m</i>	masculine
<i>n</i>	neuter
<i>f</i>	feminine
<i>pl</i>	plural
<i>ett</i>	Swedish ett
<i>Suppeampi käsite</i>	narrower concept than the Finnish
<i>Laajempi käsite</i>	broader concept than the Finnish
<i>Lähikäsite</i>	related concept

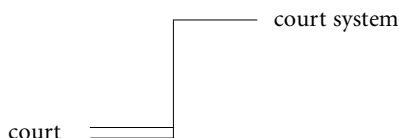
The *italicised* terms in the definitions and explanatory notes are cross-references to concepts defined elsewhere in the glossary.

The terms in **boldface** in the concept diagrams appear as separate entries in the glossary. The diagrams contain the terms and definitions, but not the explanatory notes. Terms in parentheses () in the diagram do not appear in the glossary; they have been taken into the diagram for the purpose of making it easier to understand. Square brackets [] in a concept diagram (see, for instance, criminal procedure in a district court) mean that the part of the definition within the brackets does not pertain to the diagram in question.

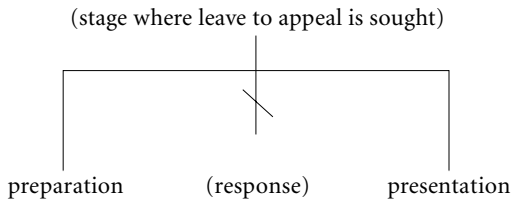
In a concept diagram, a generic relation is illustrated by a tree diagram:

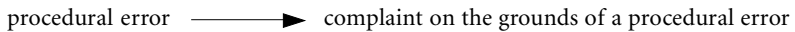
A partitive relation is illustrated by a rake diagram. A double line in this type of diagram means that the whole is usually composed of several such components.

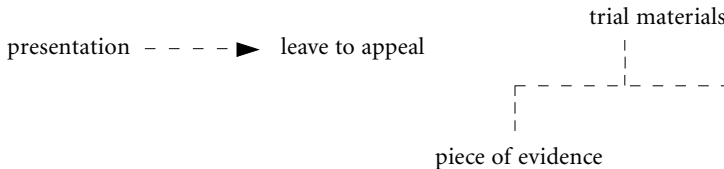
A slash means that the part in question does not always appear as a part of the whole.

An associative relation is illustrated by arrows.

Dotted lines illustrate concept relations that are not essential to the definition and hence do not appear in the definitions, but which make it easier to understand the concept and the concept system.

Multidimensionality is illustrated by bolder lines, which normally come supplied with the basis of the division (see e.g. the diagram on the courts).

Feedback

If you have comments on this glossary, please contact the Terminology Service of the Government:

Valtioneuvoston kanslia

Kielipalvelu

PL 23

FIN-00023 Valtioneuvosto

Finland

e-mail: kielipalvelu@vnk.vn.fi

telephone: +358 9 160 2058

telefax: +358 9 160 2163

HINWEISE FÜR DIE BENUTZUNG

Eingrenzung des Glossars

Das Glossar ist auf die gebräuchlichsten Begriffe wie sie in der Gerichtspraxis vorkommen beschränkt. Es sind insbesondere solche Begriffe, die z. B. bei der Übersetzung von Urkunden häufig vorkommen und über deren fremdsprachige Benennungen deshalb Einigkeit erzielt werden sollte. Hinzugenommen sind auch Begriffe des strafrechtlichen Ermittlungsverfahrens. Dahingegen sind u. a. Amtsbezeichnungen ausgegrenzt, da ansonsten der Rahmen des etwa 200 Begriffe umfassenden Glossars gesprengt worden wäre. Hinzu kam, dass der Finnische Juristenverband gerade ein Glossar der schwedischen und englischen Entsprechungen der juristischen Berufsbezeichnungen, einschließlich der Amtsbezeichnungen der an den Gerichten tätigen Personen, aufgelegt hat. Von Ausnahmen abgesehen, wurde auch keine Phraseologie in das Glossar aufgenommen.

Der Schwerpunkt des Glossars liegt bei Zivilrechtsstreiten und Strafsachen; jedoch wurden nach Möglichkeit auch zu den Verwaltungsrechtsstreiten gehörende Begriffe einbezogen. Die Rechtsvorschriften betreffend die sogenannten Antragsachen, weitgehend der Freiwilligen Gerichtsbarkeit im deutschen Recht vergleichbar, werden in naher Zukunft geändert werden. Für die entsprechenden Verfahren wurde daher im Glossar z. B. kein eigenes Schema aufgenommen.

Stand der berücksichtigten Rechtsvorschriften ist der 31.3.2001.

Die Begriffe des Glossars sind in 15 Gebiete aufgeteilt, und zwar

- Gerichtsaufbau
- Angelegenheiten vor den Gerichten
- Unterschiedliche Verfahrensarten
- Beteiligte am Verfahren
- Ermittlungsverfahren und Ermessensausübung bei der Strafverfolgung
- Phasen des Prozesses
- Rechtsbehelfe
- Beweisaufnahme
- Schuldfähigkeit
- Öffentlichkeit des Verfahrens
- Zwangsmaßnahmen
- Entscheidungen
- Strafen

- Begriffe betreffend die Prozesskosten
- Sonstige Begriffe

Die Begriffe sind je nach Gebiet systematisch geordnet und fortlaufend nummeriert. Am Ende des Glossars findet sich ein alphabetisches Register in allen Sprachen des Glossars. Das Register verweist auf die Nummern der Begriffe.

Bezugspunkte der fremdsprachigen Entsprechungen waren die englische, die deutsche und die französische Gerichtsbarkeit. Da die Systeme in den unterschiedlichen Ländern z. T. erheblich voneinander abweichen, ist es nicht immer gelungen entsprechende Begriffe zu finden. In diesen Fällen wurde versucht, ein den finnischen Begriff möglichst genau spiegelndes Wort zu bilden.

Obwohl im Deutschen und Französischen die personenbezogenen Begriffe gewöhnlich auch eine weibliche Form haben (z.B. *Rechtsanwältin*), ist diese aus Gründen der Platzersparnis nicht aufgeführt. Gleiches gilt für die Verwendung der Pronomina. Die Sprache des Glossars folgt den Vorgaben des britischen Englisch und den neuen deutschen Rechtschreibregeln.

Terminologische Arbeit

Bei der Erstellung des Glossars wurden die Grundsätze und Methoden der Terminologie berücksichtigt. Anders als bei der lexikografischen Wörterbucharbeit, die Wörtern in ihrer Bedeutung und in ihrem Gebrauch in unterschiedlichen Situationen nachgeht, ist Ausgangspunkt bei der terminologischen Wortschatzarbeit nicht das Wort oder der Terminus, sondern das, was dahintersteckt. Die hinter dem Terminus aufzudeckende Gesamtheit von Gedanken oder Vorstellungen, die sich die betreffenden Personen jeweils zu bzw. von den zu untersuchenden Sachen, Wesen, Geschehen oder Phänomenen machen, wird in der Terminologie mit dem Wort **Begriff** bezeichnet. Die vorliegende Arbeit geht also von den Begriffen und deren Beziehungen untereinander aus. Mit Hilfe einer Begriffsanalyse wurde geklärt, welche Eigenschaften und Züge zu einem bestimmten Begriff gehören, was sein wesentlicher Inhalt ist, wie er sich von einem verwandten Begriff unterscheidet, welcher Art die Beziehungen der Begriffe untereinander sind und zu welchem Begriffssystem sie sich verbinden.

Der Kern der Begriffe ist in den **Definitionen** wiedergegeben. Die Definitionen erzählen also nicht alles über die Begriffe, sondern nur das, was diese von anderen Begriffen unterscheidet. Die Definitionen sind aus der Sicht der Gerichte geschrieben. Auf anderen Gebieten kann derselbe Ausdruck einen etwas anderen Begriffsinhalt haben. Die Definitionen wurden nach den

internationalen Grundsätzen geschrieben, also mit kleinen Anfangsbuchstaben und ohne Punctuation am Ende. Bei Bedarf sind darunter **Erläuterungen** zum Gebrauch des Begriffes, zu verwandten Begriffe oder zu dem Terminus eingerückt. Die Inhalte einiger der Umgangssprache naher Begriffe sind anstatt durch Definitionen durch erweiterte Erläuterungen erklärt. Die Schreibweise der Erläuterungen folgt allgemeinen Standards, d. h. sie beginnen mit großem Anfangsbuchstaben und enden mit einem Punkt.

Die Beziehungen der Begriffe untereinander erhellen aus den **Begriffsschemata**. Es geht bei diesen Darstellungen also z. B. nicht um die Wiedergabe hierarchischer Strukturen zwischen Organisationen oder um die Schilderung von Verfahrensabläufen. Die Schemata verkörpern vielmehr Verallgemeinerungen der Begriffssysteme. Die Beziehungen der Begriffe untereinander können auf viele verschiedene Arten klassifiziert werden. Im allgemeinen werden in der praktischen Terminologiearbeit drei Unterteilungen vorgenommen:

- **Abstraktionsbeziehungen** bestehen zwischen einem weiteren Ober- und einem engeren Unterbegriff. So gehören zu dem Wort *Verwaltungsgericht* alle zu seinem Oberbegriff *Gericht* zu rechnenden Merkmale (Ausübung der rechtsprechenden Gewalt, Unparteilichkeit, staatliches Organ usw.) und zusätzlich das, was die Besonderheit ausmacht, nämlich dass es die Verwaltungsrechtsprechung bezeichnet.
- Bei **Bestandsbeziehungen** sind die Unterbegriffe Teil der Oberbegriffe. So sind z. B. die *Gerichte* Teil des Begriffs *Gerichtswesen* und dieser ist seinerseits Teil des Begriffs *Rechtspflege*.
- **Assoziative Beziehungen** sind alle übrigen Begriffsbeziehungen. Als assoziative Beziehungen werden z. B. die Beziehungen zwischen Grund und Folge (*Fehlerhaftigkeit des Urteils wegen Verfahrensmängel* und *Nichtigkeitsklage*) oder zwischen Maßnahme und dazu befugter Person (*Ermessensausübung bei der Strafverfolgung* und *Staatsanwalt*) bezeichnet.

Die Begriffssysteme sind im allgemeinen heterogen. Anders ausgedrückt: die oben angeführten Beziehungsarten können in dem gleichen Begriffssystem auftreten. Die Begriffssysteme sind oft auch mehrdimensional. Oberbegriffe können nach unterschiedlichen Kriterien in unterschiedliche Unterbegriffe aufgeteilt werden. So können z. B. die *Gerichte* nach Stufen in *Unter-, Ober- und oberste Gerichte* oder nach ihrer sachlichen Zuständigkeit in *ordentliche, Verwaltungs- und besondere Gerichte* eingeteilt werden. Begriffe gleicher Einteilung schließen sich gegenseitig aus (ein *Gericht* im funktionalen Sinne kann nur entweder *Unter-* oder *Obergericht* sein, nicht aber beides gleichzeitig). Dagegen können Unterbegriffe unterschiedlicher Einteilung neue Begriffe bilden (z. B. kann ein *Gericht* gleichzeitig *ordentliches* und *Untergeicht* sein).

Verwendete Zeichen

Der den Begriffen zugeordnete Eintrag besteht aus der Nummer des Begriffs (1), dem finnischen Terminus (2), der fremdsprachigen Entsprechung (3), der Definition (4), der Erläuterung (5), der Übersetzung der Definition (6) und der Übersetzung der Erläuterung (7). Der Genus der Entsprechungen (im Schwedischen nur der Artikel *ett*) folgt dem Terminus in kursiver Schreibweise.

Beispiel:

- 1 **10**
- 2 **käräjäoikeus**
- 4 ensimmäisen oikeusasteen *yleinen tuomioistuin*
- 5 Käräjäoikeudet aloittivat toimintansa vuonna 1993.
Ne korvasivat *kihlakunnanoikeudet* ja *raastuvanoikeudet*.
- 3 **sv tingsrätt**
- 6 *allmän domstol* i första instans
- 7 Tingsrätterna inledde sin verksamhet 1993. De ersatte *häradsrätterna* och *rådstuvurätterna*.
- en District Court**
general court of first instance
District Courts were established in 1993. They superseded the earlier *Circuit Courts* and *City Courts*.
- de Amtsgericht n**
ordentliches Gericht erster Instanz
Die Amtsgerichte nahmen im Jahre 1993 unter dem Namen „käräjäoikeus“ ihre Tätigkeit auf. Sie sind an die Stelle der früheren *Untengerichte* „*raastuvanoikeus*“ und „*kihlakunnanoikeus*“ getreten.
- fr tribunal de grande instance m**
juridiction judiciaire du premier degré
Le « käräjäoikeus » a été instauré en 1993 en remplacement du « *kihlakunnanoikeus* » (*tribunal rural de première instance*) et du « *raastuvanoikeus* » (*tribunal municipal de première instance*).

Die Übersetzungen der Definitionen spiegeln den Inhalt der finnischen Begriffe. Sie sind also nicht Definitionen der fremdsprachigen Wörter und geben daher nicht unbedingt deren Begriffsinhalt wieder. In den Fällen, in denen die Entsprechung einer Definition gleichkommt, wurde von einer Übersetzung der Definition abgesehen. Die eigentlich nur für den finnischen Leser bestimmten Erläuterungen zum Gebrauch einer Entsprechung sind im Anschluss an die fremdsprachige Definition und Erläuterung auf Finnisch aufgeführt.

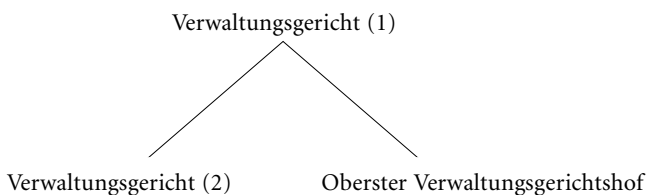
Abkürzungen:

<i>sv</i>	schwedisch
<i>en</i>	englisch
<i>de</i>	deutsch
<i>fr</i>	französisch
<i>m</i>	Maskulinum
<i>n</i>	Neutrum
<i>f</i>	Femininum
<i>pl</i>	Plural
<i>ett</i>	schwedischer Artikel ett
<i>Suppeampi käsité</i>	enger als der finnische Begriff
<i>Laajempi käsité</i>	weiter als der finnische Begriff
<i>Lähikäsite</i>	verwandter Begriff

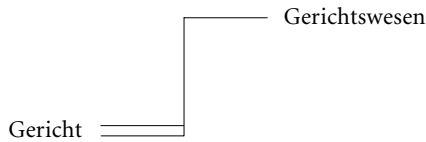
Kursiv geschriebene Termini in den Definitionen und Erläuterungen verweisen auf an anderer Stelle im Glossar definierte Begriffe.

In den Begriffsschemata sind die in das Glossar mit einem eigenen Stichwort aufgenommenen Termini **fettgedruckt**. Zusätzlich zu den Termini enthalten die Schemata zwar die Definitionen, nicht aber die Erläuterungen. Die in den Schemata in runden Klammern () stehenden Termini finden sich nicht im Glossar. Sie sollen nur dem besseren Verständnis dienen. Die eckigen Klammern [] in den Begriffsschemata (siehe z. B. Strafprozess vor dem Amtsgericht) deuten darauf hin, dass der in der eckigen Klammer enthaltene Teil der Definition nicht zu dem Schema gehört.

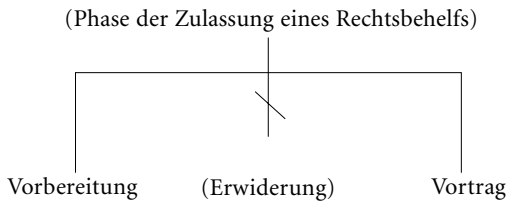
Abstraktionsbeziehungen werden in den Schemata mit Baumdiagrammen dargestellt:

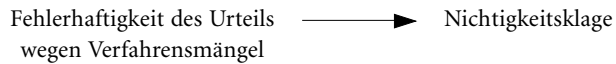
Bestandsbeziehungen werden in den Schemata mit Kammdiagrammen wiedergegeben. Ein Doppelstrich bedeutet, dass zu dieser Gesamtheit im allgemeinen eine Vielzahl der in Frage stehenden Teile gehört.

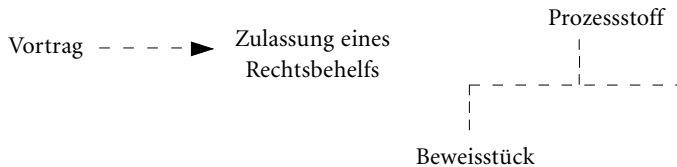
Ein durchgestrichener Strich deutet darauf hin, dass der betreffende Teil nicht immer Teil der Gesamtheit ist.

Assoziative Beziehungen werden mit Pfeilen dargestellt:

Mit unterbrochenen Strichen werden Begriffsbeziehungen dargestellt, die nach den Bestimmungen nicht wesentlich und daher auch nicht Teil der Definition sind, die aber zum Verständnis des Begriffs und des Begriffssystems beitragen.

Mehrdimensionalität wird durch fettgedruckte Striche dargestellt. Daneben sind oft die Einteilungskriterien angeführt (siehe z. B. das Schema zu den Gerichten).

Rückkoppelung

Der Terminologiedienst der finnischen Regierung ist dankbar für jede Art der Kommentierung des vorliegenden Glossars.

Valtioneuvoston kanslia

Kielipalvelu

PL 23

FIN-00023 Valtioneuvosto

Finnland

E-Mail: kielipalvelu@vnk.vn.fi

Tel.: +358 9 160 2058

Fax: +358 9 160 2163

AU LECTEUR

Choix des termes

Les termes ont été choisis de façon à ne présenter que les notions essentielles liées à l'activité pratique des tribunaux. Ont surtout été retenus des termes qui se répètent souvent dans les documents à traduire et au sujet desquels il est bon que les usagers s'entendent. Ont également été retenus des concepts typiques liés à la phase préliminaire d'un procès (enquête, instruction) qui touchent de près à l'activité des tribunaux. En revanche, les termes désignant des fonctions dans l'organisation des tribunaux n'ont pas été inclus dans le vocabulaire, car ils auraient représenté une part considérable des 200 termes retenus. L'Union des juristes de Finlande vient de publier un glossaire donnant les équivalents suédois et anglais des divers métiers de la justice, et il comprend aussi les noms des fonctionnaires des tribunaux. La phraséologie n'a non plus été incluse dans le vocabulaire, à quelques exceptions près.

Le vocabulaire se concentre sur les affaires civiles et pénales, mais on s'est également efforcé d'inclure des termes du droit administratif. La législation concernant les procédures de demande de modification des décisions des tribunaux est en cours de réforme ; pour cette raison, l'examen des affaires en question n'a pas été présenté sous forme de schéma.

Les modifications dans la législation ont été prises en compte jusqu'au 31.3.2001.

Les notions du vocabulaire de la Justice ont été regroupées sous 15 rubriques :

- les juridictions
- les affaires portées devant les juridictions
- les divers processus
- les personnes engagées dans un procès
- l'enquête et l'instruction
- les phases successives du procès
- les procédures de modification des décisions des tribunaux
- la présentation des témoignages
- la responsabilité
- la publicité du procès
- les moyens de contrainte et les mesures conservatoires
- les décisions
- les peines
- les concepts liés aux coûts du procès
- autres concepts.

Les concepts ont été regroupés de façon systématique sous ces rubriques et numérotés. Un index alphabétique dans toutes les langues présentées se trouve à la fin de l'ouvrage. On y trouvera un renvoi aux numéros des concepts.

Pour le choix des termes étrangers, ce sont les systèmes judiciaires anglais, gallois, allemand et français qui ont servi de référence. Étant donné que les systèmes diffèrent d'un pays à l'autre, il n'a pas toujours été possible d'y trouver un équivalent pour tel ou tel terme. On s'est efforcé dans un tel cas de former un équivalent dans la langue cible qui décrit le plus précisément possible le concept finlandais.

Bien qu'en français et en allemand il existe en général des formes féminines distinctes pour les termes désignant des personnes (par exemple *Rechtsanwältin, avocate*), pour gagner de la place, on n'a pas systématiquement indiqué ces formes. Pour la même raison, le substantif désignant une personne est repris par un pronom personnel masculin à valeur générique. L'anglais utilisé dans le vocabulaire est l'anglais standard de Grande-Bretagne ; l'allemand utilisé respecte les nouvelles normes orthographiques allemandes.

Le travail terminologique

Le *Vocabulaire de la Justice* a été élaboré en conformité avec les principes et les méthodes du travail terminologique. Contrairement au travail de lexicographie (rédaction d'un dictionnaire), qui envisage les mots et leur signification dans les différents contextes d'emploi, le travail terminologique ne prend pas pour base le mot ou le terme en lui-même, mais ce qui se trouve derrière. Cet ensemble conceptuel ou l'image mentale se trouvant derrière le terme et que chaque spécialiste d'une branche a à l'esprit quand il parle d'un objet, d'un être, d'un événement ou d'un phénomène, est appelé en terminologie « concept » (on utilise parfois aussi le terme de « notion »). Autrement dit, l'élaboration du vocabulaire part des concepts et de leurs relations intrinsèques : une analyse conceptuelle a servi à définir les caractéristiques liées à tel ou tel concept, le contenu essentiel de ce concept, la manière dont il se distingue des concepts proches, les relations qu'il entretient avec les autres concepts et le système conceptuel que forme ce réseau de concepts.

Le contenu essentiel du concept est décrit par une **définition**. Les définitions ne disent donc pas tout sur un concept, seulement les caractéristiques essentielles qui les distinguent d'autres concepts. Les définitions ont été établies avant tout sous l'angle de vue des tribunaux : dans d'autres branches, le même terme peut référer à des concepts d'un contenu légèrement différent. Les définitions ont été écrites selon les conventions internationales : elles

commencent par une minuscule et ne sont pas suivies d'un point. Les informations complémentaires sur un concept, des concepts proches ou l'utilisation d'un terme sont le cas échéant indiquées dans une **note**. Le contenu de certaines notions proches de la langue courante (par exemple *affaire*) a été expliqué de façon plus lâche dans une note au lieu d'être précisé dans une définition. Les notes sont rédigées sous forme de phrases normales, elles commencent par une majuscule et se terminent par un point.

Les systèmes formés par les concepts sont illustrés par des **schémas conceptuels**. Les schémas ont pour objet de décrire les relations entre les concepts, et non pas par exemple les relations hiérarchiques dans des organisations ou le déroulement d'un procès. Les schémas sont donc des sortes de généralisations du réseau formé par les concepts. Les relations entre les concepts peuvent être classées de nombreuses manières, mais on utilise en général dans le travail terminologique pratique trois types de relations conceptuelles :

- la **relation générique** (relation genre-espèce) est celle qui relie un concept superordonné (d'échelon supérieur) à un concept subordonné plus restreint. Par exemple, le concept de *juridiction administrative* comporte tous les traits du concept superordonné de *juridiction* (exerce le pouvoir judiciaire, est indépendant, est une institution étatique, etc.) et est caractérisé en plus par le fait que la juridiction en question examine des affaires administratives.
- Les concepts subordonnés ont une **relation partitive** (de la partie au tout) avec les éléments du concept superordonné, par exemple un des éléments de la *justice* est l'*organisation judiciaire*, laquelle est à son tour composée de *juridictions*.
- Les **relations associatives** ou **pragmatiques** sont toutes les autres relations. Peuvent par exemple être des relations associatives les relations entre cause et effet (*vice de procédure – pourvoi en révision pour vice de procédure*) ou entre la mesure et l'exécutant (*examen du bien-fondé d'une accusation – procureur*).

Les systèmes de concepts sont en général composites, autrement dit tous les types de relations décrits ci-dessus peuvent apparaître au sein d'un même système. Les systèmes de concepts sont en général aussi à plusieurs dimensions : les concepts superordonnés peuvent être regroupés selon différents critères en divers concepts subordonnés. Par exemple, les *juridictions* peuvent être classées, selon le type d'instance, en *juridictions du premier degré*, *juridictions du second degré* et *juridictions suprêmes*, ou, selon leur compétence concrète, en *juridictions judiciaires*, *administratives* ou *spécialisées*. Les fonctions correspondant aux mêmes critères de classement s'excluent mutuellement (une *juridiction* peut être soit une *juridiction du premier degré* soit une *juridiction suprême*, mais pas les deux en même temps),

alors que des concepts subordonnés classés selon divers critères peuvent former de nouveaux concepts (*une juridiction judiciaire* et une *juridiction du premier degré* sont toutes deux des *juridictions*).

Conventions

Chaque concept fait l'objet d'un article comprenant le numéro du concept (1), le terme finnois (2), les traductions (3), une définition (4), une note (5), les traductions de la définition (6) et les traductions des notes (7). Le genre des mots traduits est indiqué en italiques après le terme (en suédois, seul est indiqué le neutre).

Exemple :

- 1 10
- 2 **kärjäoikeus**
- 4 ensimmäisen oikeusasteen *yleinen tuomioistuin*
- 5 Kärjäoikeudet aloittivat toimintansa vuonna 1993.
 Ne korvasivat *kihlakunnanoikeudet* ja *raastuvanoikeudet*.
- 3 **sv tingsrätt**
- 6 *allmän domstol* i första instans
- 7 Tingsrätterna inledde sin verksamhet 1993. De ersatte
 häradsrätterna och *rådstuvurätterna*.
- en District Court**
general court of first instance
District Courts were established in 1993. They superseded the
earlier *Circuit Courts* and *City Courts*.
- de Amtsgericht** *n*
ordentliches Gericht erster Instanz
Die Amtsgerichte nahmen im Jahre 1993 unter dem Namen
„kärjäoikeus“ ihre Tätigkeit auf. Sie sind an die Stelle der
früheren *Untergegerichte* „*raastuvanoikeus*“ und
„*kihlakunnanoikeus*“ getreten.
- fr tribunal de grande instance** *m*
juridiction judiciaire du premier degré
Le « kärjäoikeus » a été instauré en 1993 en remplacement
du « *kihlakunnanoikeus* » (*tribunal rural de première instance*)
et du « *raastuvanoikeus* » (*tribunal municipal de première*
instance).

Les traductions des définitions décrivent le contenu de la notion finlandaise. Il ne s'agit donc pas de définitions authentiques tirées du contexte de la langue cible et, pour cette raison, elles ne décrivent pas le contenu du concept dans la langue cible. Dans certains cas, le terme choisi pour traduire le terme finnois équivaut quasiment à une définition ; on n'a alors pas ajouté de définition proprement dite. Des notes en finnois concernant l'emploi d'un terme et destinées essentiellement à l'utilisateur finlandais ont été ajoutées après les définitions et les notes en langue cible.

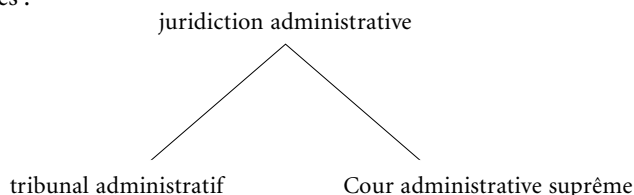
Les codes suivants ont été utilisés dans le présent vocabulaire :

<i>sv</i>	suédois
<i>en</i>	anglais
<i>de</i>	allemand
<i>fr</i>	français
<i>m</i>	masculin
<i>n</i>	neutre
<i>f</i>	féminin
<i>pl</i>	pluriel
<i>ett</i>	neutre suédois
<i>Suppeampi käsité</i>	notion moins étendue qu'en finnois
<i>Laajempi käsité</i>	notion plus étendue qu'en finnois
<i>Lähikäsite</i>	notion approchante

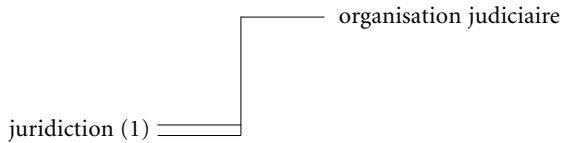
Les termes en *italique* dans les définitions et les notes réfèrent aux concepts présentés dans le présent *Vocabulaire de la Justice*.

Dans les schémas conceptuels, les termes **en gras** sont des termes faisant l'objet d'une entrée dans le vocabulaire. Les schémas présentent également des définitions, mais pas de notes. Les parenthèses sont utilisées dans les schémas pour indiquer qu'un terme ne figure pas dans le vocabulaire et qu'il n'a été inclus dans le schéma que comme concept auxiliaire servant à faciliter la compréhension du schéma concerné. Les crochets (par exemple procédure en matière pénale au tribunal de grande instance) indiquent que la définition entre crochets ne concerne pas le schéma en question.

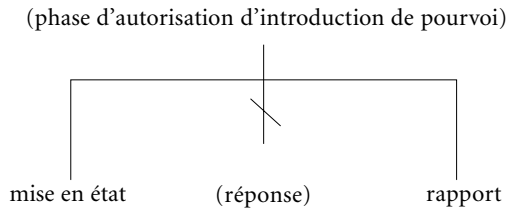
Les relations génériques entre les concepts sont présentées sous forme d'arbres :

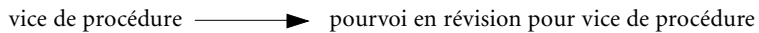
Les relations partitives sont indiquées par des diagrammes en peigne. Une ligne double dans un tel diagramme indique que l'ensemble comprend en général plusieurs éléments du même type.

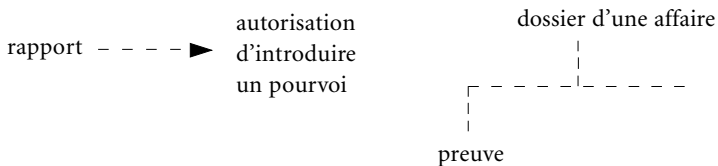
Le trait transversal indique que la partie en question n'est pas toujours un élément de l'ensemble.

La relation associative est indiquée par une flèche :

Les pointillés indiquent des relations conceptuelles qui ne sont pas essentielles du point de vue de la définition et n'apparaissent donc pas dans la définition, mais qui facilitent la compréhension du concept et du système de concepts.

La pluridimensionnalité a été indiquée par des traits gras, à côté desquels a souvent été indiqué le critère distinctif (cf. par exemple le schéma sur les juridictions).

Commentaires

Le service de terminologie du Secrétariat général du gouvernement serait heureux de recueillir vos commentaires :

Valtioneuvoston kanslia

PL 23

FIN-00023 Valtioneuvosto

Finlande

courrier électronique : kielipalvelu@vnk.vn.fi

téléphone : +358 9 160 2058

télécopie : +358 9 160 2163

TUOMIOISTUIMET

Domstolarna
Courts
Gerichtsaufbau
Les juridictions

1

oikeuslaitos

tuomioistuinelaitoksen, asianajalaitoksen, syyttäjälaitoksen, ulosottoviranomaisten ja vankeinhoitolaitoksen muodostama kokonaisuus

sv rättsväsende *ett*

sv rättsväsen *ett*

helhet som utgörs av *domstolsväsendet*, advokatväsendet, åklagarväsendet, utsokningsmyndigheterna och fångvårdsväsendet

en judicial system

A collective term for the *court system*, the Finnish Bar, the prosecution service, the enforcement authorities and the prison service.

de Rechtspflege *f*

Gesamtheit des *Gerichtswesens* unter Einschluss von Anwaltschaft, Staatsanwaltschaft, Vollstreckungswesen und Gefängniswesen

fr justice *f*

ensemble constitué par l'*organisation judiciaire*, les avocats, le ministère public, les autorités d'exécution forcée, les institutions pénitentiaires

Sana "justice" tarkoittaa myös oikeudenmukaisuutta sekä oikeudenhoitoa.

2

tuomioistuinlaitos

tuomioistuinten muodostama kokonaisuus

sv domstolsväsende *ett*

den helhet som *domstolarna* utgör

en court system

A collective term for the *courts* as a whole.

de Gerichtswesen *n*

Gesamtheit der *Gerichte*

fr organisation judiciaire *f*

ensemble formé par les *tribunaux*

3

tuomioistuin

tuomiovaltaa käyttävä riippumaton valtion elin

sv domstol

oavhängigt statligt organ som utövar domsrätt

en court**en court of law**

independent State organ exercising judicial power

de Gericht *n*

unabhängiges, die rechtsprechende Gewalt ausübendes Staatsorgan

fr jurisdiction (1) *f***fr tribunal** *m* *Suppeampi käsite***fr cour** *f* *Suppeampi käsite*

institution étatique indépendante exerçant le pouvoir judiciaire

Termi ”tribunal” tarkoittaa tuomioistuinta konkreettisenä kokoonpanona ja laitoksena. Termiä ”cour” käytetään vain ylioikeuksista, ylimmistä oikeuksista tai muutoin vastaavassa asemassa olevista tuomioistuimista.

4

tuomioistuimen toimivalta

laissa säädetty yksittäisen *tuomioistuimen* kelpoisuus käsitellä ja ratkaista tietty *asia*

Tuomioistuimen toimivalta voidaan jakaa asteelliseen toimivaltaan (tehtävänjako oikeusasteen perusteella), asialliseen toimivaltaan (tehtävänjako asian laadun perusteella) ja alueelliseen toimivaltaan (tehtävänjako *tuomiopiirin* perusteella).

sv domstolens behörighet

sv domstolens kompetens

domstols i lag angivna kompetens att handlägga och avgöra ett visst *mål* (1) eller *ärende*

En domstols behörighet kan indelas i funktionell behörighet (uppgiftsfördelning enligt instansindelning), saklig behörighet (uppgiftsfördelning enligt målets eller ärendets art) och lokal behörighet (uppgiftsfördelning enligt *domkrets*).

en jurisdiction (1)

en competence of the court

power provided by law to an individual *court* to hear and decide specific *matters*

The competence of the court can be divided into competence by instance (division of tasks according to the hierarchy of the courts), substantive competence (division of tasks according to the nature of the matter), and territorial competence (division of tasks according to *jurisdiction* (2)).

de Zuständigkeit des Gerichts *f*

im Gesetz festgelegte Befugnis eines *Gerichts*, eine *Rechtsstreitigkeit* (1) zu verhandeln und darüber zu entscheiden

Die Zuständigkeit kann in die hierarchische Zuständigkeit (Aufgabenteilung nach Gerichtsinstanzen), die sachliche Zuständigkeit (Aufgabenteilung nach Art des Streitgegenstandes) und die örtliche Zuständigkeit (Aufgabenteilung nach *Gerichtsbezirken*) aufgeteilt werden.

fr compétence d'une juridiction *f*

fr jurisdiction (2) *f* *Suppeampi käsité*

fr ressort *m* *Suppeampi käsité*

pouvoir d'une *juridiction* (1) défini par la loi d'examiner et de juger une *affaire* (1)

En matière de compétence d'une juridiction, on peut distinguer la compétence d'après le degré de juridiction (*juridiction*), la compétence d'après la teneur de l'affaire (compétence proprement dite) et la compétence d'après une division géographique (*ressort*).

Termi ”jurisdiction” tarkoittaa asteellista toimivaltaa, mutta myös asiallista toimivaltaa. Termi ”ressort” tarkoittaa alueellista toimivaltaa.

5

tuomiopiiri

tuomioistuimen maantieteellinen toiminta-alue

sv domkrets

domstols geografiska verksamhetsområde

en jurisdiction (2)**en judicial district**

geographical area of operations of a *court*

de Gerichtsbezirk *m*

örtlicher Amtsbezirk eines *Gerichts*

fr circonscription judiciaire *f*

territoire sur lequel une *juridiction* (1) exerce son pouvoir

6

alioikeus

ensimmäisen oikeusasteen *tuomioistuin*

Alioikeuksina toimivat *käräjäoikeudet*.

sv underrätt

domstol i första instans

Tingsrätterna är underrätter.

en court of first instance

District courts are courts of first instance.

de Untergericht *n*

ordentliches *Gericht* erster Instanz

Die Untergerichte erster Instanz heißen in Finnland „*käräjäoikeus*“ (*Amtsgericht*).

fr juridiction du premier degré *f*

Les juridictions judiciaires du premier degré s'appellent en Finlande « *käräjäoikeus* » (*tribunaux de grande instance*).

7

ylioikeus

toisen oikeusasteen *tuomioistuim*

Ylioikeudessa haetaan muutosta *alioikeuden ratkaisuihin*.
(Ks. kuit. *yksipuolinen tuomio*.) Ylioikeuksina toimivat *hovioikeudet*.

sv överrätt

domstol i andra instans

Ändring i *underrättens avgöranden* söks hos en överrätt.
(Se dock *tredskodom*.) *Hovrätterna* är överrätter.

en court of second instance

Decisions of a court of first instance are appealed to a court of second instance. (See also *default judgment*.) *Courts of Appeal* are courts of second instance.

de Obergericht n

ordentliches *Gericht* zweiter Instanz

Bei den Obergerichten werden Rechtsbehelfe gegen die *Entscheidungen* der *Untergeichte* eingelegt. (S. jedoch *Versäumnisurteil*.)
Die Obergerichte heißen in Finnland „*hovioikeus*“ (*Berufungsgericht*).

fr juridiction du second degré f

Les juridictions du second degré examinent des demandes de révision de *décisions (1)* prises par les *juridictions du premier degré*.
(Voir cependant *jugement par défaut*.) Les *cours d'appel* sont des juridictions du second degré.

8

ylin oikeus

ylimmän oikeusasteen *tuomioistuim*

Ylimmän oikeuden *ratkaisuihin* ei ole muutoksenhakuoikeutta.
Ylimpinä oikeuksina toimivat *korkein oikeus* ja *korkein hallinto-oikeus*.

sv högsta rättsinstans

domstol i högsta instans

Den högsta rättsinstansens *avgöranden* kan inte överklagas. *Högsta domstolen* och *högsta förvaltningsdomstolen* är högsta rättsinstanser.

en court of final appeal

Decisions of a court of final appeal are not open to appeal. The Supreme Court and the Supreme Administrative Court are courts of final appeal.

de oberstes Gericht n

Gericht höchste Instanz

Entscheidungen des obersten Gerichts können nicht angefochten werden. Die obersten Gerichte heißen in Finnland „korkein oikeus“ (Oberster Gerichtshof) und „korkein hallinto-oikeus“ (Oberster Verwaltungsgerichtshof).

fr juridiction suprême f

juridiction (1) du degré le plus élevé

Les décisions (1) d'une juridiction suprême ne sont pas susceptibles d'appel. Les juridictions suprêmes sont la Cour suprême et la Cour administrative suprême.

9

yleinen tuomioistuin

riita-, rikos- ja hakemusasioita käsittelevä tuomioistuin

sv allmän domstol

domstol som behandlar tvistemål, brottmål och ansökningsärenden

en general court**en general court of law**

court that hears civil matters, criminal matters and petitionary matters

de ordentliches Gericht n

Zivilrechtsstreitigkeiten, Straf- und Antragssachen entscheidendes Gericht

*Im Unterschied zu deutschen ordentlichen Gerichten entscheiden finnische ordentliche Gerichte auch Streitigkeiten aus Individualarbeitsverträgen. Siehe auch *Arbeitsgericht*.*

fr juridiction judiciaire f

juridiction (1) examinant des affaires civiles ou commerciales, des affaires pénales et des affaires gracieuses

10

käräjäoikeus

ensimmäisen oikeusasteen *yleinen tuomioistuin*

Käräjäoikeudet aloittivat toimintansa vuonna 1993.

Ne korvasivat *kihlakunnanoikeudet* ja *raastuvanoikeudet*.

sv tingsrätt

allmän domstol i första instans

Tingsrätterna inledde sin verksamhet 1993. De ersatte *häradsrätterna* och *rådstuvurätterna*.

en District Court

general court of first instance

District Courts were established in 1993. They superseded the earlier *Circuit Courts* and *City Courts*.

de Amtsgericht *n*

ordentliches Gericht erster Instanz

Die Amtsgerichte nahmen im Jahre 1993 unter dem Namen „käräjäoikeus“ ihre Tätigkeit auf. Sie sind an die Stelle der früheren *Untergeichte* „*raastuvanoikeus*“ und „*kihlakunnanoikeus*“ getreten.

fr tribunal de grande instance *m*

juridiction judiciaire du premier degré

Le « käräjäoikeus » a été instauré en 1993 en remplacement du « *kihlakunnanoikeus* » (*tribunal rural de première instance*) et du « *raastuvanoikeus* » (*tribunal municipal de première instance*).

11

asunto-oikeus

käräjäoikeuden erityiskokoonpano, joka käsittelee huoneenvuokrasuhteesta johtuvia *riita-asioita*

Asunto-oikeuksina toimivia käräjäoikeuden erityiskokoonpanoja on vain suurimmissa kaupungeissa.

sv bostadsdomstol

särskild sammansättning i vilken *tvistemål* som härrör av hyresförhållanden behandlas i *tingsrätten*

Sådan särskild sammansättning som utgör en bostadsdomstol finns bara i de största städerna.

en Housing Court

special division of a *District Court* dealing with *civil matters* arising from housing tenancies

Only the biggest cities have special District Court divisions acting as Housing Courts.

de Wohnungsgericht *n*

Abteilung des *Amtsgerichts*, die über Mietrechtsstreitigkeiten entscheidet

Diese Abteilungen der Amtsgerichte gibt es nur in größeren Städten.

fr tribunal chargé des litiges entre locataires et propriétaires *m*

composition particulière du « *käräjäoikeus* » (*tribunal de grande instance*) chargée d'examiner les *affaires civiles ou commerciales* portant sur des litiges entre locataires et propriétaires

Cette composition n'existe que dans les tribunaux des grandes villes.

12

merioikeus

käräjäoikeuden erityiskokoonpano, joka käsittelee merenkulkuun liittyviä asioita

Merioikeuksina toimivia käräjäoikeuden erityiskokoonpanoja on vain tietyissä käräjäoikeuksissa.

sv sjörättsdomstol

särskild sammansättning i vilken *mål (1)* och *ärenden* som hänför sig till sjöfart behandlas i *tingsrätten*

Sådan särskild sammansättning som utgör en sjörättsdomstol finns bara i vissa tingsrätter.

en Maritime Court

special division of a *District Court* dealing with maritime matters

Only certain District Courts have special divisions acting as Maritime Courts.

de Seefahrtsgericht *n*

Zusammensetzung des *Amtsgerichts* in Seefahrtsangelegenheiten

Derartige Zusammensetzungen gibt es nur an bestimmten Amtsgerichten.

fr tribunal maritime *m*

composition particulière d'un *tribunal de grande instance* chargée d'examiner des *affaires (1)* relevant de la navigation maritime

Cette composition n'existe que dans certains tribunaux de grande instance.

13

hoviouikeus

toisen oikeusasteen *yleinen tuomioistuin*

Hoviouikeudelta haetaan muutosta *käräjäouikeuden* ratkaisuihin.

sv hovrätt

allmän domstol i andra instans

Ändring i *tingsrättens avgöranden* söks hos hovrätten.

en Court of Appeal

general court of second instance

Decisions of a *District Court* are appealed to a Court of Appeal.

de Berufungsgericht *n*

ordentliches Gericht zweiter Instanz

Die Berufungsgerichte entscheiden über Rechtsbehelfe gegen *Entscheidungen* der *Amtsgerichte*.

fr cour d'appel *f*

juridiction judiciaire du second degré

Les recours contre les *décisions* (1) des *tribunaux de grande instance* sont introduits auprès de la cour d'appel.

14

korkein oikeus

ylimmän oikeusasteen *yleinen tuomioistuin*

Korkeimmalta oikeudelta haetaan muutosta *hoviouikeuden* ratkaisuihin.

Ks. myös *valituslupa*.

sv högsta domstolen

allmän domstol i högsta instans

Ändring i *hovrättens avgöranden* söks hos högsta domstolen.

Se också *besvärstillstånd*.

en Supreme Court

general court of final appeal

The *decisions of the Courts of Appeal* can be appealed to the Supreme Court.

See also *leave to appeal*.

de Oberster Gerichtshof *m*

ordentliches Gericht oberster Instanz

Der Oberste Gerichtshof entscheidet über Rechtsbehelfe gegen *Entscheidungen der Berufungsgerichte*.

Siehe auch *Zulassung des Rechtsbehelfs*.

fr Cour suprême *f*

juridiction judiciaire suprême

Les demandes de modification des *arrêts des cours d'appel* sont introduites auprès de la Cour suprême.

15

hallintotuomioistuin

hallintolainkäyttöasioita käsittelevä *tuomioistuin*

sv förvaltningsdomstol (1)

domstol som behandlar *förvaltningsmål*

en administrative court (1)

en court of administrative law

court that hears *administrative judicial matters*

de Verwaltungsgericht (1) *n*

Gericht, das über *Verwaltungsrechtsstreitigkeiten* entscheidet

fr jurisdiction administrative *f*

jurisdiction (1) *examinant des affaires de contentieux administratif*

16

hallinto-oikeus

ensimmäisen oikeusasteen *hallintotuomioistuin*

Alueelliset hallinto-oikeudet aloittivat toimintansa vuonna 1999.

(Ahvenanmaan hallinto-oikeus perustettiin kuitenkin jo 1994.)

Ne korvasivat *lääninoikeudet* ja *vesiylioikeuden*.

Hallinto-oikeuteen voidaan valittaa hallintoviranomaisten päätöksistä.

sv förvaltningsdomstol (2)

förvaltningsdomstol (1) i första instans

De regionala förvaltningsdomstolarna inledde sin verksamhet 1999. (Ålands förvaltningsdomstol inrättades dock redan 1994.) De ersatte *länsrätterna* och *vattenöverdomstolen*. Förvaltningsmyndigheternas beslut kan överklagas hos en förvaltningsdomstol.

en Administrative Court (2)

administrative court (1) of first instance

The regional Administrative Courts were established in 1999. (The Administrative Court of Åland, however, was established already in 1994). They superseded the earlier *Provincial Administrative Courts* and the *Water Court of Appeal*. The decisions of administrative authorities can be appealed to an Administrative Court.

de Verwaltungsgericht (2) n

Verwaltungsgericht (1) erster Instanz

Die regionalen Verwaltungsgerichte nahmen im Jahre 1999 unter dem Namen „hallinto-oikeus“ ihre Tätigkeit auf. (Das Verwaltungsgericht Åland wurde jedoch schon im Jahre 1994 gegründet.) Sie haben die Aufgaben der *Provinzialverwaltungsgerichte* und des *Obersten Wassergegerichts* übernommen. Die Verwaltungsgerichte entscheiden über Rechtsbehelfe gegen die Entscheidungen der Verwaltungsbehörden.

fr tribunal administratif m

jurisdiction administrative du premier degré

Les tribunaux administratifs à l'échelon régional ont été créés en 1999 (le tribunal administratif de la province d'Åland a cependant été créé dès 1994). Ils remplacent les anciens *tribunaux administratifs provinciaux* et la *cour d'appel des eaux*. Les décisions des autorités administratives peuvent faire l'objet d'un recours devant un tribunal administratif.

korkein hallinto-oikeus

ylimmän oikeusasteen *hallintotuomioistuin*

Korkeimpaan hallinto-oikeuteen voidaan valittaa *hallinto-oikeuksien* ja tiettyjen hallintoviranomaisten, kuten valtioneuvoston ja ministeriöiden, *päätöksistä (1)*.

sv högsta förvaltningsdomstolen

förvaltningsdomstol (1) i högsta instans

Förvaltningsdomstolarnas (2) och vissa förvaltningsmyndigheters – t.ex. statsrådets (= regeringens) och ministeriernas – *beslut* (1) kan överklagas hos högsta förvaltningsdomstolen.

Motsvaras i Sverige av Regeringsrätten.

en Supreme Administrative Court

administrative court (1) of final appeal

The *decisions* of the *Administrative Courts* (2) and certain administrative authorities, e.g. the Government and the Ministries, can be appealed to the Supreme Administrative Court.

de Oberster Verwaltungsgerichtshof *m*

Verwaltungsgericht (1) oberster Instanz

Der Oberste Verwaltungsgerichtshof entscheidet über Rechtsbehelfe gegen *Beschlüsse* (1) der *Verwaltungsgerichte* sowie bestimmter Verwaltungsbehörden, wie z. B. der Regierung und der Ministerien.

fr Cour administrative suprême *f*

juridiction administrative suprême

Les *décisions* (2) des *tribunaux administratifs* et de certaines autorités administratives, tels le gouvernement et les ministères, peuvent faire l'objet d'un pourvoi auprès de la Cour administrative suprême.

18

erityistuomioistuim *suositettava termi*

erikoistuomioistuim

laissa erikseen määrättyjä asiaryhmiä käsittelevä *tuomioistuim*

sv specialdomstol

domstol som behandlar i lag särskilt bestämda kategorier av *mål* eller *ärenden*

en special court

en special court of law

court that hears given types of *matter*, as provided by law

de besonderes Gericht *n*

durch Gesetz zur Entscheidung bestimmter Sachverhalte eingerichtetes *Gericht*

fr **juridiction spécialisée** *f*

juridiction chargée d'examiner des types d'affaires (1) faisant l'objet d'une loi particulière

19

markkinatuomioistuim

erityistuomioistuim, joka käsittelee markkinointia ja sopimusehtojen sääntelyä koskevia kuluttajaoikeudellisia *asioita*

Markkinatuomioistuimen *päätöksiin (1)* ei yleensä voi hakea muutosta.

sv **marknadsdomstolen**

specialdomstol som behandlar konsumenträttsliga frågor som gäller marknadsföring och reglering av avtalsvillkor

Marknadsdomstolens *beslut (1)* kan i allmänhet inte överklagas.

en **Market Court**

special court hearing matters of consumer law that pertain to marketing and the regulation of unfair contract terms

Judgements (2) of the Market Court are normally not open to appeal.

de **Verbrauchergericht** *n*

besonderes Gericht, das in verbraucherrechtlichen Angelegenheiten über die Rechtmäßigkeit von Allgemeinen Geschäftsbedingungen entscheidet

Gegen die *Entscheidungen* des Verbrauchergerichts kann grundsätzlich kein Rechtsbehelf eingelegt werden.

fr **tribunal des affaires de consommation** *m*

juridiction spécialisée examinant des affaires (1) du droit de la consommation concernant les termes et conditions de vente

Les *décisions (2)* du tribunal des affaires de consommation ne sont en général pas susceptibles d'appel.

20

sotaoikeus

erityistuomioistuim, joka asetetaan sotatilaan julistetulle alueelle ja joka käsittelee sotilasrikoksia koskevia *asioita*

Sotaoikeus toimii vain sotatilan aikana. Rauhan aikana sotilasrikokset käsitellään erityiskokoonpanossa tietyissä *käräjäoikeuksissa* ja joissakin tapauksissa Helsingin *hovioikeudessa*.

sv krigsrätt

specialdomstol som behandlar militära brott och tillsätts på ett område som förklarats i krigstillstånd

Krigsrätt finns bara under krigstillstånd. Under fredstid behandlas militära brott i en särskild sammansättning vid vissa *tingsrätter* och i vissa fall vid Helsingfors *hovrätt*.

en Military Court

special court established in a territory declared to be in a state of war and hearing *matters* pertaining to military offences

A Military Court operates only during a state of war. In peacetime, military offences are heard by a special division in certain *District Courts* and in some cases in the *Court of Appeal* of Helsinki.

de Kriegsgericht n

auf einem dem Kriege unterliegenden Gebiet eingerichtetes *besonderes Gericht*, das über Militärstraftaten entscheidet

Das Kriegsgericht ist nur während des Kriegszustandes tätig. In Friedenszeiten werden Militärstraftaten von Sonderabteilungen bestimmter *Amtsgerichte* und in bestimmten Fällen vom *Berufungsgericht* Helsinki entschieden.

fr tribunal militaire m

juridiction spécialisée instituée dans une zone dans laquelle l'état de guerre a été déclaré et chargée d'examiner des affaires pénales militaires

Le tribunal militaire ne fonctionne que pendant l'état de guerre. En temps de paix, les affaires pénales militaires sont examinées par une composition spéciale de certains *tribunaux de grande instance* et, dans certains cas, par la *cour d'appel* d'Helsinki.

21

työtuomioistuim

erityistuomioistuim, joka käsittelee työ- ja virkaehtosopimuksia sekä työrauhavelvollisuutta koskevia *riita-asioita*

Työtuomioistuimen *tuomioihin* ei voi hakea muutosta.

sv arbetsdomstolen

specialdomstol som behandlar *tvistemål* som gäller kollektivavtal och arbetsfredsplikt

Arbetsdomstolens *domar* kan inte överklagas.

en Labour Court

special court hearing civil matters pertaining to collective labour contracts and the duty to refrain from industrial action

Judgments (2) of the Labour Court are not open to appeal.

de Arbeitsgericht n

besonderes Gericht, das über Zivilrechtsstreitigkeiten aus Kollektivarbeitsverträgen, und über Streitigkeiten aus Tarifverträgen der öffentlich Bediensteten und über Angelegenheiten betreffend die Pflicht, den Arbeitsfrieden einzuhalten, entscheidet

Gegen *Urteile* des Arbeitsgerichts ist ein Rechtsbehelf nicht zulässig.

Im Unterschied zu dem finnischen Arbeitsgericht entscheiden deutsche Arbeitsgerichte nicht nur über *Rechtsstreitigkeiten (1)* aus Kollektivarbeitsverträgen, sondern auch über solche aus Individualarbeitsverträgen.

fr tribunal du travail m

juridiction spécialisée chargée d'examiner des affaires civiles ou commerciales portant sur les conventions collectives et l'obligation de paix sociale

Les jugements du tribunal du travail ne sont pas susceptibles d'appel.

22

vakuutusoikeus

erityistuomioistuin, joka käsittelee sosiaalivakuutusasioita

Vakuutusoikeuden *päätöksiin (1)* ei yleensä voi hakea muutosta.

sv försäkringsdomstolen

specialdomstol som behandlar socialförsäkringsmål

Försäkringsdomstolens *beslut (1)* kan i allmänhet inte överklagas.

en Insurance Court

special court hearing matters pertaining to social insurance

Judgments (2) of the Insurance Court are normally not open to appeal.

de Sozialversicherungsgericht n

besonderes Gericht, das über Sozialversicherungsangelegenheiten entscheidet

Grundsätzlich sind gegen *Entscheidungen* des Sozialversicherungsgerichts Rechtsbehelfe nicht zulässig.

fr tribunal des assurances sociales m

juridiction spécialisée chargée d'examiner les affaires d'assurances sociales

Les *décisions* (2) du tribunal des assurances sociales ne sont en général pas susceptibles d'appel.

23

valtakunnanoikeus

erityistuomioistuim, joka käsittelee tasavallan presidenttiä, ministereitä ja eräitä ylimpiä virkamiehiä vastaan nostetun *syytteen* lainvastaisesta menettelystä

Valtakunnanoikeus kokoontuu vain tarvittaessa.

sv riksrätten

specialdomstol som behandlar *åtal* som har väckts mot republikens president, en minister eller vissa av de högsta tjänstemännen för lagstridigt förfarande i ämbetsutövningen

Riksrätten sammanträder bara vid behov.

en High Court of Impeachment

special court hearing *charges* against the President of the Republic, Ministers and certain senior civil servants for unlawful conduct in office

The High Court of Impeachment is convened only when necessary.

de Staatsgerichtshof m

besonderes Gericht, das über *Anklagen* gegen den Staatspräsidenten, die Minister oder bestimmte ranghöchste Beamte entscheidet

Der Staatsgerichtshof tritt nur bei Bedarf zusammen.

fr Haute Cour de justice f

juridiction spécialisée chargée d'examiner des *accusations* formulées

à l'encontre du président de la République, d'un ministre ou de certains hauts fonctionnaires pour acte illégal

La Haute Cour de justice ne se réunit qu'en cas de besoin.

24

muutoksenhakutuomioistuim

tuomioistuim, jonka tutkittavaksi alemman oikeusasteen tai hallintoviranomaisen *ratkaisu* voidaan saattaa

sv fullföljdsdomstol

domstol till vilken ett *avgörande* som har fattas av en lägre rättsinstans eller förvaltningsmyndighet kan föras för prövning

en appellate court

court before which the *decision* of a lower court or an administrative authority may be brought for reconsideration

de über einen Rechtsbehelf entscheidendes Gericht n

Gericht, dem die *Entscheidung* eines untergeordneten Gerichts oder einer Verwaltungsbehörde zur Überprüfung vorgelegt werden kann

fr jurisdiction d'appel f

jurisdiction (1) examinant un appel ou un pourvoi auprès de laquelle peut être introduite une demande de modification d'une *décision* (1) d'une *jurisdiction* de degré inférieur ou d'une autorité administrative

25

kihlakunnanoikeus Entinen

maaseudulla ja joissakin kaupungeissa toiminut ensimmäisen oikeusasteen yleinen tuomioistuin

Ks. *käräjäoikeus*.

sv häradsrätt

allmän domstol i första instans, som har funnits på landsbygden och i vissa städer

Se *tingsrätt*.

en Circuit Court

formerly, a *general court* of first instance that operated in rural areas and certain cities

See *District Court*.

de Untergericht n Laajempi käsité

„Kihlakunnanoikeus“ ist die alte Bezeichnung für auf dem Land und in einigen Städten tätig gewesene *ordentliche Gerichte* erster Instanz.

Siehe *Amtsgericht*.

fr tribunal rural de première instance m

jurisdiction judiciaire du premier degré ayant existé autrefois à la campagne et dans certaines villes

Voir *tribunal de grande instance*.

26

raastuvanoikeus *Entinen*

joissakin kaupungeissa toiminut ensimmäisen oikeusasteen *yleinen tuomioistuim*

Ks. *käräjäoikeus*.

sv **rådstuvurätt**

allmän domstol i första instans, som har funnits i vissa städer

Se *tingsrätt*.

en **City Court**

formerly, a *general court* of first instance that operated in certain cities

See *District Court*.

de **Untergerecht** *n* *Laajempi käsite*

„Raastuvanoikeus“ ist die alte Bezeichnung für in einigen Städten tätig gewesene *ordentliche Gerichte* erster Instanz.

Siehe *Amtsgericht*.

fr **tribunal municipal de première instance** *m*

juridiction judiciaire du premier degré ayant existé autrefois dans certaines villes

Voir *tribunal de grande instance*.

27

lääninoikeus *Entinen*

ensimmäisen oikeusasteen *hallintotuomioistuimena* toiminut *tuomioistuim*

Ks. *hallinto-oikeus*.

sv **länsrätt**

domstol som förr var *förvaltningsdomstol* (1) i första instans

Se *förvaltningsdomstol* (2).

en **Provincial Administrative Court**

formerly, an *administrative court* (1) of first instance

See *Administrative Court* (2).

de **Provinzialverwaltungsgericht** *n*

„Lääninoikeus“ ist die alte Bezeichnung für *Verwaltungsgerichte* (1) erster Instanz.

Siehe *Verwaltungsgericht* (2).

fr tribunal administratif provincial *m*
 ancienne *juridiction administrative* du premier degré
 Voir *tribunal administratif*.

28

maaoikeus *Entinen*

erityistuomioistuim, joka käsitteli kiinteistötoimituksista johtuneita *riita-asioita*

Maaoukeudet lakkautettiin 1.3.2001, ja niiden tehtävät siirrettiin *käräjäoukeuksille*. Kiinteistötoimituksia ovat esimerkiksi maa-alueen lohkominen ja rajankäynti.

sv jorddomstol

specialdomstol som behandlade *tvistemål* som härrörde av fastighetsförrättningar

Jorddomstolarna indrogs 1.3.2001 och deras uppgifter överfördes på *tingsrätterna*. T.ex. avstyckning av ett markområde och rågång (rågång = gränsbestämning) är fastighetsförrättningar.

en Land Court

en Land Rights Court

special court which heard *civil matters* arising from official measures directed at real estate

The Land Courts were abolished on 1 March 2001 and their duties transferred to *District Courts*. Official measures directed at real estate are e.g. the parcelling of land and the marking out of boundaries.

de Liegenschaftsgericht *n*

besonderes Gericht, das über Liegenschaftsrechtsstreitigkeiten entschied

Die Tätigkeit der Liegenschaftsgerichte wurde am 1.3.2001 eingestellt und ihre Aufgaben wurden den *Amtsgerichten* übertragen.

Liegenschaftsangelegenheiten sind z. B. die Parzellierung und die *Grenzabmarkung*.

fr tribunal des affaires foncières *m*

juridiction spécialisée chargée d'examiner les *affaires civiles ou commerciales* portant sur des litiges en matière foncière

Les questions de parcellisation et de bornage sont des exemples d'affaires traitées par le tribunal foncier. Les tribunaux des affaires foncières ont été supprimés le 1.3.2001.

29

vesioikeus *Entinen*

erityistuomioistuim, joka käsitteli vesiasioita

Vesioikeudet lakkautettiin 1.3.2000.

sv vattendomstol

specialdomstol som behandlade vattenmål

Vattendomstolarna lades ner 1.3.2000.

en Water Court

special court that heard disputes over matters pertaining to water rights

Water Courts were abolished on 1 March 2000.

de Wassergericht *n*

besonderes Gericht, das über wasserrechtliche Angelegenheiten entschied

Die Tätigkeit der Wassergerichte wurde am 1.3.2000 eingestellt.

fr tribunal des eaux *m*

juridiction spécialisée qui était autrefois chargée d'examiner des *affaires* (1) concernant les eaux

Les tribunaux des eaux ont été supprimés le 1.3.2000.

30

vesiylioikeus *Entinen*

erityistuomioistuim, joka toimi muutoksenhakutuomioistuimena vesioikeuden ratkaisemissa asioissa

Vesiylioikeus lakkautettiin 1.3.2000.

Ks. *hallinto-oikeus*.

sv vattenöverdomstolen

specialdomstol som var *fullföljdsdomstol* i mål (1) som hade avgjorts av en *vattendomstol*

Vattenöverdomstolen lades ner 1.3.2000.

Se *förvaltningsdomstol* (2).

en Water Court of Appeal

special court acting as an *appellate court* in matters decided by a *water court*

The Water Court of Appeal was abolished on 1 March 2000.

See *administrative court* (1).

de Wasserbergericht *n*

besonderes Gericht, das über Rechtsbehelfe gegen die *Entscheidungen* der *Wassergerichte* zu entscheiden hatte

Die Tätigkeit des Obersten Wassergerichts wurde am 1.3.2000 eingestellt.
Siehe *Verwaltungsgericht* (2).

fr cour d'appel des eaux *f*

juridiction spécialisée qui faisait autrefois fonction de *juridiction d'appel* dans les *affaires* (1) jugées par les *tribunaux des eaux*

La cour d'appel des eaux a été supprimée le 1.3.2000.
Voir *tribunal administratif*.

31

vankilaoikeus

elin, joka päättää vaarallisten rikoksenuusijoiden eristämisestä ja nuorten rikoksentehtäjäiden vapausrangaistusten täytäntöönpanosta

Vankilaoikeus ei ole *tuomioistuin*, vaikka se usein luokitellaankin *erityistuomioistuimeksi*.

sv fängelsemstolen

organ som beslutar om internering av farliga återfallsförbrytare och om verkställigheten av fängelsestraff för unga förbrytare

Fängelsemstolen är inte en *domstol*, trots att den ofta klassificeras som *specialdomstol*.

en Prison Court

body deciding on the incarceration of dangerous recidivists and the enforcement of custodial sentences passed on young offenders

The Prison Court, even though often classified as a *special court*, is not a *court* in the sense used in this glossary.

de Gefängnisgericht *n*

Organ, das über die Isolierung gefährlicher Rückfallverbrecher und über die Vollstreckung der Freiheitsstrafen gegen jugendliche Straftäter entscheidet

Das Gefängnisgericht ist kein *Gericht*, obwohl es oft als *besonderes Gericht* bezeichnet wird.

fr commission pénitentiaire *f*

organe chargé de décider de l'isolement de récidivistes dangereux et de l'application des peines d'emprisonnement des jeunes délinquants

La commission pénitentiaire n'est pas un *tribunal*, bien qu'elle soit souvent assimilée à une *juridiction spécialisée*.

TUOMIOISTUIMISSA KÄSITELTÄVÄT ASIAT

Mål och ärenden som behandlas vid domstolarna
Matters dealt with in the courts
Angelegenheiten vor den Gerichten
Les affaires portées devant les juridictions

32

asia

Oikeuskielessä asialla viitataan *tuomioistuimen* tai hallintoviranomaisen käsiteltäväksi ja ratkaistavaksi saatettuun asiakokonaisuuteen.

Ks. myös *riita-*, *rikos-*, *hakemus-* ja *hallintolainkäyttöasia*.

sv **mål** (1) *ett*

sv **ärende** *ett*

sv **sak**

I juridiskt språkbruk avses med mål eller ärende ett frågekomplex som förts till *domstol* eller till en förvaltningsmyndighet för att handläggas och avgöras.

Se också *tvistemål*, *brottmål*, *ansökningsärende* och *förvaltningsmål*.

Den finska termen ”asia” uttrycks ofta i lagtext med uttrycket ”mål eller ärende”. Dock används termen mål ensam, om det med termen ”asia” enbart avses fall där det finns två motsatta parter (se *mål* (2)), och termen ärende ensam, om något annat fall avses. I de fall där det inte framgår av sammanhanget om termen ”asia” används för att beteckna både mål och ärende, eller om det är oklart vilketdera som avses, kan den övergripande termen sak användas.

en matter

In legal terminology, “matter” refers to an affair in its entirety, brought to a *court of law* or administrative authority for consideration and decision.

See also *civil matter*, *criminal matter*, *petitionary matter* and *administrative judicial matter*.

de **Rechtsangelegenheit** *f*

de **Rechtsstreit** (1) *m* *Suppeampi käsité*

de Rechtsstreitigkeit (1) f *Suppeampi käsite*

Gesamtheit einer dem *Gericht* oder einer Verwaltungsbehörde zur Verhandlung und Entscheidung vorgelegten Angelegenheit

Siehe auch *Zivilrechtsstreit, Strafsache, Antragsache* und *Verwaltungsrechtsstreit*.

Termejä ”Rechtsstreit” ja ”Rechtsstreitigkeit” käytetään yleensä asioista, joissa on vähintään kaksi *asianosaista*. Ks. myös *juttu*.

fr affaire (1) f

Dans le langage juridique, l'affaire désigne un cas soumis pour examen ou pour décision à un *tribunal* ou une autorité administrative.

Voir aussi *affaire civile ou commerciale, affaire pénale, affaire gracieuse, affaire de contentieux administratif*.

33

juttu

oikeusjuttu

asia, jossa on vastakkain vähintään kaksi osapuolta

sv mål (2) ett

sv rättsak

sak där det finns minst två *parter* som är varandras *motparter*

en case

matter in which at least two *parties* are in dispute

de Rechtsstreit (2) m

de Rechtsstreitigkeit (2) f

de Rechtssache f

Rechtsangelegenheit, in der sich mindestens zwei *Beteiligte* gegenüberstehen

fr affaire (2) f

fr cas m

Le terme « *juttu* » désigne en finnois une *affaire (1)* opposant au moins deux parties.

34

riita-asia

yksityisoikeudellista erimielisyyttä koskeva *asia*

Riita-asiat voivat koskea esimerkiksi vahingonkorvausta, kaupan purkua tai lapsen elatusta.

sv tvistemål ett

mål (1) som gäller en privaträttslig meningsskiljaktighet

Ett tvistemål kan gälla t.ex. skadestånd, hävning av köp eller underhåll för barn.

en civil matter

matter pertaining to a civil or commercial dispute

A civil matter may relate e.g. to a claim for damages, the annulment of a contract or child maintenance.

de Zivilrechtsstreit m

de Zivilrechtsstreitigkeit f

Rechtsstreitigkeit (1) zivilrechtliche Angelegenheiten betreffend

Zivilrechtsstreitigkeiten können z. B. Schadenersatz, Rücktritt von Kaufverträgen oder Unterhalt von Kindern betreffen.

fr affaire civile ou commerciale f

affaire (1) concernant un litige de droit privé

Les affaires civiles ou commerciales peuvent par exemple porter sur des dommages et intérêts, sur la résiliation d'un contrat de vente ou sur l'entretien d'un enfant.

35

dispositiivinen riita-asia

riita-asia, jossa *sovinto asianosaisten* kesken on lain mukaan sallittu

Säädöksissä dispositiiviseen riita-asiaan viitataan ilmauksella ”*asia*, jossa sovinto on sallittu”.

sv dispositivt tvistemål ett

tvistemål där *förlikning* mellan *parterna* är tillåten enligt lag

I lagtext används i allmänhet uttrycket ”*mål (1)* där *förlikning* är tillåten”.

en non-mandatory civil matter

civil matter in which out-of-court *settlement* between the *parties* is permitted

In Finnish legislation, a non-mandatory civil matter is referred to as “a *matter* amenable to settlement out of court”.

de dispositiver Zivilrechtsstreit *m*

Zivilrechtsstreit, in dem die Parteien über den Streitgegenstand verfügen können

In finnischen Rechtsvorschriften wird auf einen dispositiven Zivilrechtsstreit mit dem Ausdruck „*Rechtsstreit (1)*, der durch *Vergleich* erledigt werden kann“ hingewiesen.

fr affaire civile ou commerciale susceptible de transaction *f*

affaire civile ou commerciale dans laquelle la loi permet une *transaction* entre les *parties*

36

indispositiivinen riita-asia

riita-asia, jossa *sovinto asianosaisten* kesken ei ole lain mukaan sallittu

Indispositiivinen riita-asia on esimerkiksi isyyden kumoaminen. Säädöksissä indispositiiviseen riita-asiaan viitataan ilmauksella ”*asia*, jossa *sovinto* ei ole sallittu”.

sv indispositivt tvistemål *ett*

tvistemål där lagen inte tillåter *förlikning* mellan *parterna*

T.ex. ett *mål (1)* som gäller upphävande av faderskap är ett indispositivt tvistemål. I lagstiftningen benämns indispositiva tvistemål i allmänhet ”mål där *förlikning* inte är tillåten”.

en mandatory civil matter

civil matter in which an out-of-court *settlement* between the *parties* is not permitted

E.g. the disproving of paternity. In legislation, a mandatory civil matter is referred to as “a *matter* not amenable to settlement out of court”.

de nicht dispositiver Zivilrechtsstreit *m*

Zivilrechtsstreit, in dem die Parteien nicht über den Streitgegenstand verfügen können

Ein nicht dispositiver Zivilrechtsstreit ist z. B. die Anfechtung der Vaterschaft. In finnischen Rechtsvorschriften wird auf einen nicht dispositiven Zivilrechtsstreit mit dem Ausdruck „*Rechtsstreit (1)*, der nicht durch *Vergleich* erledigt werden kann“ hingewiesen.

fr affaire civile ou commerciale non susceptible de transaction *f*

affaire civile ou commerciale dans laquelle la loi ne permet pas de *transaction* entre les *parties*

Le désaveu de paternité est un exemple d'affaire civile non susceptible de transaction.

37

rikosasia

rikosta ja sen seuraamuksia koskeva *asia*

sv **brottmål** *ett*

mål (1) som gäller ett brott och dess påföljder

en **criminal matter**

matter arising from a criminal act or omission and the penalty or sanction attached to it

de **Strafsache** *f*

Straftat und deren rechtliche Folgen betreffende Angelegenheit

Siehe *Rechtsangelegenheit* (1).

fr **affaire pénale** *f*

affaire (1) concernant une infraction et ses conséquences et qui est soumise aux règles de la procédure pénale

38

hakemusasia

hakemuksella tai ilmoituksella vireille pantava *asia*

Tyypillisiä *yleisissä tuomioistuimissa* käsiteltäviä hakemusasioita ovat esimerkiksi avioeroasiat, lapsen huoltoa ja tapaamisoikeutta koskevat asiat, kiinnitys- ja lainhuutoasiat, pesänselvittäjän ja -jakajan määräämistä koskevat asiat, konkurssiasiat ja velkajärjestelyasiat.

sv **ansökningsärende** *ett*

ärende som anhängiggörs genom ansökan eller efter anmälan

Typiska ansökningsärenden som behandlas vid *allmän domstol* är t.ex. ärenden som gäller äktenskapsskillnad, vårdnad om barn och umgängesrätt, inteckning och lagfart, förordnande av boutredningsman och skiftesman samt ärenden som gäller konkurs och skuldsanering.

en **petitionary matter**

matter instituted by way of a petition or notification

Typical examples of petitionary matters heard by *general courts* are divorces, custody of and access to a child, mortgages and registration of title to land, the appointment of estate administrators and distributors, bankruptcies and debt adjustment.

de Antragsache *f*

durch Antrag oder Anzeige anhängig werdende *Rechtsangelegenheit*

Typische von *ordentlichen Gerichten* zu entscheidende Antragsachen sind z. B. Ehescheidungs- und Unterhaltssachen sowie Angelegenheiten betreffend den Umgang mit Kindern, Grundbuchangelegenheiten, Anträge auf Einsetzung eines Nachlassverwalters oder eines Vollziehers der Erbteilung, Konkursachen und Schuldausgleichssachen.

fr affaire gracieuse *f*

affaire (1) introduite par voie de requête ou de notification

Les affaires gracieuses typiques examinées par les *juridictions judiciaires* sont par exemple celles concernant les divorces, la garde d'un enfant et le droit de visite, les hypothèques et inscriptions au registre foncier, les faillites et les plans de réaménagement de dettes.

39

hallintolainkäyttöasia

hallinnon alan oikeusriitaa koskeva *asia*

sv förvaltningsmål *ett*

sv förvaltningsprocessärende *ett*

sv förvaltningslagskipningsärende *ett*

mål (1) som gäller en rättstvist inom förvaltningens område

Termen förvaltningslagskipningsärende används i äldre författningstext.

en administrative judicial matter

matter concerning a dispute falling within the scope of administrative law

de Verwaltungsrechtsstreit *m*

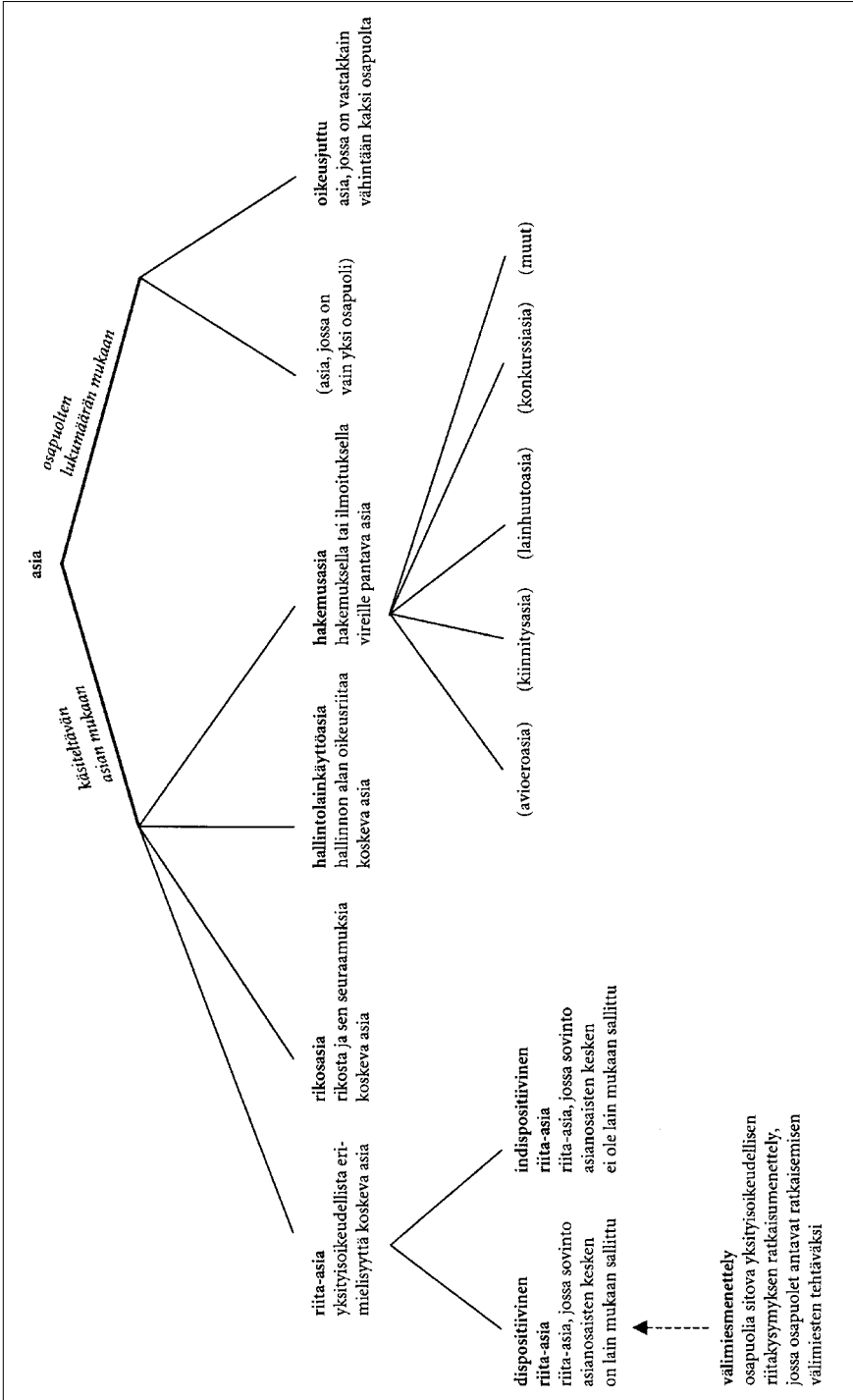
de Verwaltungsrechtsstreitigkeit *f*

Rechtsstreitigkeit (1) in Verwaltungssachen

fr affaire de contentieux administratif *f*

affaire (1) portant sur un litige du domaine administratif

Kaavio 2. Tuomioistuimissa käsiteltävät asiat

ERILAISET PROSESSIT

Olika processer
Various proceedings
Unterschiedliche Verfahrensarten
Les divers processus

40

oikeudenkäynti**prosessi (1)**

tuomioistuimessa tapahtuva *asian* käsitteleminen ja ratkaiseminen

sv rättegång

sv process (1)

handläggning och avgörande av ett *mål* (1) eller *ärende* vid *domstol*

en judicial proceedings *pl*

en trial

hearing and deciding a *matter* in a *court of law*

de Gerichtsverfahren (1) *n*

de Prozess (1) *m*

de Gerichtsverhandlung *f*

Verhandeln und Entscheiden der *Rechtsstreitigkeit* (1) vor *Gericht*

fr procès *m*

examen et solution d'une *affaire* (1) dans un *tribunal*

41

oikeudenkäyntimenettely**prosessi (2)**

oikeudenkäynnissä sovellettava lakisääteinen menettely

sv rättegångsförfarande *ett*

sv process (2)

lagbestämt förfarande som iakttas i en *rättegång*

en judicial procedure

statutory rules regulating the conduct of *judicial proceedings*

de **Gerichtsverfahren** (2) *n*

de **Prozess** (2) *m*

de **Verfahrensordnung** *f* *Lähikäsite*

auf das *Gerichtsverfahren* (1) anzuwendende Vorschriften

Termillä ”Verfahrensordnung” viitataan oikeudenkäynnissä noudatettavaan menettelyä koskeviin säädöksiin.

fr **procédure judiciaire** *f*

procédure prévue par la loi devant être observée lors d’un *procès*

42

riita-asiain oikeudenkäyntimenettely

siviiliprosessi

riita-asioita koskeva *oikeudenkäyntimenettely*

sv **civilprocess**

rättegångsförfarande i tvistemål

en **civil procedure**

judicial procedure in civil matters

de **Zivilprozess** *m*

de **Zivilprozessordnung** *f* *Lähikäsite*

Verfahrensordnung in Zivilrechtsstreitigkeiten

Termillä ”Zivilprozessordnung” viitataan *oikeudenkäynnissä* noudatettavaan menettelyä koskeviin säädöksiin.

fr **procédure civile** *f*

procédure judiciaire applicable dans les affaires civiles ou commerciales

43

rikosasiain oikeudenkäyntimenettely

rikosprosessi

rikosasioita koskeva *oikeudenkäyntimenettely*

sv **straffprocess**

rättegångsförfarande i brottmål

en **criminal procedure**

judicial procedure in criminal matters

de Strafprozess *m*

de Strafprozessordnung *f* Lähikäsite

Verfahrensordnung in Strafsachen

Termillä ”Strafprozessordnung” viitataan oikeudenkäynnissä noudatettavaan menettelyä koskeviin säädöksiin.

fr procédure pénale *f*

procédure judiciaire concernant les affaires pénales

44

hallintoasiain oikeudenkäyntimenettely

hallintoprosessi

hallintolainkäyttöasioita koskeva oikeudenkäyntimenettely

sv förvaltningsprocess

rättegångsförfarande i förvaltningsmål

en administrative judicial procedure

judicial procedure in administrative judicial matters

de Verwaltungsgerichtsverfahren *n*

Verfahrensordnung in Verwaltungsrechtsstreitigkeiten

fr procédure administrative contentieuse *f*

procédure judiciaire concernant des affaires de contentieux administratif

45

kirjallinen menettely

oikeudenkäyntimenettely, johon ei kuulu suullista käsittelyä

sv skriftligt förfarande *ett*

process (2) som inte omfattar muntlig förhandling

en written procedure

judicial procedure without oral hearings

de schriftliches Verfahren *n*

Gerichtsverfahren (2) ohne mündliche Verhandlung

fr procédure écrite *f*

procédure judiciaire qui exclut toute procédure orale

välímiesmenettely

osapuolia sitova yksityisoikeudellisen riitakysymyksen ratkaisumenettely, jossa osapuolet antavat ratkaisemisen välimiesten tehtäväksi

Välímiesmenettelyä voidaan käyttää vain sellaisissa *asioissa*, joissa *sovinto* on lain mukaan sallittu.

Ks. myös *dispositiivinen riita-asia*.

sv skiljeförfarande ett

sv skiljemannaförfarande ett

förfarande genom vilket en privaträttslig tvistefråga på parternas försorg lämnas till skiljemän för att avgöras på ett för parterna bindande sätt

Skiljeförfarande kan användas bara i sådana tvister där *förlikning* enligt lag är tillåten.

Se också *dispositivt tvistemål*.

en arbitration

procedure by which binding *settlement* of a private law dispute between two or more parties is entrusted to arbitrators by an agreement between the parties

Arbitration may be used only in *matters* where out-of-court settlement between the parties is permitted by law.

See also *non-mandatory civil matter*.

de schiedsrichterliches Verfahren n

bindendes Verfahren in *Zivilrechtsstreitigkeiten*, in dem die Parteien die Angelegenheit Schiedsrichtern zur Entscheidung übergeben

Schiedsrichterliche Verfahren sind nur dann zulässig, wenn die Parteien über den Streitgegenstand verfügen dürfen.

Siehe auch *dispositiver Zivilrechtsstreit*.

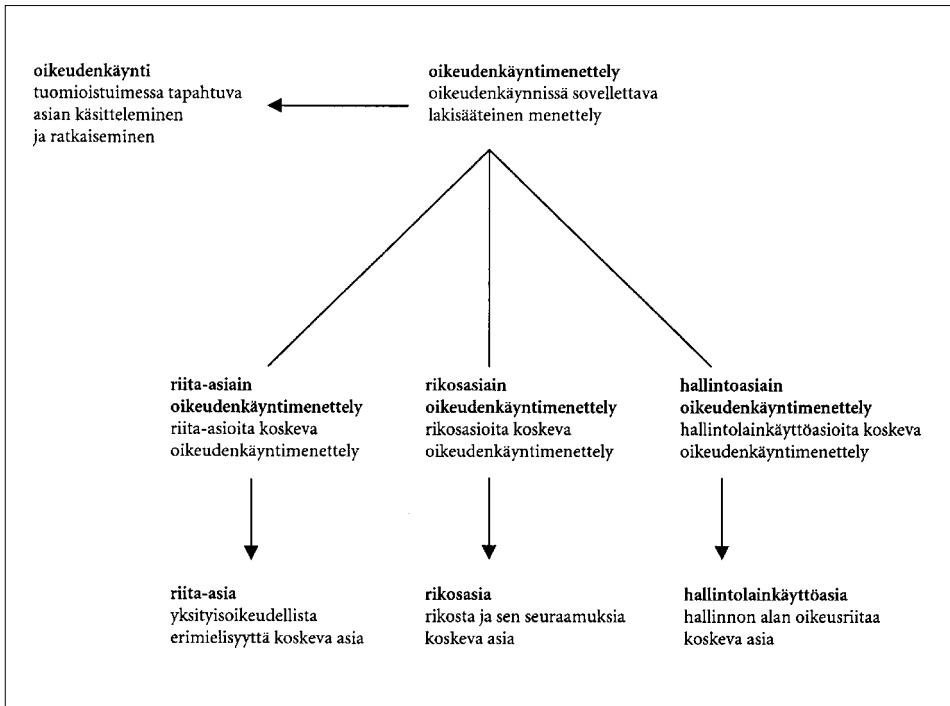
fr procédure d'arbitrage f

procédure de décision de droit privé de caractère obligatoire pour les parties par laquelle elles soumettent une décision à des arbitres

Il ne peut être recouru à l'arbitrage que dans des *affaires* (1) où la loi permet une *transaction*.

Voir aussi *affaire civile ou commerciale susceptible de transaction*.

Kaavio 3. Erilaiset prosessit

OIKEUDENKÄYNNISSÄ MUKANA OLEVAT HENKILÖT

Personer som deltar i en rättegång
Participants in proceedings
Beteiligte am Verfahren
Les personnes engagées dans un procès

47

tuomari

tuomioistuimen jäsen

Tuomareita ovat lainoppineet tuomarit, joidenkin tuomioistuinten asiantuntijajäsenet sekä maallikkojäseninä toimivat *lautamiehet*. Yleiskielessä tuomareiksi sanotaan yleensä vain lainoppineita tuomareita.

sv domare

ledamot i en *domstol*

Lagfarna domare, sakkunnigledamöter i vissa domstolar och de lekmanaledamöter som är *nämndemän* är domare. I allmänt språkbruk används ordet domare vanligen bara i fråga om lagfarna domare.

en judge

en justice

member of the *court*

Professional judges (trained and qualified in law), the expert members of certain courts and *lay judges* are judges. In everyday language, only professional judges are generally referred to as judges. Suomessa termiä ”justice” käytetään viitattaessa muihin kuin *alioikeuksien* ja *hallinto-oikeuksien* tuomareihin.

de Richter m

Mitglied des *Gerichts*

Richter sind die rechtsgelehrten Mitglieder des Gerichts, die sachverständigen Mitglieder bestimmter Gerichte und die als Laienmitglieder tätigen *Schöffen*. In der Gemeinsprache werden als Richter nur die rechtsgelehrten Mitglieder des Gerichts bezeichnet.

fr juge *m/f*

membre d'un *tribunal*

Sont des « tuomari » les juges ayant une formation en droit, les membres experts de certains tribunaux et les *assesseurs-citoyens*. Dans la langue courante, on désigne en général par « tuomari » uniquement les juges ayant une formation en droit.

48

lautamies

käräjäoikeuden maallikkojäsen

Kunnanvaltuusto valitsee lautamiehet toimikautensa ajaksi.

sv nämndeman

lekmanaledamot i *tingsrätten*

Kommunfullmäktige väljer nämndemännen för fullmäktiges mandatperiod.

en lay judge

lay member of a *District Court*

Local Councils appoint the lay judges for a fixed period, coinciding with the Council's term of office.

de Schöffe *m*

Laienmitglied des *Amtsgerichts*

Die Schöffen werden für die Dauer seiner Wahlperiode vom Gemeinderat gewählt.

fr assesseur-citoyen *m*

membre non professionnel d'un *tribunal de grande instance*

Les assesseurs-citoyens sont désignés par le conseil municipal pour la durée de son mandat.

49

esittelijä

tuomioistuimen virkamies, joka valmistelee *asian pääkäsitteilyä* tai *esittelyä* ratkaisemista varten

Esittelijöinä toimivilla virkamiehillä on erilaisia virkanimikkeitä eri tuomioistuimissa. *Käräjäoikeuksissa* ei ole esittelijöitä.

sv föredragande

sådan tjänsteman vid en *domstol* som bereder ett *mål* inför *huvudförhandling* eller för avgörande på *föredragning*

Tjänstemän som är föredragande har olika tjänstebenenämningar i olika domstolar. Vid *tingrätterna* finns inga föredragande.

I Sverige används ofta termen referent.

en referendary

court official who prepares the *matter* for a *main hearing* or for decision upon *presentation*

The titles of the officials working as referendaries vary in the different courts. In the *District Courts* there are no referendaries.

de Referent m

Beamter bestimmter *Gerichte*, der in einem *Rechtsstreit* die *Hauptverhandlung* oder die *Entscheidung* vorbereitet

Die als Referenten tätigen Beamten tragen je nach Gericht unterschiedliche Amtsbezeichnungen. An *Amtsgerichten* gibt es keine Referenten.

Siehe *Vortrag*.

fr juge rapporteur m**fr conseiller référendaire m**

fonctionnaire d'un *tribunal* chargé de préparer l'*audience* ou le *rapport* à fin de décision

Les dénominations désignant les fonctionnaires chargés de préparer l'*audience* ou le *rapport* à fin de décision varient selon les tribunaux.

Dans les *tribunaux de grande instance*, il n'y a pas de « esittelijä ».

50

asianosainen

henkilö, jonka nimissä oikeutta käydään

Asianosaisiksi voidaan eri *asioissa* ja eri oikeusasteissa laskea *kantaja*, *vastaja*, *asianomistaja*, *syyttäjä*, *syytetty*, *muutoksenhakija*, *valittaja* ja muutoksenhakijan tai valittajan *vastapuoli*.

sv part

person i vars namn en rättegång drivs

I olika *mål* eller *ärenden* och i olika rättsinstanser kan *käranden*, *svaranden*, *målsäganden*, *åklagaren*, *den åtalade*, *ändringssökanden* eller ändringssökandens *motpart* betraktas som parter.

en party

person who participates in a *case* in his own right

In different *matters* and in different instances, the following can be parties: the *claimant*, the *defendant*, the *injured party*, the *prosecutor*, the *accused*, the *appellant*, and the *respondent on appeal*.

de Beteiligter m

Person, unter deren Namen der *Prozess (1)* geführt wird

Zu den Beteiligten gehören je nach Angelegenheit *Kläger, Beklagter, Verletzter, Staatsanwalt, Angeklagter, Rechtsbehelf einlegende Personen* und die jeweilige *Gegenseite*.

fr partie f

personne physique ou morale engagée dans un *procès*

Peuvent être considérés comme parties dans les différentes *affaires (1)* et les différentes instances le *demandeur*, le *défendeur*, la *partie civile*, le *procureur*, le *prévenu* ou l'*accusé*, l'*appellant*, et la *partie adverse* de l'*appelant*.

51

kantaja

asianosainen, joka on pannut *riita-asian* vireille *tuomioistuimessa*

Termiä *kantaja* voidaan käyttää myös sellaisesta *asianomistajasta*, joka on ilman *syöttäjän* myötävaikutusta pannut *rikosasian* vireille *tuomioistuimessa*.

sv kårande

part som har anhängiggjort ett *tvistemål* vid *domstol*

Termen *kårande* kan också användas om en *målsägande* som utan *åklagarens* medverkan har anhängiggjort ett *brottmål* vid *domstol*.

en claimant**en plaintiff**

party who brings a *civil matter* to *court*

The Finnish term “*kantaja*” may also be used for an *injured party* who institutes the private prosecution of a *criminal matter* in court.

de Kläger m

Beteiligter, der einen *Zivilrechtsstreit* bei *Gericht* anhängig gemacht hat

Der finnische Ausdruck „*kantaja*“ (*Kläger*) kann auch für einen *Verletzten* verwendet werden, der ohne Mitwirkung des *Staatsanwalts*

eine *Strafsache* bei Gericht anhängig gemacht hat (in Deutschland: Privatkläger).

fr **demandeur** *m*

fr **demanderesse** *f*

partie ayant introduit une *action civile* devant un *tribunal*

Le terme de « kantaja » peut aussi s'employer pour une *partie civile* ayant introduit une *affaire pénale* sans l'intervention d'un *procureur*.

52

vastaaja

asianosainen, jota vastaan oikeutta käydään

Termiä vastaaja käytettiin aikaisemmin vain *riita-asioissa* ja lievissä *rikosasioissa*, nykyään sitä voidaan käyttää sekä riita- että rikosasioissa.

sv **svarande**

part mot vilken någon processar

Termen svarande användes tidigare endast i *tvistemål* och i lindriga *brottmål*, numera kan den användas såväl i tvistemål som i brottmål.

en **defendant**

party against whom a *case* is brought

The Finnish term “vastaaja” (defendant) was earlier used only in *civil matters* and in *criminal matters* concerning minor offences, but it can now be used in all civil and criminal matters.

de **Beklagter** *m* *Suppeampi käsite*

de **Angeklagter (1)** *m* *Suppeampi käsite*

Beteiligter, gegen den der *Prozess (1)* geführt wird

Früher wurde der finnische Ausdruck „vastaaja“ nur bei *Zivilrechtsstreitigkeiten* und bei geringfügigen *Strafsachen* verwendet. Heutzutage kann er sowohl bei *Zivilrechtsstreitigkeiten* als auch bei allen *Strafsachen* verwendet werden.

Termiä ”Beklagter” käytetään siviilioikeudellisissa asioissa ja termiä ”Angeklagter” rikosoikeudellisissa asioissa.

fr **défendeur** *m*

fr **défenderesse** *f*

partie contre laquelle une *action* est engagée

Dans la terminologie finlandaise, le terme « vastaaja » ne s'utilisait autrefois que dans les *affaires civiles ou commerciales* et les *affaires*

pénales légères, aujourd'hui dans toutes affaires civiles ou commerciales et pénales.

53

asianomistaja

asianosainen, joka on syytteessä tarkoitetun rikoksen uhri

sv målsägande

part som är offer för ett brott som avses i ett åtal

en injured party

party who is the victim of the offence referred to in the charge

de Verletzter m

Opfer der in der Anklage bezeichneten Straftat

Siehe auch Beteiligter.

fr partie civile f

partie qui est la victime de l'infraction visée dans l'accusation

54

syyttäjä**virallinen syyttäjä**

valtion virkamies, joka voi vaatia tuomioistuimessa rangaistusta rikoksesta

Syyttäjän vireille panemissa rikosasioissa syyttäjää pidetään usein asianosaisena.

sv åklagare**sv allmän åklagare**

statstjänsteman som vid domstol kan yrka på straff för ett brott

I brottmål som åklagaren har anhängiggjort betraktas åklagaren ofta som part.

en prosecutor**en public prosecutor**

civil servant who may bring a charge in a court of law

In criminal matters instituted by the prosecutor he is often considered a party to the case.

de Staatsanwalt *m*

Beamter, der ermächtigt ist bei *Gericht* eine Bestrafung zu beantragen
 In vom Staatsanwalt anhängig gemachten *Strafsachen* wird der
 Staatsanwalt in Finnland oft als *Beteiligter* bezeichnet.

fr procureur *m*

fonctionnaire de l'État qui, dans un *tribunal*, peut demander sanction pour
 une infraction

Dans les *affaires pénales* introduites par un procureur, celui-ci est
 souvent considéré comme une *partie*.

55

syytetty

asianosainen, jolle vaaditaan *tuomioistuimessa* rangaistusta epäillyn rikoksen
 johdosta

Syytetystä voidaan käyttää myös termiä *vastaaja*.

sv den åtalade**sv den tilltalade**

part för vilken det vid *domstol* krävs straff med anledning av ett misstänkt
 brott

Termen *svarande* kan också användas i fråga om den åtalade.

Termen den tilltalade används främst i Sverige.

en accused**en defendant**

party for whom punishment for an alleged offence is sought in *court*

de Angeklagter (2) *m*

Beteiligter, dessen Bestrafung wegen des Verdachts einer Straftat durch ein
Gericht verlangt wird

fr prévenu *m***fr accusé** *m* *Suppeampi käsite*

partie à l'encontre de laquelle une peine est demandée dans un *tribunal* pour
 une infraction suspectée

Termiä ”accusé” käytetään vakavissa *rikosasioissa*.

56

muutoksenhakija

asianosainen, joka hakee muutosta alemman oikeusasteen tai hallintoviranomaisen *ratkaisuun*

sv **ändringssökande (1)**

sv **den som söker ändring (1)**

part som söker ändring i ett *avgörande* som en lägre rättsinstans eller en förvaltningsmyndighet har fattat

I Sverige används också termen klagande. I Finland används klagande i betydelsen ”den som anför klagomål” hos en myndighet.

en **appellant (1)**

party who seeks the reconsideration of a *decision* of a lower court or administrative authority

de **Rechtsbehelf einlegende Person (1)** *f*

Beteiligter, der einen Rechtsbehelf gegen die *Entscheidung* eines untergeordneten *Gerichts* oder einer Verwaltungsbehörde einlegt

fr **appellant (1)** *m* *Suppeampi käsité*

fr **demandeur en appel (1)** *m* *Suppeampi käsité*

fr **requérant (1)** *m* *Suppeampi käsité*

fr **demandeur en pourvoi (1)** *m* *Suppeampi käsité*

partie demandant modification d’une *décision* d’une *jurisdiction* (1) de degré inférieur ou d’une autorité administrative

Termejä ”appellant” ja ”demandeur en appel” käytetään muutoksenhakijasta silloin, kun kyse on *muutoksenhausta alioikeudesta hovioikeuteen*. Termiä ”requérant” käytetään muutoksenhakijasta silloin, kun kyseessä on muutoksenhaku hallintoviranomaisesta *hallinto-oikeuteen*. Termiä voidaan käyttää myös silloin, kun muutosta haetaan *korkeimmalta hallinto-oikeudelta*. Termiä ”demandeur en pourvoi” käytetään muutoksenhakijasta silloin, kun kyse on muutoksenhausta *hovi-oikeudesta korkeimpaan oikeuteen*.

57

valittaja

muutoksenhakija silloin, kun muutoksenhakukeinona on *valitus*

sv ändringssökande (2)

sv den som söker ändring (2)

Den finska termen ”valittaja” betyder ”den som anför *besvär*” och används om *ändringssökanden (1)* då fullföljdsmedlet är besvär.

Den som söker ändring kallas i Sverige klaganden. I Finland används ”klagande” i betydelsen ”den som anför klagomål” hos en myndighet.

en appellant (2)

appellant (1) where the mode of seeking reconsideration is by way of regular appeal (2)

de Rechtsbehelf einlegende Person (2) *f Laajempi käsite*

fr appellant (2) *m Suppeampi käsite*

fr demandeur en appel (2) *m Suppeampi käsite*

fr requérant (2) *m Suppeampi käsite*

fr demandeur en pourvoi (2) *m Suppeampi käsite*

personne introduisant une demande sous forme d'*appel*, de *recours* ou de *pourvoi*

Ks. *valitus*.

Termejä ”appellant” ja ”demandeur en appel” käytetään valittajasta silloin, kun kyse on *muutoksenhausta alioikeudesta hovioikeuteen*.

Termiä ”requérant” käytetään valittajasta silloin, kun kyseessä on muutoksenhaku hallintoviranomaisesta *hallinto-oikeuteen*. Termiä voidaan käyttää myös silloin, kun muutosta haetaan *korkeimmalta hallinto-oikeudelta*. Termiä ”demandeur en pourvoi” käytetään valittajasta silloin, kun kyse on muutoksenhausta hovioikeudesta *korkeimpaan oikeuteen*.

58

oikeudenkäyntiasiamies

henkilö, joka on valtuutettu edustamaan *asianosaista oikeudenkäynnissä*

Oikeudenkäyntiasiamies eroaa *oikeudenkäyntiavustajasta* siinä, että hänen *päämiehensä* ei ole henkilökohtaisesti läsnä oikeudenkäynnissä.

sv rättegångsombud *ett*

person som har bemyndigats att företräda en *part* vid en *rättegång*

Ett rättegångsombud skiljer sig från ett *rättegångsbiträde* i det att rättegångsombudets *huvudman* inte är personligen närvarande vid rättegången.

en attorney (1)

person who is authorised to represent a *party* in *judicial proceedings*

In Finnish, an “oikeudenkäyntiasiamies” differs from an “oikeudenkäyntiavustaja” in that the *client* of the former is not present in person in court.

de Prozessbevollmächtigter m

zur Vertretung eines *Beteiligten* am *Gerichtsverfahren* (1) bevollmächtigte Person

Der Prozessbevollmächtigte unterscheidet sich vom *Beistand* dadurch, dass er den *Vertretenen* ohne dessen Teilnahme an der Gerichtsverhandlung vertritt.

fr représentant m

personne mandatée pour représenter une *partie* dans un *procès*

Le terme « oikeudenkäyntiasiamies » s’emploie lorsque la partie n’est pas présente en personne au procès.

59

oikeudenkäyntiavustaja

henkilö, joka avustaa *oikeudenkäyntiin* henkilökohtaisesti saapunutta *asianosaista*

Ks. myös *oikeudenkäyntiasiamies*.

sv rättegångsbiträde ett

person som bistår en *part* som är personligen närvarande vid en *rättegång*

Se också *rättegångsombud*.

en attorney (2)

person assisting a *party* present in *judicial proceedings*

See also *attorney* (1).

de Beistand m

Person, die einen *Beteiligten* in der *Gerichtsverhandlung* unterstützt

Siehe auch *Prozessbevollmächtigter*.

fr conseil m

personne mandatée pour représenter une *partie* dans un *procès*

Le terme « oikeudenkäyntiavustaja » s’emploie lorsque la partie est présente en personne au procès.

60

tukihenkilö

henkilö, joka on siveellisyyss- tai väkivaltarikoksen *asianomistajan* henkisenä tukena *esitutkinnassa ja oikeudenkäynnissä*

Varsinainen oikeudenkäynnissä avustaminen ei kuulu tukihenkilön tehtäviin.

sv stödperson

person som vid *förundersökning* och *rättegång* som gäller sedlighetsbrott eller våldsbrott är ett moraliskt stöd för *målsäganden*

Det hör inte till stödpersonens uppgifter att agera som egentligt biträde i rättegången.

en support person

person who in cases of sexual or violent offences provides moral support to the *injured party* during the *pre-trial investigation* and the *trial*

The duties of the support person do not include the provision of legal assistance in *court*.

de Beistandsperson f

Person, die dem *Verletzten* bei einer Straftat gegen sexuelle Selbstbestimmung oder bei einem Gewaltverbrechen seelischen Beistand während des *Ermittlungsverfahrens* und des *Prozesses (1)* leistet

Die Beistandsperson wirkt im eigentlichen Verfahren nicht als Rechtsbeistand.

fr soutien m

personne apportant lors de l'*instruction* ou du *procès* un soutien moral à une *partie civile* victime d'un crime violent ou de mœurs

Il n'appartient pas au soutien d'assister en matière juridique la personne qu'il soutient.

61

puolustaja

henkilö, jonka *tuomioistuim* on määrännyt avustamaan *epäiltyä esitutkinnassa ja syytettyä oikeudenkäynnissä*

sv försvarare

person som av *domstol* har förordnats att bistå *den misstänkte* vid *förundersökning* och *den åtalade* vid *rättegång*

en defence counsel

person appointed by the *court* to assist the *suspect* in a *pre-trial investigation* and the *accused* in the *trial*

de Pflichtverteidiger m

Person, die dem *Beschuldigten* für das *Ermittlungsverfahren* oder dem *Angeklagten* für den *Prozess (1)* vom *Gericht* als Beistand zugeordnet worden ist

fr défenseur m

personne désignée par le *tribunal* pour assister une *personne mise en examen* lors de l'*instruction* et un *prévenu* ou un *accusé* lors du procès

62

asianajaja

oikeustieteellisen tutkinnon ja asianajajatutkinnon suorittanut henkilö, joka antaa lainopillisia neuvoja ja avustaa oikeudellisissa asioissa

Suomessa asianajaja on suojattu ammattinimike, jota saavat käyttää vain Suomen Asianajajaliittoon kuuluvat ja liiton valvonnassa toimivat henkilöt.

sv advokat

person som avlagt juridisk examen och advokatexamen, och som ger juridiska råd och hjälper i juridiska angelägenheter

I Finland är advokat en skyddad yrkesbeteckning som får användas endast av den som är medlem i Finlands Advokatförbund och utövar sitt yrke under dess tillsyn.

en advocate**en member of the Finnish Bar Association**

person who has a law degree and has passed the Bar examination and who gives legal advice and provides assistance in legal matters

In Finland, the professional title of advocate is protected; it may be used only by persons belonging to, and subject to the control of, the Finnish Bar Association.

de Rechtsanwalt m

Person mit juristischem und dem Anwaltsexamen, die Rechtsrat erteilt und in juristischen Angelegenheiten als *Prozessbevollmächtigter* oder *Beistand* auftritt

In Finnland ist der Titel Rechtsanwalt geschützt und darf nur von Mitgliedern des Finnischen Rechtsanwaltsverbandes verwendet werden, der ihre Tätigkeit überwacht.

fr **avocat** *m*

fr **avocate** *f*

personne titulaire d'un diplôme de droit et ayant passé un examen de capacité à la profession d'avocat qui donne des conseils en matière juridique et assiste les personnes dans les affaires judiciaires

En Finlande, la dénomination d'« avocat » est protégée par la loi et ne peut être employée que par les personnes membres de l'Ordre des avocats de Finlande et agissant sous le contrôle de celui-ci.

63

yleinen oikeusavustaja

oikeusaputoimistossa työskentelevä lakimies

Oikeusaputoimistot ovat valtion ylläpitämiä toimistoja, jotka antavat neuvoja ja apua oikeusasioissa.

sv **allmänt rättsbiträde** *ett*

jurist som arbetar vid en rätts hjälpsbyrå

Rätts hjälpsbyråerna är byråer som drivs av staten och ger råd och hjälp i rättsliga angelägenheter.

en **legal-aid counsel**

lawyer working in a legal-aid office

Legal-aid offices are maintained by the State for the purpose of giving legal advice and assistance.

de **öffentlicher Rechtsberater** *m*

in einem öffentlichen Rechtsberatungsbüro angestellter Jurist

Rechtsberatungsbüros werden vom Staat unterhalten und beraten in Rechtssachen.

fr **assistant juridique public** *m*

juriste employé dans un bureau d'aide juridique

Les bureaux d'aide juridique sont des bureaux de l'État donnant conseil et assistance dans les affaires juridiques.

64

päämies

henkilö, jota toinen henkilö edustaa ja jonka puolesta tämä toimii

sv huvudman

person som företräds av en annan person och för vars räkning denna andra person handlar

en client

person represented by another person acting on his behalf

de Vertretener m**de Mandant m** *Suppeampi käsite*

Person, in deren Namen ein anderer handelt

Termi ”Mandant” viittaa lähinnä *asianajajan* päämieheen.

fr mandant m**fr client m**

personne représentée par une autre personne et au nom de laquelle cette dernière agit

Ilmaisua ”mon client” käytetään Ranskassa silloin, kun asianajaja viittaa päämieheensä sanomalla ”päämieheni”, muuten päämies on ”mandant”.

65

edunvalvoja

henkilö, joka edustaa *vajaavaltaista* ja hoitaa hänen asioitaan

Alaikäisen edunvalvoja on yleensä hänen huoltajansa.

Täysi-ikäisen edunvalvoja on henkilö, jonka *tuomioistuim* tai holhousviranomainen on määrännyt tehtävään. Holhousviranomaisena toimii maistraatti ja Ahvenanmaalla lääninhallitus.

Aikaisemmin edunvalvojasta käytettiin nimitystä holhooja.

sv intressebevakare

person som företräder en *omyndig* och sköter den omyndiges angelägenheter

Intressebevakare för en minderårig är i allmänhet den minderåriges vårdnadshavare. Intressebevakare för en person som har uppnått

myndighetsåldern är den som av *domstolen* eller förmyndarmyndigheten har förordnats till uppdraget.

Magistraten är förmyndarmyndighet, på Åland dock länsstyrelsen.

Tidigare användes benämningen förmyndare i fråga om en intressebevakare.

en guardian

person representing a *person without legal capacity* and managing his affairs

The custodian of a minor usually also acts as his guardian. An adult's

guardian is appointed to the task by a *court* or a guardianship authority. The local Register Offices and the Provincial State Office of Åland act as guardianship authorities.

de Betreuer *m*

Person, die einen *beschränkt Geschäftsfähigen* vertritt und seine Angelegenheiten erledigt

Betreuer eines Minderjährigen sind gewöhnlich seine Sorgeberechtigten und -verpflichteten, Betreuer eines Volljährigen ist die vom *Gericht* oder der Vormundschaftsbehörde mit dieser Aufgabe betraute Person. Vormundschaftsbehörden sind die Magistrate und auf Åland die Provinzialregierung.

Früher wurde für „Betreuer“ der Ausdruck „Vormund“ verwendet. Alaikäisen edunvalvojan viitataan Saksassa termillä ”Vormund”.

fr tuteur *m*

fr personne ayant l'autorité parentale *f* *Suppeampi käsité*

personne représentant une personne *incapable* et qui s'occupe de ses affaires

La personne ayant l'autorité parentale est normalement le gardien de l'enfant. Dans le cas d'une personne majeure, le tuteur est la personne désignée par un *tribunal* ou une autorité chargée des tutelles. L'autorité chargée des tutelles est l'office d'État, et, dans la province d'Åland, le Gouvernement de la province.

”Personne ayant l'autorité parentale” viittaa vanhempaan lapsensa lakimääräisenä edunvalvojana.

vajaavaltainen

alaikäinen tai sellainen täysi-ikäinen henkilö, jonka *tuomioistuim* on henkilön fyysisen tai psyykkisen terveydentilan vuoksi todennut kykenemättömäksi huolehtimaan itsestään tai omaisuudestaan

Holhoustoimessa vajaavaltaisesta päämiehestä käytettiin aikaisemmin nimitystä holhottava.

sv omyndig

minderårig person eller en person som har uppnått myndighetsåldern men som av *domstolen*, med hänsyn till personens fysiska eller psykiska hälsa, har konstaterats vara oförmögen att ta vara på sig själv eller sin egendom

Inom förmyndarverksamheten användes förut på finska benämningen ”holhottava” för att beteckna en omyndig huvudman.

en person without legal capacity

en ward

person who is a minor, or a person who is an adult but who by reason of his physical or mental state of health has been found by a *court* incapable of caring for himself or his property

de beschränkt Geschäftsfähiger m

de beschränkt geschäftsfähig

Minderjähriger oder ein solcher Volljähriger, bei dem ein *Gericht* wegen seines physischen oder geistigen Gesundheitszustandes die Unfähigkeit festgestellt hat, für sich selbst oder sein Vermögen zu sorgen

An Stelle von „vajaavaltainen“ wurde bis vor kurzem der Ausdruck „holhottava“ (Mündel) verwendet.

fr incapable

personne mineure, ou personne majeure qu'un *tribunal* déclare incapable de pourvoir à ses propres besoins ou de gérer ses biens en raison de son état physique ou mental

67

kuultava

henkilö, jonka mielipidettä tai näkemystä tiedustellaan *oikeudenkäynnissä*

sv den som skall höras

sv den hörde

person vars åsikt eller uppfattning efterfrågas i en *rättegång*

en person to be heard

person whose opinion or view is asked for in *judicial proceedings*

de Anzuhörender m

Person, die während des *Prozesses* (1) befragt wird

fr personne à entendre f

personne dont l'opinion ou l'avis sont entendus lors d'un *procès*

ESITUTKINTA JA SYYTEHARKINTA

Förundersökning och åtalsprövning
 Pre-trial investigation and consideration of charges
 Ermittlungsverfahren und Ermessensausübung bei der Strafverfolgung
 L'enquête et l'instruction

68

rikosilmoitus

esitutkintaviranomaiselle tehty ilmoitus epäillystä rikoksesta
 Yleensä esitutkintaviranomaisena toimii poliisi.

sv **polisanmälan**

sv **anmälan om brott**

sv **brottsanmälan**

till förundersökningsmyndighet gjord anmälan om ett misstänkt brott
 I allmänhet är polisen förundersökningsmyndighet.

I lagtext i Sverige avses med brottsanmälan den anmälan som polisen skriver om ett brott.

en **report of an offence**

notification of a suspected crime to a pre-trial investigation authority
 Normally the police act as the pre-trial investigation authority.

de **Strafanzeige** *f*

an die Ermittlungsbehörde gerichtete Anzeige eines Straftatverdachts
 Ermittlungsbehörde ist grundsätzlich die Polizei.

fr **plainte** *f* *Suppeampi käsité*

fr **dénonciation** *f* *Suppeampi käsité*

acte de porter à la connaissance d'une autorité d'instruction une infraction suspectée

L'autorité d'instruction est en général la police.

Termiä ”plainte” käytetään, kun rikoksen uhri tai hänen edustajansa tekee ilmoituksen. Termiä ”dénonciation” käytetään, kun ilmoituksen tekee muu kuin rikoksen uhri tai hänen edustajansa.

esitutkinta

epäillyn rikoksen tutkinta, jossa selvitetään *syyteharkinnassa* ja *oikeudenkäynnissä* tarvittavat seikat

Esitutkinta voidaan suorittaa joko *rikosilmoituksen* perusteella tai kun on muuten syytä epäillä, että on tehty rikos. Esitutkinnassa selvitetään muun muassa onko rikosta tapahtunut, mistä rikoksesta on kysymys, rikoksen teko-olosuhteet, rikoksesta *epäilty*, *asianosaiset*, *todisteet*, aiheutetut vahingot ja *asianomistajan* yksityisoikeudelliset *vaatimukset*.

sv förundersökning

undersökning som görs när det misstänks att ett brott har begåtts och där de omständigheter som måste klarläggas med tanke på *åtalsprövning* och *rättegång* utreds

Förundersökning kan göras antingen på grund av *polisanmälan* eller när det annars finns skäl att misstänka att det har begåtts ett brott. Vid förundersökningen utreds bl.a. om ett brott har begåtts, vilket brott det är fråga om, de förhållanden under vilka det har begåtts, vem som är misstänkt, *parterna*, *bevisen*, skador som förorsakats och *målsägandens* privaträttsliga *anspråk*.

en pre-trial investigation

investigation of a suspected crime in order to establish the circumstances required for the *consideration of charges* and for *judicial proceedings*

A pre-trial investigation may be carried out either on the basis of a *report of an offence* or where there is other reason to suspect that an offence has been committed. In the pre-trial investigation, e.g. the following points are determined: whether an offence has occurred, what offence it is, the circumstances of the offence, the *suspect*, the *parties*, the *evidence*, the damage inflicted and the *injured party's claim* for compensation.

de Ermittlungsverfahren *n*

Untersuchung bei Verdacht einer Straftat, in der der zur Entscheidung über die Erhebung der *Anklage* und der im *Prozess (1)* relevante Sachverhalt aufgeklärt wird

Das Ermittlungsverfahren kann entweder auf Grund einer *Strafanzeige* oder dann eingeleitet werden, wenn anzunehmen ist, dass eine Straftat begangen wurde. Im Ermittlungsverfahren wird u. a. geklärt, ob eine Straftat begangen wurde, um welche Straftat und um welche Tatumstände es sich handelt, wer als *Beschuldigter* in Frage kommt, wer die *Beteiligten* sind, welche *Beweisstücke* vorliegen, welche Schäden

entstanden und ob der *Verletzte* privatrechtliche Ansprüche geltend macht.

Siehe auch *Ermessensausübung bei der Strafverfolgung* und *Antrag*.

fr instruction *f* *Suppeampi käsité*

fr enquête préliminaire *f* *Suppeampi käsité*

enquête portant sur une infraction soupçonnée permettant de dégager les circonstances nécessaires à l'*examen du bien-fondé d'une accusation* et au *procès*

L'enquête préliminaire ou l'instruction peuvent être effectuées soit sur *plainte* ou *dénonciation* ou s'il y a une autre raison de soupçonner une infraction. L'enquête préliminaire ou l'instruction doivent notamment permettre de décider s'il y a eu infraction, de quelle infraction il s'agit, les circonstances dans lesquelles elle s'est produite, la *personne mise en examen*, les *parties*, les *preuves*, les dommages occasionnés et les *demandes* de droit privé de la *partie civile*.

En français, le terme « instruction » recouvre aussi bien l'enquête préliminaire que l'instruction du dossier par un juge. On pourra donc utiliser ce terme de façon générale et réserver celui d'enquête préliminaire à la phase en question.

Ranskassa varsinainen esitutkinnan suorittaa tutkintatuomari poliisin tekemien tutkimusten perusteella. ”Instruction” tarkoittaa tutkintatuomarin suorittamaa osuutta ja ”enquête préliminaire” poliisin suorittamaa osuutta.

70

epäilty

esitutkinnan kohteena oleva henkilö, jota epäillään rikoksesta

sv den misstänkte

person som är föremål för *förundersökning* och misstänks för brott

en suspect

en alleged offender

person who as the subject of a *pre-trial investigation* is suspected of having committed an offence

de Beschuldigter *m*

Person, gegen die wegen Verdachts einer Straftat ermittelt wird

Siehe auch *Ermittlungsverfahren*.

fr **personne mise en examen** *f*

personne soupçonnée d'une infraction et faisant l'objet d'une procédure d'*instruction*

71

tutkinnanjohtaja

esitutkintaa johtava virkamies

Tutkinnanjohtajana voi toimia muun muassa poliisi, *syöttäjä* sekä tietyt tullin, puolustusvoimien ja rajavartiolaitoksen virkamiehet, mutta eivät *tuomarit*.

sv **undersökningsledare**

tjänsteman som leder *förundersökningen*

Bla. polisen, *åklagaren* och vissa tjänstemän inom tullen, försvarsmakten och gränsbevakningsväsendet kan vara undersökningsledare. En *domare* kan inte vara undersökningsledare.

en **head of the investigation**

official in charge of a *pre-trial investigation*

The head of the investigation may be e.g. a police officer, a *prosecutor* or a specified official in the Customs Office, the Defence Forces or the Frontier Guard; a *judge* cannot serve as a head of the investigation.

de **Ermittlungsleiter** *m*

Ermittlungsverfahren leitender Beamter

Als Ermittlungsleiter kommen z. B. Polizeibeamte, *Staatsanwälte* und bestimmte Beamte des Zolls, der finnischen Verteidigungskräfte und des Grenzschutzes in Frage, jedoch nicht *Richter*.

fr **chargé d'instruction** *m*

fonctionnaire dirigeant l'*instruction*

Peuvent être chargés d'instruction par exemple un policier, un *procureur* et certains fonctionnaires des douanes, des Forces de défense et du corps des gardes-frontière, mais pas les *juges*.

72

esitutkintapöytäkirja

esitutkinnassa kertyneestä aineistosta laadittava pöytäkirja

Esitutkintapöytäkirjaan otetaan mukaan kuulustelupöytäkirjat ja selostukset tutkintatoimenpiteistä sekä tarvittaessa myös muut tutkinnassa kertyneet asiakirjat, piirroksset, valokuvat ja tallenteet.

sv förundersökningsprotokoll ett

protokoll som sätts upp över det material som uppkommit vid *förundersökningen*

I förundersökningsprotokollet intas förhörprotokollen och redogörelser för undersökningsåtgärderna samt vid behov också andra handlingar, ritningar, fotografier och upptagningar som kommit till vid undersökningen.

en record of a pre-trial investigation

compilation of the minutes and materials collected in a *pre-trial investigation*

The record of a pre-trial investigation consists of the minutes of the hearings and statements made, as well as, where necessary, other documents, drawings, photographs and recorded material gathered in the course of the investigation.

de Ermittlungsprotokoll n

Protokoll über das im *Ermittlungsverfahren* zusammengestellte Material

Das Ermittlungsprotokoll enthält die Vernehmungsprotokolle und die Darstellungen der Ermittlungsmaßnahmen und bei Bedarf auch während der Ermittlung entstandene Urkunden, Zeichnungen, Fotos und Aufnahmen.

fr dossier d'instruction m

dossier comportant tous les éléments réunis lors de l'*instruction*

Le dossier d'instruction comporte les procès-verbaux d'interrogatoire et un explicatif des mesures prises lors de l'instruction ainsi que, le cas échéant, les autres documents, dessins, photographies ou enregistrements sur tous supports ayant été rassemblés lors de l'instruction.

syyteharkinta

syyttäjän arviointi siitä, onko aihetta nostaa *syyte* epäillystä rikoksesta

Syyteharkinnassa syyttäjä arvioi, täyttääkö teko jonkin rikoksen tunnusmerkistön ja onko *näyttö epäiltyä* vastaan riittävä. Syyteharkinta johtaa joko syyteeseen tai *syyttämättäjättämispäätökseen*.

sv åtalsprövning

åklagarens bedömning av om det finns skäl att väcka åtal för ett misstänkt brott

Vid åtalsprövningen bedömer åklagaren om en viss gärning uppfyller rekvisitet för något brott och om *bevisen* mot *den misstänkte* är tillräckliga. Åtalsprövningen leder antingen till åtal eller till *beslut om åtalseftergift*.

en consideration of charges

prosecutor's assessment of whether there is cause for bringing a *charge* for a suspected offence

When considering charges, the prosecutor assesses whether the act committed amounts to an offence and whether there is a *prima facie* case against the *suspect*. The consideration of charges results either in a prosecution or in a *decision not to prosecute*.

de Ermessensausübung bei der Strafverfolgung f

Abwägung des *Staatsanwalts* hinsichtlich der Begründetheit einer *Anklage* wegen des Verdachts einer Straftat

Der Staatsanwalt erwägt, ob die Tat den Tatbestand einer Straftat erfüllt und ob das *Beweismaterial* gegen den *Beschuldigten* ausreicht. Die Abwägung führt entweder zur Anklage oder zur *Einstellung des Verfahrens*.

fr examen du bien-fondé d'une accusation m

avis du *procureur* sur le bien-fondé de l'introduction d'une *accusation* pour une infraction suspectée

Par l'examen du bien-fondé d'une accusation, le procureur décide si un acte satisfait aux caractéristiques d'une infraction et s'il y a suffisamment de *preuves* contre la *personne mise en examen*. L'examen du bien-fondé d'une accusation débouche soit sur une mise en accusation soit sur une *ordonnance de non-lieu*.

74

syyte

syyttäjän tai *asianomistajan tuomioistuimessa* esittämä vaatimus tuomiosta rikosasiassa

Syytteessä vaaditaan rangaistusta rikoksesta *epäillylle*. Syyte nostetaan toimittamalla tuomioistuimen kansliaan *haastehakemus*.

sv åtal ett

av åklagaren eller målsäganden i domstol framfört yrkande på dom i ett brottmål

I åtalet yrkas straff för den som misstänks för brott. Åtal väcks genom *stämningsansökan* som sänds till domstolens kansli.

en charge

en indictment

initiation of a *claim* in a *court of law* by the *prosecutor* or the *injured party* for a *judgment* in a *criminal matter*

The charge consists of a demand for the punishment of the *suspect* of an offence. It is brought by filing an *application for a summons* with the registry of the court.

de Anklage f

de Privatklage f *Suppeampi käsite*

von einem *Staatsanwalt* bzw. einem *Verletzten* bei *Gericht* gestellter *Antrag* auf Verurteilung in einer *Strafsache*

In der Anklage bzw. Privatklage wird die Bestrafung des Beschuldigten gefordert. Die Anklage bzw. Privatklage wird schriftlich an die Geschäftsstelle des Amtsgerichts gerichtet.

Siehe *Klageschrift*.

Termi ”Privatklage” käytetään Saksassa silloin, kun on kyse asianomistajan itsenäisesti ajamasta *asiasta*.

fr accusation f

fr réquisitoire m

demande formulée par le *procureur* ou par une *partie civile* devant un *tribunal* en vue d’un *jugement* dans une *affaire pénale*

Par une accusation, il est demandé que soit infligée une peine à une *personne mise en examen*. L’accusation est introduite par une *demande introductive d’instance* communiquée au greffe du tribunal.

Termi ”réquisitoire” viittaa erityisesti syytteen nostamiseen kirjallisesti tai suullisesti.

75

syyttämättäjättämispäätös

päätös syyttämättä jättämisestä

syyttäjän päätös jättää *syyte* nostamatta

Syyttäjä voi jättää syytteen nostamatta esimerkiksi *näytön* riittämättömyyden, rikoksen vähäisyyden tai rikoksen tekijän nuoruuden vuoksi tai siksi, että kyseessä ei ole rikos.

sv beslut om åtalseftergift ett

åklagarens beslut att låta bli att väcka *åtal*

Åklagaren kan låta bli att väcka åtal t.ex. om *bevisen* är otillräckliga,

brottet är obetydligt eller gärningsmannen är ung eller om det inte är fråga om ett brott.

en decision not to prosecute

en decision to waive charges

prosecutor's decision not to bring a charge

A prosecutor may decide not to prosecute e.g. by reason of insufficient *proof*, the triviality of the criminal act, the young age of the offender or because the act committed does not constitute an offence.

de Einstellungsbeschluss *m*

Beschluss des *Staatsanwalts*, das Verfahren einzustellen

Der Staatsanwalt kann das Verfahren z. B. mangels *Beweismaterials*, wegen Geringfügigkeit der Straftat, wegen des Alters des Täters oder deswegen einstellen, weil keine Straftat vorliegt.

fr ordonnance de non-lieu *f*

fr non-lieu (1) *m*

décision du *procureur* de ne pas engager d'action pénale

Le procureur peut décider un non-lieu par exemple pour insuffisance de *preuves*, pour infraction minime ou en raison du jeune âge de l'auteur de l'infraction, ou parce qu'il ne s'agit pas d'une infraction.

”Non-lieu” on yleiskielessä käytetty lyhyempi muoto.

syyttämättä jättäminen

Ks. *syyttämättäjättämispäätös*.

sv åtalseftergift

Se beslut om åtalseftergift.

I Sverige används termen åtalsunderlåtelse.

en non-prosecution

en waiver of charges

See decision not to prosecute.

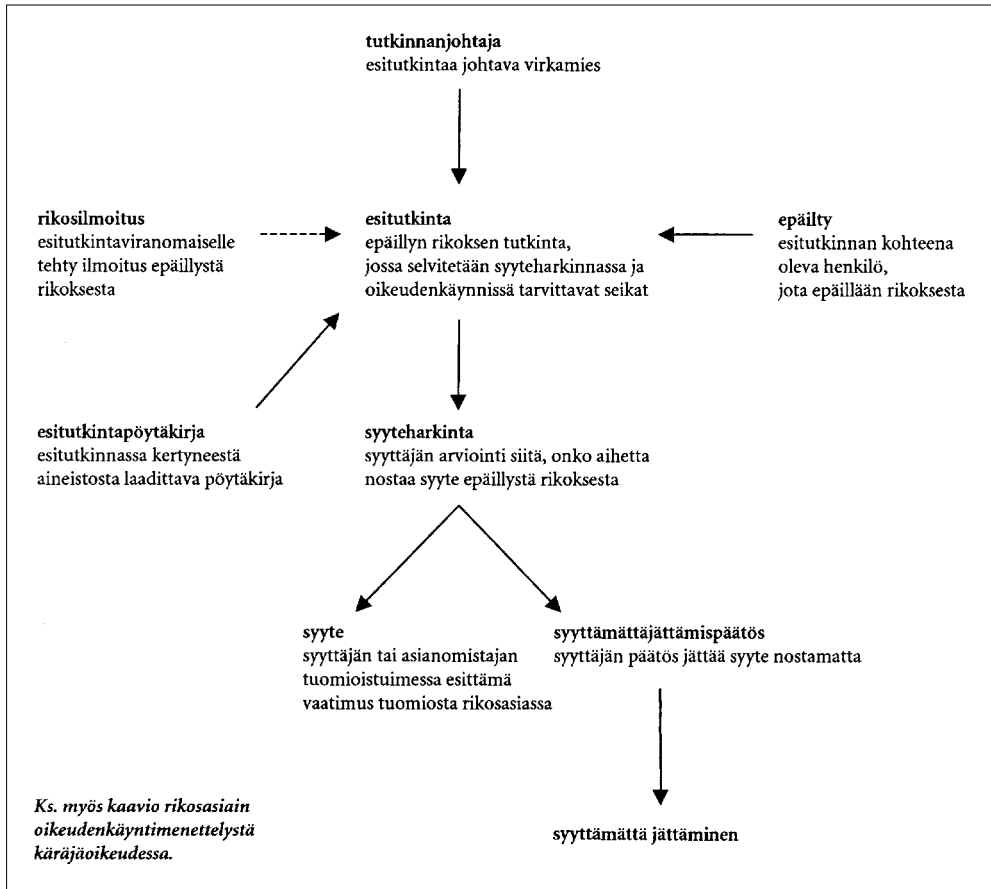
de Einstellung des Verfahrens *f*

Siehe *Einstellungsbeschluss*.

fr non-lieu (2) *m*

Voir *ordonnance de non-lieu*.

Kaavio 5. Esitutkinta ja syyteharkinta

OIKEUDENKÄYNNIN VAIHEET

Rättegångens olika skeden
 Stages of proceedings
 Phasen des Prozesses
 Les phases successives du procès

77

haastehakemus

hakemus, jolla *kanne* tai *syyte* nostetaan ja jolla *tuomioistuinta* pyydetään antamaan *haaste riita-* tai *rikosasiassa*.

Riita-asian haastehakemuksessa ilmoitetaan muun muassa *kantajan vaatimukset*, niiden perusteet, *todisteet* ja se, mitä todisteilla aiotaan näyttää toteen. Rikosasian haastehakemuksessa ilmoitetaan muun muassa rikoksesta epäilty, kuvaus teosta, josta vaaditaan rangaistusta, *asianomistajien vaatimukset*, todisteet ja se, mitä todisteilla aiotaan näyttää toteen.

sv stämningsansökan

ansökan varmed *talán* eller *åtal* väcks och *domstolen* ombeds utfärda *stämning* i ett *tvistemål* eller ett *brottmål*

I stämningsansökan i tvistemål meddelas bl.a. *kärandens yrkanden*, grunderna för dem, *bevisen* och vad som skall styrkas med dem. I stämningsansökan i brottmål uppges bl.a. vem som misstänks för brott, en beskrivning av den gärning för vilken straff yrkas, *målsägandenas yrkanden*, *bevisen* och vad som skall styrkas med dem.

en application for a summons

application to file a *claim* (2) or bring a *charge* and to request the *court* to issue a *summons* (1) in a *civil* or *criminal matter*

In a civil matter, the application for a summons must state e.g. the *claimant's claims* (1), the grounds thereof, the *evidence* and what is intended to be proven on the basis of the evidence. In a criminal matter, the application for a summons must state e.g. the name of the *suspect*, a description of the act for which a penalty is sought, the claims of the *injured parties*, the evidence and what is intended to be proven on the basis of the evidence.

de Klageschrift *f* *Suppeampi käsite*

de Anklageschrift *f* *Suppeampi käsite*

Schriftsatz, durch welchen die *Klage* bzw. *Anklage* erhoben und mit dem das *Gericht* gebeten wird, zur *Klageerwiderung* bzw. zur *Stellungnahme* aufzufordern

In der Klageschrift werden u. a. die *Anträge* des *Klägers* und deren *Begründungen*, sowie die *Beweisstücke* und -mittel aufgeführt.

Die Anklageschrift enthält u. a. den Namen des *Beschuldigten*, die *Schilderung* der Tat, für die eine *Bestrafung* verlangt wird, die *Ansprüche* der *Verletzten* sowie die *Beweisstücke* und -mittel.

Termiä ”Klageschrift” käytetään Saksassa siviilioikeudellisissa asioissa ja termiä ”Anklageschrift” rikosoikeudellisissa asioissa.

fr demande introductive d’instance *f*

demande par laquelle une *action en justice* ou une demande d’*accusation* sont introduites et par laquelle il est demandé à une *juridiction* (1) d’adresser une *assignation* ou une *citation*

La demande introductive d’instance indique notamment les prétentions du *demandeur*, les moyens, les *preuves* et ce que l’on veut démontrer par les preuves. Une demande introductive d’instance en matière pénale porte mention notamment de la *personne mise en examen*, donne une description de l’acte pour lequel est demandé sanction, et fait état des demandes des *parties civiles*, des preuves et de ce que l’on veut démontrer par les preuves.

78

vireilletulo

Ks. *tulla vireille*.

sv –

Se *bli anhängig*.

en commencement of proceedings

en lis pendens *Lähikäsité*

See *commence*.

Termillä ”lis pendens” tarkoitetaan lähinnä vireilläoloa.

de Anhängigkeit *f*

Siehe *abhängig werden*.

fr introduction de l'instance f
fr saisine du tribunal f
 Voir être introduit.

79

tulla vireille

Riita- ja rikosasia tulevat vireille yleisessä tuomioistuimessa, kun haastehakemus saapuu tuomioistuimen kansliaan. Hallintolainkäyttöasia tulee vireille esimerkiksi valituskirjelmän saapuessa hallintotuomioistuimeen.

sv bli anhängig

Tvistemål och brottmål blir anhängiga vid allmän domstol när stämningsansökan lämnas in till domstolens kansli. Ett förvaltningsmål blir anhängigt t.ex. när besvärsskriften lämnas in till förvaltningsdomstolen (1).

en commence**en** become pending

Proceedings in a *civil matter* or a *criminal matter* commence and the case becomes pending in a *general court* when the *application for a summons* is filed with the registry of the court. In *administrative judicial matters*, the proceedings commence and the case becomes pending when e.g. the *appeal document* is filed with the registry of the *administrative court* (1).

de anhängig werden

Zivilrechtsstreitigkeiten und *Strafsachen* werden an *ordentlichen Gerichten* durch Übermittlung der *Klage-* bzw. *Anklageschrift* an die Geschäftsstelle des *Gerichts* anhängig. Eine *Verwaltungsrechtsstreitigkeit* wird z. B. dann anhängig, wenn die *Rechtsbehelfsschrift* dem *Verwaltungsgericht* (1) übermittelt wird.

fr être introduit

Une *juridiction judiciaire* est saisie dans les *affaires civiles* ou *commerciales* et *pénales* quand une *demande introductive d'instance* est remise au greffe du *tribunal*. Une *affaire de contentieux administratif* est introduite quand par exemple un *acte d'appel* ou un *acte de pourvoi* est remis à la *juridiction administrative*.

vaatimus

tuomioistuimelle kohdistettu pyyntö *ratkaisusta* tai toimenpiteestä

Kantajan tai *syyttäjän* vaatimuksena on yleensä saada tietynsisältöinen *tuomio*, *vastaajan* vaatimus puolestaan koskee usein *kanteen* tai *syytteen* hylkäämistä. Lisäksi voidaan vaatia esimerkiksi *asian* käsittelyä *suljetuin ovin*, tietyn henkilön kuulemista tai *oikeudenkäyntikulujen* korvaamista.

sv yrkande ett

sv anspråk ett

till *domstolen* framställd begäran om *avgörande* eller om en åtgärd

Kärandens eller *åklagarens* yrkande går i allmänhet ut på att få en *dom* med ett visst innehåll, *svarandens* yrkande går å sin sida ofta ut på att *käromålet* eller *åtalet* skall förkastas. Dessutom kan man yrka på behandling *inom stängda dörrar*, att en viss person skall höras eller på ersättning för *rättegångskostnader*.

en claim (1)

request directed to a *court* for a *decision* or a measure

In general, the claim of the *claimant* or the *prosecutor* is for the obtainment of a given *judgment*, while the claim of the *defendant* usually is for the dismissal of the *claim (2)* or *charge*. In addition, a claim may be made e.g. to have the *matter* dealt with *in camera*, for the hearing of a given person or for compensation of *legal costs*.

de Antrag m

an das *Gericht* gerichtete Bitte um *Entscheidung* oder um Erlass einer Maßnahme

Der Antrag des *Klägers* oder Staatsanwalts zielt gewöhnlich auf ein *Urteil* bestimmten Inhalts, der des *Beklagten* bzw. *Angeklagten* auf Ablehnung der *Klage* bzw. Freispruch. Auch Anträge hinsichtlich des Verfahrens, z. B. auf Ausschluss der Öffentlichkeit, auf Anhörung einer bestimmten Person oder auf Erstattung der *Prozesskosten* sind zulässig.

fr demande f

prétention formulée devant une *juridiction (1)* en vue d'une *décision (1)* ou d'une mesure

Une demande de la part d'un *demandeur* ou d'un *procureur* porte généralement sur l'obtention d'un certain *jugement*, celle du *défendeur* porte souvent sur le rejet de l'*action en justice* ou de l'*accusation*. En outre, une demande peut porter par exemple sur l'examen d'une

affaire (1) à huis clos, sur l'audition d'une personne ou sur le remboursement des frais de justice.

81

kanne

kantajan tuomioistuimessa esittämä vaatimus riita-asian ratkaisusta

Kanteessa on aina kaksi *asianosaista*, kantaja ja *vastaaja* (vrt. hakemus, jossa on yleensä vain yksi asianosainen, hakija). Kanne koostuu kannevaatimuksesta eli siitä, millaiseen vastaajaa velvoittavaan *tuomioon* kantaja pyrkii, ja kanteen perusteesta eli siitä, miksi tuomioistuimen olisi hyväksyttävä kantajan vaatimus. Kanne nostetaan toimittamalla *käräjäoikeuden* kansliaan *haastehakemus*.

sv **käromål** ett

sv **talán**

kärändens vid domstol framställda yrkande på avgörande av ett tvistemål

I ett käromål är det alltid fråga om två *parter*, kärändens och *svaranden* (jfr ansökan, där det i allmänhet finns endast en part, dvs. sökanden). Ett käromål består dels av kärändens yrkande där han anger hurdan *dom* gentemot svaranden han eftersträvar, dels av grunderna för käromålet, dvs. motiveringen till varför domstolen bör bifalla kärändens yrkande. Käromål väcks genom *stämningsansökan* som tillställs *tingrättens* kansli. Den finska termen ”kanne” avser uttryckligen kärändens begäran om rättsskydd av domstolen. Svarandens begäran om rättsskydd benämns i allmänhet inte ”kanne”, utan kallas ”vastine” eller ”vastaus”, på svenska svaromål. Termen ”kanne” har således en snävare innebörd än den svenska termen talán, som i princip också omfattar svarandens begäran om rättsskydd mot kärändens käromål och som därför har karakteriserats med uttrycket ”parts framställning av sin sak inför rätta”.

en **claim (2)**

request made in court by the claimant for obtaining a decision in a civil matter

A claim (2) always has two *parties*, the claimant and the *defendant* (compare petition, which normally has only one party, the petitioner). It consists of the *claims (1)*, i.e. what sort of *judgment (2)*, binding on the defendant, is sought by the claimant, and the grounds, i.e. why the court should uphold the claimant's claim. The claim (2) is brought by delivering an *application for a summons* to the registry of the *District Court*.

de **Klage** *f*

vom *Kläger* bei *Gericht* gestellter *Antrag* auf *Entscheidung* in einem *Zivilrechtsstreit*

Die *Klage* setzt mindestens zwei Personen voraus, den *Kläger* und den *Beklagten* (vgl. mit *Antragssache*, an der grundsätzlich nur eine Person, der *Antragsteller*, beteiligt ist). Die *Klage* besteht aus dem *Klageantrag*, d. h. daraus, worauf der *Kläger* den *Beklagten* durch *Urteil* verpflichtet sehen will, sowie aus der *Klagebegründung*, d. h. aus dem, weshalb das *Gericht* dem *Antrag* des *Klägers* stattgeben soll. Die *Klage* wird durch die *Übermittlung* der *Klageschrift* an die *Geschäftsstelle* des *Amtsgerichts* erhoben.

fr **action** *f***fr** **action en justice** *f*

demande introduite par un *demandeur* auprès d'un *tribunal* en vue d'une *décision* (1) dans une *affaire civile ou commerciale*

Une *action en justice* implique toujours deux *parties*, le *demandeur* et le *défendeur* (alors qu'une *affaire gracieuse* n'inclut en général qu'une seule *partie*, le *requérant*). L'*action* consiste en une *demande* faisant état du *jugement* obligatoire pour le *défendeur* auquel prétend le *demandeur*, et des *moyens* de l'*action*, autrement dit des *motifs* pour lesquels le *tribunal* devrait accéder à la *demande* du *demandeur*. L'*action en justice* est introduite par *communication* au *greffe* du *tribunal de grande instance* d'une *demande introductive d'instance*.

Koska sana ”*action*” tarkoittaa yleiskielessä mitä tahansa toimintaa, voi tilanteen mukaan olla tarpeen käyttää termiä kokonaisuudessaan (”*action en justice*”). Jos asiayhteys on selvä, pelkkä ”*action*” riittää.

82

vastakanne

samaan *asiaan* liittyvä *kanne*, jonka *vastaaja* nostaa alkuperäistä *kantajaa* vastaan

sv **genkärsmål** *ett*

kärsmål som *svaranden* väcker mot den ursprungliga *käranden* och som har samband med samma *mål* (1)

en **counterclaim**

claim (2) relating to the same *matter* brought by the *defendant* against the original *claimant*

de **Widerklage** *f*

mit demselben *Rechtsstreit* (1) zusammenhängende *Klage*, die vom *Beklagten* gegen den ursprünglichen *Kläger* erhoben wird

fr **demande reconventionnelle** *f*

action engagée par le *défendeur* contre le *demandeur* originaire et concernant la même *affaire* (1)

83

valmistelu

Valmistelu alkaa, kun *asia tulee vireille*. Valmistelu on pääasiassa kirjallista, mutta siihen voi liittyä myös suullinen *valmisteluistunto*.

sv **förberedelse**

Förberedelsen inleds då en *sak blir anhängig*. Förberedelsen är huvudsakligen skriftlig, men i samband med den kan också muntlig förberedelse förekomma.

Se också *förberedelsesammanträde*.

en **preparation**

Preparation begins when the *case becomes pending*. The preparation is conducted mainly in writing, but there may also be oral *preparatory hearings*.

de **Vorbereitung** *f*

Die Vorbereitung beginnt mit dem *Anhängigwerden* der *Rechtsstreitigkeit* (1). Die Vorbereitung geschieht hauptsächlich schriftlich, aber es kann auch eine mündliche, *den Haupttermin vorbereitende Sitzung* erfolgen.

fr **mise en état** *f*

La mise en état débute quand l'*affaire* (1) est *introduite*. La mise en état est essentiellement écrite, mais elle peut aussi être assortie d'un *examen préparatoire* se déroulant oralement.

84

tutkimatta jättäminen

Ks. *jättää tutkimatta*.

sv **avvisning**

Se *avvisa*.

- en** **ruling of inadmissibility**
See *rule inadmissible*.
- de** **Zurückweisung** *f*
Siehe *zurückweisen*.
- fr** **décision de ne pas donner suite** *f*
fr **rejet comme irrecevable** *m*
Voir *ne pas donner suite à*.

85

jättää tutkimatta

Tuomioistuim voi jättää *kanteen*, *syytteen* tai *valituksen* tutkimatta *oikeudenkäynnin* muodollisten edellytysten puuttumisen vuoksi.
Ks. myös *oikeudenkäyntiväite*.

sv **avvisa**

sv **lämna utan prövning**

Domstolen kan avvisa (låta bli att pröva) *käromål*, *åtal* eller *besvär* på grund av att någon formell förutsättning för en rättegång saknas.
Se också *processinvändning*.

en **rule inadmissible**

A court may rule a *claim* (2), *charge* or *appeal* inadmissible, without considering its merits, on the grounds of its being in default of procedural requirements.
See also *plea of inadmissibility*.

de **zurückweisen**

Das *Gericht* kann die *Klage*, die *Anklage* oder den *Rechtsbehelf* bei Fehlen der formellen Voraussetzungen des *Prozesses* (1) ohne Sachprüfung zurückweisen.
Siehe auch *Prozesseinrede*.

fr **ne pas donner suite à**

fr **déclarer irrecevable**

Le *tribunal* peut décider de ne pas donner suite à ou déclarer irrecevable une *action en justice*, une *accusation* ou un *recours* parce que les conditions formelles nécessaires à un *procès* ne sont pas remplies.
Voir aussi *fin de non-recevoir*.

86

oikeudenkäyntiväite
prosessiväite

asianosaisen väite siitä, ettei asiaa voida ottaa tutkittavaksi oikeudenkäynnin muodollisten edellytysten puuttumisen vuoksi

Oikeudenkäyntiväite voi koskea esimerkiksi *tuomioistuimen toimivaltaa, tuomarin esteellisyyttä* tai *haasteen tiedoksiantotapaa*.

sv processinvändning

parts invändning enligt vilket målet (1) inte kan tas upp till prövning emedan formella förutsättningar för en rättegång saknas

En processinvändning kan gälla t.ex. *domstolens behörighet, jäv* för en *domare* (=domarjäv) eller det sätt på vilket *stämningen* har delgetts.

en plea of inadmissibility

en procedural defence

defence plea by a *party* to the effect that a *matter* should not be admitted on the grounds of failure to meet the formal requirements of *judicial proceedings*

A plea of inadmissibility may pertain e.g. to the *court's jurisdiction*, the *disqualification* of a *judge* or the mode of service of the *summons* (1).

de Prozesseinrede f

Einrede eines *Beteiligten*, dass das *Gericht* mangels formeller Voraussetzungen nicht befugt sei, über den *Rechtsstreit* (1) zu entscheiden

Die Prozesseinrede kann z. B. die *Zuständigkeit des Gerichts*, die *Befangenheit* der *Richter*, die Art und Weise der *Zustellung* der *Aufforderung zur Klageerwiderung* oder zur *Stellungnahme zur Anklageschrift* betreffen.

fr fin de non-recevoir f

déclaration d'une *partie* selon laquelle une *affaire* (1) ne peut pas être examinée en raison du défaut des conditions formelles nécessaires à un *procès*

La fin de non-recevoir peut par exemple porter sur la *compétence* du *tribunal*, la *récusabilité* du *juge* ou le mode de communication de l'*assignation*.

87

haaste

tuomioistuimen vastaajalle esittämä kehoitus vastata kanteeseen tai syytteesen

Rikosasioissa tuomioistuin voi joissakin tapauksissa luovuttaa *syyttäjälle* oikeuden haasteen antamiseen.

sv stämning

domstolens uppmaning till *svaranden* att svara med anledning av ett *käromål* eller ett *åtal*

I *brottmål* kan *domstolen* i vissa fall låta *åklagaren* utfärda stämning.

en summons (1)

instructions from the *court* to the *defendant* to present a defence to the *claim* (2) or *charge*

In *criminal matters* the court may under certain circumstances grant the *prosecutor* the right to issue a summons.

de Aufforderung zur Klageerwiderung f Suppeampi käsite**de Aufforderung zur Stellungnahme f Suppeampi käsite**

vom *Gericht* an den *Beklagten* bzw. *Angeklagten* gerichtete Aufforderung, auf die *Klage* zu erwidern bzw. zur *Anklage* Stellung zu nehmen

In *Strafsachen* kann das *Gericht* in bestimmten Fällen dem *Staatsanwalt* das Recht einräumen, zur Stellungnahme aufzufordern.

Termiä ”Aufforderung zur Klageerwiderung” käytetään siviilioikeudellisissa asioissa ja termiä ”Aufforderung zur Stellungnahme” rikosoikeudellisissa asioissa.

fr assignation f**fr citation f**

acte par lequel un *tribunal* invite un *défendeur* à répondre à une *action en justice* ou une *accusation*

Dans les *affaires pénales*, le *tribunal* peut dans certains cas accorder au *procureur* le droit de remettre une assignation.

88

tiedoksianto

tuomioistuimen tai hallintoviranomaisen *ratkaisun* tai asiakirjan saattaminen sen tietoon, jota *asia* koskee

Tyypillinen *yleisten tuomioistuinten* tiedoksianto on esimerkiksi se, että *asianosaiselle* ilmoitetaan *haasteen* muodossa häntä vastaan nostetusta *oikeudenkäynnistä*.

sv delgivning

tillkännagivande av *domstolens* eller en förvaltningsmyndighets *avgörande* eller av en handling till den som *saken* gäller

T.ex. när en *part* genom *stämning* informeras om en rättegång som har anhängiggjorts mot honom är det fråga om delgivning från *allmän domstol*.

en service

en notification

bringing notice of a *decision* or document of a *court* or an administrative authority to the person whom the *matter* concerns

A typical notification of a *general court* is the service of notice to a *party*, by way of a *summons* (1), of *judicial proceedings* brought against him.

de Zustellung *f*

Bekanntgabe einer *Entscheidung* oder einer Urkunde eines *Gerichts* oder einer Verwaltungsbehörde an den Betroffenen

Eine typische Zustellung durch ein *ordentliches Gericht* ist, dass ein *Beteiligter* in Form einer Aufforderung zur Erwidernng oder zur *Stellungnahme* zu der gegen ihn erhobenen *Klage* bzw. *Anklage* aufgefordert wird.

fr notification *f*

fr signification *f* *Suppeampi käsite*

fait de porter à la connaissance d'une personne concernée par une *affaire* (1) une *décision* (1) ou un acte émanant d'une *juridiction* (1) ou d'une autorité

Le fait de porter à la connaissance d'une *partie*, sous forme d'*assignation*, l'engagement d'une *procédure* contre elle, est un exemple typique de notification de la part d'une *juridiction judiciaire*.

La *signification* est la remise de la copie d'un acte de procédure à son destinataire par huissier de justice.

Termi "signification" vastaa haastemiestiedoksianto.

89

antaa tiedoksi

Ks. *tiedoksianto*.

sv delge

Se *delgivning*.

en serve

en notify

See *service*.

de zustellen

Siehe *Zustellung*.

fr notifier

Voir *notification*.

kuulutus

julkinen *tiedoksianto*

Kuulutusta käytetään muun muassa silloin, kun tiedoksiannon vastaanottajan olinpaikasta ei saada tietoa. Tällöin ilmoitus asiakirjasta ja siitä, missä asiakirja on nähtävillä, julkaistaan Virallisessa lehdessä ja tarvittaessa myös sanomalehdessä sekä pannaan nähtäville *tuomioistuimen* tai hallintoviranomaisen ilmoitustaululle.

sv kungörelse

offentlig *delgivning*

Kungörelse används bl.a. när det inte är möjligt att få reda på var den som skall delges något vistas. Ett meddelande om den handling som skall delges och om var den finns till påseende publiceras då i Officiella tidningen och vid behov också i en dagstidning, och sätts upp på *domstolens* eller förvaltningsmyndighetens anslagstavla.

en public notice

A public notice is issued e.g. when the whereabouts of a person on whom a document is to be served is not known. Notice of the document and where it may be seen is published in the Official Gazette and, where necessary, also in a newspaper, as well as put on the notice-board of the *court* or administrative authority.

de öffentliche Bekanntmachung f

öffentliche *Zustellung*

Öffentlich bekanntgemacht wird z. B., wenn der Aufenthaltsort des Zustellungsempfängers nicht ermittelt werden kann. In diesem Fall wird die Information über die Urkunde sowie die Information darüber, wo sie einzusehen ist, im Amtsblatt und bei Bedarf auch in einer Zeitung veröffentlicht und an der Gerichtstafel oder der Informationstafel der betreffenden Verwaltungsbehörde angeheftet.

fr annonce f

notification publique

L'annonce est utilisée notamment quand le lieu où se trouve le destinataire n'est pas connu. Dans ce cas, l'annonce concernant le document et l'endroit où celui-ci est visible est publiée au journal officiel et, le cas échéant, dans la presse, et est affichée au tableau d'affichage du *tribunal* ou d'une autorité administrative.

91

vastaus (1)**vastine (1)***vastaajan kannanotto kanteeseen tai syytteeseen*Termi *vastine* on nykyisin korvautunut säädöskielessä termillä *vastaus*.**sv bemötande (1) ett****sv svaromål (1) ett****sv svarandens talan****sv svar (1) ett***svarandens ställningstagande till käromålet eller åtalet*Den finska termen ”*vastine*” har numera i lagtext ersatts av termen ”*vastaus*”.**en defence***defendant's response to the claim (2) or charge***de Klageerwiderung f Suppeampi käsite****de Stellungnahme (1) f Suppeampi käsite**Äußerung des *Beklagten* bzw. *Angeklagten* zur *Klage* bzw. *Anklage*Termiä ”*Klageerwiderung*” käytetään siviilioikeudellisissa asioissa ja termiä ”*Stellungnahme*” rikosoikeudellisissa asioissa.**fr réponse f***contradiction à une action en justice ou une accusation faite par le défendeur*

92

kiistäminen*vastapuolen ilmoitus tuomioistuimelle siitä, että hän vastustaa kannetta, syytettä tai esitettyjä vaatimuksia***sv bestridande ett***motpartens meddelande till domstolen om att han inte godkänner käromålet, åtalet eller de yrkanden som framställts***en denial****en contestation***opposing party's statement to the court that he contests the claim (2), charge or the claims (1) presented*

de Bestreiten *n*

Mitteilung der *Gegenseite* an das *Gericht* darüber, dass sie der *Klage*, der *Anklage* oder bestimmten *Anträgen* widerspricht

fr contestation *f***fr dénégation** *f*

déclaration de la *partie adverse* devant le *tribunal* selon laquelle elle conteste le contenu d'une *action en justice*, d'une *accusation* ou des *demandes* formulées

93

kiistää

Ks. *kiistäminen*.

sv bestrida

Se *bestridande*.

en deny**en contest**

See *denial*.

de bestreiten

Siehe *Bestreiten*.

fr contester

Voir *contestation*.

94

myöntäminen

vastapuolen ilmoitus tuomioistuimelle siitä, että hän hyväksyy *kanteen*, *syytteen* tai esitetyt *vaatimukset* kokonaan tai osittain

sv medgivande *ett*

motpartens meddelande till *domstolen* om att han medger *käromålet* eller *åtalet* eller godkänner de framställda *yrkandena* helt eller delvis

en acknowledgement

opposing party's statement to the *court* to the effect that he fully or partially concedes the *claim* (2), *charge* or the *claims* (1) presented

de **Anerkenntnis** *f*

de **Geständnis (1)** *n*

gegenüber dem *Gericht* erklärte vollständige oder teilweise Anerkennung der *Klage* bzw. Zustimmung zur *Anklage* oder zu einzelnen Behauptungen

fr **admission** *f*

déclaration par laquelle la *partie adverse* fait savoir au *tribunal* qu'elle accepte, partiellement ou totalement, l'*action*, l'*accusation* ou les *demandes* introduites

95

myöntää

Ks. *myöntäminen*.

sv **medge**

Se *medgivande*.

en **acknowledge**

See *acknowledgement*.

de **anerkennen**

de **gestehen (1)**

Siehe *Anerkenntnis* und *Geständnis (1)*.

fr **admettre**

Voir *admission*.

96

tunnustus

tunnustaminen

asianosaisen ilmoitus siitä, että jokin hänelle epäedullinen seikka on tosi

Dispositiivisessa *asiassa* annettu tunnustus on sitova, eikä muuta *näyttöä* enää tarvita. Indispositiivisessa *asiassa* *tuomioistuimen* on tutkittava, mikä arvo tunnustuksella on *todisteena*.

sv **erkännande** *ett*

sv **bekännelse**

parts meddelande om att något som är ofördelaktigt för honom är sant

Ett erkännande i en dispositiv *sak* är bindande och ingen ytterligare *bevisning* behövs. I en indispositiv *sak* skall *domstolen* pröva vilket bevisvärde erkännandet har.

en admission

en confession *Suppeampi käsité*

acknowledgement by a *party* that a circumstance to his disadvantage is true

In a non-mandatory *matter*, an admission is binding and no further *proof* is necessary. In a mandatory matter, it is for the *court* to determine the value of an admission as *evidence*.

Termi ”confession” tarkoittaa tehdyn rikoksen tunnustamista.

de Geständnis (2) *n*

Aussage eines *Beteiligten* darüber, dass ein für ihn nachteiliger Umstand wahr ist

In einem dispositiven *Rechtsstreit (1)* ist ein Geständnis bindend, weiterer *Beweise* bedarf es nicht. In einem nicht dispositiven *Rechtsstreit* muss das *Gericht* prüfen, welcher Wert dem Geständnis als *Beweis* beizumessen ist.

fr aveu *m*

déclaration faite par une *partie* qu’une circonstance qui lui est défavorable est véridique

Dans une *affaire civile ou commerciale susceptible de transaction*, un aveu a caractère obligatoire, aucune autre *preuve* n’est plus alors nécessaire.

Dans une *affaire civile ou commerciale non susceptible de transaction*, le *tribunal* doit examiner la question de savoir quelle valeur l’aveu a comme *preuve*.

97

tunnustaa

Ks. *tunnustus*.

sv erkänna

sv bekänna

Se *erkännande* och *bekännelse*.

en admit

en confess *Suppeampi käsité*

See *admission*.

Termi ”confess” tarkoittaa tehdyn rikoksen tunnustamista.

de gestehen (2)

de zugestehen

Siehe *Geständnis (2)*.

fr avouer

Voir *aveu*.

98

kutsu

kehotus saapua *tuomioistuimen* istuntoon

sv kallelse

uppmaning till någon att infinna sig vid *domstolens* sammanträde

en summons (2)

call by the *court* to appear at a hearing

de Ladung f

Aufforderung zur Sitzung des *Gerichts* zu erscheinen

fr convocation f

acte conviant un intéressé à venir à une séance du *tribunal*

99

valmisteluistunto

suullisen valmistelun istunto

tarvittaessa järjestettävä istunto, jossa *pääkäsittelyä* varten selvitetään, mikä *asiassa* on riitaista

Termiä suullisen valmistelun istunto käytetään säädöskielessä.

sv förberedelsesammanträde ett

sv sammanträde för muntlig förberedelse ett

sammanträde som hålls vid behov och där det med tanke på *huvudförhandlingen* utreds vad som är tvistigt i ett *mål (1)*

Termen ”suullisen valmistelun istunto” används i finsk lagtext. I svensk lagtext i Finland används termen ”muntlig förberedelse” ibland också för att ange själva sammanträdet.

en preparatory hearing

hearing arranged, if necessary, in order to define the issues in dispute in the *matter* before the *main hearing*

de den Haupttermin vorbereitende Sitzung f

bei Bedarf abzuhaltende Sitzung, in der im Hinblick auf die *Hauptverhandlung* geklärt wird, was streitig ist

fr examen préparatoire *m*

séance organisée au besoin et visant à définir en vue de l'*audience* les éléments de litige dans une *affaire* (1)

100

pääkäsitely

riita- tai *rikosasiain oikeudenkäyntimenettelyn* suullinen vaihe, jossa *asia* varsinaisesti tutkitaan

sv huvudförhandling

det muntliga skede i en *civil-* eller *straffprocess* där den egentliga prövningen sker

en main hearing

oral stage of *civil* or *criminal proceedings*, where the *matter* is considered in depth

de Hauptverhandlung *f*

mündlicher Teil des *Prozesses* (2) in *Zivilrechtsstreitigkeiten* und *Strafsachen*, in dem die *Rechtsangelegenheit* im eigentlichen Sinne geprüft wird

fr audience *f*

phase de la procédure dans une *affaire civile ou commerciale* et une *affaire pénale* se déroulant oralement et lors de laquelle a lieu l'examen proprement dit de l'*affaire* (1)

101

alkukeskustelu

pääkäsitelyn vaihe, jossa *asianosaiset* esittävät *vaatimuksensa* ja niiden perusteet

sv inledande förhandling

det skedet i *huvudförhandlingen* där *parterna* framställer sina *yrkanden* och grunderna för dem

en opening statements

stage of the *main hearing* where the *parties* set out their *claims* (1) and the grounds thereof

de einleitender Teil der Hauptverhandlung *m*

Teil der *Hauptverhandlung*, in dem die *Beteiligten* ihre *Anträge* mit Begründung vortragen

fr débat préliminaire *m*

phase initiale de l'*audience* lors de laquelle les *parties* exposent leurs *demandes* et leurs moyens

102

loppukeskustelu

pääkäsittelyn viimeinen vaihe, jossa *asianosaiset* esittävät käsityksensä *todisteista* ja siitä, miten *asia* tulisi ratkaista

sv plädering

huvudförhandlingens sista skede, där *parterna* framför sin uppfattning om *bevisen* (1) och om hur *målet* (1) bör avgöras

en closing statements

final stage of the *main hearing* where the *parties* present their arguments on the *evidence* and on how the *matter* should be decided

de abschließender Teil der Hauptverhandlung *m*

Endteil der *Hauptverhandlung*, in dem die *Beteiligten* ihre Einschätzung der *Beweisaufnahme* darlegen und sich dazu äußern, wie über den *Rechtsstreit* (1) ihres Erachtens zu entscheiden sei

fr débat final *m*

dernière phase de l'*audience* durant laquelle les *parties* exposent leurs vues sur les *preuves* et sur la manière dont l'*affaire* (1) devrait être jugée

Tämä vaihe sisältää asiamiesten loppupuheenvuorot ("plaidoiries").

103

katselmus

tuomioistuimen jäsenten ja *asianosaisten* suorittama *oikeudenkäyntiin* vaikuttavan kohteen tarkastus, joka tapahtuu tuomioistuimen toimitilojen ulkopuolella

Katselmuksen kohteena voi olla esimerkiksi esine, kiinteistö tai muu paikka.

sv syn

inspektion som *domstolens* ledamöter och *parterna* förrättar på annat ställe än i domstolen och som gäller ett objekt som har betydelse i *rättegången*

Syn kan förrättas t.ex. för inspektion av ett föremål, en fastighet eller någon annan plats.

en inspection

examination or view by the members of the *court* and the *parties* of an object or place that is the subject of the *judicial proceedings*, in a locality outside the seat of the court

The object of an inspection may be e.g. a thing, a piece of real estate or another location.

de Augenschein m

von den Mitgliedern des *Gerichts* und den anderen Verfahrensbeteiligten außerhalb der Räumlichkeiten des Gerichts vorgenommene Überprüfung eines im *Prozess (1)* erheblichen Gegenstandes

Gegenstand des Augenscheins kann z. B. eine Sache, eine Liegenschaft oder Ähnliches sein.

fr visite des lieux f**fr transport sur les lieux m**

inspection *de visu* d'un endroit ou d'un objet effectuée par les membres du *tribunal* et les *parties* en dehors des locaux du tribunal

La visite des lieux peut concerner un objet, un bien immobilier ou un autre endroit.

104

päätösneuvottelu

neuvottelu, jossa vain *tuomioistuimen* jäsenet ovat läsnä päättämässä, miten *asia* ratkaistaan

Myös *esittelijä* on läsnä päätösneuvottelussa, mutta hän ei osallistu päätöksentekoon. Päätösneuvottelu pidetään välittömästi *pääkäsittelyn* päätyttyä. Kun asia ratkaistaan *esittelystä*, päätösneuvottelu pidetään esittelyn yhteydessä. Tarvittaessa tuomioistuimen jäsenet ratkaisevat asian äänestämällä.

sv beslutsöverläggning

överläggning där endast *domstolens* ledamöter är närvarande och beslutar hur *målet (1)* eller *ärendet* skall avgöras

Också *föredraganden* är närvarande vid beslutsöverläggningen, men deltar inte i avgörandet. Beslutsöverläggningen hålls så snart *huvudförhandlingen* har avslutats. När målet avgörs på *föredragning* hålls beslutsöverläggningen i samband med föredragningen. Vid behov avgör domstolens ledamöter målet eller ärendet efter omröstning.

en deliberations *pl*

meeting of the members of the *court* only, on how the *matter* is to be decided

Also the *referendary* is present during the deliberations, but he does not take part in the decision. The deliberations begin immediately after the *main hearing* is concluded. When the matter is decided upon *presentation*, the presentation and the deliberations take place at the same time. If necessary, the members of the court decide the matter by taking a vote.

de Beratung *f*

Erörterung und Beschluss der Mitglieder des *Gerichts* hinsichtlich des *Rechtsstreits* (1)

Der *Referent* nimmt zwar an der Beratung teil, hat aber kein Stimmrecht. Die Beratung über die Entscheidung wird sofort nach der *Hauptverhandlung* geführt. Im Falle einer Entscheidung nach *Vortrag* wird über die Entscheidung im Zusammenhang mit dem Vortrag verhandelt. Bei Bedarf entscheiden die Mitglieder des Gerichts über den Rechtsstreit durch Abstimmung.

fr délibéré *m*

délibération à laquelle participent uniquement les membres du *tribunal* et lors de laquelle ils décident de la manière de juger une *affaire* (1)

Le *juge rapporteur* est aussi présent lors du délibéré, mais il ne participe pas à la prise de décision. Le délibéré a lieu immédiatement après la fin de l'*audience*. Si une décision est arrêtée sur *rapport*, le délibéré a lieu lors du rapport. Le cas échéant, les membres du tribunal peuvent voter pour juger une affaire.

105

väliintulo

omaa etuaan valvovan ulkopuolisen mukaantulo *oikeudenkäyntiin*

sv intervention

deltagande i *rättegång* av en utomstående som bevakar sitt eget intresse

en intervention

third-party participation in *judicial proceedings* in order to protect his own interests

de Intervention *f*

Eintreten eines seine eigenen Rechte wahrenen Außenseiters in den *Prozess* (1)

fr intervention *f*

intervention dans un *procès* d'un tiers défendant ses propres intérêts

106

lykkäys

asian käsittelyn siirtäminen tuonemmaksi uuteen oikeudenkäyntitilaisuuteen

Lykkäystä ei pidä sekoittaa keskeyttämiseen, jossa samaa istuntoa jatketaan myöhemmin.

sv uppskov *ett*

överföring av behandlingen av ett *mål* (1) eller *ärende* till ett senare rättegångstillfälle

Uppskov skall inte förväxlas med avbrott, som innebär att samma sammanträde fortsätter senare.

en deferral**en stay of proceedings**

postponement of the hearing of a *matter* until a later session

A stay of proceedings should not be confused with an adjournment, where the same hearing continues at a later date.

de Aussetzung *f*

Aufschieben der *Rechtsangelegenheit* auf eine spätere Gerichtssitzung

Die Aussetzung ist nicht mit der Unterbrechung zu verwechseln, bei der dieselbe Sitzung später fortgesetzt wird.

fr ajournement *m*

renvoi d'une *affaire* (1) à une date ultérieure pour examen lors d'une nouvelle séance du tribunal

L'ajournement ne doit pas être confondu avec la suspension, qui signifie que la même séance est reprise ultérieurement.

107

lykätä

Ks. *lykkäys*.

sv uppskjuta

Se *uppskov*.

- en** **defer**
See *deferral*.
- de** **aussetzen**
Siehe *Aussetzung*.
- fr** **ajourner**
fr **surseoir à statuer**
Voir *ajournement*.

108

peruuttaminen

Ks. *peruuttaa*.

- sv** **återkallande** *ett*

Se *återkalla*.

- en** **withdrawal**

See *withdraw*.

- de** **Rücknahme** *f*

Siehe *zurücknehmen*.

- fr** **désistement d'instance** *m*

retrait partiel ou total d'une *action*, d'une *accusation* ou d'un *recours*

Quand il y a désistement d'instance pour une action, une accusation ou un recours, l'*affaire (1)* est classée sans suite.

109

peruuttaa

vetää *kanne, syyte* tai *valitus* pois *tuomioistuimesta* kokonaan tai osittain

Kun *kanne, syyte* tai *valitus* peruutetaan, *asia jää sillensä*.

- sv** **återkalla**

dra tillbaka *käromålet, åtalet* eller *besvären* från domstolen helt eller delvis

När *käromål, åtal* eller *besvär* återkallas *avskrivs målet (1)*.

- en** **withdraw**

When a *claim (2)*, *charge* or *appeal* is withdrawn from the *court*, the *matter* is removed from the docket.

See *removal from the docket*.

de zurücknehmen

Klage, Anklage oder *Rechtsbehelf* ganz oder teilweise zurückziehen

Durch Rücknahme von *Klage, Anklage* oder *Rechtsbehelf* wird die *Rechtsangelegenheit* als *nicht mehr anhängig* angesehen.

fr se désister

Voir *désistement d'instance*.

110

kanteesta luopuminen

Ks. *luopua kanteesta*.

sv avstående från käromålet ett**sv** avstående från talan ett

Se *avstå från käromålet*.

en abandoning the claim

See *abandon the claim*.

de Klageverzicht m

Mitteilung des *Klägers* an das *Gericht*, dass die *Klage abgewiesen* werden kann

Wenn der *Kläger* auf die *Klage* verzichtet, wird diese durch *Urteil* abgewiesen und kann nicht nochmals anhängig gemacht werden.

fr désistement d'action m

Voir *se désister d'une action, désistement d'instance*.

111

luopua kanteesta

ilmoittaa *tuomioistuimelle*, että *kanne* voidaan hylätä

Kun *kantaja* luopuu *kanteesta*, *kanne* hylätään *tuomiolla* eikä sitä voida nostaa enää uudelleen.

sv avstå från käromålet**sv** avstå från talan

meddela *domstolen* att *käromålet* kan förkastas

När *käranden* avstår från *käromålet*, förkastas det genom en *dom* och *käromålet* kan inte väckas på nytt.

en **abandon the claim**

notify the *court* that the *claim* (2) can be *dismissed*

When the *claimant* abandons the claim (2), it is dismissed by a *judgment* and cannot be filed again.

de **auf die Klage verzichten**

Siehe *Klageverzicht*.

fr **se désister d'une action**

faire savoir au *tribunal* que l'*action en justice* peut être *rejetée*

Quand le *demandeur* se désiste de l'action, l'action est *rejetée* par *jugement* et une nouvelle demande est irrecevable.

112

jäää sillensä

Kun *asia* jää sillensä, siitä ei anneta lainkaan *ratkaisua*. *Asia raukeaa* eikä ole enää vireillä, mutta se voidaan panna uudelleen vireille.

sv **avskrivs**

När ett *mål* (1) eller *ärende* avskrivs ges det inget *avgörande* i det. Målet eller ärendet *förfaller* och är därmed inte längre *anhängigt*, men kan *anhängiggöras* på nytt.

en **removal from the docket** *subst*

When a *matter* is removed from the docket, no *decision* on it is handed down. The matter is cancelled and no longer pending, but it may be commenced again.

See also *lapse*.

de **nicht mehr anhängig sein**

Wird eine *Rechtsangelegenheit* als nicht mehr anhängig angesehen, so wird keine *Entscheidung* gefällt. Die Sache wird *gegenstandslos*, kann aber neu anhängig gemacht werden.

fr **être classé sans suite****fr** **non-lieu de statuer** *subst*

Signifie que l'*affaire* (1) ne donne lieu à aucune *décision* (1).

L'*affaire se périmé*, mais elle peut être réintroduite.

113

raukeaminen

Raukeamisella viitataan esimerkiksi siihen, että *asia* tai jokin toimenpide tulee mitättömäksi tai käy tarpeettomaksi, jos sen edellytykset eivät täyty tai jos toimenpiteen täytäntöönpano ei ole alkanut tiettyä aikana. Ks. myös *jäää sillensä*.

sv –

Se förfalla.

en **lapse (1)**

Lapse means e.g. that a *matter* or a measure becomes null or of no practical significance where its prerequisites are not fulfilled or it is not begun within a specified time. See also *removal from the docket*.

de –

Siehe *gegenstandslos werden*.

fr **péremption** *f*

La péremption signifie par exemple qu'une *affaire (1)* ou une mesure devient nulle ou inutile parce que sans fondements ou parce que l'application d'une mesure ne s'est pas faite dans un délai déterminé. Voir aussi *être classé sans suite*.

114

raueta

Ks. *raukeaminen*.

sv **förfalla**

När man säger att ett *mål (1)* eller *ärende* eller någon åtgärd förfaller avser man t.ex. att målet, ärendet eller åtgärden inte får någon verkan eller att de blir obehövliga, eftersom förutsättningarna för målet eller ärendet inte uppfylls eller verkställigheten av åtgärden inte har påbörjats inom en viss tid. Se också *avskrivs*.

en **lapse (2)**

See *lapse (1)*.

de **gegenstandslos werden**

Gegenstandslos werden *Rechtsstreitigkeiten* (1) oder Maßnahmen, wenn ihre Voraussetzungen nicht vorliegen oder die Vollstreckung nicht binnen einer vorgeschriebenen Frist begonnen hat.

Siehe auch *streichen*.

fr **se périmé**

Voir *péremption*.

115

hylätä

ratkaista *asia* siten, että *kannetta* tai *syytettä* ei hyväksytä

sv **förkasta****sv** **ogilla**

avgöra ett *mål* (1) så att *talán* eller *åtalet* inte bifalls

Termen förkasta är vanligast i lagtext i Finland, ogilla används mest i Sverige.

en **dismiss**

decide a *matter* by rejecting the *claim* (2) or *charge*

de **abweisen**

einer *Klage* oder *Anklage* nicht stattgeben

Entscheidung nach Sachprüfung.

fr **rejeter**

ne pas recevoir une *action* ou une *accusation*

116

vanhentuminen

määräajan päättymisestä johtuva oikeuden menetys

Vanhentuminen voi koskea esimerkiksi kanne-, syyte-, saamis-, tuomitsemis- tai täytäntöönpano-oikeutta.

sv **preskription**

rättsförlust på grund av att en tidsfrist har gått ut

Preskription kan ske t.ex. i fråga om talerätten, åtalsrätten, en fordran, rätten att döma eller rätten att verkställa en *dom* eller ett *beslut*.

en limitation

time limit on the exercise of a right

A limitation may affect e.g. the right of action, the right to prosecute, the right to collect a debt, the right to convict or the right to enforce.

de Verjährung *f*

Anspruchsverlust wegen Fristablaufs

Die Verjährung kann im finnischen Recht z. B. das Klagerecht, das Recht auf Strafverfolgung, einen Anspruch oder das Recht auf Vollstreckung betreffen.

fr prescription *f*

extinction d'un droit par l'écoulement d'un certain laps de temps

La prescription peut concerner un droit d'action, d'accusation, de condamnation, d'exécution.

117

vanhentua

Ks. *vanhentuminen*.

sv preskriberas

Se *preskription*.

en become time-barred

See *limitation*.

de verjähren

Siehe *Verjährung*.

fr se prescrire

Voir *prescription*.

MUUTOKSENHAKU

Ändringssökande

Appeals

Rechtsbehelfe

La procédure de modification d'une décision

118

tyytymättömyyden ilmoitus

asianosaisen käräjäoikeudelle tekemä ilmoitus siitä, että hän aikoo hakea muutosta käräjäoikeuden *ratkaisuun*

Tyytymättömyyden ilmoitus voidaan tehdä suullisesti tai kirjallisesti.

sv missnöjesanmälan

parts anmälan till *tingsrätten* om att han ämnar söka ändring i tingsrättens *avgörande*

En missnöjesanmälan kan göras muntligen eller skriftligen.

en notice of intent to appeal

notification given to the *District Court* by a *party* of his intention to appeal against the *decision* of the District Court

A notice of intent to appeal may be given orally or in writing.

de Vorbehalt eines Rechtsbehelfs m

von einem *Beteiligten* an das *Amtsgericht* gerichtete Erklärung über seine Absicht, gegen eine *Entscheidung* des Amtsgerichts Rechtsbehelf einzulegen

Der Vorbehalt des Rechtsbehelfs kann mündlich oder schriftlich erfolgen.

fr déclaration d'appel f

déclaration par laquelle une *partie* fait savoir au *tribunal de grande instance* qu'elle compte demander modification d'une *décision* (1) du tribunal de grande instance

La déclaration d'appel peut être faite oralement ou par écrit.

119

valitusosoitus

tuomioistuimen tai hallintoviranomaisen *ratkaisuun* liitettävä kirjallinen muutoksenhakuohje

sv besvärсанvisning

skriftlig anvisning om sökande av ändring, som skall fogas till *domstolens* eller en förvaltningsmyndighets *avgörande*

I äldre lagtext i Finland förekommer termen besvärundervisning, som bör anses vara föråldrad.

en appeal instructions

written directions on how to appeal, appended to the *decision* of a *court* or an administrative authority

de Rechtsbehelfsbelehrung f

schriftlicher Hinweis auf das Rechtsbehelfsverfahren, der der *Entscheidung* eines *Gerichts* oder einer Verwaltungsbehörde beigefügt wird

fr instructions pour faire appel fpl**fr instructions pour former recours fpl****fr instructions pour introduire un pourvoi fpl**

instructions écrites annexées à une *décision* (1) d'un *tribunal* ou d'une autorité administrative

Voir *pourvoi* (2).

120

valituskirjelmä

asiakirja, jolla haetaan valittamalla muutosta *tuomioistuimen* tai hallintoviranomaisen *ratkaisuun*

sv besvärsskrift**sv fullföljdsskrift**

handling varmed ändring i *domstolens* eller en förvaltningsmyndighets *avgörande* söks genom *besvär*

Termen fullföljdsskrift förekommer i lagstiftningen närmast i samband med fullföljd från *hovrätten* till *högsta domstolen*.

en appeal document

written document for appealing against the *decision* of a *court* or an administrative authority

de Rechtsbehelfsschrift f

Schriftsatz, der das Ersuchen um Änderung der *Entscheidung* eines *Gerichts* oder einer Verwaltungsbehörde enthält

fr acte d'appel m

fr acte de pourvoi *m*

fr requête *f*

acte par lequel est demandée la modification d'une *décision* (1) d'un *tribunal* ou d'une autorité administrative

Voir *pourvoi* (2).

121

valituslupahakemus

valituskirjelmän osa, jolla pyydetään ylimmältä *tuomioistuimelta* lupaa hakea muutosta alemman tuomioistuimen *ratkaisuun*

sv anhållan om besvärstillstånd

sv ansökan om besvärstillstånd

ansökan som utgör en del av en *besvärsskrift* och innehåller en begäran om att hos högsta *domstolen* få söka ändring i en lägre domstols avgörande

Besvärstillstånd heter i Sverige prövningstillstånd.

en application for leave to appeal

part of the *appeal document*, where permission is sought from the highest court to appeal against the *decision* of a lower court

de Antrag auf Zulassung des Rechtsbehelfs *m*

Teil der *Rechtsbehelfsschrift*, in dem das oberste *Gericht* um *Zulassung des Rechtsbehelfs* gegen die *Entscheidung* eines untergeordneten Gerichts ersucht wird

fr demande d'autorisation d'introduire un pourvoi *f*

partie de l'*acte de pourvoi* par laquelle il est demandé *autorisation d'introduire un pourvoi* auprès d'une *juridiction suprême* contre une *décision* (1) d'une *juridiction* (1) de degré inférieur

122

valituslupa

lupa hakea muutosta ylimmältä *tuomioistuimelta* alemman tuomioistuimen *ratkaisuun*

sv besvärstillstånd *ett*

tillstånd att hos högsta *domstolen* söka ändring i en lägre domstols *avgörande*

I Sverige används termen ”prövningstillstånd”.

en leave to appeal

permission from the *court* of final appeal to appeal against the *decision* of a lower court

de Zulassung des Rechtsbehelfs f

Erlaubnis, bei einem der *obersten Gerichte* die *Entscheidung* eines untergeordneten *Gerichts* anfechten zu dürfen

fr autorisation d'introduire un pourvoi f

autorisation de demander modification auprès d'une *juridiction suprême* d'une *décision* (1) d'une *juridiction* (1) de degré inférieur

123

vastaus (2)**vastine (2)**

muutoksenhakijan vastapuolen kannanotto muutoksenhakemukseen

Tuomioistuim voi tarvittaessa pyytää muutoksenhakijalta kirjallisen lausuman vastapuolen vastauksessaan esittämään väitteeseen.

Termi *vastine* on nykyisin korvautunut säädöskielessä termillä *vastaus*. Hallintolainkäytössä termiä *vastine* käytetään veroasioissa. Muissa hallintolainkäyttöasioissa pyydetään selitys tai lausunto.

sv bemötande (2) ett**sv svaromål (2) ett****sv svar (2) ett****sv genmäle ett**

ändringssökandens motparts ställningstagande till ändringsansökan

Domstolen kan vid behov be *ändringssökanden* ge in ett skriftligt yttrande med anledning av en invändning som *motparten* har gjort i sitt *bemötande*.

Den finska termen ”*vastine*” har numera i lagtext ersatts med termen ”*vastaus*”.

Termen *genmäle* används numera sällan i svensk författningstext, men förekommer dock rätt allmänt i lagtext som gäller förvaltningslagskipning i skatteärenden.

en response

answer of the *respondent on appeal* to the appeal

Where necessary, the *court* may request the *appellant's* (1) written comments on claims made by the respondent in the response.

de Stellungnahme (2) *f*

Äußerung der *Gegenseite* zur *Einlegung des Rechtsbehelfs*

Das *Gericht* kann bei Bedarf die Person, die den Rechtsbehelf eingelegt hat, auffordern, sich schriftlich zu einer in der Stellungnahme der *Gegenseite* enthaltenen Behauptung zu äußern.

fr mémoire en défense *m*

prise de position de la *partie adverse* de l'*appelant* (2) ou du *demandeur en pourvoi* en réponse à une demande de recours ou de pourvoi

Une *juridiction* (1) peut le cas échéant demander à l'*appelant* un avis sur des allégations présentées par la *partie adverse* dans sa réponse.

124

esittely

muutoksenhakutuomioistuimissa oikeudenkäyntimenettelyn vaihe, jossa valmisteltu oikeudenkäyntiaineisto ja ratkaisuehdotus esitetään tuomioistuimen jäsenille

sv föredragning

det skedet i *processen* (2) vid en *fullföljdsdomstol* där det förberedda *processmaterialet* och förslaget till avgörande läggs fram för *domstolens* ledamöter

en presentation

stage in *judicial proceedings* in *appellate courts* where the prepared *trial material* and a draft decision are presented to the members of the *court*

de Vortrag *m*

Teil des *Prozesses* an den über *Rechtsbehelfe entscheidenden Gerichten*, in dem der vorbereitete *Prozessstoff* und der Entscheidungsvorschlag den Mitgliedern des *Gerichts* vorgelegt werden

fr rapport *m*

phase de la *procédure judiciaire* dans les *juridictions d'appel* ou *juridictions suprêmes* lors de laquelle le *dossier d'une affaire* et la proposition de décision sont exposés aux membres du *tribunal*

suullinen käsittely

oikeudenkäyntimenettelyn mahdollinen vaihe, jossa kuullaan asianosaisia, todistajia tai asiantuntijoita

Suullinen käsittely voidaan järjestää muun muassa *korkeimmassa oikeudessa, hallintotuomioistuimissa ja vakuutus oikeudessa kirjallisen menettelyn lisäksi*, mutta *asia* ratkaistaan niissä suullisesta käsittelystä huolimatta *esittelystä*.

sv muntlig förhandling

sådant eventuellt skede i en *process* (2) där *parterna, vittnen* eller *sakkunniga* hörs

Muntlig förhandling kan utöver det skriftliga förfarandet hållas bl.a. i *högsta domstolen, förvaltningsdomstolarna och försäkringsdomstolen*, men i dessa rättsinstanser avgörs *målen* (1) trots den muntliga förhandlingen på *föredragning*.

en oral hearing

possible stage in *judicial proceedings* in which the *parties, witnesses* and *experts* are heard

An oral hearing may be held in addition to the *written procedure* in the *Supreme Court, the administrative courts* (1) and the *Insurance Court*, but the *matter* is nevertheless decided there on the basis of the *presentation*.

de mündliche Verhandlung f

möglicher Teil eines *Prozesses*, während dessen die *Beteiligten, die Zeugen* oder die *Sachverständigen* vernommen werden

Eine mündliche Verhandlung kann z. B. bei Verfahren des *Obersten Gerichtshofs, der Verwaltungsgerichte* (1) und des *Sozialversicherungsgerichts* zusätzlich zum *schriftlichen Verfahren* anberaumt werden. Über die *Rechtsstreitigkeit* wird aber trotz der mündlichen Verhandlung nach *Vortrag* entschieden.

fr procédure orale f

une des phases possibles de la *procédure judiciaire* lors de laquelle sont entendus les *parties, les témoins* ou les *experts*

Une procédure orale peut avoir lieu notamment à la *Cour suprême*, devant les *juridictions administratives* ou au *tribunal des assurances sociales*, en plus d'une *procédure écrite*, mais l'*affaire* est, nonobstant la procédure orale, jugée sur *rapport*.

muutoksenhaku

toimenpide, jolla *muutoksenhakutuomioistuimelta* pyritään saamaan muutos *tuomioistuimen* tai hallintoviranomaisen *ratkaisuun*

Yleensä muutosta haetaan ylemmältä tuomioistuimelta, poikkeuksena on *takaisinsaanti*, jota haetaan *yksipuolisen tuomion* antaneelta *käräjäoikeudelta*.

sv överklagande *ett*

sv ändringssökande (3) *ett*

sv sökande av ändring *ett*

åtgärd som vidtas i syfte att få ändring i en *domstols* eller en förvaltningsmyndighets *avgörande*

Ändring söks i allmänhet hos en högre rättsinstans. *Återvinning* utgör dock ett undantag, emedan det söks hos den *tingsrätt* som har meddelat *tredskodomen*.

en appeal (1)

measure by which the reconsideration of the *decision* of a *court* or an administrative authority is sought from an *appellate court*

Generally, an appeal is filed in a higher court, but an *application for retrial* of a *default judgment* is filed in the *District Court* that handed it down.

de Einlegung eines Rechtsbehelfs *f*

Antrag an das über den *Rechtsbehelf entscheidende Gericht* auf Änderung einer *Entscheidung* eines *Gerichts* oder einer Verwaltungsbehörde

Grundsätzlich wird der Rechtsbehelf bei einem übergeordneten Gericht eingelegt. Ausnahme ist der *Einspruch gegen ein Versäumnisurteil*, der am Gericht, das das *Versäumnisurteil* gefällt hat, einzulegen ist.

fr recours (1) *m*

fr pourvoi (1) *m* *Suppeampi käsite*

acte par lequel est demandée auprès d'une *juridiction d'appel* la modification d'une *décision (1)* d'un *tribunal* ou d'une autorité administrative

En général, un recours est formé devant une juridiction de degré supérieur, à l'exception de l'*opposition sur défaut*, dont la demande est introduite auprès du *tribunal de grande instance* ayant rendu un *jugement par défaut*.

Termiä ”pourvoi” käytetään erityisesti muutoksenhausta korkeimpiin oikeuksiin.

valitus

muutoksenhakukeino *tuomioistuimen* tai hallintoviranomaisen *lainvoimaa* vailla olevaan *ratkaisuun*

Termiä valitus käytetään myös kuvattaessa *valituskirjelmän* sisältöä.

Hallintolainkäyttöasioita koskevat valitukset voidaan jakaa eri perustein esimerkiksi hallinto-, kunnallis- ja perustevalituksiin. Hallintovalitus kohdistuu pääasiassa valtion ja kunnallisvalitus kunnan viranomaisten päätöksiin. Perustevalitus puolestaan koskee veron tai muun ulosottokelpoisen julkisoikeudellisen saamisen perustetta.

sv besvär pl

medel för *sökande av ändring* i en *domstols* eller förvaltningsmyndighets *avgörande* som inte har vunnit *laga kraft*

Termen besvär används också för att beskriva innehållet i en *besvärsskrift*.

Besvär som gäller *förvaltningsmål* kan indelas t.ex. i förvaltningsbesvär, kommunalbesvär och grundbesvär. Förvaltningsbesvär gäller i huvudsak statliga myndigheters beslut och kommunalbesvär gäller kommunala myndigheters beslut. Grundbesvär gäller grunden för skatter eller andra utmättningsbara offentligrättsliga fordringar.

Grundformen för termen besvär är pluralis. Termen besvär har i Sverige i bl.a. Förvaltningsprocesslagen (1971:291) ersatts av termen överklagande.

en appeal (2)

mode of *appeal (1)* against a *decision of a court* or an administrative authority that is not yet final

The term appeal is also used to describe the contents of an *appeal document*.

Appeals in *administrative judicial matters* can be placed under different headings, e.g. administrative appeals, municipal appeals or material appeals. Administrative appeals are mainly directed against decisions of State authorities and municipal appeals against those of municipal authorities. Material appeals pertain to the material basis of taxes or other forms of directly enforceable public claims.

See also *res judicata*.

de Rechtsbehelf m

Anfechtung einer nicht rechtskräftigen *Entscheidung* eines *Gerichts* oder einer Verwaltungsbehörde

Mit dem finnischen Ausdruck „*valitus*“ wird auch der Inhalt der *Rechtsbehelfsschrift* bezeichnet.

Rechtsbehelfe in *Verwaltungsrechtsstreitigkeiten* lassen sich nach ihrem Grund z. B. in Rechtsbehelfe in Verwaltungsangelegenheiten, gegen Entscheidungen der Kommune und gegen Abgabenbescheide einteilen. Der Verwaltungsrechtsbehelf richtet sich hauptsächlich gegen die staatlichen und der Kommunalrechtsbehelf gegen die Beschlüsse kommunaler Behörden. Der Rechtsbehelf in Abgabensachen richtet sich gegen die Gründe der Steuerbescheide oder der Geltendmachung anderer vollstreckbarer öffentlichrechtlicher Forderungen. Siehe auch *formelle Rechtskraft*.

fr **appel** *m*

fr **recours** (2) *m*

fr **pourvoi** (2) *m* *Suppeampi käsité*

recours (1) contre une *décision* (1) d'un *tribunal* ou d'une autorité administrative n'ayant pas *force de chose jugée*

Le terme d'« appel » est également employé pour désigner le contenu de l'*acte d'appel*.

Les recours portant sur des affaires de contentieux administratif peuvent être divisés selon divers critères par exemple en recours juridictionnel ou recours en matière fiscale. Le recours juridictionnel porte essentiellement sur des décisions des autorités de l'État ou communales. Le recours en matière fiscale porte sur le motif d'un impôt ou d'une autre créance de droit public saisissable.

Termiä ”pourvoi” käytetään muutoksenhausta korkeimpiin oikeuksiin.

hallintovalitus

Ks. *valitus*.

sv **förvaltningsbesvär** *pl*

sv **besvär i förvaltningsärende** *pl*

Se *besvär*.

Termen besvär har i Sverige i Förvaltningsprocesslagen (1971:291) ersatts av termen överklagande.

en **administrative appeal**

See *appeal* (2).

de Rechtsbehelf in Verwaltungsangelegenheiten *m*

Siehe *Rechtsbehelf*.

fr recours juridictionnel en matière administrative *m*

Voir *appel*.

129

kunnallisvalitus

Ks. *valitus*.

sv kommunalbesvär *pl*

Se *besvär*.

I Sverige har termen kommunalbesvär ersatts i Kommunallagen (1991:900) med termen laglighetsprövning och används inte längre i lagtext.

en municipal appeal

See *appeal* (2).

de Rechtsbehelf gegen eine Entscheidung der Kommune *m*

Siehe *Rechtsbehelf*.

fr recours contre une décision d'un organe communal *m*

Voir *appel*.

130

perustevalitus

Ks. *valitus*.

sv grundbesvär *pl*

Se *besvär*.

en material appeal

See *appeal* (2).

de Rechtsbehelf gegen Abgabenbescheid *m*

Siehe *Rechtsbehelf*.

fr recours en matière fiscale *m*

Voir *appel*.

131

takaisinsaanti

muutoksenhakukeino *asianosaista* vastaan annettuun *yksipuoliseen tuomioon*

Takaisinsaantia ei haeta *muutoksenhakutuomioistuimelta*, vaan yksipuolisen tuomion antaneelta *käräjäoikeudelta*.

sv återvinning

medel för *sökande av ändring* i en *tredskodom* som har meddelats mot en *part*

Återvinning söks inte hos en *fullföljdsdomstol*, utan hos den *tingsrätt* som har meddelat tredskodomen.

en application for re-trial

mode of appealing against a *default judgment* entered against a *party*

An application for re-trial is not filed with an *appellate court* but with the *District Court* that handed down the default judgment.

de Einspruch gegen Versäumnisurteil m

Rechtsbehelfsmöglichkeit eines *Beteiligten* gegen ein gegen ihn verkündetes *Versäumnisurteil*

Der Einspruch gegen ein Versäumnisurteil wird nicht beim nächst höheren *Gericht* eingelegt, sondern bei dem Gericht, das das Versäumnisurteil gefällt hat.

fr opposition sur défaut f

procédé de recours pour faire rétracter un *jugement par défaut* à l'encontre d'une *partie*

L'opposition sur défaut n'est pas demandée auprès d'une *juridiction d'appel*, mais auprès du *tribunal de grande instance* ayant prononcé le jugement par défaut.

132

ylimääräinen muutoksenhaku

muutoksenhaku, jota voidaan käyttää *ratkaisun* lainvoimaiseksi tulon jälkeen tai laissa erikseen säädetyillä perusteilla

sv extraordinärt ändringssökande ett

ändringssökande som kan användas efter att ett *avgörande* har vunnit *laga kraft* eller på grunder som särskilt anges i lag

en extraordinary appeal

mode of *appeal* (1) available after the *decision* has become final or on grounds specifically provided in law

de außerordentlicher Rechtsbehelf m

Rechtsbehelf, der nach Eintritt der *formellen Rechtskraft* einer *Entscheidung* oder bei Vorliegen im Gesetz besonders normierter Gründe eingelegt werden kann

fr voie de recours extraordinaire f

voie de *recours* (1) utilisable après *décision* (1) passée en *force de chose jugée* ou sur la base de critères particuliers définis dans une loi

133

tuomiovirhekantelu**kantelu**

ylimääräinen muutoksenhakukeino, jota voidaan käyttää epäillyn *tuomiovirheen* korjaamiseksi

Hallintotuomioistuimissa ei käytetä termiä *tuomiovirhekantelu*, vaan termiä *kantelu*. *Hallintolainkäytössä* *kantelu* voi kohdistua myös *hallintoviranomaisen päätökseen*.

sv klagan på grund av domvilla**sv klagan**

extraordinärt rättsmedel som kan användas för att åstadkomma rättelse av en *domvilla*

I förvaltningsdomstolarna används inte termen ”*tuomiovirhekantelu*” (*klagan på grund av domvilla*), utan termen ”*kantelu*” (*klagan*).

I förvaltningsrättskipningen kan *klagan* också gälla en förvaltningsmyndighets beslut.

en complaint on the grounds of a procedural error**en complaint**

mode of *extraordinary appeal* which can be used for the correction of a suspected *procedural error*

In *administrative courts* (1), the term “*kantelu*” (*complaint*) is used. In *administrative judicial procedure*, a *complaint* may be directed also at the decision of an administrative authority.

de **Nichtigkeitsklage** *f*

außerordentlicher Rechtsbehelf mit dem Ziel, die behauptete *Fehlerhaftigkeit des Urteils wegen Verfahrensmängeln* zu beseitigen

In Verwaltungsangelegenheiten kann sich dieser Rechtsbehelf auch gegen den Beschluss einer Verwaltungsbehörde richten.

fr **pourvoi en révision pour vice de procédure** *m*

voie extraordinaire de recours qui vise à mettre à néant un jugement entaché d'un *vice de procédure*

Dans les *juridictions administratives*, on n'utilise pas le terme « *tuomiovirhekantelu* », mais celui de « *kantelu* ».

Dans l'exercice de la justice administrative, le *pourvoi* peut aussi porter sur une décision d'une autorité administrative.

134

tuomiovirhe

oikeudenkäynnissä tapahtunut menettelyvirhe

sv **domvilla**

procedurfel som har skett i en *rättegång*

en **procedural error**

error in the conduct of *judicial proceedings*

de **Fehlerhaftigkeit des Urteils wegen Verfahrensmängel** *f*

Verfahrensfehler während des *Prozesses* (1)

fr **vice de procédure** *m*

erreur s'étant produite dans la *procédure judiciaire*

135

purku

ylimääräinen muutoksenhakukeino, jota voidaan käyttää sellaisen virheen korjaamiseksi, joka vaikuttaa *lainvoiman* saaneen *ratkaisun* sisältöön

sv **återbrytande** *ett*

extraordinärt rättsmedel som kan användas för att rätta ett fel som påverkar innehållet i ett *avgörande* som har vunnit *laga kraft*

I Sverige används termen *resning*.

en annulment

mode of *extraordinary appeal* on the grounds of a substantive error in the contents of a *decision* that is already *res judicata*

de Restitution f

außerordentlicher Rechtsbehelf zur Beseitigung eines auf den Inhalt einer formell rechtskräftigen *Entscheidung* wirkenden Fehlers

Siehe auch *formelle Rechtskraft*.

fr pourvoi en révision pour vice de fond m

voie extraordinaire de recours qui met à néant un jugement entaché d'un vice affectant le fond d'une *décision* (1) passée en *force de chose jugée*

136

menetetyn määräajan palauttaminen

ylimääräinen muutoksenhakukeino, jota *asianosainen* voi käyttää saadakseen uuden määräajan sellaisen *oikeudenkäyntiin* liittyvän määräajan tilalle, jota hän ei ole voinut itsestään riippumattomista syistä noudattaa

sv återställande av försutten fatalietid ett

extraordinärt rättsmedel som en *part* kan anlita för att få en ny tidsfrist, då parten av orsaker som inte har berott av honom själv inte har kunnat iakttå en tidigare tidsfrist som sammanhänger med en *rättegång*

en restoration of lapsed time

mode of *extraordinary appeal* that a *party* may use in order to obtain a new time limit where he has not been able to comply with a time limit set in *judicial proceedings*, owing to reasons beyond his control

de Wiedereinsetzung in den vorigen Stand f

außerordentlicher Rechtsbehelf zum Zweck der Einräumung einer weiteren prozessualen Frist, wenn der *Beteiligte* ohne Verschulden verhindert war, die Frist einzuhalten

fr relèvement de forclusion m

voie extraordinaire de recours que peut utiliser une *partie* pour obtenir un nouveau délai en remplacement d'un délai imparti à un *procès* que cette partie n'a pas pu respecter pour des raisons indépendantes de sa volonté

137

lainvoima

tuomioistuimen tai hallintoviranomaisen *ratkaisun* lopullisuus siten, että ratkaisuun ei enää voi hakea muutosta varsinaisin muutoksenhakukeinoin

sv laga kraft

slutgiltigheten av en *domstols* eller en förvaltningsmyndighets *avgörande*, så att ändring i avgörandet inte längre kan sökas genom ordinära rättsmedel

en finality**en res judicata** *Lähikäsite*

status of a *decision* of a *court* or an administrative authority so that it is no longer open to the ordinary modes of *appeal* (1)

Ilmaisu ”res judicata” tarkoittaa *asiaa*, josta on annettu *ratkaisu*.

de formelle Rechtskraft *f***de formelle Bestandskraft** *f* *Suppeampi käsite*

Endgültigkeit der *Entscheidung* eines *Gerichts* bzw. einer Verwaltungsbehörde insoweit, als gegen diese Entscheidung kein ordentlicher Rechtsbehelf mehr möglich ist

Termiä ”formelle Bestandskraft” käytetään hallintoviranomaisten ratkaisuksista.

fr force de chose jugée *f*

état final d’une *décision* (1) d’un *tribunal* ou d’une autorité administrative contre laquelle il n’est plus possible d’introduire de *recours* (1) par des moyens de recours ordinaires

Voir *autorité de chose jugée*.

138

oikeusvoima

tuomioistuimen tai hallintoviranomaisen *ratkaisun* sitovuus myöhemmässä *oikeudenkäynnissä* tai käsittelyssä

sv rättskraft

bindande verkan som en *domstols* eller förvaltningsmyndighets *avgörande* har i en senare *rättegång* eller behandling

en binding effect

status of a *decision* of a *court* or an administrative authority so that it is binding in later *judicial proceedings* or hearings

de **materielle Rechtskraft** *f*

de **materielle Bestandskraft** *f* *Suppeampi käsité*

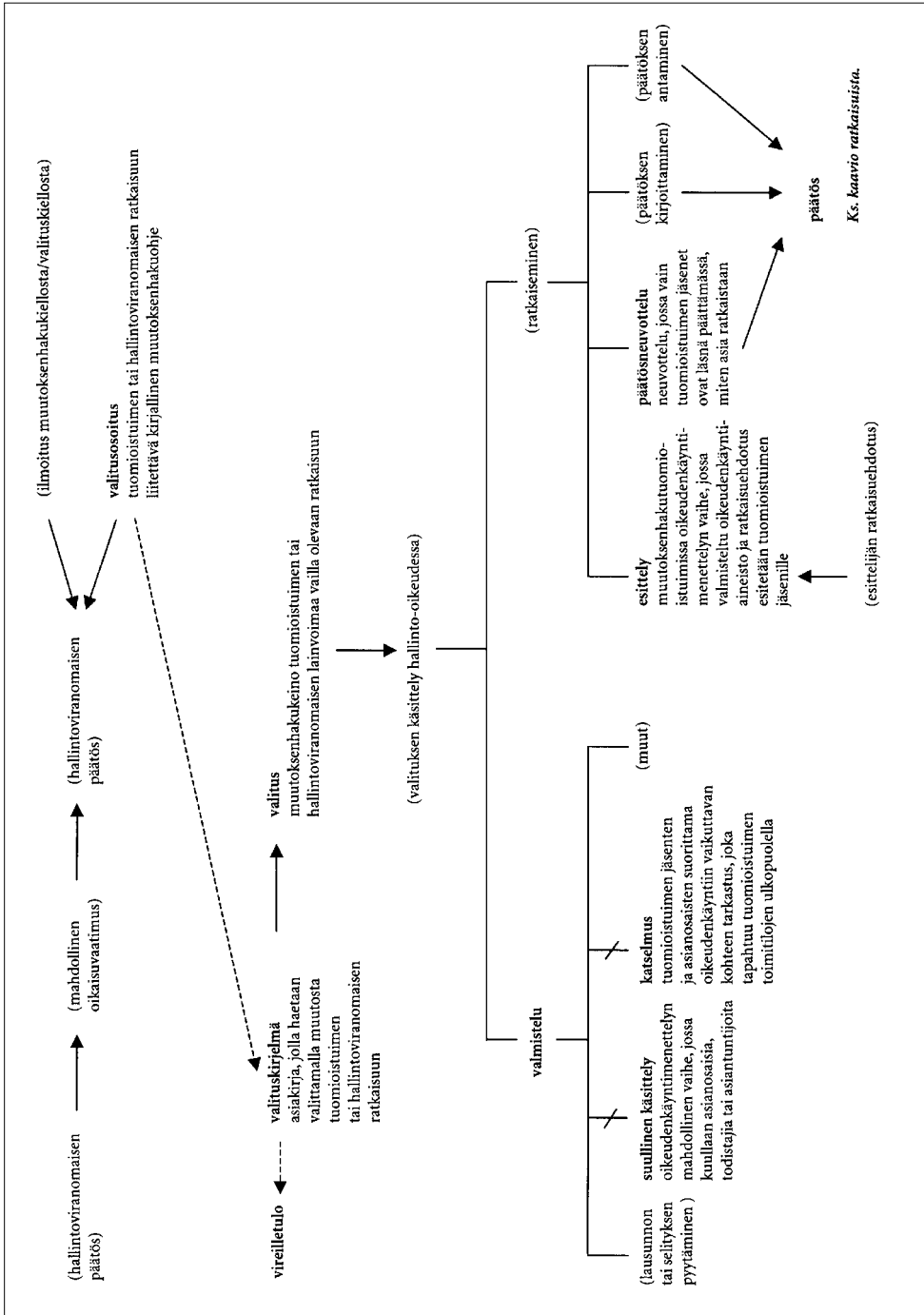
bindende Wirkung einer *Entscheidung* eines *Gerichts* bzw. einer
Verwaltungsbehörde für spätere *Prozesse* (1) oder Verhandlungen

Termiä ”materielle Bestandskraft” käytetään hallintoviranomaisten
ratkaisusta.

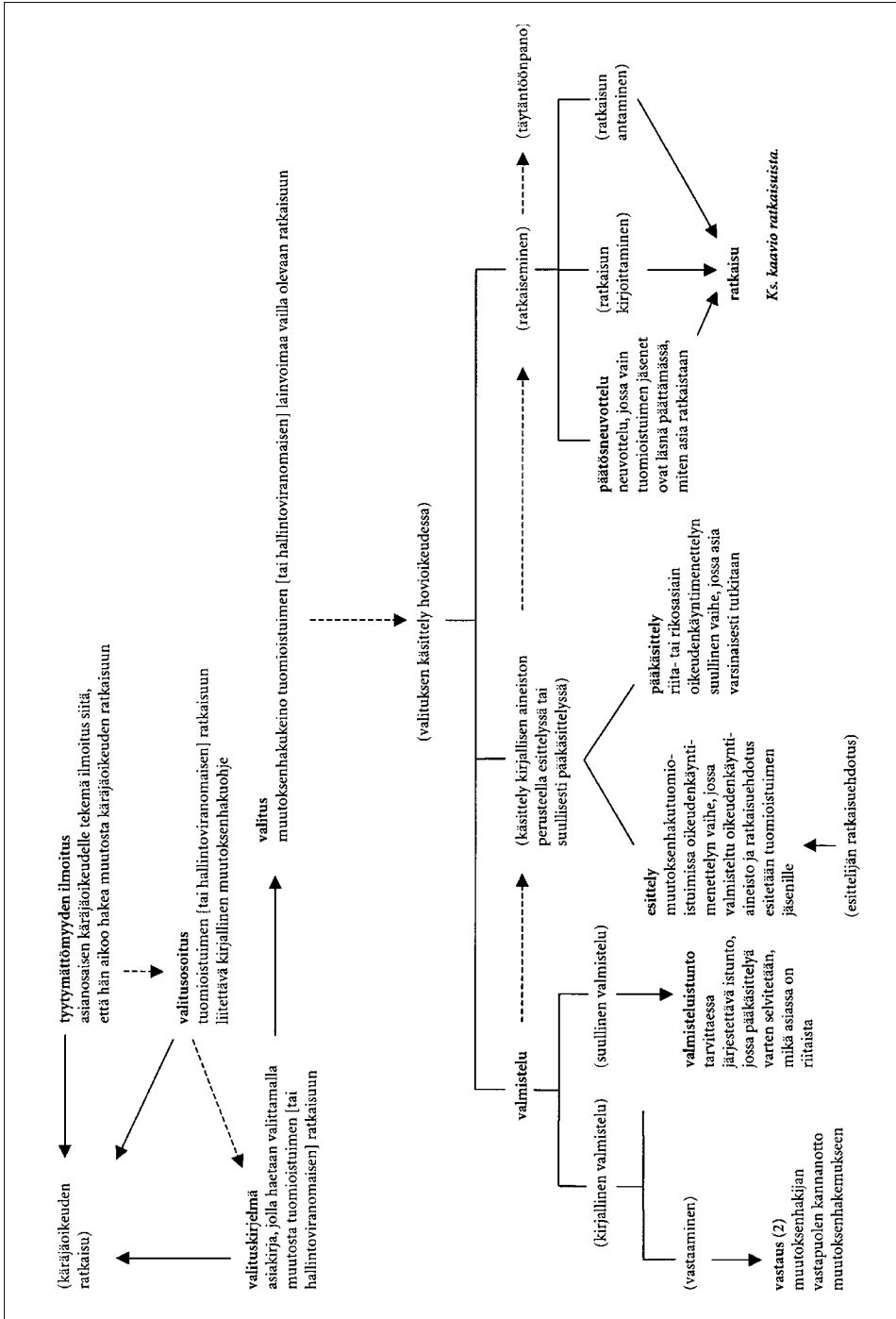
fr **autorité de chose jugée** *f*

caractère obligatoire d’une *décision* judiciaire ou administrative lors d’un
procès ou un examen ultérieurs

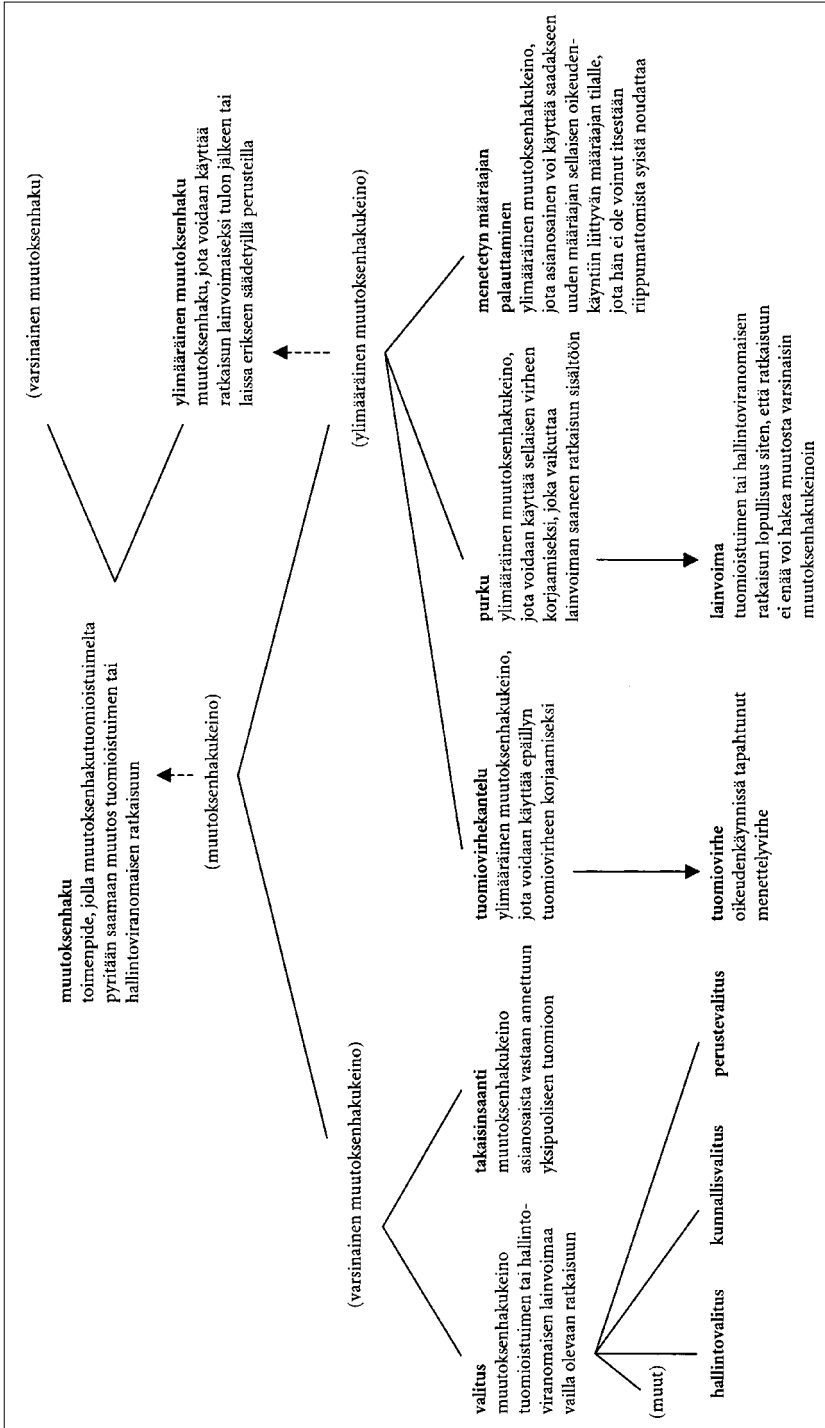
Kaavio 8. Hallintoasiain oikeudenkäytimenettely

Kaavio 9. Valituksen käsittely hovioikeudessa

Kaavio 11. Muutoksenhakekeinit

TODISTELU

Bevisning
Evidence
Beweisaufnahme
La présentation des témoignages

139

todistelu

oikeudenkäynnin vaihe, jossa *asianosaiset* esittävät *todisteensa* ja kuulevat *todistajiaan*

sv **bevisning** (1)

det skede i en *rättegång* där *parterna* lägger fram sina *bevis* (1) och hör sina *vittnen*

en **taking of evidence**

stage of *judicial proceedings* where the *parties* submit their *evidence* and have their *witnesses* heard

de **Beweisaufnahme** *f*

Teil des *Gerichtsverfahrens*, während dessen die *Beteiligten* ihre *Beweisstücke* vorlegen und ihre *Zeugen* vernommen werden

fr **présentation des témoignages** *f*

phase d'un *procès* lors de laquelle les *parties* présentent leurs *preuves* et écoutent leurs *témoins*

140

todistaja

muu kuin *asianosainen* tai *asiantuntija*, jota kuullaan *oikeudenkäynnissä* *asian* ratkaisemiseen vaikuttavien seikkojen selvittämiseksi

sv **vittne** *ett*

person som hörs i en *rättegång* för att omständigheter som inverkar på avgörandet i ett *mål* (1) eller *ärende* skall kunna utredas, och som inte är *part* eller *sakkunnig*

en witness

person other than a *party* or an *expert witness* who is heard in *judicial proceedings* in order to obtain knowledge of circumstances relevant to the decision in the *matter*

de Zeuge m

Person, die ohne *Beteiligter* oder *Sachverständiger* zu sein, während des *Prozesses (1)* zu dem für die Entscheidung der *Rechtsangelegenheit* relevanten Sachverhalt vernommen wird

fr témoin m

personne autre qu'une *partie* ou un *expert* entendue lors d'un *procès* pour apporter la lumière sur des circonstances permettant de juger une *affaire (1)*

141

asiantuntija

henkilö, jota hänen asiantuntemuksensa vuoksi kuullaan *oikeudenkäynnissä* esimerkiksi *asian* ratkaisemiseen vaikuttavien syy-yhteyksien selvittämiseksi

Asiantuntija voi antaa lausuntonsa myös kirjallisesti.

sv expert**sv sakkunnig**

person som på grund av sin sakkunskap hörs i en *rättegång* t.ex. i syfte att utreda orsakssammanhang som inverkar på avgörandet i ett *mål (1)* eller *ärende*

En expert kan också ge sitt utlåtande skriftligen.

en expert**en expert witness**

person who has special expertise and can be heard in *judicial proceedings* in order to clarify e.g. causal relationships relevant to the decision in the *matter*

An expert witness may also submit his statement in writing.

de Sachverständiger m

Person, die auf Grund ihres Sachverstandes im *Prozess (1)* über die für die Entscheidung der *Rechtsstreitigkeit (1)* relevanten Zusammenhänge vernommen wird

Der Sachverständige kann sein Gutachten auch schriftlich erstatten.

fr expert m

personne entendue lors d'un *procès* en raison de ses lumières particulières par exemple en vue de l'éclaircissement de rapports de causalité influant la décision concernant une *affaire (1)*

L'expert peut également remettre un avis par écrit.

todistajankuulustelu

Todistajankuulustelun aloittaa yleensä *todistajan* nimennyt *asianosainen*. Todistaja esittää kertomuksensa itsenäisesti ja yhtäjaksoisesti, eikä hänelle saa esittää johdattelevia kysymyksiä. Tämän jälkeen *vastapuoli* kuulustelee todistajaa (ns. vastakuulustelu). Tässä vaiheessa todistajalle voidaan esittää myös johdattelevia kysymyksiä. Vastakuulustelun jälkeen *tuomioistuim* ja asianosaiset voivat tehdä todistajalle kysymyksiä epäselviksi jääneiden yksityiskohtien selvittämiseksi. Jos eri todistajien kertomukset ovat keskenään ristiriitaisia, voidaan tarvittaessa suorittaa myös ristikuulustelu, jolla tarkoitetaan usean todistajan kuulustelua vastakkain.

sv vittnesförhör ett

Vittnesförhöret inleds vanligen av den *part* som har kallat *vittnet*. Vittnet skall avge sin berättelse självant och i ett sammanhang, och det får inte ställas ledande frågor till vittnet. Därefter hör *motparten* vittnet (s.k. motförhör). I det skedet kan också ledande frågor ställas till vittnet. Efter motförhöret kan *domstolen* och parterna ställa frågor till vittnet för att klarlägga detaljer. Om olika vittnens berättelser är motstridiga sinsemellan, kan det vid behov också förrättas korsförhör, som innebär att flera vittnen hörs mot varandra.

en examination of a witness

Normally, the examination of a witness is opened by the *party* who has called the *witness* ("direct examination"). The witness gives his testimony directly and without interruptions; no leading questions are to be put to him. Thereafter, the *opposing party* puts questions to the witness ("cross-examination"). At this stage, also leading questions are permitted. After the cross-examination, the members of the *court* and the parties can put questions to the witness in order to clarify unclear points in the testimony. If the testimonies of different witnesses are in conflict, they may also be heard in a counter-examination, which means the examination of more than one witness simultaneously.

de Zeugenvernehmung f

Grundsätzlich beginnt der *Beteiligte*, der den *Zeugen* benannte, mit der Vernehmung. Der Zeuge macht seine Aussage selbständig und ohne unterbrochen zu werden. Es dürfen ihm keine seine Aussage leitenden Fragen gestellt werden. Hiernach richtet die *Gegenseite* Fragen an den Zeugen (sog. Kreuzverhör). Dabei dürfen dem Zeugen auch seine Aussage leitende Fragen gestellt werden. Nach dem Kreuzverhör

können das *Gericht* und die Beteiligten dem Zeugen Fragen zur Klärung von Einzelheiten stellen. Widersprechen sich die Aussagen verschiedener Zeugen, so kann bei Bedarf auch eine Gegenüberstellung der Zeugen erfolgen, womit die gleichzeitige Vernehmung mehrerer Zeugen gemeint ist.

fr audition des témoins *f*

Habituellement, c'est la *partie* ayant nommé un *témoïn* qui interroge ce témoin en premier. Le témoin expose son récit de façon indépendante et sans interruption et il ne peut pas lui être posé de questions étant à même d'influer sa déposition. Après cela, la partie adverse procède à l'audition du témoin, lors de laquelle il peut lui être posé des questions susceptibles d'influer sa déposition. Après cette audition des témoins par la partie adverse, le *tribunal* et les parties peuvent poser au témoin des questions visant à faire la lumière sur des points non éclaircis. Si les dépositions de différents témoins sont contradictoires, il peut être procédé le cas échéant à une confrontation des témoins.

143

vastakuulustelu

Ks. *todistajankuulustelu*.

sv motförhör *ett*

Se *vittnesförhör*.

en cross-examination

See *examination of a witness*.

de Kreuzverhör *n*

Siehe *Zeugenvernehmung*.

fr audition des témoins par la partie adverse *f*

Voir *audition des témoins*.

144

ristikuulustelu

Ks. *todistajankuulustelu*.

sv korsförhör *ett*

Se *vittnesförhör*.

en counter-examination

See *examination of a witness*.

de Gegenüberstellung der Zeugen f

Siehe *Zeugenvernehmung*.

fr confrontation des témoins f

Voir *audition des témoins*.

145

todistajanvala

todistajan tuomioistuimelle antaa määrämuotoinen lausuma, jolla hän Jumalaan vedoten vakuuttaa puhuvansa totta

sv vittnesed

formbunden utsaga som ett *vittne* ger inför *domstol* och varmed vittnet vid Gud försäkrar att han talar sanning

en witness's oath

formal statement by a *witness* to the *court* to the effect that, before God, he will speak the truth

de Zeugeneid m

vom *Zeugen* in vorgeschriebener Form vor *Gericht* gemachte Aussage, in der er unter Berufung auf Gott versichert, die Wahrheit zu sagen

fr serment testimonial religieux m

déclaration faite par un *témoin* au *tribunal* par laquelle il jure devant Dieu de dire la vérité

146

todistajanvakuutus

todistajan tuomioistuimelle antaa määrämuotoinen lausuma, jolla hän kunniaansa ja omaantuntoonsa vedoten vakuuttaa puhuvansa totta

sv vittnesförsäkran

formbunden utsaga som ett *vittne* avger inför *domstol* och varmed vittnet på heder och samvete försäkrar att han talar sanning

en witness's affirmation

formal statement by a *witness* to the *court* to the effect that, on his honour and conscience, he will speak the truth

de eidesgleiche Bekräftigung des Zeugen *f*

vom *Zeugen* in vorgeschriebener Form vor *Gericht* gemachte Aussage, in der er unter Berufung auf seine Ehre und sein Gewissen versichert, die Wahrheit zu sagen

fr serment testimonial laïque *m*

déclaration faite par un *témoin* au *tribunal* par laquelle il jure sur son honneur et sa conscience de dire la vérité

147

totuusvakuutus

asianosaisen tuomioistuimelle antama määrämuotoinen lausuma, jolla hän kunniaansa ja omaantuntoonsa vedoten vakuuttaa puhuvansa totta

Asianosaista voidaan kuulustella todistelutarkoituksessa totuusvakuutuksen nojalla sellaisesta seikasta, jolla on *riita-asian* tai *hallintolainkäyttöasian* ratkaisemisen kannalta erityistä merkitystä. *Rikosiassa* totuusvakuutusta voidaan käyttää vain silloin, kun asianosaista kuulustellaan hänen rikoksen johdosta kärsimästään vahingosta. Tavallisin tapa on kuitenkin kuulustelu ilman totuusvakuutusta.

sv sanningsförsäkran

forbunden utsaga som en *part* avger inför *domstol* och varmed parten på heder och samvete försäkrar att han talar sanning

En part kan i bevisningssyfte förhöras under sanningsförsäkran om sådana omständigheter som har synnerlig betydelse för avgörandet av ett *tvistemål* eller ett *förvaltningsmål*. I *brottmål* kan sanningsförsäkran användas endast när en *målsägande* hörs om den skada han lidit på grund av brottet. Vanligen sker förhör dock utan sanningsförsäkran.

en affirmation of truth

formal statement by a *party* to the *court* to the effect that, on his honour and conscience, he will speak the truth

A party may be heard for evidentiary purposes on the basis of an affirmation of truth concerning matters that are especially relevant to the decision of a *civil matter* or *administrative judicial matter*. In a *criminal matter*, the affirmation of truth may be administered only when the party is being heard on the injury or damage suffered because of the offence. The normal practice, however, is to hear the party without the affirmation of truth being administered.

de eidesgleiche Bekräftigung des Beteiligten *f*

von einem *Beteiligten* in vorgeschriebener Form vor *Gericht* gemachte Aussage, in der er unter Berufung auf seine Ehre und sein Gewissen versichert, die Wahrheit zu sagen

Während der *Beweisaufnahme* kann von einem Beteiligten eine eidesgleiche Bekräftigung hinsichtlich solcher Aussagen verlangt werden, die für die Entscheidung einer *Zivilrechtsstreitigkeit* oder einer *Verwaltungsrechtsstreitigkeit* von besonderer Bedeutung sind. In einer *Strafsache* kann eine eidesgleiche Bekräftigung nur dann verlangt werden, wenn der Beteiligte über den ihm durch die Straftat entstandenen Schaden aussagt. Grundsätzlich werden Beteiligte ohne eidesgleiche Bekräftigung vernommen.

fr déclaration sous serment *f*

déclaration faite par une *partie* au *tribunal* par laquelle elle jure sur son honneur et sa conscience de dire la vérité

Une partie peut être entendue sous la foi du serment au sujet d'une circonstance d'une importance particulière dans une *affaire civile ou commerciale* ou une *affaire de contentieux administratif*. Dans les *affaires pénales*, la déclaration sous serment ne peut être utilisée que si une partie est entendue sur les dommages par elle subis à la suite d'une infraction. En général, l'audition d'une partie se fait cependant sans déclaration sous serment.

148

todiste

seikka, jolla näytetään jotakin toteen

Todisteita voivat olla *riita-asiassa* esimerkiksi velkakirja, sopimus ja DNA-tutkimus ja *rikosasiassa* esimerkiksi rikoksentekeväline, sormenjälkitutkimus ja päihdetutkimus.

sv bevis (1) *ett*

något som används för att visa att ett påstående är riktigt

Bevis kan i *tvistemål* bestå t.ex. av ett skuldebrev, ett avtal eller en DNA-undersökning, och i *brottmål* t.ex. av ett föremål som har använts som hjälpmedel vid brottet, undersökning av fingeravtryck och undersökning av berusningstillstånd.

en evidence**en piece of evidence**

means of proving or a question of fact

Examples of evidence in a *civil matter* are a debt instrument, a contract or a DNA sample, and in a *criminal matter* an instrument used in the commission of an offence, a fingerprint or a test to determine the possible use of intoxicating substances.

de Beweisstück *n*

Gegenstand, der etwas beweisen soll

In *Zivilrechtsstreitigkeiten* können Beweisstücke z. B. ein Schuldbrief, ein Vertrag oder das Ergebnis eines DNA-Tests, in *Strafsachen* können es z. B. der Tatgegenstand, das Ergebnis einer Fingerabdruckuntersuchung oder einer Blutprobe sein.

fr preuve *f*

élément permettant de prouver quelque chose

Dans des *affaires civiles ou commerciales*, les preuves peuvent être par exemple un titre de créance, un contrat ou un examen génétique, et, dans des *affaires pénales*, par exemple l'arme du crime, un examen dactyloscopique ou une analyse de détection d'usage d'alcool ou de stupéfiants.

149

näyttö

todisteiden muodostama kokonaisuus jossakin *asiassa*

sv bevis (2) *ett*

sv bevisning (2)

den helhet *bevisen* (1) i ett *mål* (1) eller *ärande* utgör

Jfr termen *bevisning* under den finska termen *todistelu*.

en proof

totality of *evidence* in a *matter*

de Beweismaterial *n*

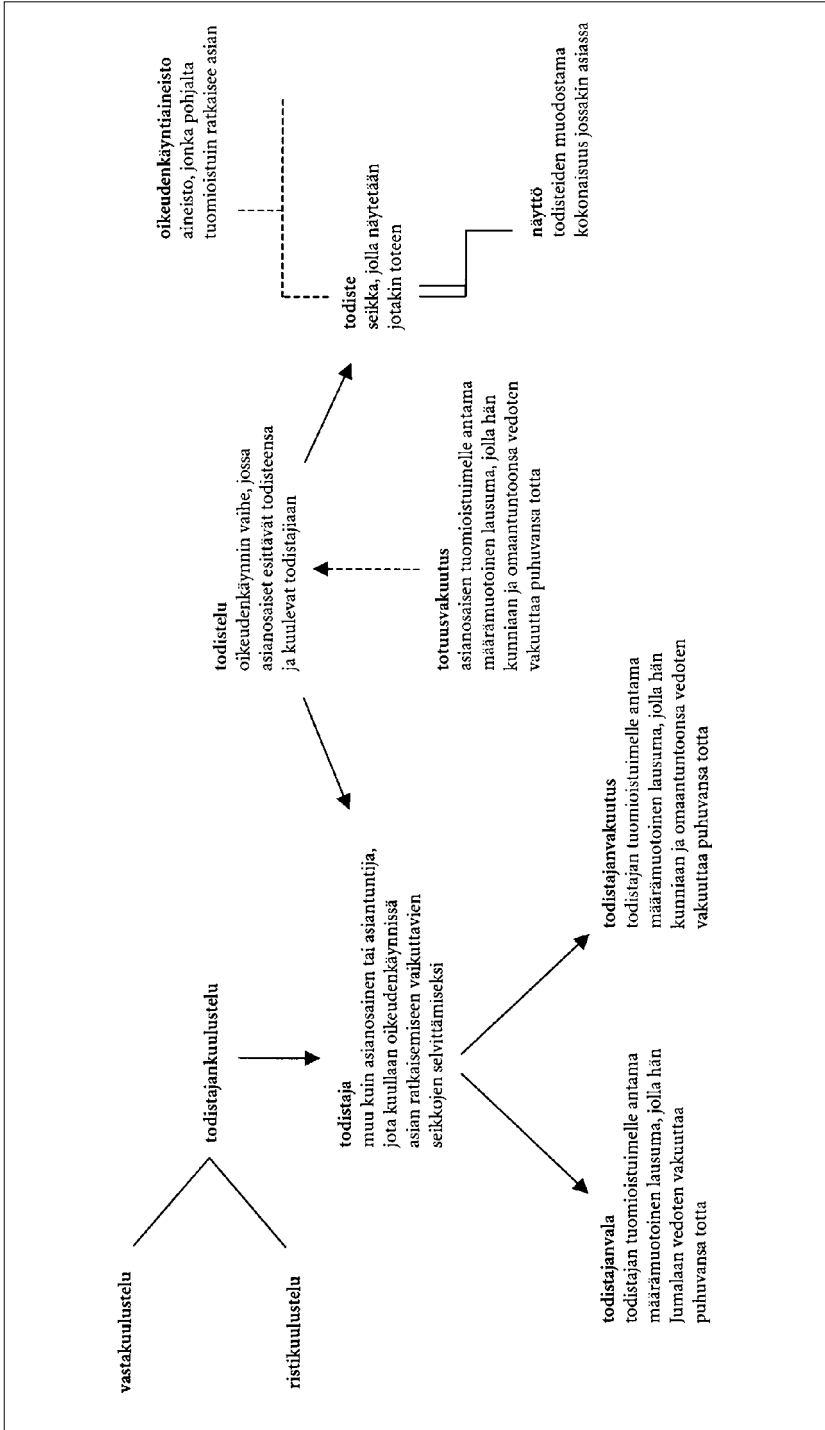
de Beweis *m*

Gesamtheit der *Beweisstücke* in einem *Rechtsstreit*

fr preuves *fpf*

ensemble des éléments probatoires dans une *affaire* (1)

Kaavio12. Todistelu

SYYN TAKEISUUS

Tillräknelighet
Criminal responsibility
Schuldfähigkeit
La responsabilité

150

mielentilatutkimus

syytetyn psyykkisen terveydentilan tutkimus, jonka *tuomioistuim* määrää tehtäväksi syyntakeisuuden arviointia varten

Syyntakeisuudella viitataan kykyyn vastata teoistaan rikoksentekehoketkellä. Rikoslain mukaan syyntakeisuuteen vaikuttavat ikä ja mielentila.

sv sinnesundersökning

sv rättspsykiatrisk undersökning

undersökning av en *åtalads* sinnestillstånd, som enligt *domstolens* beslut skall göras i syfte att bedöma den åtalades tillräknelighet

Med tillräknelighet avses förmåga att svara för sina handlingar vid gärningstidpunkten. Enligt strafflagen påverkar åldern och sinnestillståndet tillräkneligheten.

Termen rättspsykiatrisk undersökning används i lagstiftningen i Sverige.

en mental examination

psychiatric examination of the *accused* ordered by the *court* for the purpose of establishing criminal responsibility

Criminal responsibility means the capability to be answerable for one's actions at the time of commission of the criminal act. Under the Penal Code, criminal responsibility depends on the person's age and mental state.

de Feststellung der Schuldfähigkeit f

vom *Gericht* angeordnete Maßnahme zur Untersuchung des geistigen Gesundheitszustandes zwecks Überprüfung der Schuldfähigkeit des *Angeklagten*

Schuldfähigkeit bedeutet die Fähigkeit, zur Zeit der Straftat das Unrecht derselben einzusehen und danach zu handeln. Gemäß Strafgesetzbuch wirken Alter und geistiger Zustand auf die Schuldfähigkeit ein.

fr examen mental *m*

examen de l'état de santé mental d'un *prévenu* ou d'un *accusé* que peut demander un *tribunal* pour établir la responsabilité pénale de l'intéressé

En vertu du Code pénal, l'âge ou l'état mental sont pris en considération pour la détermination de la responsabilité pénale au moment où l'infraction a été commise.

151

syntakeisuus

Ks. *mielentilatutkimus*.

sv tillräknelighet

Se *sannesundersökning*.

Den finska termen "aléntunut syntakeisuus" motsvaras av nedsatt tillräknelighet.

en criminal responsibility

See *mental examination*.

de Schuldfähigkeit *f*

Siehe *Feststellung der Schuldfähigkeit*.

fr responsabilité pénale *f*

Voir *examen mental*.

152

syntakeinen**täydessä ymmärryksessä**

ikänsä ja mielentilansa puolesta teoistaan vastuullinen

sv tillräknelig**sv vid fullt förstånd**

på grund av sin ålder och sitt sinnestillstånd ansvarig för sina handlingar

en with criminal responsibility

answerable for one's actions as regards age and mental state

de schuldfähig

wegen seines Alters und Geisteszustandes fähig, seine Taten zu verantworten

fr pénalement responsable

capable, par son âge et son état mental, de répondre de ses actes

153

alentuneesti syyntakeinen**täyttä ymmärrystä vailla**

ikänsä tai mielentilansa vuoksi osittain kyvytön vastaamaan teoistaan

sv inte fullt tillräknelig**sv i avsaknad av förståndets fulla bruk**

på grund av sin ålder eller sitt sinnestillstånd delvis oförmögen att svara för sina handlingar

Uttrycket ”i avsaknad av förståndets fulla bruk” förekommer allttjämt i lagtext i Finland. Se också *tillräknelighet*.**en with reduced criminal responsibility**

partially unanswerable for one's actions owing to age or mental state

de vermindert schulfähig

wegen seines Alters oder geistigen Zustandes teilweise unfähig, seine Taten zu verantworten

fr partiellement pénalement responsable

partiellement responsable de ses actes en raison de son âge ou de son état mental

154

syntakeeton**ymmärrystä vailla**

ikänsä tai mielentilansa vuoksi kyvytön vastaamaan teoistaan

sv otillräknelig

på grund av sin ålder eller sitt sinnestillstånd oförmögen att svara för sina handlingar

en lacking criminal responsibility

not answerable for one's actions owing to age or mental state

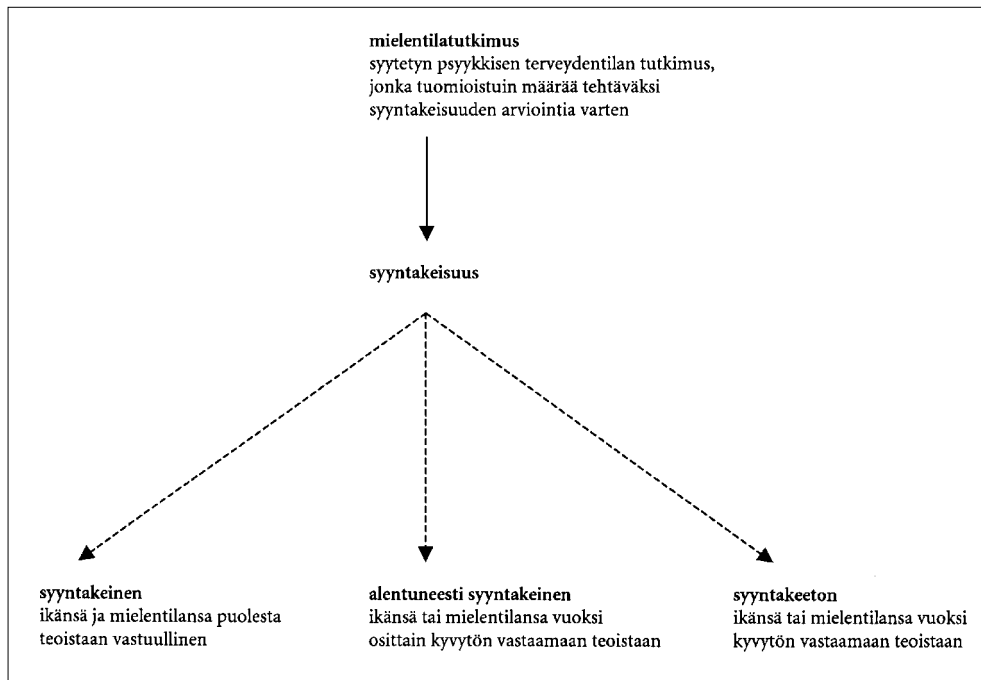
de schuldunfähig

wegen seines Alters oder geistigen Zustandes unfähig, seine Taten zu verantworten

fr pénalement irresponsable

incapable de répondre de ses actes en raison de son âge ou de son état mental

Kaavio13. Syyntakeisuus

OIKEUDENKÄYNNIN JULKISUUS

Offentlighet vid rättegång
 Openness of proceedings
 Grundsatz der Öffentlichkeit des Verfahrens
 La publicité du procès

155

oikeudenkäynnin julkisuus

yleisön oikeus olla läsnä *oikeudenkäynnissä* ja saada tietoja *oikeudenkäyntiaineistosta*

sv offentlighet vid rättegång

allmänhetens rätt att vara närvarande vid en *rättegång* och att ta del av *rättegångsmaterialet*

en openness of judicial proceedings

right of the public to attend *judicial proceedings* and to have access to *trial materials*

de Öffentlichkeit der Gerichtsverhandlung *f*

Recht der Öffentlichkeit an der *Gerichtsverhandlung* teilzunehmen und über den *Prozessstoff* informiert zu werden

fr publicité du procès *f*

droit pour le public d'être présent à l'*audience* et d'obtenir des informations sur le *dossier d'une affaire*

156

julkinen käsittely

asian käsittely, jossa yleisö saa olla läsnä seuraamassa *oikeudenkäyntiä*

Käytännössä käsittely on julkista vain niissä oikeudenkäynnin vaiheissa, jotka ovat suullisia, kuten *valmisteluistunnossa*, *pääkäsittelyssä* ja *ratkaisua* julistettaessa. Sen sijaan esimerkiksi *esittely* ja *päätösneuvottelu* eivät ole julkisia.

sv offentlig förhandling

sv offentlig handläggning

sådan behandling av ett *mål* (1) eller *ärende* där allmänheten får vara närvarande och följa med *rättegången*

I praktiken är behandlingen offentlig endast i *processens* (1) muntliga skeden, t.ex. vid den muntliga *förberedelsen*, *huvudförhandlingen* och då *avgörandet* avkunnas. Däremot är t.ex. *föredragningen* och *beslutsöverläggningen* inte offentlig.

en open hearing

hearing of a *matter* so that the public can attend the *judicial proceedings*

In practice, an open hearing is held only in the stages of the proceedings that are oral, such as a *preparatory hearing*, *main hearing* or the delivery of the *decision*. In contrast, e.g. the *presentation* and the *deliberations* are not open.

de öffentliche Verhandlung f

Verhandlung einer *Rechtsstreitigkeit* (1) in Anwesenheit der Öffentlichkeit

In der Praxis sind nur die mündlichen Teile des *Prozesses* (1) wie z. B. die *den Haupttermin vorbereitende Sitzung*, die *Hauptverhandlung* und die Verkündung der *Entscheidung* öffentlich. Dagegen sind z. B. der *Vortrag* und die *Beratung* nicht öffentlich.

fr procédure publique f

examen d'une *affaire* (1) où le public peut assister au *procès*

Dans la pratique, l'examen d'une affaire n'est public que pendant les phases du procès se déroulant oralement : l'*examen préparatoire*, l'*audience* et la proclamation de la *décision* (1). En revanche, le *rapport* et le *délibéré*, par exemple, ne sont pas publics.

157

suljettu käsittely

asian käsittely, jossa *asianosaiset* saavat olla läsnä seuraamassa *oikeudenkäyntiä*, mutta johon yleisöllä ei ole pääsyä

sv förhandling inom stängda dörrar

sådan behandling av ett *mål* (1) där *parterna* får vara närvarande och följa med *rättegången*, men dit allmänheten inte har tillträde

en closed hearing

hearing of a *matter* so that the *parties*, but not the public, may attend the *judicial proceedings*

de nicht öffentliche Verhandlung *f*

Verhandlung einer *Rechtsstreitigkeit* (1), die nur die *Beteiligten* am *Prozess* (1) mitverfolgen, während die Öffentlichkeit ausgeschlossen ist

fr débats à huis clos *mpl*

examen d'une *affaire* (1) lors d'un *procès* où les *parties* sont présentes mais auquel le public n'a pas accès

158

suljetuin ovin

yleisön läsnä olematta

Ilmauksella *suljetuin ovin* viitataan *suljettuun käsittelyyn*.

sv inom stängda dörrar

utan att allmänheten får vara närvarande

Se *förhandling inom stängda dörrar*.

en in camera

without the public attending

The phrase “in camera” refers to a *closed hearing*.

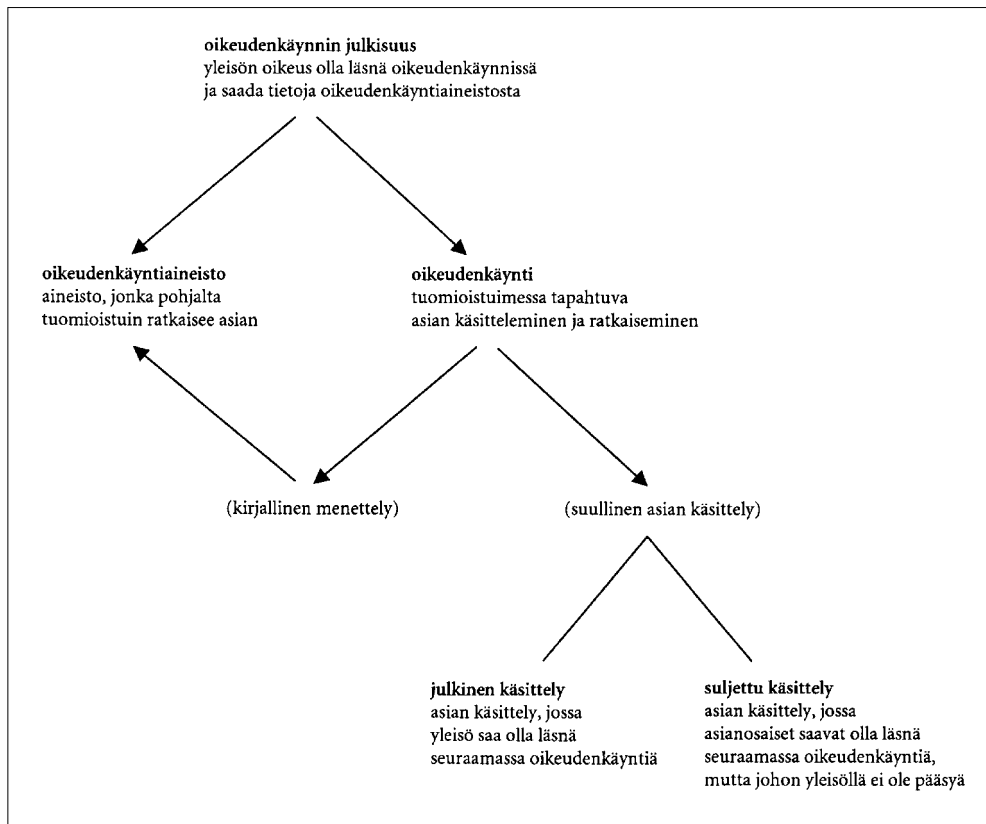
de unter Ausschluss der Öffentlichkeit

Siehe *nicht öffentliche Verhandlung*.

fr à huis clos

sans la présence du public

Kaavio 14. Oikeudenkäynnin julkisuus

PAKKOKEINOT JA TURVAAMISTOIMET

Tvångsmedel och säkringsåtgärder
Coercive measures and preventive measures
Zwangmaßnahmen
Les moyens de contrainte et les mesures conservatoires

159

pakkokeino

toimenpide, jolla pyritään varmistamaan jonkin veloitteen toteuttaminen tai *asian* selvittäminen ja *oikeudenkäynnin* kulku toimenpiteen kohteen tahdosta riippumatta

sv tvångsmedel ett

åtgärd som syftar till att säkerställa att någon förpliktelse fullgörs eller till att säkerställa utredningen av en *sak* eller säkerställa en *rättegång* oberoende av vad den som åtgärden riktar sig mot önskar

en coercive measure

measure intended to ensure the fulfilment of an obligation, the clearing up of a *matter* and the progress of the *judicial proceedings* regardless of the volition of the object of the measure

de Zwangsmaßnahme f

de Zwangsmittel n

Maßnahme, durch die unabhängig vom Willen des Betroffenen die Erfüllung einer Pflicht, die Klärung einer *Rechtsangelegenheit* oder der Fortgang des *Prozesses* (1) gesichert werden soll

fr moyen de contrainte m

mesure visant à garantir la mise en œuvre d'une obligation ou la résolution d'une *affaire* (1) et le bon déroulement d'un *procès* indépendamment de la volonté de la personne faisant l'objet de la mesure

160

hallintopakko*hallintolainkäyttöasiassa käytettävä pakkokeino***sv förvaltningstvång** *ett**tvångsmedel som kan användas i ett förvaltningsmål***en administrative constraint***coercive measure used in an administrative judicial matter***de Verwaltungszwangmaßnahme** *f**in Verwaltungsrechtsstreitigkeiten ergriffene Zwangmaßnahme***fr contrainte administrative** *f**moyen de contrainte utilisé dans les affaires de contentieux administratif*

161

uhkasakko*pakkokeino, jolla tuomioistuin tai hallintoviranomainen maksuvelvoitteen uhalla määrää jonkun tekemään tai jättämään tekemättä jotain**Uhkasakkoa ei pidä sekoittaa sakkoon, joka on rikoksen seurauksena tuomittava rangaistus.***sv vite** *ett**tvångsmedel varmed en domstol eller en förvaltningsmyndighet ålägger någon att vid hot om betalningsskyldighet göra eller låta bli att göra någonting**Vite skall inte förväxlas med böter, som är ett straff som döms ut som påföljd för ett brott.***en penalty payment***coercive measure by which a court or an administrative authority orders someone to do something or desist from doing something on pain of paying a penalty**A penalty payment should not be confused with a fine, which is a penalty for an offence.***de Zwangsgeldandrohung** *f**Zwangmaßnahme, durch die ein Gericht oder eine Verwaltungsbehörde unter Androhung der Festsetzung eines Zwangsgeldes ein Tun oder Unterlassen fordert**Das Zwangsgeld darf nicht mit der Geldstrafe verwechselt werden, die als Strafe verhängt wird.*

fr astreinte *f*

moyen de contrainte par lequel un *tribunal* ou une autorité administrative astreint quelqu'un à faire quelque chose ou à ne pas faire quelque chose sous peine de devoir payer une somme d'argent en cas de non observation

L'astreinte ne doit pas être confondue avec l'*amende*, qui est une peine prononcée à la suite d'une infraction.

162

hukkaamiskielto

pakkokeino, jolla kielletään omistajaa luovuttamasta tai hävittämästä omaisuuttaan

Hukkaamiskiellosta päättää *tuomioistuin*.

sv skingringsförbud *ett*

tvångsmedel varmed ägaren förbjuds att överlåta eller förstöra sin egendom

Beslut om skingringsförbud fattas av *domstol*.

en restraint on alienation

coercive measure by which the owner is prohibited from transferring or alienating his property

A restraint on alienation is imposed by a *court*.

de Verfügungsverbot *n*

Zwangsmassnahme, durch die dem Berechtigten untersagt wird, über sein Vermögen zu verfügen

Über das Verfügungsverbot entscheidet das *Gericht*.

fr interdiction d'aliéner *f*

moyen de contrainte par lequel il est interdit à un propriétaire de céder ou de détruire son bien.

L'interdiction d'aliéner fait l'objet d'une décision par un *tribunal*.

163

vakuustakavarikko

pakkokeino, jolla omaisuus otetaan viranomaisen huostaan ja jonka tarkoituksena on *sakon*, korvauksen tai menettämisseuraamuksen maksamisen varmistaminen

Vakuustakavarikosta päättää *tuomioistuin*.

sv kvarstad (1)

tvångsmedel varmed egendom omhändertas av en myndighet och vars syfte är att säkerställa betalningen av *böter*, en ersättning eller en förverkandepåföljd

Beslut om kvarstad fattas av *domstol*.

en sequestration

coercive measure by which property is taken into the possession of the authorities in order to secure the payment of a *fine* or compensation, or the fulfilment of a confiscation order

A sequestration order is imposed by a *court*.

de Arrest (1) m

Zwangsmassnahme, bei der das Vermögen von einer Behörde in Verwahrung genommen wird, um die Zahlung einer *Geldstrafe* oder einer Entschädigung oder den Einzug eines Vermögensgegenstandes sicherzustellen

Über den Arrest entscheidet das *Gericht*.

fr saisie conservatoire f

moyen de contrainte consistant à saisir des biens au profit des autorités et visant à garantir le paiement d'une *amende* ou d'un dédommagement, ou une confiscation

La saisie conservatoire fait l'objet d'une décision par un *tribunal*.

164

takavarikko (1)

pakkokeino, jolla viranomainen ottaa haltuunsa *todistein*, rikoksentekeväliseen tai rikoksella viedyn esineen rikoksen tutkinnan ja *oikeudenkäynnin* ajaksi

Takavarikosta päättää *pidättämiseen* oikeutettu virkamies tai oikeudenkäynnin aikana *tuomioistuim*.

sv beslag ett

tvångsmedel varmed en myndighet för den tid brottsutredningen och *rättegången* varar omhändertar ett *bevis (1)*, ett föremål som har använts som hjälpmedel vid brott eller ett föremål som har avhånts någon genom ett brott

Beslut om beslag fattas av en anhållningsberättigad tjänsteman eller under rättegångens lopp av *domstolen*.

en seizure (1)

coercive measure by which an authority takes possession of *evidence*, an instrument used in the commission of an offence or an object taken by way of an offence, for the duration of the criminal investigation and the *trial*

A decision on seizure is made by an official with the power of *arrest* or, during a trial, by the *court*.

de Beschlagnahme *f*

Zwangsmassnahme, durch die eine Behörde ein *Beweisstück*, einen Tatgegenstand oder einen durch eine Straftat erlangten Gegenstand für die Zeit der Ermittlung der Straftat oder des *Gerichtsverfahrens* (1) in Verwahrung nimmt

Über die Beschlagnahme entscheidet der für die *Festnahme* zuständige Beamte oder, während des Gerichtsverfahrens, das *Gericht*.

fr saisie (1) *f*

moyen de contrainte par lequel un *tribunal* ou une autorité met sous main une *preuve*, un objet ayant servi à commettre une infraction ou ayant été soustrait par infraction, pour la durée de l'enquête et du *procès*

La décision de saisie est rendue par une autorité habilitée à décider une *garde à vue* ou, en cours de *procès*, par le *tribunal*.

165

telekuuntelu

rikoksen tutkinnassa käytettävä *pakkokeino*, jolla televerkon kautta liittymään tulevia tai siitä lähteviä viestejä tarkkaillaan salaa niiden sisällön selvittämiseksi

Telekuunteluluvasta päättää *tuomioistuin*.

sv teleavlyssning

tvångsmedel, som kan användas vid undersökning av brott och varmed meddelanden som befordras till eller från en viss teleanslutning genom ett telenät övervakas i hemlighet för utredning av innehållet i meddelandet

Beslut om tillstånd till teleavlyssning fattas av *domstol*.

en interception of telecommunications

coercive measure used in the investigation of crime, by secretly intercepting messages that come into or out of a connection through a telecommunications network, for the purpose of learning the contents of the messages

Permission for the interception of telecommunications is given by a *court*.

de Kontrolle der Telekommunikation *f*

Zwangsmassnahme im *Ermittlungsverfahren*, bei der die über ein Telekommunikationsnetz bei einem Anschluss eingehenden oder davon

abgehenden Mitteilungen zwecks Feststellung ihres Inhaltes heimlich kontrolliert werden

Über die Erlaubnis zur Kontrolle der Telekommunikation entscheidet das *Gericht*.

fr interception des télécommunications *f*

moyen de contrainte utilisé lors de l'enquête sur une infraction consistant à écouter les correspondances émises et reçues par la voie des télécommunications

L'interception des télécommunications fait l'objet d'une décision par un *tribunal*.

166

televalvonta

rikoksen tutkinnassa käytettävä *pakkokeino*, jossa hankitaan salassapidettäviä tunnistamistietoja televiesteistä, jotka on lähetetty televerkkoon kytketystä liittymästä tai vastaanotettu tällaiseen liittymään

Televiestien tunnistamistietoja ovat esimerkiksi puhelinnumerot ja sähköpostiosoitteet. Televalvontaluvasta päättää *tuomioistuim*.

sv teleövervakning

tvangsmedel, som kan användas vid undersökning av brott och varmed man inhämtar hemliga identifieringsuppgifter om teledeländan som har sänts från eller mottagits till en teleanslutning som är kopplad till ett telenät

T.ex. telefonnummer och e-postadresser är identifieringsuppgifter om teledeländan. Beslut om tillstånd till teleövervakning fattas av *domstol*.

en monitoring of telecommunications

coercive measure used in the investigation of crime, by obtaining confidential identifying information from messages that come into or out of a connection through a telecommunications network

For instance, telephone numbers and e-mail addresses are such identifying information. Permission for the monitoring of telecommunications is given by a *court*.

de Überwachung von Telekommunikationsdaten *f*

Zwangsmaßnahme im Ermittlungsverfahren, bei der geheimzuhaltende Identifizierungsdaten über Fernmitteilungen, die über einen an das Telekommunikationsnetz gekoppelten Anschluss verschickt oder von diesem entgegengenommen worden sind, beschafft werden

Solche Identifizierungsdaten sind z. B. Telefonnummern und E-Mail-Adressen. Über die Erlaubnis zur Überwachung der Telekommunikationsdaten entscheidet das *Gericht*.

fr surveillance électronique *f*

moyen de contrainte utilisé lors de l'enquête sur une infraction consistant à retrouver les signaux d'identification électroniques cachés émis par un dispositif relié à un réseau de télécommunication ou parvenant à celui-ci

Les signaux d'identification sont par exemple les numéros de téléphone et les adresses de courrier électronique. La surveillance électronique fait l'objet d'une décision par un *tribunal*.

167

matkustuskielto

pakkokeino, jolla rajoitetaan rikoksesta *epäillyn* liikkumisvapautta

Matkustuskiellosta päättää *oikeudenkäynnin* eri vaiheissa joko *pidättämiseen* oikeutettu virkamies, *syyttäjä* tai *tuomioistuin*.

sv reseförbud

tvångsmedel med vilket rörelsefriheten för den som är misstänkt för ett brott begränsas

Beslut om reseförbud kan i *rättegångens* olika skeden fattas antingen av en anhållningsberättigad tjänsteman, av *åklagaren* eller av *domstolen*.

en travel ban

coercive measure restricting the freedom of movement of a person suspected of an offence

The decision on a travel ban is made, at the various stages of *judicial proceedings*, by an official with the power of *arrest*, a *prosecutor* or the *court*.

de Beschränkung der Freizügigkeit *f*

Zwangsmaßnahme, mit der die Freizügigkeit eines *Beschuldigten* eingeschränkt wird

Über die Beschränkung der Freizügigkeit beschließt in den verschiedenen Phasen des *Gerichtsverfahrens* (1) entweder der für die *Festnahme* zuständige Beamte, der *Staatsanwalt* oder das *Gericht*.

fr obligation de se tenir à la disposition de la justice *f*

moyen de contrainte limitant la liberté de mouvement d'une *personne mise en examen* pour une infraction

L'obligation de se tenir à la disposition de la justice est décidée, à différents stades du *procès*, par un fonctionnaire ayant pouvoir de décider une *garde à vue*, par le *procureur* ou par le *tribunal*.

168

nouto

pakkokeino, jolla *kutsun* laiminlyönyt henkilö tuodaan viranomaisen eteen
Noudosta päättää *tuomioistuin*.

sv hämtning

tvångsmedel genom vilket den som försummat en *kallelse* hämtas inför en myndighet
Beslut om hämtning fattas av *domstol*.

en fetching

coercive measure by which a person who has failed to heed a *summons* (2) is brought before an authority
The order to fetch someone is given by a *court*.

de Vorführung f

Zwangsmassnahme, durch die eine nicht zum Termin erschienene Person einer Behörde oder einem *Gericht* vorgeführt wird
Über die Vorführung entscheidet das Gericht.

fr mandat d'amener m

moyen de contrainte par lequel une personne n'ayant pas répondu à une *convocation* est amenée devant une autorité
Le mandat d'amener est émis par un *tribunal*.

169

kiinniottaminen

pakkokeino, jonka tarkoituksena on henkilöllisyyden selvittämisen tai kuulustelun turvaaminen

Kiinniottamisesta päättää poliisi. Jokainen saa kuitenkin ottaa kiinni itse teosta tavatun tai pakenemassa olevan rikoksentekijän tai henkilön, joka on etsintäkuulutuksen mukaan pidätettävä tai vangittava.

sv gripande *ett*

tvångsmedel som används i syfte att utreda en persons identitet eller för att säkerställa förhör

Polisen beslutar om gripande. Var och en får dock gripa en gärningsman, som anträffas på bar gärning eller är på flyende fot, och en person som enligt efterlysning har förklarats anhållen eller häktad.

en apprehension

coercive measure intended for determining someone's identity or securing an interrogation

The decision to apprehend is made by a police officer. In addition, everyone has the right to apprehend a person caught in the act or on the run as well as a person who is to be detained according to a police bulletin.

de Festhalten *n*

Zwangsmassnahme zur Feststellung der Identität oder zur Sicherung der Vernehmung

Über das Festhalten entscheidet die Polizei. Jedoch darf jedermann einen auf frischer Tat ertappten oder einen fliehenden Straftäter oder eine Person, die nach Steckbrief festzunehmen oder zu inhaftieren ist, festhalten.

fr arrestation *f*

moyen de contrainte ayant pour objet d'établir l'identité de quelqu'un ou de garantir la tenue d'un interrogatoire

L'arrestation est décidée par la police. Toute personne peut cependant procéder à l'arrestation d'un contrevenant pris en flagrant délit ou en fuite ou d'une personne qui, en vertu d'un avis de recherche, doit être mise en garde à vue ou en détention provisoire.

170

pidättäminen

pakkokeino, jolla rikoksesta *epäilty* pidetään säilössä *esitutkintaa* tai *vangitsemista* varten

Pidättämisestä päättää pidättämiseen oikeutettu virkamies.

sv anhållande

tvångsmedel varmed den som är misstänkt för brott hålls i förvar med tanke på *förundersökning* eller *häktning*

Beslut om anhållande fattas av en anhållningsberättigad tjänsteman.

en arrest

coercive measure by which the *suspect* of an offence is kept in custody for the *pre-trial investigation* or for *detention*

The decision on arrest is made by an official with the power of arrest.

de Festnahme f

Zwangsmaßnahme, durch die ein *Beschuldigter* für die Zeit des *Ermittlungsverfahrens* oder zur *Inhaftierung* in Gewahrsam gehalten wird

Über die Festnahme entscheidet der für die Festnahme zuständige Beamte.

fr garde à vue f

moyen de contrainte par lequel une *personne mise en examen* est maintenue en détention en vue d'une *enquête préliminaire* ou d'une *détention provisoire*

La garde à vue est décidée par un fonctionnaire qui en a l'autorité.

171

vangitseminen

pakkokeino, jolla rikoksesta *epäilty* pidetään säilössä *oikeudenkäynnin* tai rangaistuksen täytäntöönpanon turvaamiseksi tai rikollisen toiminnan jatkamisen estämiseksi

Vangitsemisesta päättää *tuomioistuin*.

sv häktning

tvångsmedel varigenom den som är misstänkt för brott hålls i förvar i syfte att säkerställa en *rättegång* eller verkställigheten av straff eller i syfte att förhindra fortsatt brottslig verksamhet

Beslut om häktning fattas av *domstol*.

en detention

coercive measure by which a *suspect* is kept in custody for securing proceedings the enforcement of a sentence or for the prevention of further criminal activity

The decision on detention is made by a *court*.

de Inhaftierung f

Zwangsmaßnahme, durch die der *Beschuldigte* zur Gewährleistung des *Prozesses (1)*, zur Vollstreckung der Strafe oder zur Vereitelung neuer Straftaten in Verwahrung gehalten wird

Über die Inhaftierung entscheidet das *Gericht*.

fr détention provisoire f

moyen de contrainte consistant à incarcérer une *personne mise en examen* en vue de garantir la tenue d'un *procès* ou l'exécution d'une peine ou pour l'empêcher de poursuivre une activité criminelle

La détention provisoire fait l'objet d'une décision par un *tribunal*.

172

turvaamistoimi**turvaamistoimenpide**

tuomioistuimen tai hallintoviranomaisen väliaikainen toimenpide, jonka tarkoituksena on yksilön oikeuksien tai yleisen edun suojeleminen uhkaavaa vaaraa, haittaa tai omaisuuden hukkaamista vastaan

Turvaamistoimet voivat kohdistua henkilöihin, esineisiin tai omaisuuteen. Turvaamistoimilla voidaan muun muassa sakon uhalla velvoittaa joku tekemään jotakin tai kieltää tekemästä jotakin, suojautua rikoksentehtävien mahdollisilta uusilta rikoksilta (esim. eristäminen pakkolaitokseen, ajokiello) tai turvata erityisen painavaa yleistä tai yksityistä etua (esim. tahdosta riippumaton hoito, huostaanotto).

sv säkringsåtgärd**sv säkerhetsåtgärd**

interimistisk åtgärd som en *domstol* eller förvaltningsmyndighet vidtar i syfte att skydda en enskilds rätt eller allmän fördel mot en hotande fara, olägenhet eller skingring av egendom

Säkringsåtgärder kan vidtas i fråga om personer, föremål eller egendom. Genom säkringsåtgärder kan man bl.a. med hot om vite förplikta eller förbjuda någon att göra någonting, försöka förhindra att en gärningsman eventuellt begår nya brott (t.ex. genom internering i tvångsinrättning, körförbud) eller skydda särskilt vägande allmänt eller enskilt intresse (t.ex. vård oberoende av patientens vilja, omhändertagande).

Termen säkerhetsåtgärd är vanligast i lagstiftningen i Sverige.

en preventive measure**en interim measure**

provisional measure, by a *court* or an administrative authority, for the protection of a private or public interest against an imminent danger, inconvenience or alienation of property

Preventive measures can be directed at persons, objects or property. For instance, preventive measures may be used to compel someone to do

something or desist from doing something, subject to a penalty payment, to prevent possible new offences by a criminal (e.g. incarceration, withdrawal of the right to drive), or to protect an especially important private or public interest (e.g. involuntary treatment, taking into care).

de **Maßnahme zur Sicherung der Strafverfolgung oder Strafvollstreckung** *f* *Suppeampi käsité*

de **Arrest und einstweilige Verfügung** *m, f* *Suppeampi käsité*

de **einstweilige Anordnung** *f* *Suppeampi käsité*

einstweilige Maßnahme eines *Gerichts* oder einer Verwaltungsbehörde mit dem Ziel, die Rechte eines Einzelnen oder das Wohl der Allgemeinheit gegen eine drohende Gefahr, Beeinträchtigung oder den Verlust von Vermögen zu schützen

Diese Maßnahmen können sich gegen Personen, auf Sachen oder Vermögen richten. Mit diesen Maßnahmen kann man u. a. unter Androhung eines Zwangsgeldes jemanden dazu zwingen, etwas zu tun oder zu unterlassen, sich vor möglichen neuen Straftaten schützen (z. B. Einweisung in eine Zwanganstalt, Fahrverbot) oder ein besonders wichtiges öffentliches oder privates Interesse schützen (z. B. Pflege oder Inobhutnahme ohne Einwilligung).

Ilmausta "Maßnahme zur Sicherung der Strafverfolgung oder Strafvollstreckung" *käytetään rikosoikeudellisissa asioissa*, ilmausta "Arrest und einstweilige Verfügung" *siviilioikeudellisissa asioissa* ja ilmausta "einstweilige Anordnung" *hallintolainkäyttöasioissa*.

fr **measure conservatoire** *f*

measure provisoire prise par un *tribunal* ou une autorité administrative pour protéger les droits d'une personne ou l'intérêt général contre un danger, une nuisance ou l'aliénation d'un bien

Les mesures conservatoires peuvent porter sur des personnes, des objets ou des biens. Par des mesures conservatoires, il est possible d'obliger, par exemple sous peine d'amende, quelqu'un à faire quelque chose ou de lui interdire de faire quelque chose, de se protéger contre de nouvelles infractions de la part d'un délinquant (par exemple isolation dans un quartier de sécurité, suspension du permis de conduire) ou de sauvegarder un intérêt général ou privé d'importance particulière (par exemple soins contre la volonté de l'intéressé, garde d'enfant confiée aux autorités).

173

lähestymiskielto

turvaamistoimi, jolla henkilön hengen, terveyden, vapauden tai rauhan suojaamiseksi kielletään toista henkilöä ottamasta häneen yhteyttä ja lähestymästä häntä

sv besöksförbud ett

säkringsåtgärd genom vilken *domstolen* i syfte att skydda en persons liv, hälsa, frihet eller frid förbjuder en annan person att kontakta eller närma sig den som förbudet är avsett att skydda

en restraining order

preventive measure for the protection of a person's life, health, liberty or peace and quiet, by prohibiting another person to contact or approach the protected person

de Näherungsverbot n

Anordnung, durch die zum Schutze von Leben, Gesundheit, Freiheit oder Frieden einer Person einer anderen Person untersagt wird, mit ersterer Kontakt aufzunehmen oder sich ihr zu nähern

fr interdiction d'approcher f

décision interdisant à une personne d'être en contact avec ou d'approcher une personne en vue de protéger la vie, la santé, la liberté ou la tranquillité de celle-ci

174

takavarikko (2)

turvaamistoimi, jolla ulosottomies ottaa väliaikaisesti haltuunsa omaisuuden tai esineen suojatakseen sitä uhkaavalta luovuttamiselta tai hävittämiseltä

sv kvarstad (2)

säkringsåtgärd varmed en utmätningsman temporärt omhändertar egendom eller ett föremål när det finns fara för att egendomen eller föremålet överläts till någon annan eller skingras

en preventive seizure

preventive measure by which a bailiff takes temporary possession of an object or property so as to safeguard it against imminent conveyance or alienation

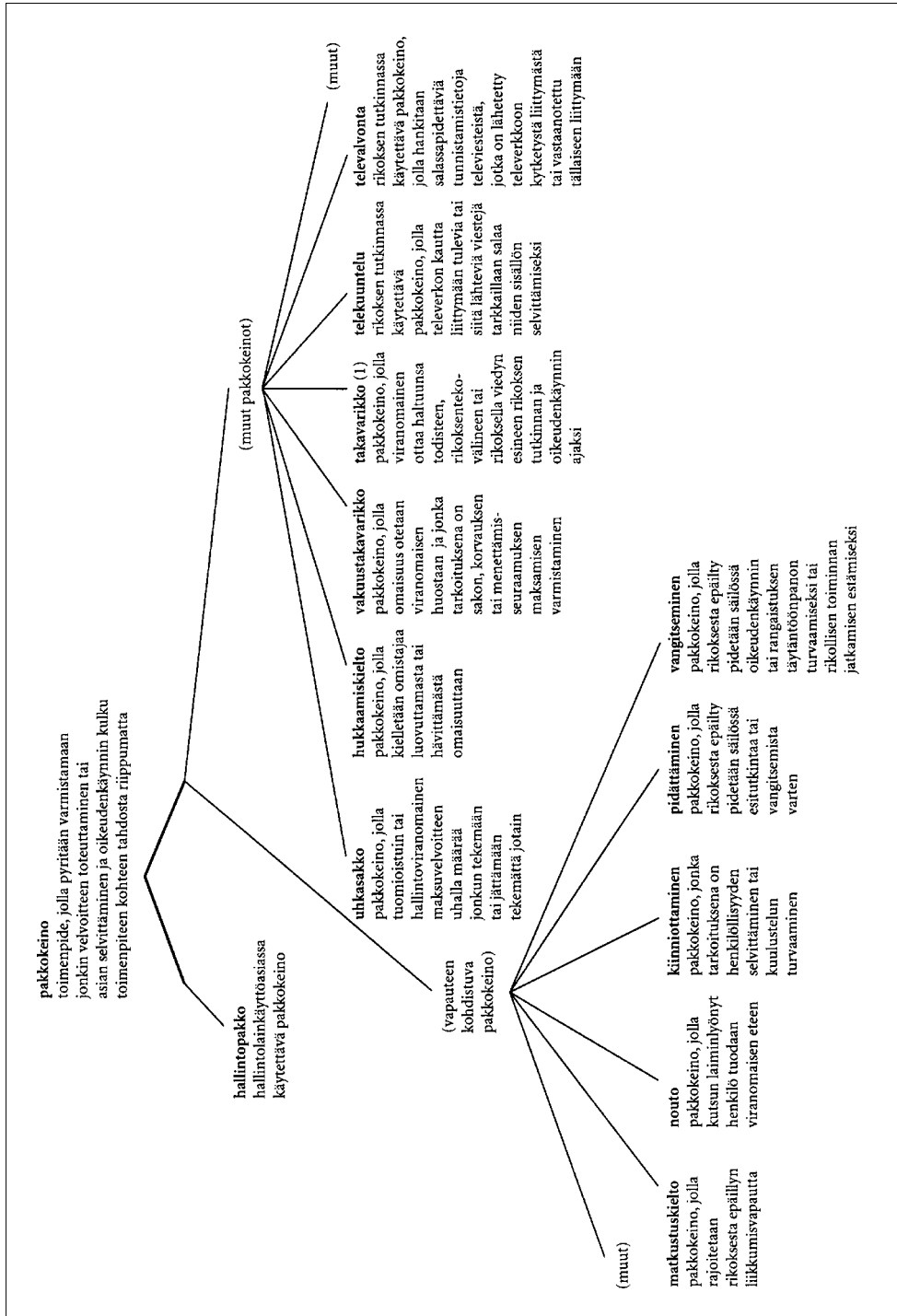
de Arrest (2) m

Anordnung, durch die der Vollstreckungsbeamte einstweilen einen Vermögensgegenstand in Verwahrung nimmt, um diesen drohender Verfügung zu entziehen bzw. seinem Verlust vorzubeugen

fr saisie (2) f

mesure conservatoire par laquelle une autorité d'exécution forcée met provisoirement sous main de justice un bien ou un objet pour le protéger contre une cession ou une destruction le menaçant

Kaavio 15. Pakkokeinot

RATKAISUT

Avgöranden
Decisions
Entscheidungen
Les décisions

175

ratkaisu

Termiä ratkaisu käytetään yleisnimityksenä viranomaisen antamasta päätöksestä tai *tuomioistuimen* antamasta *tuomiosta* tai *päätöksestä*.

sv **avgörande** *ett*

Termen avgörande används som allmän benämning på en myndighets beslut eller på en *domstols dom* eller *beslut*.

en **decision**

The term decision is used as a general term for the decisions of the authorities and the *judgments* and *orders* of the *courts*.

de **Entscheidung** *f*

Der finnische Ausdruck „ratkaisu“ ist der Oberbegriff für Beschlüsse von Behörden sowie *Urteile* und *Beschlüsse* eines *Gerichts*.

fr **décision** (1) *f*

Le terme finnois « ratkaisu » (« solution », « décision ») est le terme générique désignant une décision d'une autorité et une décision ou un *jugement* d'une *juridiction* (1).

176

päätös (1)

hallintotuomioistuimen ja eräiden *erityistuomioistuinten ratkaisu*

sv **beslut** (1) *ett*

sv **utslag** *ett*

förvaltningsdomstolarnas (1) och vissa *specialdomstolars avgörande*

Termen utslag användes förut som benämning på *allmänna domstolars* slutliga avgöranden i huvudsaken i *tvistemål*, men används också alltjämt om vissa *specialdomstolars avgöranden*.

en judgment (1)

decision of an administrative court (1) or certain special courts

de Beschluss (1) m

Entscheidung eines Verwaltungsgerichts (1) und bestimmter besonderer Gerichte

fr décision (2) f

décision (1) rendue par une juridiction administrative et certaines juridictions spécialisées

177

tuomio

yleisen tuomioistuimen ja eräiden erityistuomioistuinten antama pääasiaa koskeva ratkaisu riita- tai rikosasiassa

Tuomio laaditaan asiakirjaksi, joka sisältää muun muassa *asian* käsittelytiedot, perustelut ja *tuomiolauselman*.

Erityistuomioistuinten *sotaoikeuden*, *työtuomioistuimen* ja *valtakunnanoikeuden* ratkaisusta käytetään nimitystä tuomio.

sv dom

allmän domstols och vissa specialdomstolars avgörande av huvudsaken i ett tvistemål eller brottmål

Domen sätts upp i form av en handling som bl.a. innehåller uppgifter om behandlingen av *målet (1)*, domskälen och *domslutet*.

I fråga om specialdomstolarna gäller att en *krigsrätts*, *arbetsdomstolens* och *riksrättens* avgöranden kallas dom.

en judgment (2)

decision of a general court or certain special courts on the merits of a civil or criminal matter

The judgment takes the form of a document containing notes on the consideration of the *case*, a statement of reasons and the *operative part*.

The decisions of the following special courts are called judgments: a *Military Court*, the *Labour Court* and the *High Court of Impeachment*.

de Urteil n

Entscheidung der ordentlichen Gerichte und bestimmter besonderer Gerichte in Zivilrechtsstreitigkeiten und Strafsachen

Das Urteil wird als eine Urkunde abgefasst, die die Angaben zum Verfahrensablauf, die Begründung und die *Urteilsformel* enthält. Die besonderen Gerichte, deren Entscheidungen als Urteil bezeichnet werden, sind die *Kriegsgerichte*, das *Arbeitsgericht* und der *Staatsgerichtshof*.

fr jugement *m*

fr arrêt *m* *Suppeampi käsité*

décision (1) arrêtée sur le principal par des *juridictions judiciaires* et certaines *juridictions spécialisées* dans des *affaires civiles ou commerciales* ou des *affaires pénales*

Le jugement est rédigé sous forme d'un document contenant notamment les données relatives à l'*affaire* (1), les motifs et le *dispositif*. Dans le domaine des juridictions spécialisées, le terme « *tuomio* » est utilisé pour les décisions d'un *tribunal militaire*, du *tribunal du travail* et de la *Haute Cour de justice*.

Termiä ”arrêt” käytetään vain ylioikeuksien ja ylimpien tuomioistuinten ratkaisuihin.

178

kansliatuomio

tuomio, jota ei julisteta välittömästi *päätösneuvottelun* jälkeen, vaan joka annetaan kirjallisesti vasta myöhemmin *tuomioistuimen* kansliasta

sv kanslidom

dom som inte avkunnas omedelbart efter *beslutsöverläggningen*, utan ges senare skriftligen i *domstolens* kansli

en reserved judgment

judgment (2) that is not delivered immediately at the conclusion of the *deliberations*, but is given later in writing from the registry of the *court*

de Urteil ohne mündliche Verkündung *n*

Urteil, das nicht sofort nach der *Beratung* verkündet wird, sondern erst später schriftlich in der Geschäftsstelle des *Gerichts* hinterlegt wird

fr jugement rendu hors audience *m*

judgement qui n'est pas rendu public immédiatement après le *délibéré*, mais qui peut être obtenu ultérieurement par écrit auprès du greffe du *tribunal*

179

yksipuolinen tuomio

dispositiivisessa riita-asiassa annettava *tuomio*, joka perustuu *asianosaisen* passiivisuuteen tai poissaoloon istunnosta tai vastaamisen laiminlyöntiin

sv tredsdom

dom som kan ges i ett *dispositivt tvistemål* och som baserar sig på en *parts* passivitet eller frånvaro från rättsens sammanträde eller en *parts* underlåtelse att avge svar

en default judgment**en judgment by default**

judgment (2) passed in a *non-mandatory civil matter*, based on the passivity of a *party*, his absence from a hearing or his failure to enter a *defence*

de Versäumnisurteil n

Urteil in einer *dispositiven Zivilrechtsstreitigkeit*, das auf der Passivität eines *Beteiligten*, seinem Fernbleiben von der Sitzung oder auf seinem Versäumnis, auf die *Klage* zu erwidern, beruht

fr jugement par défaut m

jugement rendu dans une *affaire civile ou commerciale susceptible de transaction* et dû au défaut de diligence ou à la non comparution d'une *partie*

180

osatuomio

tuomio, joka koskee osaa esitetyistä *vaatimuksista*

Osatuomiosta on kysymys esimerkiksi silloin, kun samassa *oikeudenkäynnissä* käsitellään useampia *kanteita* tai *syytteitä*, joista yksi ratkaistaan erikseen ja muiden käsittely jatkuu vielä.

sv deldom

dom som gäller en del av de *yrkanden* som framställts

Det är fråga om en *deldom* t.ex. när det i samma *rättegång* behandlas flera *käromål* eller *åtal*, av vilka ett avgörs separat och behandlingen av de övriga ännu fortsätter.

en part judgment

judgment (2) settling a part of the *claims* (1) made

A *part judgment* may be used e.g. when several *claims* (2) or *charges* are heard in the same *judicial proceedings* and one of these can be settled while the rest are still open.

de **Teilurteil** *n*

Urteil über einen Teil der in der *Klage* gestellten *Anträge* bzw. in der *Anklage* erhobenen Vorwürfe

Um ein *Teilurteil* handelt es sich z. B. dann, wenn in einem *Prozess* (1) mehrere *Klage-* oder *Anklagepunkte* verhandelt werden, von denen einer separat entschieden wird, während die Verhandlung über die anderen noch fortgeführt wird.

fr **jugement partiel** *m*

jugement ne portant que sur une partie des demandes introduites

Un *jugement partiel* peut être rendu par exemple quand plusieurs *actions* ou plusieurs *accusations* sont examinées lors d'un *procès*, et qu'une *décision* (1) est rendue sur l'une d'elle, l'examen des autres se poursuivant.

181

välituomio

tuomio, joka voidaan antaa, kun *kanteen* tai *vaatimusta* koskevan kysymyksen ratkaiseminen vaikuttaa samassa *oikeudenkäynnissä* käsiteltävän muun *kanteen* tai *vaatimuksen* lopputulokseen

sv **mellandom**

dom som kan ges när avgörandet av *käromålet* eller av en fråga som gäller ett *anspråk* påverkar slutresultatet av ett annat *käromål* eller *anspråk* som behandlas i samma *rättegång*

en **interlocutory judgment**

judgment (2) that can be passed when the settlement of an issue pertaining to the *claim* (2) or *charge* affects the outcome of another claim heard in the same *judicial proceedings*

de **Zwischenurteil** *n*

Entscheidung über eine *Klage* oder einen *Antrag* in Form eines *Urteils*, die gefällt werden kann, wenn sie für die Endentscheidung über die in demselben *Prozess* (1) verbleibenden Punkte erheblich ist

fr **jugement incident** *m*

jugement pouvant être rendu quand la décision sur une *action en justice* ou une *demande* affecte le résultat final d'une autre *action* ou *demande* examinée lors du même *procès*

182

päätös (2)

yleisen tuomioistuimen antama hakemusasian ratkaisu tai muu kuin pääasiaa koskeva ratkaisu

sv beslut (2) ett

allmän domstols avgörande i ett ansökningsärende eller i något annat än huvudsaken

en court order

decision of a *general court* on the merits of a *petitionary matter* or on an issue other than the principal one

de Beschluss (2) m

Entscheidung eines *ordentlichen Gerichts* in *Antragssachen* oder über andere als die Hauptsache betreffende Angelegenheiten

fr décision (3) f**fr ordonnance f**

décision (1) rendue par une *juridiction judiciaire* dans une *affaire gracieuse* ou *décision* ne portant pas sur le principal

183

ennakkopäätös**ennakkoratkaisu (1)****prejudikaatti**

korkeimman oikeuden tai *korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisu*, jota käytetään ohjeena ratkaistaessa muita samankaltaisia asioita

sv prejudikat ett

högsta domstolens eller *högsta förvaltningsdomstolens avgörande* som används till vägledning då andra liknande *mål (1)* eller *ärenden* avgörs

en precedent

decision of the *Supreme Court* or the *Supreme Administrative Court* that is cited as authority in the settlement of other similar *matters*

de Präjudiz n

Entscheidung des *Obersten Gerichtshofes* oder des *Obersten Verwaltungsgerichtshofes*, die anderen Gerichten als Leitlinie bei Entscheidungen in ähnlichen *Rechtsstreitigkeiten* dient

fr précédent *m*

arrêt de la *Cour suprême* ou de la *Cour administrative suprême* servant de référence pour une *décision* (1) à prendre dans des *affaires* (1) similaires

184

ennakkoratkaisu (2)

European yhteisöjen tuomioistuimen EY-oikeuden tulkinnasta antama sitova *ratkaisu*, jota kansallinen *tuomioistuin* on pyytänyt käsiteltävänään olevan *asian* ratkaisemista varten

sv förhandsavgörande *ett*

bindande *avgörande* som Europeiska gemenskapernas domstol har meddelat angående tolkningen av EG-rätten och som en nationell *domstol* har begärt för att kunna avgöra ett *mål* (1) eller *ärende* som är anhängigt vid den nationella domstolen

en preliminary ruling

binding *decision* of the Court of Justice of the European Communities on the interpretation of EC law, given at the request of a national *court* for the purpose of settling a *matter* before it

de Vorabentscheidung *f*

von einem nationalen *Gericht* beim Gerichtshof der Europäischen Gemeinschaften beantragte und von diesem gefasste bindende *Entscheidung* über die Auslegung für den anhängigen *Rechtsstreit* (1) einschlägigen EG-Rechts

fr décision préjudicielle *f*

arrêt à caractère obligatoire de la Cour de justice des Communautés européennes sur une interprétation du droit communautaire demandée par une *juridiction* (1) nationale en vue d'une *décision* (1) à prendre dans une *affaire* (1) à l'examen

185

välitystuomio

välিমiesmenettelyssä annettu ratkaisu

sv skiljedom

avgörande som har meddelats i ett *skiljeförfarande*

en arbitral award

decision given in *arbitration*

de Schiedsspruch *m*

im *schiedsrichterlichen Verfahren* gefällte Entscheidung

fr sentence arbitrale *f*

décision rendue dans une *procédure d'arbitrage*

186

oikeudenkäyntiaineisto

aineisto, jonka pohjalta *tuomioistuin* ratkaisee *asian*

Oikeudenkäyntiaineiston muodostavat *asianosaisten vaatimukset* ja niiden perusteet, *todisteet*, kokemussäännöt sekä oikeusohjeet.

sv processmaterial *ett***sv rättegångsmaterial** *ett*

det material på basis av vilket *domstolen* avgör ett *mål* (1) eller *ärende*

Rättegångsmaterialet består av *parternas yrkanden* och grunderna för dem, *bevisen* (1) samt erfarenhetssatser och rättsnormer.

en trial materials *pl*

materials forming the basis of the *court's* settlement of the *matter*

Trial materials consist of the *claims* (1) of the *parties* and their grounds, the *evidence*, rules commonly accepted and applicable rules of law

de Prozesstoff *m*

Material, auf Grund dessen das *Gericht* über den *Rechtsstreit* (1) entscheidet

Der Prozesstoff besteht aus den *Anträgen* und den Begründungen der *Beteiligten*, den *Beweisstücken*, den Erfahrungssätzen und den einschlägigen Rechtsnormen.

fr dossier d'une affaire *m*

ensemble des éléments sur la base desquels une *juridiction* (1) arrête une *décision* (1) sur une *affaire* (1)

Le dossier comprend les *demandes* des *parties* et les moyens, les *preuves*, les vérités d'expérience et les règles de droit appliquées.

187

taltio

asiakirjan arkistoitava alkuperäiskappale

Tuomioistuimen ratkaisut laaditaan asiakirjaksi, jonka alkuperäiskappale eli taltio arkistoidaan.

sv liggare

det ursprungliga exemplaret av en handling, som skall arkiveras

Domstolens avgöranden skall utgöra en fristående handling, vars ursprungliga exemplar, dvs. liggaren, arkiveras.

en archival record

original copy placed in archives

The *decisions* of a court are compiled into a file, whose original version, the archival record, is stored in the court archives.

de Originalakte f

Originalexemplar einer zu archivierenden Urkunde

Die *Entscheidungen* des *Gerichts* werden als Urkunden abgefasst, deren Originalexemplare, d. h. die Originalakten, archiviert werden.

fr minute f

original d'un acte à archiver

Les *décisions* (1) du *tribunal* sont rassemblées sous forme d'un document, dont la minute (l'original) est archivée.

188

tuomiolauselma

asiakirjaksi laaditun *tuomion* osa, jossa ilmaistaan *oikeudenkäynnin* lopputulos

sv domslut ett

den del av den i form av en handling uppsatta *domen*, där *rättegångens* slutresultat anges

en operative part

part of the *judgment* (2) in document form that indicates the outcome of the *judicial proceedings*

de Urteilsformel *f*

urkundenförmig abgefasster Teil des *Urteils*, in dem das Ergebnis des *Prozesses* (1) ausgedrückt wird

fr dispositif *m*

partie d'un *jugement* rédigée sous forme de document contenant le résultat final du *procès*

189

sovinto

asian ratkaiseminen *tuomion* sijaan osapuolten välisellä sopimuksella

sv förlikning

avtal genom vilket en *sak* avgörs av *parterna* i stället för genom en *dom*

en settlement

deciding the *matter* by an agreement between the *parties* instead of a *judgment* (2)

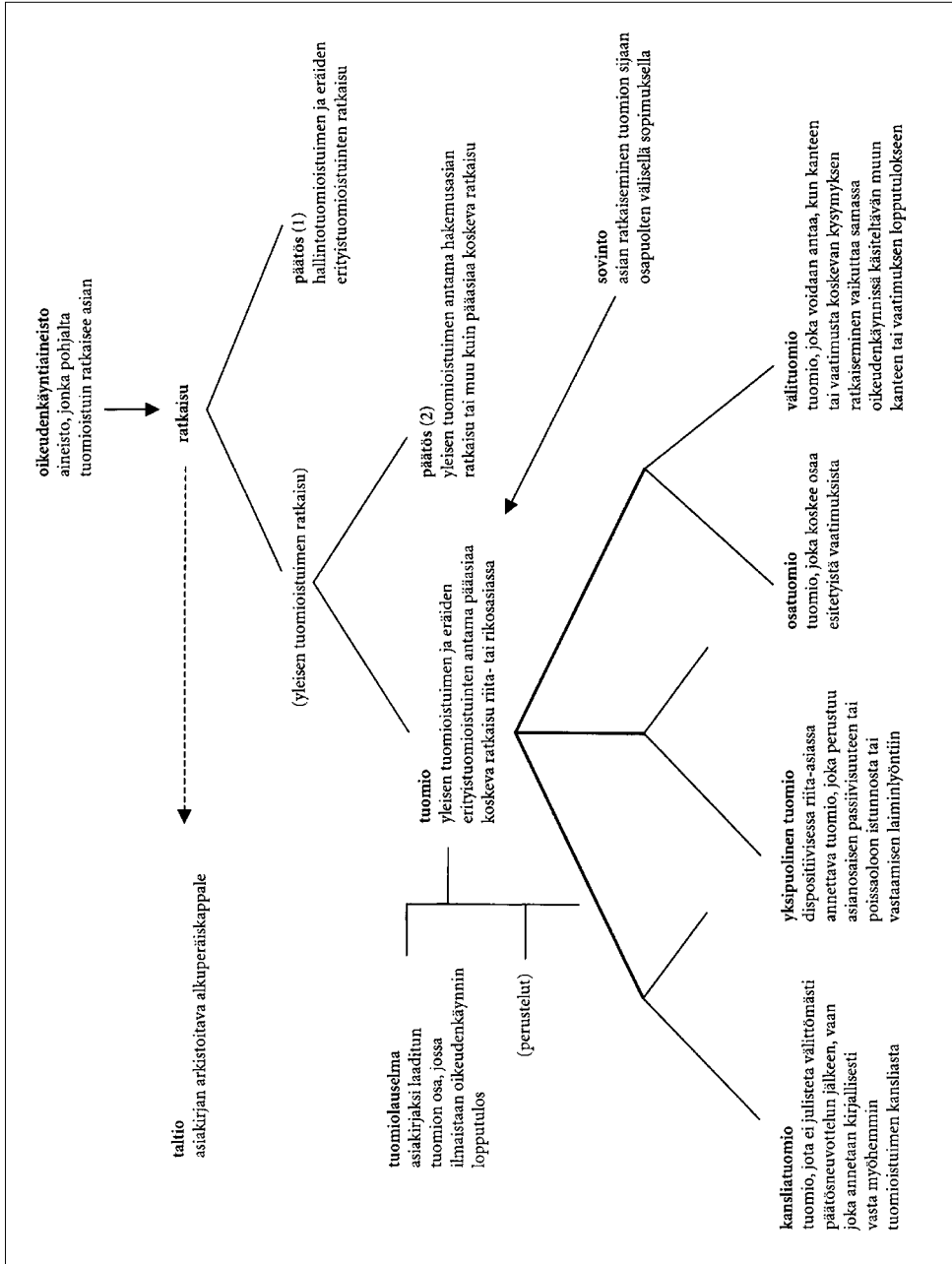
de Vergleich *m*

Entscheiden einer *Rechtsstreitigkeit* durch beiderseitiges einvernehmliches Nachgeben an Stelle eines *Urteils*

fr transaction *f*

résolution d'une *affaire* (1) par un accord entre les *parties* en lieu et place d'un *jugement*

Kaavio 16. Ratkaisut

RANGAISTUKSET

Straffen
Penalties
Strafen
Les peines

190

ehdollinen rangaistus

rangaistus, jonka täytäntöönpanoa lykätään ja joka *raukeaa*, jos tuomittu ei riko hänelle asetettuja ehtoja

Ehdollista rangaistusta ei pidä sekoittaa ehdonlaiseen vapauteen, jolla viitataan siihen, että määräaikaista *vankeusrangaistusta* suorittava vanki voidaan vapauttaa ennen rangaistusajan loppua.

sv villkorligt straff ett

straff vars verkställighet uppskjuts och som *förfaller*, om den dömde inte bryter mot de uppställda villkoren

Villkorligt straff skall inte förväxlas med villkorlig frihet, varmed åsyftas att en fånge som avtjänar ett *fängelsestraff* på viss tid kan frigges innan strafftiden har löpt ut.

en suspended sentence

sentence whose enforcement is deferred and which *lapses* if the person sentenced complies with the conditions imposed on him

A suspended sentence should not be confused with a conditional discharge, which is granted when a prisoner serving a fixed term of *imprisonment* is released before he has served the full term.

de Strafaussetzung zur Bewährung f

Bestrafung, deren Vollzug ausgesetzt wird und die *gegenstandslos* wird, wenn der Verurteilte die ihm gesetzten Bedingungen einhält

Die Strafaussetzung zur Bewährung darf nicht mit der Aussetzung des Strafrestes auf Bewährung verwechselt werden. Letztere bedeutet, dass ein Inhaftierter, der eine zeitige Freiheitsstrafe verbüßt, vor dem Ende der Haftzeit entlassen werden kann.

fr peine avec sursis f

peine dont l'exécution fait l'objet d'un sursis et qui *se périmé* si la personne condamnée n'enfreint pas les conditions lui ayant été fixées

La peine avec sursis ne doit pas être confondue avec la liberté conditionnelle, laquelle signifie qu'un détenu accomplissant une *peine d'emprisonnement* de durée déterminée peut être libéré avant qu'expire la durée de la peine.

191

sakkorangaistus**sakko**

rangaistus, jonka sisältönä on jonkin rahamäärän suorittaminen valtiolle

Sakkorangaistus tuomitaan *päiväsakkoina*.

Termillä sakko voidaan viitata myös suoritettavaksi tuomittuun rahamäärään.

sv **bötesstraff** *ett*

sv **böter** *pl*

sv **bot**

straff som innebär betalning av ett penningbelopp till staten

Bötesstraff döms ut i *dagsböter*.

Med den finska termen ”sakko” kan lika väl som med den svenska termen böter också avses det penningbelopp som har dömts ut.

Termen bot används vanligen i pluralformen böter.

en **fine**

penalty consisting of the payment of a given sum of money to the State

Fines are imposed as *unit fines*.

The term fine may also refer to the sum of money that is to be paid.

de **Geldstrafe** *f*

Strafe, die zur Zahlung einer bestimmten Geldsumme an den Staat verpflichtet

Die Geldstrafe wird in *Tagessätzen* verhängt.

Mit Geldstrafe kann auch der zu leistende Geldbetrag gemeint sein.

fr **amende** *f*

peine consistant au versement d'une somme d'argent à l'État

L'amende est infligée sous forme de *jours-amende*.

Le terme désigne aussi le montant de la somme à payer.

päiväsakko

sakkorangaistuksen mittayksikkö, jonka suuruus riippuu rangaistavan henkilön tuloista

Sakkorangaistuksessa tuomitaan erikseen päiväsakkojen lukumäärä ja kunkin päiväsakon suuruus, esimerkiksi 50 päiväsakkoa à 10 euroa. Päiväsakkojen lukumäärä riippuu rikoksesta ja suuruus rangaistavan henkilön ansioista.

sv dagsbot

bötesstraffets mättenhet, vars storlek är beroende av den straffades inkomster

Vid bötesstraff döms antalet dagsböter och varje dagsbots belopp ut separat, t.ex. 50 dagsböter à 10 euro. Antalet dagsböter är beroende av brottet, och dagsbotens storlek är beroende av den straffades inkomster.

en unit fine

unit of account for a *fine*, the amount of which depends on the disposable income of the offender

Fines are imposed by setting a number of unit fines and fixing the amount of one unit fine, e.g. 50 unit fines at 10 euro. The number of the unit fines depends on the offence and the amount of one unit fine on the means of the convicted person.

de Tagessatz *m*

Maßeinheit für *Geldstrafen*, die an die Höhe des Einkommens des zu Bestrafenden anknüpft

Bei der Verurteilung zur Geldstrafe wird separat die Zahl der Tagessätze und die Höhe der Tagessätze festgelegt, zum Beispiel 50 Tagessätze zu je 10 Euro. Die Anzahl der Tagessätze richtet sich nach der Art der Straftat, ihre Höhe nach dem Einkommen des zu Bestrafenden.

fr jour-amende *m*

unité de compte d'une *amende* dont le montant est fonction des revenus de l'intéressé

Les peines sous formes de jours-amende précisent le nombre de jours-amende et le montant de chacun, par exemple 50 jours-amende à 10 euros. Le nombre de jours-amende est fonction de l'infraction, le montant est fonction des revenus de la personne contre laquelle la peine est prononcée.

193

oheissakko

ehdollisen *vankeusrangaistuksen* ohella tuomittava *sakkorangaistus*

sv böter som tillägsstraff *pl*

bötesstraff som döms ut jämte ett villkorligt *fängelsestraff*

en supplementary fine

fine imposed in addition to a suspended sentence of *imprisonment*

de Geldstrafe neben Freiheitsstrafe *f*

neben der *StrafAussetzung zur Bewahrung* verhängte *Geldstrafe*

fr amende accessoire *f*

amende prononcée en sus d'une peine d'emprisonnement avec sursis

194

rikesakko

lievistä rikkomuksista annettava kiinteä rahamääräinen rangaistus, jonka suuruus ei riipu rangaistavan henkilön tuloista

sv ordningsbot

straff som innebär betalning av ett fast penningbelopp vars storlek inte är beroende av den straffades inkomster

en fixed fine

fixed monetary penalty imposed for minor offences, the amount of which does not depend on the disposable income of the offender

de Geldbuße *f*

feststehende *Geldstrafe* für geringfügige Vergehen, deren Höhe sich nicht nach der Höhe des Einkommens des zu Bestrafenden richtet

fr amende forfaitaire *f*

amende de montant fixe infligée pour des contraventions et dont le montant ne dépend pas des revenus de l'intéressé

195

nuorisorangaistus

alle 18-vuotiaana tehdystä rikoksesta *ehdollisen rangaistuksen* sijaan tuomittava rangaistus, joka koostuu palkattomasta yleishyödyllisestä työstä, sosiaalista toimintakykyä edistävästä tehtävistä sekä valvonnasta

sv ungdomsstraff *ett*

straff som i stället för *villkorligt straff* kan ådömas den som har begått ett brott innan han har fyllt 18 år, och som består av oavlönat allmännyttigt arbete, uppgifter som främjar den sociala handlingsförmågan samt av tillsyn

en juvenile punishment

sentence for an offence committed by a person under the age of 18 in place of a *suspended sentence*, consisting of unpaid work in the community, activities to further the integration of the offender in society, and supervision

de Ersatzstrafe für Jugendliche *f*

an Stelle einer *Strafaussetzung zur Bewährung* tretende Strafe für unter 18 Jahre alte Straftäter in Form unentgeltlicher, unter Aufsicht zu erledigender, gemeinnütziger Arbeit mit dem Ziel, das Sozialverhalten zu fördern

Saksalaisen ”Jugendstrafen” sisältö poikkeaa huomattavasti suomalaisesta nuorisorangaistuksesta.

fr peine substitutive pour mineurs *f*

peine prononcée en remplacement d’une *peine avec sursis* pour une infraction commise par une personne de moins de 18 ans et qui consiste en un travail d’intérêt général non rétribué et en tâches visant à développer les aptitudes sociales, et qui est effectué sous surveillance

196

yhdyksuntapalvelu

ehdottoman *vankeusrangaistuksen* sijaan tuomittava rangaistus, jonka sisältönä on vapaa-aikana suoritettava palkaton yleishyödyllinen työ

sv samhällstjänst

straff som döms ut i stället för ett ovillkorligt *fängelsestraff* och som innebär utförande av oavlönat allmännyttigt arbete på fritiden

en community service

sentence in place of a sentence of *imprisonment* that is not suspended, consisting of unpaid work in the community carried out in the offender’s free time

de gemeinnütziger Dienst als Strafe *m*

an Stelle einer *Freiheitsstrafe* ohne Bewährung tretende Verurteilung zur Ableistung unentgeltlicher Arbeit während der Freizeit zu Gunsten der Allgemeinheit

fr travail d'intérêt général *m*

peine prononcée en remplacement d'une *peine d'emprisonnement* ferme et qui consiste en un travail d'intérêt général non rémunéré devant être effectué durant les heures de loisir

197

vankeusrangaistus**vankeus**

rangaistus, jonka sisältönä on vapauden menetys tietyn ajaksi

sv fängelse *ett***sv fängelsestraff** *ett*

straff som innebär frihetsförlust för viss tid

en imprisonment

penalty consisting of the deprivation of liberty for a period of time

de Freiheitsstrafe *f*

Strafe, die darin besteht, dass der Verurteilte für eine bestimmte Dauer seine Freiheit verliert

fr peine d'emprisonnement *f*

peine consistant en une privation de liberté pour une durée déterminée

198

ehdonalainen vapaus

Ks. *ehdollinen rangaistus*.

sv villkorlig frihet

Se *villkorligt straff*.

en conditional discharge**en parole**

See *suspended sentence*.

de Aussetzung des Strafrestes auf Bewährung *f*

Siehe *Strafaussetzung zur Bewährung*.

fr liberté conditionnelle *f*

Voir *peine avec sursis*.

199

rikosrekisteri

viranomaisen pitämä rekisteri tietyistä *tuomioistuinten* tuomitsemista rangaistuksista

Rikosrekisteriä ylläpitää oikeusministeriön alainen Oikeusrekisterikeskus.

sv straffregister *ett*

register som en myndighet för över vissa straff som *domstolarna* har dömt ut
Staffregistret förs vid Rättsregistercentralen, som lyder under justitieministeriet.

I Sverige heter motsvarigheten till straffregistret belastningsregister.

en criminal records

register kept by the authorities of certain sentences passed by the *courts*
The criminal records are kept by the Legal Register Centre, which comes within the ambit of the Ministry of Justice.

de Strafregister *n*

von einer Behörde geführtes Register über bestimmte von den *Gerichten* verhängte Strafen

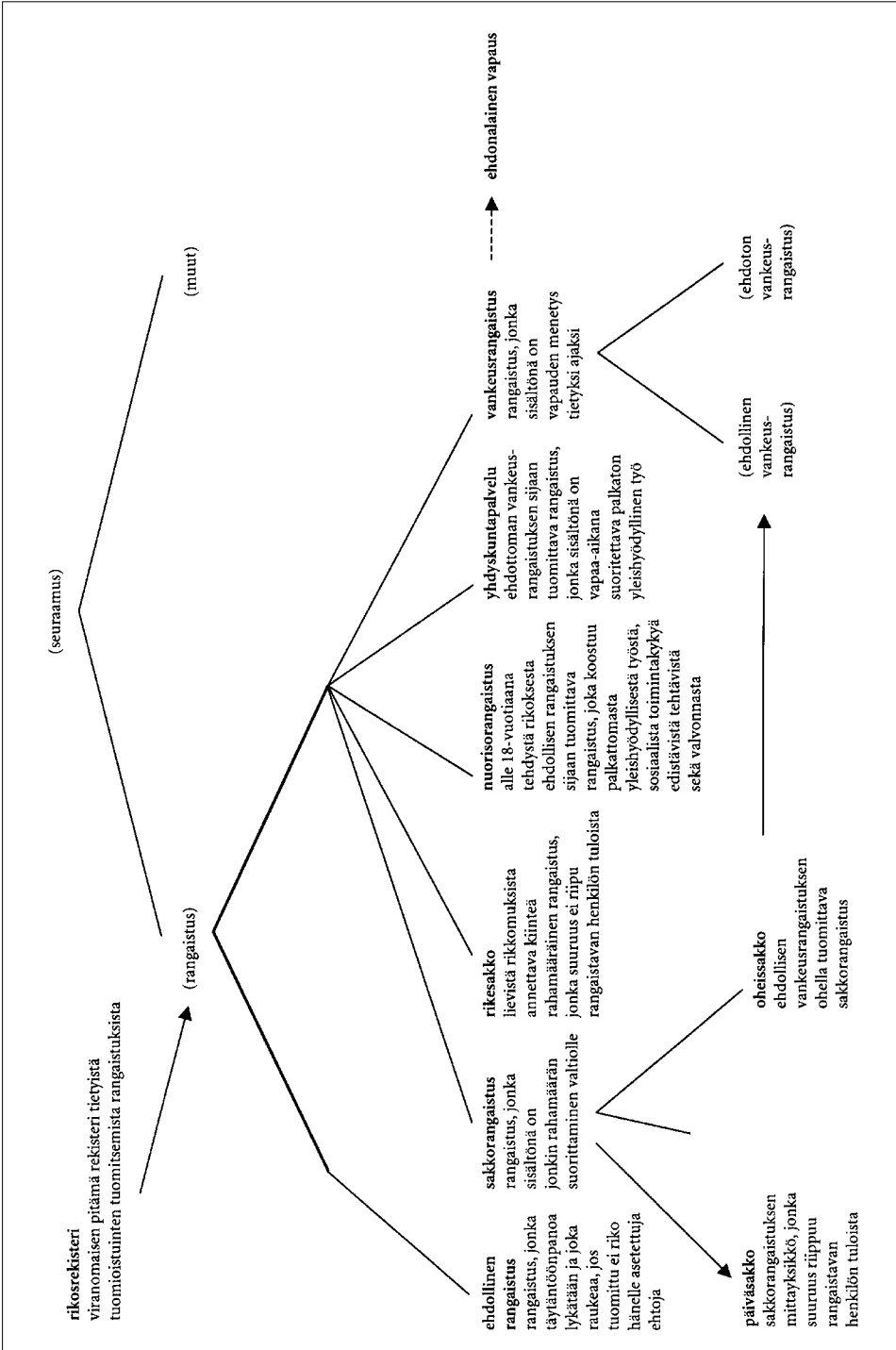
Das Strafregister wird vom Zentralen Straf- und Zwangsmaßnahmeregister des Justizministeriums geführt.

fr casier judiciaire *m*

registre tenu par les autorités de certaines peines prononcées par les *tribunaux*

Le casier judiciaire est tenu par le Centre du registre judiciaire dépendant du ministère de la Justice.

Kaavio 17. Rangaistukset

OIKEUDENKÄYNNIN KUSTANNUKSIIN LIITTYVÄT KÄSITTEET

Begrepp som sammanhänger med rättegångskostnaderna

Legal costs and related concepts

Begriffe betreffend die Prozesskosten

Les coûts du procès

200

oikeudenkäyntikulut *pl*

oikeudenkäynnistä asianosaisille aiheutuvat kustannukset

Oikeudenkäyntikuluihin kuuluvat esimerkiksi oikeudenkäyntimaksut, *oikeudenkäyntiasiamiehen* tai *-avustajan* palkkiot ja *todistajille* maksettavat päivärahat sekä korvaukset ansionmenetyksestä ja matkakuluista.

sv rättegångskostnader *pl*

de kostnader *rättegången* åsamkar *parterna*

Rättegångskostnaderna omfattar t.ex. rättegångsavgifter, *rättegångsbiträdets* eller *rättegångsombudets* arvoden och de dagtraktamenten och ersättningar för inkomstbortfall och resekostnader som skall betalas till *vittnen*.

en legal costs *pl*

expenditures incurred by the *parties* in a *trial*

Legal costs consist e.g. of court fees, the fees of an *attorney*, as well as the per diems and compensation for lost income and travel costs payable to the *witnesses*

de Prozesskosten *pl*

durch den *Prozess* (1) den *Beteiligten* entstandene Kosten

Die Prozesskosten umfassen z. B. die Gerichtsgebühren, die Honorare der *Prozessbevollmächtigten* oder *Beistände*, die Tagesgelder, die Reisekosten und die Entschädigungen für Verdienstausfall der *Zeugen*.

fr frais de justice *mpl*

ensemble des frais occasionnés aux *parties* par le *procès*

Les frais de justice sont par exemple les frais de procédure, les honoraires du *conseil* et les indemnités journalières ou de voyage et dédommagements pour perte de revenu à payer aux *témoins*.

201

maksuton oikeudenkäynti

kokonaan tai osittain valtion varoin kustannettava *oikeudenkäynti*, joka voidaan myöntää vähävaraiselle henkilölle *tuomioistuimessa* käsiteltävässä *asiassa*

Maksutonta oikeudenkäyntiä ei voida myöntää, jos sitä hakevalle henkilölle annetaan jo *yleistä oikeusapua*. Maksuttoman oikeudenkäynnin voi saada vain tuomioistuimessa ratkaistavissa asioissa, yleistä oikeusapua puolestaan voi saada kaikissa muissakin oikeudellisissa asioissa, kuten perunkirjoituksessa ja erilaisten asiakirjojen laatimisessa. Maksuttoman oikeudenkäynnin saanut vapautuu osittain tai kokonaan vain omista *oikeudenkäyntikuluistaan*, mutta voi *jutun* hävitessään joutua korvaamaan *vastapuolensa* oikeudenkäyntikulut.

sv fri rättegång

rättegång som helt eller delvis bekostas av statens medel och som kan beviljas en mindre bemedlad person i ett *mål* (1) eller *ärende* som skall behandlas vid *domstol*

Fri rättegång kan inte beviljas om sökanden redan får *allmän rättshjälp*. Fri rättegång kan beviljas endast i ett mål eller ärende som skall avgöras vid domstol, medan allmän rättshjälp däremot kan fås också i alla andra rättsliga angelägenheter, t.ex. för bouppteckning och för att avfatta andra handlingar. Den som har beviljats fri rättegång befrias helt eller delvis endast från skyldigheten att betala sina egna *rättegångskostnader*, men om han förlorar *målet* (2) kan han bli skyldig att ersätta sin *motparts* rättegångskostnader.

en trial free of charge

judicial proceedings paid for in full or in part from State funds, available to a person of limited means in a *matter* dealt with in a *court*

A person cannot be granted a trial free of charge if he already enjoys the services of *public legal aid*. A trial free of charge is available in court matters only, while public legal aid is available also in other sorts of legal matter, such as the inventory of a deceased's estate or the drawing up of various documents. A person who has been granted a trial free of charge

is thereby released from his own *legal costs*, but if he loses the *case* he may be held liable to compensate the *opposing party* for his costs.

de Prozesskostenhilfe *f* *Lähikäsite*

ganz oder teilweise aus Staatsmitteln finanzierte Hilfe für einen *Prozess (1)*, die einer minderbemittelten Person für einen vom *Gericht* zu entscheidenden *Rechtsstreit (1)* gewährt werden kann

Prozesskostenhilfe kann nicht gewährt werden, wenn dem Antragsteller schon *öffentliche Rechtsberatung* erteilt wird. Prozesskostenhilfe kann nur für durch ein Gericht zu entscheidende Rechtsstreitigkeiten gewährt werden, öffentliche Rechtsberatung dagegen auch in anderen rechtlichen Angelegenheiten, wie z. B. zur Aufsetzung eines Nachlassverzeichnisses und verschiedener Urkunden. Die Gewährung der Prozesskostenhilfe befreit, ganz oder teilweise, lediglich von der Zahlung der eigenen *Prozesskosten*. Bei Unterliegen in der *Rechtssache* sind möglicherweise die Prozesskosten der *Gegenseite* zu tragen.

fr aide juridictionnelle *f*

prise en charge, totale ou partielle, par l'État, des frais de justice et pouvant être accordée à une personne dépourvue de ressources suffisantes dans une *affaire (1)* examinée par un *tribunal*

L'aide juridictionnelle ne peut pas être accordée si la personne qui la demande reçoit déjà l'*aide juridique*. L'aide juridictionnelle ne peut être accordée que pour des affaires examinées par un tribunal, alors que l'aide juridique peut être accordée dans toutes les affaires de justice, par exemple pour un inventaire de succession ou la rédaction de divers documents. Le bénéficiaire de l'aide juridictionnelle n'est exempté, partiellement ou totalement, que de ses propres *frais de justice*, et peut, au cas où il perd son *procès*, être obligé de payer les frais de justice de la *partie adverse*.

202

yleinen oikeusapu

kokonaan tai osittain valtion varoin kustannettava oikeudellisissa asioissa annettava apu, jota voidaan myöntää vähävaraiselle henkilölle

Ks. myös *maksuton oikeudenkäynti*.

sv allmän rättshjälp

hjälp som i rättsliga angelägenheter kan beviljas mindre bemedlade personer och som bekostas helt eller delvis av statens medel

Se också *fri rättegång*.

en public legal aid

legal assistance paid for in full or in part from State funds, available to persons of limited means

See also *trial free of charge*.

de öffentliche Rechtsberatung f

ganz oder teilweise aus Staatsmitteln in rechtlichen Angelegenheiten finanzierte Beratung, die einer minderbemittelten Person gewährt werden kann

Siehe auch *Prozesskostenhilfe*.

fr aide juridique f

aide en matière d'affaires juridiques entièrement ou partiellement payée par l'État pouvant être accordée à une personne ne disposant pas de ressources suffisantes

Voir aussi *aide juridictionnelle*.

203

valtion vahingoksi

Ilmauksella viitataan siihen, että jokin kulu jää valtion varoista maksettavaksi.

sv staten till last**sv bäras av staten**

Med uttrycket avses att någon kostnad skall betalas av staten.

en at the expense of the State

This phrase refers to the ultimate payment of some cost from State funds.

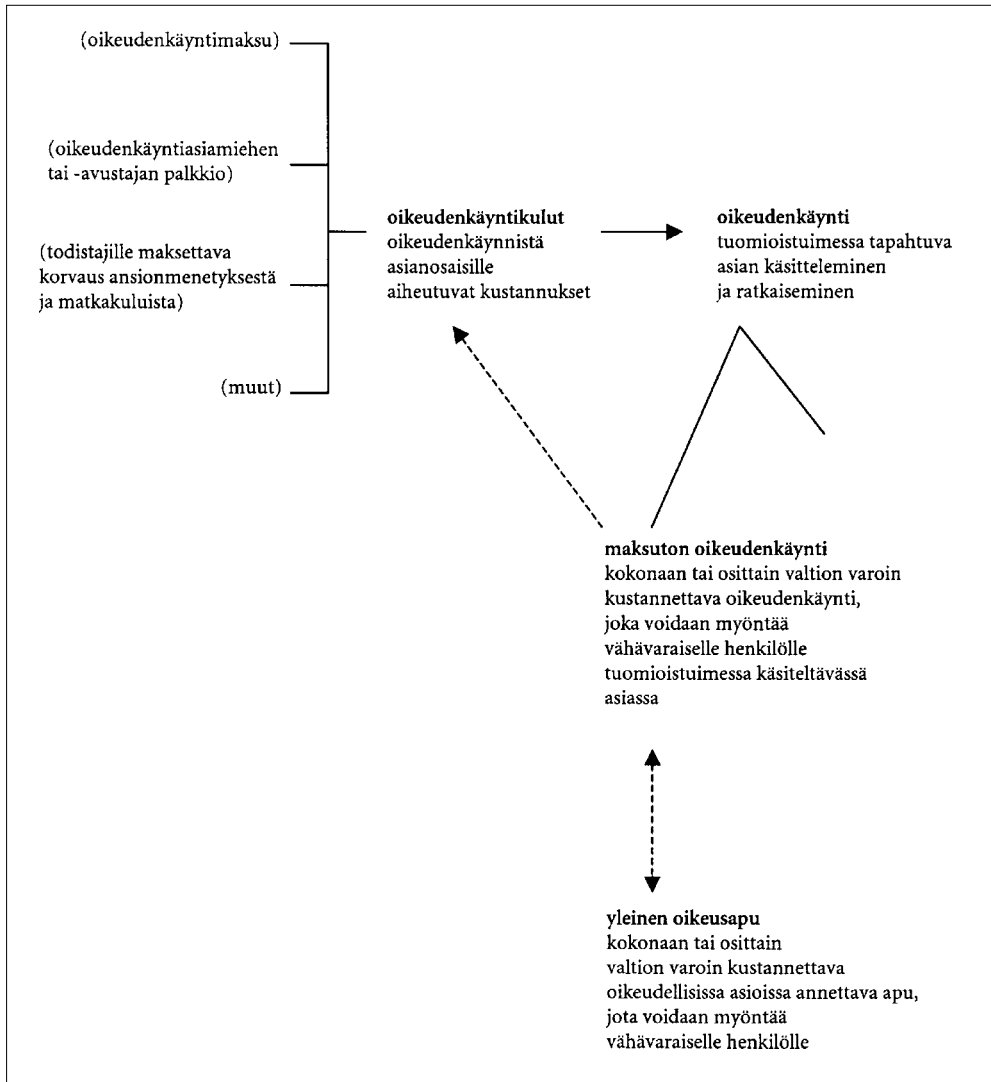
de auf Staatskosten

Dieser Ausdruck deutet darauf hin, dass gewisse Kosten vom Staat zu übernehmen sind.

fr aux dépens de l'État

L'expression signifie qu'une dépense doit être payée sur les fonds de l'État.

Kaavio 18. Oikeudenkäynnin kustannukset

MUUT KÄSITTEET

Övriga begrepp
Miscellaneous
Sonstige Begriffe
Autres notions

204

vastapuoli

oikeudenkäynnissä vastakkaisella kannalla oleva osapuoli

sv motpart

part som har motsatt ståndpunkt i en *rättegång*

en opposing party

en respondent on appeal *Suppeampi käsite*

party arguing the opposing view in *judicial proceedings*

Termi ”respondent on appeal” tarkoittaa *valittajan* vastapuolta.

de Gegenseite *f*

im *Prozess (1)* die Gegenansicht vertretende *Partei*

fr partie adverse *f*

partie représentant la position adverse

205

esteellisyys

jääviys

Esteellisyydellä tarkoitetaan sitä, että on olemassa jokin seikka, jonka perusteella virkamiehen, *tuomioistuimen* jäsenen, *todistajan*, *asiantuntijan* tai asiamiehen puolueettomuus näytetään vaarantuvan.

sv jävighet

sv jäv

Med *jävighet* avses att det finns någon omständighet som gör att det förefaller finnas risk för att en tjänsteman, en domstolsledamot, ett *vittne* eller en *sakkunnig* inte är opartisk.

en disqualification

Disqualification arises on the basis of a circumstance that appears to endanger the impartiality of a civil servant, a member of a *court*, a *witness*, an *expert witness* or an *attorney*.

de Befangenheit f

Befangenheit bedeutet, dass es einen Umstand gibt, wegen dessen die Unparteilichkeit eines Beamten, eines Mitglieds eines *Gerichts*, eines *Zeugen*, eines *Sachverständigen* oder eines *Prozessbevollmächtigten* als fraglich erscheint.

fr récusabilité f

La récusabilité signifie qu'il existe une circonstance donnant lieu de penser que l'impartialité d'un fonctionnaire, d'un membre du *tribunal*, d'un *témoin*, d'un *expert* ou du représentant d'une partie peut être sujette à caution.

206

esteellinen**jäävi**

Ks. *esteellisyys*.

sv jävig

Se *jävighet*.

en disqualified

See *disqualification*.

de befangen

Siehe *Befangenheit*.

fr récusable

Voir *récusabilité*.

207

päätösvaltaisuus

Päätösvaltaisuudella viitataan valtaan tehdä sitovia *ratkaisuja*.

Puhuttaessa *tuomioistuimen* päätösvaltaisuudesta viitataan yleensä tuomioistuimen lailliseen kokoonpanoon, toisin sanoen *tuomareiden* lukumäärään ja kelpoisuuteen.

- sv domförhet**
Med domförhet avses rätten att fatta bindande *avgöranden*. När man talar om *domstolens* domförhet syftar man i allmänhet på domstolens lagliga sammansättning, dvs. på antalet *domare* och på deras behörighet.
- en quorum**
Quorum refers to the capability to make binding *decisions*. When the quorum of a *court* is at issue, it normally refers to the lawful composition of the court, that is, the number and competence of the *judges*.
- de Beschlussfähigkeit f**
Beschlussfähigkeit bezeichnet die Befugnis, bindende *Entscheidungen* fällen zu können. Die Frage der Beschlussfähigkeit eines *Gerichts* betrifft gewöhnlich seine ordnungsgemäße Zusammensetzung, d. h. die notwendige Anzahl und Befähigung der *Richter*.
- fr quorum m**
Le quorum porte sur le pouvoir d'arrêter des *décisions* (1) à caractère obligatoire. Le quorum du *tribunal* fait référence en général à la composition légale du tribunal, autrement dit au nombre et à la capacité des *juges*.

208

päätösvaltainen

Ks. *päätösvaltaisuus*.

sv domför

Se *domförhet*.

en with quorum

See *quorum*.

de beschlussfähig

Siehe *Beschlussfähigkeit*.

fr en nombre

Voir *quorum*.

209

täytäntöönpanokelpoisuus

ominaisuus, joka vaaditaan ennen kuin *tuomioistuimen* tai hallintoviranomaisen *ratkaisu* voidaan panna täytäntöön

sv verkställbarhet

egenskap som krävs innan en *domstols* eller förvaltningsmyndighets *avgörande* kan verkställas

en enforceability

quality of a *judgment* or the *decision* of an administrative authority meaning that it may be put into effect

de Vollstreckbarkeit f

Voraussetzung, die erfüllt sein muss, damit eine *Entscheidung* eines *Gerichts* oder einer Verwaltungsbehörde vollstreckt werden kann

fr force exécutoire f

caractère nécessaire à une *décision* (1) d'un *tribunal* ou d'une autorité administrative avant qu'elle puisse être exécutée

210

virka-apu

viranomaisen toiselle viranomaiselle antama apu toimivaltaansa kuuluvassa asiassa

sv handräckning

hjälp som en myndighet lämnar en annan myndighet i ett ärende som hör till dess behörighet

en executive assistance**en judicial assistance**

assistance given by one authority to another in a matter within its competence

de Amtshilfe f

von einer Behörde einer anderen Behörde im Rahmen ihrer Zuständigkeit geleistete Hilfe

fr entraide administrative f

assistance apportée par une autorité à une autre dans une affaire relevant de sa compétence

kansainvälinen oikeusapu

oikeudellisessa asiassa toisen valtion viranomaiselle annettava *virka-apu*

sv internationell rättshjälp

sv internationell rättslig hjälp

handräckning som i ett rättsligt ärende ges en annan stats myndighet

Termen *internationell rättslig hjälp* används allmänt i Sverige

en international legal assistance

executive assistance given to the authorities of another State in a legal matter

de internationale Rechtshilfe *f*

in einer rechtlichen Angelegenheit den Behörden eines anderen Staates zu gewährende *Amtshilfe*

fr entraide judiciaire *f*

entraide administrative apportée aux autorités d'un autre État dans une affaire judiciaire

LÄHTEET

Källor
Works cited
Quellen
Bibliographie

Sanaston laatimisessa on käytetty pääasiassa seuraavia kirjallisia lähteitä:

För ordlistan har huvudsakligen följande källor anlitats:

Mainly the following written sources have been used in the compilation of the glossary.

Hauptsächlich wurden folgende Quellen verwendet:

Principaux ouvrages utilisés pour la rédaction du lexique :

Barnard, David ym. (1999). *The Woolf Reforms: A Practitioner's Guide*.
Lontoo: Temple.

Bruun, Henrik & Palmgren, Sten (toim.) (1998). *Svenskt lagspråk i Finland*.
Helsinki, Espoo: Statsrådets svenska språknämnd ja Schildts.

Burke, John (toim.) (1977). *Jowett's Dictionary of English Law*. 2. p.
Lontoo: Sweet & Maxwell.

Code de procédure civile. [verkkodokumentti, viitattu 5.3.2001]
Saatavissa: <http://www.legifrance.gouv.fr>.

Code de procédure pénale. [verkkodokumentti, viitattu 5.3.2001]
Saatavissa: <http://www.legifrance.gouv.fr>.

Code pénal. [verkkodokumentti, viitattu 5.3.2001]
Saatavissa: <http://www.legifrance.gouv.fr>.

Cornu, Gérard (1987). *Vocabulaire juridique*. Pariisi: Presses
Universitaires de France.

Curzon, Leslie Basil (1998). *Dictionary of Law*. 5. p. Lontoo: Pitman.
Dictionary of Law (2000). 3. p. Teddington: Peter Collin Publishing.

Doucet, Michel & Fleck, Klaus (1980). *Wörterbuch der Rechts- und
Wirtschaftssprache. Deutsch-französisch – französisch-deutsch*. 3. p. München:
Beck.

Drosdowski Günther ym. (toim.) (1989). *Duden Universalwörterbuch*.
2. uud. painos. Mannheim, Wien, Zürich: Dudenverlag.

Finlands författningssamling. [viitattu 5.3.2001] Saatavissa: <http://www.finlex.fi>.

Garner, Bryan A. (päätoim.) (1999). *Black's Law Dictionary*. 7. p. St. Paul: West.

- Garner, Bryan A. (1995). *A Dictionary of Modern Legal Usage*. 2. p. Oxford: OUP.
- Haarala, Risto & Lehtinen, Marja (päätoim.) (1997). *CD-Perussanakirja*. Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksen julkaisuja 94. Helsinki: Edita.
- Hakulinen, Y. J. (1974). *Uusi lakikielen sanakirja*. Porvoo: WSOY.
- Hatchard, John ym. (toim.) (1996). *Comparative Criminal Procedure*. Lontoo: British Institute of International and Comparative Law.
- Herbst, Robert (1982). *Wörterbuch der Handels-, Finanz- und Rechtssprache – Dictionnaire des termes commerciaux, financiers et juridiques – Dictionary of Commercial, Financial and Legal Terms*. Thun: Translegal.
- Jokela, Antti (1998). *Uusi hovioikeusmenettely*. Helsinki: Kauppakaari.
- Jokela, Antti (1997). *Uudistuva rikosprosessi*. Helsinki: Lakimiesliiton Kustannus.
- Jokela, Antti (1996). *Oikeudenkäynti I*. Helsinki: Lakimiesliiton Kustannus.
- Joutsen, Matti (2000). *Lakikielen sanakirja englanti-suomi*. Helsinki: WSOY.
- Joutsen, Matti (2000). *Lakikielen sanakirja suomi-englanti*. 3. uud. p. Helsinki: WSOY.
- Kulla, Heikki (1999). *Hallintomenettelyn perusteet*. 4. uud. p. Helsinki: Lakimiesliiton Kustannus.
- Leppänen, Tatu & Välimaa, Asko (1998). *Muutoksenhaun pääpiirteet*. 4. uud. p. Prosessioikeuden julkaisuja 2. Helsingin yliopisto.
- Mattila, Heikki E. S. (päätoim.) (1994-1998). *Encyclopædia Iuridica Fennica*. Suomalaisen lakimiesyhdistyksen julkaisuja C-sarja n:o 24-30. Helsinki.
- Melin, Stefan (2000). *Juridikens begrepp*. Uppsala: Iustus.
- Model, Otto, Creifelds, Carl, Lichtenberger, Gustav & Zierl, Gerhard (1997). *Staatsbürger-Taschenbuch*. München: Beck.
- Mäenpää, Olli (1997). *Hallinto-oikeus*. 2. laitos. Juva: Werner Söderström Lakitieto.
- Nationalencyclopédins ordbok* (1995-1996). Göteborg, Höganäs: Språkdata, Bra Böcker.
- Niiranen, Marja & Wollstén, Ambrosius (1996). *Suomi-Saksa-Suomi Lakikielen perussanakirja*. Helsinki: Lakimiesliiton kustannus.
- Pacteau, Bernard (1994). *Contentieux administratif*. 3. p. Pariisi: Presses Universitaires de France.
- Perrot, Roger (1998). *Institutions judiciaires*. 8. p. Pariisi: Montchrestien.
- Pradel, Jean (1997). *Procédure pénale*. 9. p. Cujas.
- Robbers, Gerhard (1994). *Einführung in das deutsche Recht*. Baden-Baden: Nomos.
- Romppanen, Birgitta (päätoim.) (1997). *Suuri suomi-ruotsi-sanakirja*. *Stora finsk-svenska ordboken*. Porvoo: WSOY.
- Schlüchter, Ellen (1998). *Ydintiedot: rikosprosessi*. Suom. Matias Collan ja Juha Koivula. Helsinki: Kauppakaari.

- Schmidt, Christine (1997). *Introduction à la langue juridique française*. Baden-Baden: Nomos.
- Stefani, Gaston ym. (1996). *Procédure pénale*. 16. p. Pariisi: Dalloz.
- Strafgesetzbuch* (1999). [verkkodokumentti, viitattu 5.3.2001].
Saataavissa: <http://www.jura.uni-sb.de/internet/Rechtsnormen.html>.
- Strafprozessordnung* (1999). [verkkodokumentti, viitattu 5.3.2001].
Saataavissa: <http://www.jura.uni-sb.de/internet/Rechtsnormen.html>.
- Suomen säädöskokoelma*. [viitattu 5.3.2001] Saataavissa: <http://www.finlex.fi>.
- Svenska Akademiens ordböcker över svenska språket* (1998). 12. p. Tukholma: Norstedts.
- Sveriges Rikes Lag* (2000:3). [CD-ROM] Tukholma: Nordstedts Juridik.
- Tarukannel, Veijo & Jukarainen, Heikki (1999). *Oikeudenkäynti hallintotuomioistuimessa*. Tampereen yliopisto.
- Verwaltungsgerichtsordnung* (1997). [verkkodokumentti, viitattu 5.3.2001].
Saataavissa: <http://www.jura.uni-sb.de/internet/Rechtsnormen.html>.
- Vincent, Jean & Guinchard, Serge (1996). *Procédure civile*. 24. p. Pariisi: Dalloz.
- Wahrig-Burfeind, Renate (toim.) (2000). *Deutsches Wörterbuch*. Gütersloh, München: Bertelsmann.
- Weber, Klaus (1999). *Creifelds Rechtswörterbuch*. 15. uud. p. München: Beck
- Zivilprozessordnung* (2000). [verkkodokumentti, viitattu 5.3.2001].
Saataavissa: <http://www.jura.uni-sb.de/internet/Rechtsnormen.html>.

INDEX ALPHABÉTIQUE FRANÇAIS

Les numéros de l'index renvoient aux numéros des concepts.

- à huis clos 158
- accusation 74
- accusé 55
- acte d'appel 120
- acte de pourvoi 120
- action 81
- action en justice 81
- admettre 95
- admission 94
- affaire (1) 32
- affaire (2) 33
- affaire civile ou commerciale 34
- affaire civile ou commerciale non susceptible de transaction 36
- affaire civile ou commerciale susceptible de transaction 35
- affaire de contentieux administratif 39
- affaire gracieuse 38
- affaire pénale 37
- aide juridictionnelle 201
- aide juridique 202
- ajournement 106
- ajourner 107
- amende 191
- amende accessoire 193
- amende forfaitaire 194
- annonce 90
- appel 127
- appellant (1) 56
- appellant (2) 57
- arrestation 169
- arrêt 177
- assesseur-citoyen 48
- assignation 87
- assistant juridique public 63
- astreinte 161
- audience 100
- audition des témoins 142
- audition des témoins par la partie adverse 143
- autorisation d'introduire un pourvoi 122
- autorité de chose jugée 138
- aux dépens de l'État 203
- aveu 96
- avocat 62
- avocate 62
- avouer 97
- cas 33
- casier judiciaire 199
- Centre du registre judiciaire, voir casier judiciaire
- chargé d'instruction 71
- circonscription judiciaire 5
- citation 87
- client 64
- commission pénitentiaire 31
- compétence d'une juridiction 4
- confrontation des témoins 144
- conseil 59
- conseiller référendaire 49
- contestation 92
- contester 93
- contrainte administrative 160
- convocation 98
- cour 3
- Cour administrative suprême 17
- cour d'appel 13
- cour d'appel des eaux 30
- Cour suprême 14
- débat final 102
- débat préliminaire 101
- débats à huis clos 157
- décision (1) 175
- décision (2) 176
- décision (3) 182
- décision de ne pas donner suite 84
- décision préjudicielle 184
- déclaration d'appel 118
- déclaration sous serment 147

déclarer irrecevable 85
défenderesse 52
défendeur 52
défenseur 61
délibéré 104
demande 80
demande d'autorisation d'introduire un
pourvoi 121
demande introductive d'instance 77
demande reconventionnelle 82
demanderesse 51
demandeur 51
demandeur en appel (1) 56
demandeur en appel (2) 57
demandeur en pourvoi (1) 56
demandeur en pourvoi (2) 57
dénégation 92
dénonciation 68
désistement d'action 110
désistement d'instance 108
détention provisoire 171
dispositif 188
dossier d'instruction 72
dossier d'une affaire 186
en nombre 208
enquête préliminaire 69
entraide administrative 210
entraide judiciaire 211
être classé sans suite 112
être introduit 79
examen du bien-fondé d'une accusation
73
examen mental 150
examen préparatoire 99
expert 141
fin de non-recevoir 86
force de chose jugée 137
force exécutoire 209
frais de justice 200
garde à vue 170
Haute Cour de justice 23
incapable 66
instruction 69
instructions pour faire appel 119
instructions pour former recours 119
instructions pour introduire un pourvoi
119
interception des télécommunications
165
interdiction d'aliéner 162
interdiction d'approcher 173
intervention 105
introduction de l'instance 78
jour-amende 192
juge 47
juge rapporteur 49
jugement 177
jugement incident 181
jugement par défaut 179
jugement partiel 180
jugement rendu hors audience 178
juridiction (1) 3
juridiction (2) 4
juridiction administrative 15
juridiction d'appel 24
juridiction du premier degré 6
juridiction du second degré 7
juridiction judiciaire 9
juridiction spécialisée 18
juridiction suprême 8
justice 1
liberté conditionnelle 198
mandant 64
mandat d'amener 168
mémoire en défense 123
mesure conservatoire 172
minute 187
mise en état 83
moyen de contrainte 159
ne pas donner suite à 85
non-lieu (1) 75
non-lieu (2) 76
non-lieu de statuer 112
notification 88
notifier 89
obligation de se tenir à la disposition de
la justice 167
opposition sur défaut 131
ordonnance 182
ordonnance de non-lieu 75
organisation judiciaire 2
partie 50
partie adverse 204
partie civile 53

partiellement pénalement responsable 153
 peine avec sursis 190
 peine d'emprisonnement 197
 peine substitutive pour mineurs 195
 pénalement irresponsable 154
 pénalement responsable 152
 péremption 113
 personne à entendre 67
 personne ayant l'autorité parentale 65
 personne mise en examen 70
 plainte 68
 pourvoi (1) 126
 pourvoi (2) 127
 pourvoi en révision pour vice de fond 135
 pourvoi en révision pour vice de procédure 133
 précédent 183
 prescription 116
 présentation des témoignages 139
 preuve 148
 preuves 149
 prévenu 55
 procédure administrative contentieuse 44
 procédure civile 42
 procédure d'arbitrage 46
 procédure écrite 45
 procédure judiciaire 41
 procédure orale 125
 procédure pénale 43
 procédure publique 156
 procès 40
 procureur 54
 publicité du procès 155
 quorum 207
 rapport 124
 recours (1) 126
 recours (2) 127
 recours contre une décision d'un organe communal 129
 recours en matière fiscale 130
 recours juridictionnel en matière administrative 128
 récusabilité 205
 récusable 206
 rejet comme irrecevable 84
 rejeter 115
 relèvement de forclusion 136
 réponse 91
 représentant 58
 requérant (1) 56
 requérant (2) 57
 requête 120
 réquisitoire 74
 responsabilité pénale 151
 ressort 4
 saisie (1) 164
 saisie (2) 174
 saisie conservatoire 163
 saisine du tribunal 78
 se désister 109
 se désister d'une action 111
 se périmier 114
 se prescrire 117
 sentence arbitrale 185
 serment testimonial laïque 146
 serment testimonial religieux 145
 signification 88
 soutien 60
 surseoir à statuer 107
 surveillance électronique 166
 suspension, voir ajournement
 témoin 140
 transaction 189
 transport sur les lieux 103
 travail d'intérêt général 196
 tribunal 3
 tribunal administratif 16
 tribunal administratif provincial 27
 tribunal chargé des litiges entre locataires et propriétaires 11
 tribunal de grande instance 10
 tribunal des affaires de consommation 19
 tribunal des affaires foncières 28
 tribunal des assurances sociales 22
 tribunal des eaux 29
 tribunal du travail 21
 tribunal maritime 12
 tribunal militaire 20
 tribunal municipal de première instance 26

tribunal rural de première instance 25
tuteur 65
vice de procédure 134
visite des lieux 103
voie de recours extraordinaire 132

DEUTSCHES REGISTER

Die Nummerierung des Registers verweist auf die Nummern der Begriffe.

- abschließender Teil der
Hauptverhandlung 102
- abweisen 115
- Amtsgericht 10
- Amtshilfe 210
- anerkennen 95
- Anerkenntnis 94
- Angeklagter (1) 52
- Angeklagter (2) 55
- anhängig werden 79
- Anhängigkeit 78
- Anklage 74
- Anklageschrift 77
- Antrag 80
- Antrag auf Zulassung des Rechtsbehelfs
121
- Antragssache 38
- Antragsteller, s. Klage
- Anzuhörender 67
- Arbeitsgericht 21
- Arrest (1) 163
- Arrest (2) 174
- Arrest und einstweilige Verfügung 172
- auf die Klage verzichten 111
- auf Staatskosten 203
- Aufforderung zur Klageerwidern 87
- Aufforderung zur Stellungnahme 87
- Augenschein 103
- außerordentlicher Rechtsbehelf 132
- aussetzen 107
- Aussetzung 106
- Aussetzung des Strafrestes auf
Bewährung 198
- befangen 206
- Befangenheit 205
- Beistand 59
- Beistandsperson 60
- Beklagter 52
- Beratung 104
- Berufungsgericht 13
- Beschlagnahme 164
- Beschluss (1) 176
- Beschluss (2) 182
- beschlussfähig 208
- Beschlussfähigkeit 207
- beschränkt geschäftsfähig 66
- beschränkt Geschäftsfähiger 66
- Beschränkung der Freizügigkeit 167
- Beschuldigter 70
- besonderes Gericht 18
- Bestreiten 92
- bestreiten 93
- Beteiligter 50
- Betreuer 65
- Beweis 149
- Beweisaufnahme 139
- Beweismaterial 149
- Beweisstück 148
- den Haupttermin vorbereitende Sitzung
99
- dispositiver Zivilrechtsstreit 35
- eidesgleiche Bekräftigung des
Beteiligten 147
- eidesgleiche Bekräftigung des Zeugen
146
- Einlegung eines Rechtsbehelfs 126
- einleitender Teil der Hauptverhandlung
101
- Einspruch gegen Versäumnisurteil 131
- Einstellung des Verfahrens 76
- Einstellungsbeschluss 75
- einstweilige Anordnung 172
- Entscheidung 175
- Ermessensausübung bei der
Strafverfolgung 73
- Ermittlungsleiter 71
- Ermittlungsprotokoll 72
- Ermittlungsverfahren 69

Ersatzstrafe für Jugendliche 195
 Fehlerhaftigkeit des Urteils wegen
 Verfahrensmängel 134
 Festhalten 169
 Festnahme 170
 Feststellung der Schuldfähigkeit 150
 formelle Bestandskraft 137
 formelle Rechtskraft 137
 Freiheitsstrafe 197
 Gefängnisgericht 31
 Gegenseite 204
 gegenstandslos werden 114
 Gegenüberstellung der Zeugen 144
 Geldbuße 194
 Geldstrafe 191
 Geldstrafe neben Freiheitsstrafe 193
 gemeinnütziger Dienst als Strafe 196
 Gericht 3
 Gerichtsbezirk 5
 Gerichtsverfahren (1) 40
 Gerichtsverfahren (2) 41
 Gerichtsverhandlung 40
 Gerichtswesen 2
 Geständnis (1) 94
 Geständnis (2) 96
 gestehen (1) 95
 gestehen (2) 97
 Hauptverhandlung 100
 Inhaftierung 171
 internationale Rechtshilfe 211
 Intervention 105
 Jugendstrafe, s. Ersatzstrafe für
 Jugendliche
 Klage 81
 Klageerwiderung 91
 Kläger 51
 Klageschrift 77
 Klageverzicht 110
 Kontrolle der Telekommunikation 165
 Kreuzverhör 143
 Kriegsgericht 20
 Ladung 98
 Liegenschaftsgericht 28
 Mandant 64
 Maßnahme zur Sicherung der
 Strafverfolgung oder
 Strafvollstreckung 172
 materielle Bestandskraft 138
 materielle Rechtskraft 138
 Mündel, s. beschränkt Geschäftsfähiger
 mündliche Verhandlung 125
 Nährungsverbot 173
 nicht dispositiver Zivilrechtsstreit 36
 nicht mehr anhängig sein 112
 nicht öffentliche Verhandlung 157
 Nichtigkeitsklage 133
 Obergericht 7
 Oberster Gerichtshof 14
 Oberster Verwaltungsgerichtshof 17
 oberstes Gericht 8
 öffentliche Bekanntmachung 90
 öffentliche Rechtsberatung 202
 öffentliche Verhandlung 156
 öffentlicher Rechtsberater 63
 Öffentlichkeit der Gerichtsverhandlung
 155
 ordentliches Gericht 9
 Originalakte 187
 Pflichtverteidiger 61
 Präjudiz 183
 Privatklage 74
 Privatkläger, s. Kläger
 Provinzialverwaltungsgericht 27
 Prozess (1) 40
 Prozess (2) 41
 Prozessbevollmächtigter 58
 Prozesseinrede 86
 Prozesskosten 200
 Prozesskostenhilfe 201
 Prozessesstoff 186
 Rechtsangelegenheit 32
 Rechtsanwalt 62
 Rechtsbehelf 127
 Rechtsbehelf einlegende Person (1) 56
 Rechtsbehelf einlegende Person (2) 57
 Rechtsbehelf gegen Abgabenbescheid
 130
 Rechtsbehelf gegen eine Entscheidung
 der Kommune 129
 Rechtsbehelf in
 Verwaltungsangelegenheiten 128
 Rechtsbehelfsbelehrung 119
 Rechtsbehelfsschrift 120
 Rechtspflege 1
 Rechtssache 33
 Rechtsstreit (1) 32

Rechtsstreit (2) 33
 Rechtsstreitigkeit (1) 32
 Rechtsstreitigkeit (2) 33
 Referent 49
 Restitution 135
 Richter 47
 Rücknahme 108
 Sachverständiger 141
 schiedsrichterliches Verfahren 46
 Schiedsspruch 185
 Schöffe 48
 schriftliches Verfahren 45
 schuldfähig 152
 Schuldfähigkeit 151
 schuldunfähig 154
 Seefahrtsgericht 12
 Sorgeberechtigter- und verpflichteter,
 s. Betreuer
 Sozialversicherungsgericht 22
 Staatsanwalt 54
 Staatsgerichtshof 23
 Stellungnahme (1) 91
 Stellungnahme (2) 123
 Strafanzeige 68
 Strafaussetzung zur Bewährung 190
 Strafprozess 43
 Strafprozessordnung 43
 Strafregister 199
 Strafsache 37
 Tagessatz 192
 Teilurteil 180
 über einen Rechtsbehelf entscheidendes
 Gericht 24
 Überwachung von Fernmitteilungsdaten
 166
 unter Ausschluss der Öffentlichkeit 158
 Untergericht 25
 Untergericht 26
 Untergericht 6
 Unterbrechung, s. Aussetzung
 Urteil 177
 Urteil ohne mündliche Verkündung
 178
 Urteilsformel 188
 Verbrauchergesetz 19
 Verfahrensordnung 41
 Verfügungsverbot 162
 Vergleich 189
 verjähren 117
 Verjährung 116
 Verletzter 53
 vermindert schuldfähig 153
 Versäumnisurteil 179
 Vertretener 64
 Verwaltungsgericht (1) 15
 Verwaltungsgericht (2) 16
 Verwaltungsgerichtsverfahren 44
 Verwaltungsrechtsstreit 39
 Verwaltungsrechtsstreitigkeit 39
 Verwaltungszwangsmaßnahme 160
 Vollstreckbarkeit 209
 Vorabentscheidung 184
 Vorbehalt eines Rechtsbehelfs 118
 Vorbereitung 83
 Vorführung 168
 Vormund, s. Betreuer
 Vortrag 124
 Wassergericht 29
 Wasserobergericht 30
 Widerklage 82
 Wiedereinsetzung in den vorigen Stand
 136
 Wohnungsgericht 11
 Zentrale Straf- und
 Zwangsmaßnahmeregister, s.
 Strafregister
 Zeuge 140
 Zeugeneid 145
 Zeugenvernehmung 142
 Zivilprozess 42
 Zivilprozessordnung 42
 Zivilrechtsstreit 34
 Zivilrechtsstreitigkeit 34
 zugestehen 97
 Zulassung des Rechtsbehelfs 122
 zurücknehmen 109
 zurückweisen 85
 Zurückweisung 84
 Zuständigkeit des Gerichts 4
 zustellen 89
 Zustellung 88
 Zwangsgeldandrohung 161
 Zwangsmaßnahme 159
 Zwangsmittel 159
 Zwischenurteil 181

ENGLISH INDEX

The numbers in the index refer to the numbers of the entries.

- abandon the claim 111
- abandoning the claim 110
- accused 55
- acknowledge 95
- acknowledgement 94
- adjournment, see deferral
- administrative appeal 128
- administrative constraint 160
- administrative court (1) 15
- Administrative Court (2) 16
- administrative judicial matter 39
- administrative judicial procedure 44
- admission 96
- admit 97
- advocate 62
- affirmation of truth 147
- alleged offender 70
- annulment 135
- appeal (1) 126
- appeal (2) 127
- appeal document 120
- appeal instructions 119
- appellant (1) 56
- appellant (2) 57
- appellate court 24
- application for a summons 77
- application for leave to appeal 121
- application for re-trial 131
- apprehension 169
- arbitral award 185
- arbitration 46
- archival record 187
- arrest 170
- at the expense of the State 203
- attorney (1) 58
- attorney (2) 59
- become pending 79
- become time-barred 117
- binding effect 138
- case 33
- charge 74
- Circuit Court 25
- City Court 26
- civil matter 34
- civil procedure 42
- claim (1) 80
- claim (2) 81
- claimant 51
- client 64
- closed hearing 157
- closing statements 102
- coercive measure 159
- commence 79
- commencement of proceedings 78
- community service 196
- competence of the court 4
- complaint 133
- complaint on the grounds of
 - a procedural error 133
- conditional discharge 198
- confess 97
- confession 96
- consideration of charges 73
- contest 93
- contestation 92
- counterclaim 82
- counter-examination 144
- court 3
- court of administrative law 15
- Court of Appeal 13
- court of final appeal 8
- court of first instance 6
- court of law 3
- court of second instance 7
- court order 182
- court system 2
- criminal matter 37
- criminal procedure 43
- criminal records 199
- criminal responsibility 151

cross-examination 143
 custodian, see guardian
 decision 175
 decision not to prosecute 75
 decision to waive charges 75
 default judgment 179
 defence 91
 defence counsel 61
 defendant 52
 defendant 55
 defer 107
 deferral 106
 deliberations 104
 denial 92
 deny 93
 detention 171
 dismiss 115
 disqualification 205
 disqualified 206
 District Court 10
 enforceability 209
 evidence 148
 examination of a witness 142
 executive assistance 210
 expert 141
 expert witness 141
 extraordinary appeal 132
 fetching 168
 finality 137
 fine 191
 fixed fine 194
 general court 9
 general court of law 9
 guardian 65
 head of the investigation 71
 High Court of Impeachment 23
 Housing Court 11
 imprisonment 197
 in camera 158
 indictment 74
 injured party 53
 inspection 103
 Insurance Court 22
 interception of telecommunications 165
 interim measure 172
 interlocutory judgment 181
 international legal assistance 211
 intervention 105
 judge 47
 judgment (1) 176
 judgment (2) 177
 judgment by default 179
 judicial assistance 210
 judicial district 5
 judicial procedure 41
 judicial proceedings 40
 judicial system 1
 jurisdiction (1) 4
 jurisdiction (2) 5
 justice 47
 juvenile punishment 195
 Labour Court 21
 lacking criminal responsibility 154
 Land Court 28
 Land Rights Court 28
 lapse (1) 113
 lapse (2) 114
 lay judge 48
 leave to appeal 122
 legal costs 200
 legal-aid counsel 63
 Legal Register Center, see criminal records
 limitation 116
 lis pendens 78
 main hearing 100
 mandatory civil matter 36
 Maritime Court 12
 Market Court 19
 material appeal 130
 matter 32
 member of the Finnish Bar Association 62
 mental examination 150
 Military Court 20
 monitoring of telecommunications 166
 municipal appeal 129
 non-mandatory civil matter 35
 non-prosecution 76
 notice of intent to appeal 118
 notification 88
 notify 89
 open hearing 156
 opening statements 101
 openness of judicial proceedings 155

operative part 188
 opposing party 204
 oral hearing 125
 parole 198
 part judgment 180
 party 50
 penalty payment 161
 person to be heard 67
 person without legal capacity 66
 petitionary matter 38
 petitioner, see claim (2)
 piece of evidence 148
 plaintiff 51
 plea of inadmissibility 86
 precedent 183
 preliminary ruling 184
 preparation 83
 preparatory hearing 99
 presentation 124
 pre-trial investigation 69
 preventive measure 172
 preventive seizure 174
 Prison Court 31
 procedural defence 86
 procedural error 134
 proof 149
 prosecutor 54
 Provincial Administrative Court 27
 public legal aid 202
 public notice 90
 public prosecutor 54
 quorum 207
 record of a pre-trial investigation 72
 referendary 49
 removal from the docket 112
 report of an offence 68
 res judicata 137
 reserved judgment 178
 respondent on appeal 205
 response 123
 restoration of lapsed time 136
 restraining order 173
 restraint on alienation 162
 rule inadmissible 85
 ruling of inadmissibility 84
 seizure (1) 164
 sequestration 163
 serve 89
 service 88
 settlement 189
 special court 18
 special court of law 18
 stay of proceedings 106
 summons (1) 87
 summons (2) 98
 supplementary fine 193
 support person 60
 Supreme Administrative Court 17
 Supreme Court 14
 suspect 70
 suspended sentence 190
 taking of evidence 139
 travel ban 167
 trial 40
 trial free of charge 201
 trial materials 186
 unit fine 192
 waiver of charges 76
 ward 66
 Water Court 29
 Water Court of Appeal 30
 with criminal responsibility 152
 with quorum 208
 with reduced criminal responsibility
 153
 withdraw 109
 withdrawal 108
 witness 140
 witness's affirmation 146
 witness's oath 145
 written procedure 45

SVENSKT INDEX

Numreringen i indexet anger begreppens nummer.

- advokat 62
- allmän domstol 9
- allmän rättshjälp 202
- allmän åklagare 54
- allmänt rättsbiträde 63
- anhållan om besvärstillstånd 121
- anhållande 170
- anmälan om brott 68
- anspråk 80
- ansökan om besvärstillstånd 121
- ansökningsärende 38
- arbetsdomstolen 21
- avbrott, se uppskov
- avgörande 175
- avskrivs 112
- avstå från käromålet 111
- avstå från talan 111
- avstående från käromålet 110
- avstående från talan 110
- avvisa 85
- avvisning 84
- behörighet, se domstolens behörighet
- bekänna 97
- bekännelse 96
- belastningsregister, se straffregister
- bemötande (1) 91
- bemötande (2) 123
- beslag 164
- beslut (1) 176
- beslut (2) 182
- beslut om åtalseftergift 75
- beslutsöverläggning 104
- bestrida 93
- bestridande 92
- besvär 127
- besvär i förvaltningsärende 128
- besvärshanvisning 119
- besvärsskrift 120
- besvärstillstånd 122
- besvärshandläggning,
se besvärshanvisning
- besöksförbud 173
- bevis (1) 148
- bevis (2) 149
- bevisning (1) 139
- bevisning (2) 149
- bli anhängig 79
- bostadsdomstol 11
- bot 191
- brottmål 37
- brottsanmälan 68
- bäras av staten 203
- böter 191
- böter som tilläggsstraff 193
- bötesstraff 191
- civilprocess 42
- dagsbot 192
- deldom 180
- delge 89
- delgivning 88
- den hörde 67
- den misstänkte 70
- den som skall höras 67
- den som söker ändring (1) 56
- den som söker ändring (2) 57
- den tilltalade 55
- den åtalade 55
- dispositivt tvistemål 35
- dom 177
- domare 47
- domför 208
- domförhet 207
- domkrets 5
- domslut 188
- domstol 3
- domstolens behörighet 4
- domstolens kompetens 4
- domstolsväsende 2

domvilla 134
 erkänna 97
 erkännande 96
 expert 141
 extraordinärt ändringssökande 132
 fri rättegång 201
 fullföljdsdomstol 24
 fullföljdsskrift 120
 fängelse 197
 fängelsedomstolen 31
 fängelsestraff 197
 förberedelse 83
 förberedelsesammanträde 99
 föredragande 49
 föredragning 124
 förfalla 114
 förhandling inom stängda dörrar 157
 förhandsavgörande 184
 förkasta 115
 förlikning 189
 förmyndare, se intressebevakare
 försvarare 61
 försäkringsdomstolen 22
 förundersökning 69
 förundersökningsprotokoll 72
 förvaltningsbesvär 128
 förvaltningsdomstol (1) 15
 förvaltningsdomstol (2) 16
 förvaltningslagskipningsärende 39
 förvaltningsmål 39
 förvaltningsprocess 44
 förvaltningsprocessärende 39
 förvaltningstvång 160
 genkärsmål 82
 genmål 123
 gripande 169
 grundbesvär 130
 handräckning 210
 hovrätt 13
 huvudförhandling 100
 huvudman 64
 häktning 171
 hämtning 168
 häradsrätt 25
 högsta domstolen 14
 högsta förvaltningsdomstolen 17
 högsta rättsinstans 8
 i avsaknad av förståndets fulla bruk 153
 indispositivt tvistemål 36
 inledande förhandling 101
 inom stängda dörrar 158
 inte fullt tillräknelig 153
 internationell rättshjälp 211
 internationell rättslig hjälp 211
 intervention 105
 intressebevakare 65
 jorddomstol 28
 jäv 205
 jävig 206
 jävighet 205
 kallelse 98
 kanslidom 178
 klagan 133
 klagan på grund av domvilla 133
 klagande, se ändringssökande
 kommunalbesvär 129
 kompetens, se domstolens kompetens
 korsförhör 144
 krigsrätt 20
 kungörelse 90
 kvarstad (1) 163
 kvarstad (2) 174
 kärande 51
 käromål 81
 laga kraft 137
 laglighetsprövning, se kommunalbesvär
 liggare 187
 lämna utan prövning 85
 länsrätt 27
 marknadsdomstolen 19
 medge 95
 medgivande 94
 mellandom 181
 missnöjesanmälan 118
 motförhör 143
 motpart 204
 muntlig förhandling 125
 muntlig förberedelse, se sammanträde
 för muntlig förberedelse
 mål (1) 32
 mål (2) 33
 målsägande 53
 nedsatt tillräknelighet, se tillräknelighet
 nämndeman 48

offentlig förhandling 156
 offentlig handläggning 157
 offentlighet vid rättegång 155
 ogilla 115
 omyndig 66
 ordningsbot 194
 otillräknelig 154
 part 50
 plädering 102
 polisanmälan 68
 prejudikat 183
 preskriberas 117
 preskription 116
 process (1) 40
 process (2) 41
 processinvändning 86
 processmaterial 186
 prövningstillstånd, se besvärstillstånd
 referent, se föredragande
 reseförbud 167
 resning, se återbrytande
 riksätten 23
 rådstuvurätt 26
 Regeringsrätten, se högsta förvaltningsdomstolen
 rättegång 40
 rättegångsbiträde 59
 rättegångsförfarande 41
 rättegångskostnader 200
 rättegångsmaterial 186
 rättegångsombud 58
 rättskraft 138
 rättspsykiatrisk undersökning 150
 Rättsregistercentralen, se straffregister
 rättssak 33
 rättsväsen 1
 rättsväsende 1
 sak 32
 sakkunnig 141
 samhällstjänst 196
 sammanträde för muntlig förberedelse 99
 sanningsförsäkran 147
 sinnesundersökning 150
 sjörättsdomstol 12
 skiljedom 185
 skiljeförfarande 46
 skiljemannaförfarande 46
 skingringsförbud 162
 skriftligt förfarande 45
 specialdomstol 18
 staten till last 203
 straffprocess 43
 straffregister 199
 stämning 87
 stämningsansökan 77
 stödperson 60
 svar (1) 91
 svar (2) 123
 svarande 52
 svarandens talan 91
 svaromål (1) 91
 svaromål (2) 123
 syn 103
 säkerhetsåtgärd 172
 säkringsåtgärd 172
 sökande, se käromål
 sökande av ändring 126
 talan 81
 teleavlyssning 165
 teleövervakning 166
 tillräknelig 152
 tillräknelighet 151
 tingsrätt 10
 tredskodom 179
 tvistemål 34
 tvångsmedel 159
 underrätt 6
 undersökningsledare 71
 ungdomsstraff 195
 uppskjuta 107
 uppskov 106
 utslag 176
 vattendomstol 29
 vattenöverdomstolen 30
 verkställbarhet 209
 vid fullt förstånd 152
 villkorlig frihet 198
 villkorligt straff 190
 vite 161
 vittne 140
 vittnesed 145
 vittnesförhör 142
 vittnesförsäkran 146
 vårdnadshavare, se intressebevakare
 yrkande 80

åklagare 54
åtal 74
åtalseftergift 76
åtalsprövning 73
åtalsunderlåtelse, se åtalseftergift
återbrytande 135
återkalla 109
återkallande 108
återställande av försutten fatalietid 136
återvinning 131
ändringssökande (1) 56
ändringssökande (2) 57
ändringssökande (3) 126
ärende 32
överklagande 126
överrätt 7

SUOMENKIELINEN HAKEMISTO

Hakemiston numerointi viittaa käsitteiden numeroihin.

- alentuneesti syyntakeinen 153
- alioikeus 6
- alkukeskustelu 101
- antaa tiedoksi 89
- asia 32
- asianajaja 62
- asianomistaja 53
- asianosainen 50
- asiantuntija 141
- asunto-oikeus 11
- dispositiivinen riita-asia 35
- edunvalvoja 65
- ehdollinen rangaistus 190
- ehdonalainen vapaus 198
- ennakkopäätös 183
- ennakkoratkaisu (1) 183
- ennakkoratkaisu (2) 184
- epäilty 70
- erikoistuomioistuin 18
- erityistuomioistuin 18
- esittelijä 49
- esittely 124
- esitutkinta 69
- esitutkintapöytäkirja 72
- esteellinen 206
- esteellisyys 205
- haaste 87
- haastehakemus 77
- haastemiestiedoksianto, ks. tiedoksianto
- hakemusasia 38
- hakija, ks. kanne
- hallintoasiain oikeudenkäyntimenettely 44
- hallintolainkäyttöasia 39
- hallinto-oikeus 16
- hallintopakko 160
- hallintoprosessi 44
- hallintotuomioistuin 15
- hallintovalitus 128
- holhooja, ks. edunvalvoja
- holhottava, ks. vajaavaltainen
- hovioikeus 13
- hukkaamiskielto 162
- huoltaja, ks. edunvalvoja
- hylätä 115
- indispositiivinen riita-asia 36
- julkinen käsittely 156
- julkisuus, ks. oikeudenkäynnin julkisuus
- juttu 33
- jättää tutkimatta 85
- jäää sillensä 112
- jäävi 206
- jääviys 205
- kanne 81
- kansainvälinen oikeusapu 211
- kansliatuomio 178
- kantaja 51
- kanteesta luopuminen 110
- kantelu 133
- katselmus 103
- keskeyttäminen, ks. lykkäys
- kihlakunnanoikeus 25
- kiinniottaminen 169
- kiistäminen 92
- kiistää 93
- kirjallinen menettely 45
- korkein hallinto-oikeus 17
- korkein oikeus 14
- kunnallisvalitus 129
- kutsu 98
- kuultava 67
- kuulustelu, ks. todistajankuulustelu
- kuulutus 90
- käräjäoikeus 10
- lainvoima 137
- lausunto, ks. vastaus (2)
- lautamies 48
- loppukeskustelu 102
- luopua kanteesta 111

lykkäys 106
 lykätä 107
 lähestymiskielto 173
 lääninoikeus 27
 maa-oikeus 28
 maksuton oikeudenkäynti 201
 markkinatuomioistuin 19
 matkustuskielto 167
 menetetyn määräjän palauttaminen 136
 merioikeus 12
 mielentilatutkimus 150
 muutoksenhakija 56
 muutoksenhaku 126
 muutoksenhakutuomioistuin 24
 myöntäminen 94
 myöntää 95
 nouto 168
 nuorisorangeistus 195
 näyttö 149
 oheissakko 193
 oikeudenkäynnin julkisuus 155
 oikeudenkäynti 40
 oikeudenkäyntiaineisto 186
 oikeudenkäyntiasiamies 58
 oikeudenkäyntiavustaja 59
 oikeudenkäyntikulut 200
 oikeudenkäyntimenettely 41
 oikeudenkäyntiväite 86
 oikeusjuttu 33
 oikeuslaitos 1
 Oikeusrekisterikeskus, ks. rikosrekisteri
 oikeusvoima 138
 osatuomio 180
 pakkokeino 159
 perustevalitus 130
 peruuttaa 109
 peruuttaminen 108
 pidättäminen 170
 prejedikaatti 183
 prosessi (1) 40
 prosessi (2) 41
 prosessiväite 86
 puolustaja 61
 purku 135
 päiväsakko 192
 pääkäsittely 100
 päämies 64
 päätös (1) 176
 päätös (2) 182
 päätös syyttämättä jättämisestä 75
 päätösneuvottelu 104
 päätösvaltainen 208
 päätösvaltaisuus 207
 raastuvanoikeus 26
 ratkaisu 175
 raueta 114
 raukeaminen 113
 riita-asia 34
 riita-asiaain oikeudenkäyntimenettely 42
 rikesakko 194
 rikosasia 37
 rikosasiain oikeudenkäyntimenettely 43
 rikosilmoitus 68
 rikosprosessi 43
 rikosrekisteri 199
 ristikuulustelu 144
 sakko 191
 sakkorangeistus 191
 selitys, ks. vastaus (2)
 siviiliprosessi 42
 sota-oikeus 20
 sovinto 189
 suljettu käsittely 157
 suljetuin ovin 158
 suullinen käsittely 125
 suullisen valmistelun istunto 99
 syyntakeeton 154
 syyntakeinen 152
 syyntakeisuus 151
 syyte 74
 syyteharkinta 73
 syytetty 55
 syyttäjä 54
 syyttämättä jättäminen 76
 syyttämättäjättämisspätös 75
 takaisinsaanti 131
 takavarikko (1) 164
 takavarikko (2) 174
 taltio 187
 telekuuntelu 165
 televalvonta 166
 tiedoksianto 88
 todistaja 140

todistajankuulustelu 142
 todistajanvakuutus 146
 todistajanvala 145
 todiste 148
 todistelu 139
 toimivalta, ks. tuomioistuimen
 toimivalta
 totuusvakuutus 147
 tukihenkilö 60
 tulla vireille 79
 tunnustaa 97
 tunnustaminen 96
 tunnustus 96
 tuomari 47
 tuomio 177
 tuomioistuimen toimivalta 4
 tuomioistuin 3
 tuomioistuinlaitos 2
 tuomiolauselma 188
 tuomiopiiri 5
 tuomiovirhe 134
 tuomiovirhekantelu 133
 turvaamistoimenpide 172
 turvaamistoimi 172
 tutkimatta jättäminen 84
 tutkinnanjohtaja 71
 tyytymättömyyden ilmoitus 118
 työtuomioistuin 21
 täydessä ymmärryksessä 152
 täyttä ymmärrystä vailla 153
 täytäntöönpanokelpoisuus 209
 uhkasakko 161
 vaatimus 80
 vajaavaltainen 66
 vakuustakavarikko 163
 vakuutusosoikeus 22
 valittaja 57
 valitus 127
 valituskirjelmä 120
 valituslupa 122
 valituslupahakemus 121
 valitusosoitus 119
 valmistelu 83
 valmisteluistunto 99
 valtakunnanoikeus 23
 valtion vahingoksi 203
 vangitseminen 171
 vanhentua 117
 vanhentuminen 116
 vankeus 197
 vankeusrangaistus 197
 vankilaoikeus 31
 vastaaja 52
 vastakanne 82
 vastakuulustelu 143
 vastapuoli 204
 vastaus (1) 91
 vastaus (2) 123
 vastine (1) 91
 vastine (2) 123
 vesioikeus 29
 vesiylioikeus 30
 virallinen syyttäjä 54
 vireilletulo 78
 virka-apu 210
 väliintulo 105
 välimiesmenettely 46
 välituomio 181
 välitystuomio 185
 yhdyskuntapalvelu 196
 yksipuolinen tuomio 179
 yleinen oikeusapu 202
 yleinen oikeusavustaja 63
 yleinen tuomioistuin 9
 ylimääräinen muutoksenhaku 132
 ylin oikeus 8
 ylioikeus 7
 ymmärrystä vailla 154

KIELIPALVELUN JULKAISUSARJA

- Julkisten rakennusten nimiä ja niiden käännöksiä*, toim. Tellervo Hyttinen;
Valtioneuvoston kanslia ja Edita, Helsinki 2000; kielet: fi-sv-en-de-fr-ru;
102 s.; ISBN 951-37-3159-6, ISSN 1235-7332.
- EMU-sanasto*, toim. Seijaliisa Pylväs; Valtiovarainministeriö, valtioneuvoston
kanslia ja Taloustieto Oy, Helsinki 1999; kielet: fi-sv-en-de-fr; 264 s.;
ISBN 951-628-302-0; ISSN 1455-7614 ja ISSN 1235-7332.
- Valtioneuvostosanasto*, toim. Päivi Torniainen; 2., uudistettu laitos;
Valtioneuvoston kanslia ja Edita Oy, Helsinki 1998; kielet: fi-sv-da-en-de-nl-
fr-es-pt-it-el-et-ru; 293 s.; ISBN 951-37-2512-X; ISSN 1235-7332.
- Valtionhallinnon sanastoa englanniksi*, toim. Kaisa Kuhmonen;
Valtioneuvoston kanslia ja Edita Oy, Helsinki 1998; kielet: fi-sv-en; 148 s.;
ISBN 951-37-2476-X; ISSN 1235-7332.
- Valtionhallinnon sanastoa saksaksi*, toim. Kaisa Kuhmonen;
Valtioneuvoston kanslia ja Edita Oy, Helsinki 1998; kielet: fi-sv-de; 148 s.;
ISBN 951-37-2477-8; ISSN 1235-7332.
- Taide- ja kulttuurihallinnon sanastoa*, toim. Eija Ristimäki ja Tellervo Hyttinen;
Taiteen keskustoimikunta ja valtioneuvoston kanslia, Helsinki 1998; kielet:
fi-sv-en-fr; 84 s.; ISBN 952-5253-02-3; ISSN 0788-1479, ISSN 1235-7332.
- Yliopistosanasto*, toim. Aino Wihervaara; 2. painos; Opetusministeriö, Suomen
yliopistojen rehtorien neuvosto, valtioneuvoston kanslia ja Edita Oy,
Helsinki 1998; kielet: fi-sv-en-de-fr-es-ru; 439 s.; ISBN 951-37-24400-9;
ISSN 1235-7332.
- Metsäalan hallinnon sanastoa*, toim. Tellervo Hyttinen; Valtioneuvoston kanslia,
maa- ja metsätalousministeriö ja Edita Oy, Helsinki 1997;
kielet: fi-sv-en-de-fr-ru-es; 396 s.; ISBN 951-37-2134-5; ISSN 1235-7332.
- Valtionhallinnon sanastoa ranskaksi*, toim. Liisa Peura; Edita Oy ja
valtioneuvoston kanslia, Helsinki 1996; kielet: fi-sv-fr; 121 s.;
ISBN 951-37-1861-1; ISSN 1235-7332.
- Valtioneuvostosanasto*, toim. Tellervo Hyttinen; Valtion Painatuskeskus ja
valtioneuvoston kanslia, Helsinki, 1992; kielet: fi-sv-en-de-fr-ru-es; 172 s.;
ISBN 951-0947-7; ISSN 1235-7332; painos lopussa.